

Ἡ Νεολαία

ΑΡ. ΦΥΛ. 52 (83)
28 ΣΕΠΤ. 1940-Ε

Ἡ Νεολαία

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΣΗΜΟΣ ΕΚΔΟΣΙΣ
ΕΘΝΙΚΗΣ ΟΡΓΑΝ. ΝΕΟΛΑΙΑΣ
(Νόμος 334)

Νομικοῦ Προσώπου Δημοσίου Δικαίου, διοικουμένου ὑπὸ Ἀνωτάτου Διοικητικοῦ Συμβουλίου προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Α. Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως κ. ΙΩΑΝΝΟΥ ΜΕΤΑΞΑ, ὅστις καὶ ἐκπροσωπεῖ ταύτην, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου κ. ΑΛΕΞ. ΚΑΝΕΛΛΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΤΟΣ Β'.—ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΔΕΥΤΕΡΑ
ΑΘΗΝΑΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
Δ/ΣΕΩΣ, ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ & ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΝ
Ὁδὸς Λεωχάρους 19 (Β' ὄροφος)
Ἀριθ. Τηλεφ. Λογιστηρίου 32-094
» » Συντάξεως 34-425

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ: Περιοδικὸν «ΝΕΟΛΑΙΑ»
Ὁδὸς Λεωχάρους 19

Ἀριθ. Τεύχ. 52—28 Σεπτεμβρίου 1940
ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. ΤΕΣΣΑΡΕΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

		Μελῶν καὶ μὴ μαθητῶν μελῶν
ΕΤΗΣΙΑ (Ἐσωτερικοῦ)	Δρ.	160 — 200
ΕΞΑΜΗΝΟΣ	»	» 80 — 100
ΤΡΙΜΗΝΟΣ	»	» 40 — 50
ΕΤΗΣΙΑ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ:	Λίρ. Ἀγγλίας	1
	Ἀμερικῆς Δολ.	6
	Αἰγύπτου Λίρ.	1

Διὰ Νομικὰ Πρόσωπα Δημοσίου καὶ Ἰδιωτικοῦ Δικαίου (Δήμους, Κοινότητας), Σχολικὰς Ἐφορείας καὶ ἐπιχειρήσεις ἐν γένει ΕΤΗΣΙΑ Δρχ. 300

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ «ΝΕΟΛΑΙΑ»
ἢ ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΝ, Γεν. Γραμματέα Ε.Ο.Ν.

Διὰ πᾶσαν πληρωμὴν πρέπει νὰ λαμβάνητε ἀπόδειξιν φέρουσαν τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Γεν. Γραμματέως τῆς Ε.Ο.Ν. κ. Σ. ΡΟΥΒΑΛΗ Συνταγματάρχου ἐ. ἀ. καὶ τὴν σφραγίδα τῆς Ε.Ο.Ν.

Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται τὴν 1ην ἑκάστου μηνός

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ κ. κ. Συνδρομηταί, τῶν ὁποίων ἔληξεν ἢ λήγει ἡ συνδρομή, ὅπως μᾶς ἐμβάζουν τακτικῶς αὐτήν.

Ὅσοι ἐξ αὐτῶν δὲν ἐπιθυμοῦν νὰ τὴν ἀνανεώσουν παρακαλοῦνται νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐπιστρέφοντες τὸ πρῶτον τεῦχος ποὺ θὰ λάβουν, μετὰ τὴν λῆξιν αὐτῆς, γράφοντες ἐπὶ τῆς ταινίας τὴν λέξιν «ἀπαράδεκτον».

Ἡ μὴ τοιαύτη ἐπιστροφὴ σημαίνει διὰ τὴν Διεύθυνσιν τοῦ Περιοδικοῦ τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ συνδρομητοῦ νὰ συνεχισθῇ ἡ ἀποστολὴ τοῦ τεύχους καὶ τὴν ὑποχρέωσίν του ὅπως ἐμβάσῃ τὴν συνδρομήν του.

Ἐπίσης παρακαλοῦνται ὅσοι ἐκ τῶν κ. κ. Συνδρομητῶν ἀλλάσσουν διεύθυνσιν νὰ μᾶς τὸ γνωρίζουν ἐγκαίρως δι' ἐπιστολῆς των, ἐσωκλείοντες εἰς ταύτην καὶ 3 δραχμὰς εἰς γραμματόσημα διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ πλακιδίου τῆς διευθύνσεώς των.

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗ

Ἔχομεν συνηθίσει ὅλα τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ἀδιαταράκτου εἰρηνικῆς ἐργασίας, ποὺ μᾶς ἐξησφάλισεν ἡ αὐγουστιανὴ μεταβολή, νὰ βλέπωμεν τὸν δείκτην τῆς οἰκονομικῆς δραστηριότητος τῆς Χώρας διαρκῶς καὶ σταθερῶς ἀνερχόμενον. Εἶναι φυσικόν, ἑπομένως, νὰ μᾶς ξαφνίζῃ κάθε σημεῖον κάμψεως ἢ χαλαρώσεως ποὺ παρατηρεῖται εἰς τὴν οἰκονομικήν μας ζωήν. Ἀκόμη περισσότερον φυσικὴ εἶναι ἡ ὀξεῖα αἴσθησις τῶν κοινωνικῶν συνεπειῶν αὐτῆς τῆς κάμψεως καὶ τῆς χαλαρώσεως. Τὸ γεγονὸς ὅτι δὲν εἶναι ἐσωτερικά, ἀναγόμενα εἰς κορεσμὸν τῶν φυσικῶν περιθωρίων τῆς παραγωγικῆς προσπαθείας τῆς Χώρας, τὰ αἴτια ποὺ προκαλοῦν αὐτὴν τὴν κάμψιν, εἶναι βεβαίως ἀπὸ μιᾶς ἀπόψεως παρήγορον. Δὲν ἀμβλύνει ὅμως καθόλου τὸ ἄμεσον κοινωνικὸν πρόβλημα ποὺ προκαλεῖται ἀπὸ τὴν χαλάρωσιν τῆς παραγωγικῆς προσπαθείας. Ὅτι μαζὶ μὲ ὅλον τὸν ἄλλον κόσμον θὰ ἐπληρώναμεν καὶ ἡμεῖς τὰς οἰκονομικὰς συνεπείας τοῦ πολέμου δὲν ἦτο ἀπρόβλεπτον. Ὁ Ἰωάννης Μεταξᾶς πολὺ ἐγκαίρως μᾶς εἶχε προειδοποιήσει ὅτι ἂν εἶναι δυνατὸς ὁ ἐντοπισμὸς τῆς πολεμικῆς συρράξεως, ἐκεῖνο ποὺ θὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐντοπισθῇ ἢ νὰ περιορισθῇ εἶναι ὁ οἰκονομικὸς πόλεμος, ὁ ὁποῖος μοιραίως καὶ ἀναποτρέπτως θὰ λάβῃ παγκόσμιον ἐπέκτασιν. Καὶ τὰ πράγματα κάθε μέρα καὶ καθαρώτερα ἐπιβεβαιώνουν τὴν πρόβλεψίν του. Τὴν στιγμὴν αὐτὴν — ἐὰν ἀποκλείσωμεν τὰ ἀπρόοπτα — ὅλαι αἱ ἐνδείξεις ἐνισχύουν τὴν πρόγνωσιν ὅτι πρέπει νὰ εἴμεθα ἕτοιμοι ν' ἀντιμετωπίσωμεν ἐπίτασιν αὐτῆς τῆς οἰκονομικῆς δυσπραγίας εἰς τὰ ἀστικά μας κέντρα. Δὲν ὑπάρχει δὲ ἀμφιβολία ὅτι μὲ τὴν πρόβλεψιν αὐτῆς τῆς ἐπιτάσεως δὲν θὰ παραλειφθῇ τίποτε ἀπὸ ὅλα ἐκεῖνα ποὺ εἶναι δυνατὸν καὶ ἀνάγκη νὰ γίνουν διὰ ν' ἀμβλυνθοῦν αἱ κοινωνικαί της συνέπειαι. Τὰ προβλήματά μας εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ εἶναι σαφῆ καὶ ἡ λύσις των, εὐτυχῶς, ὄχι ἐξαιρετικῶς σύνθετος. Χρειάζεται μὲ κάθε θυσίαν νὰ προληφθῇ ἡ ἀπαθλίωσις τῶν ὅρων τῆς ζωῆς τῶν μεγάλων λαϊκῶν στρωμάτων. Χρειάζεται συγχρόνως, ἐν τῷ μέτρῳ τοῦ ἀνθρωπίνως δυνατοῦ, νὰ μὴ ἀδρανήσῃ, κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ πολέμου, ὁ βασικώτερος πλοῦτος τῆς Χώρας, ἡ μυϊκὴ δύναμις τοῦ πληθυσμοῦ της. Ἔχομεν τὴν γνώμην ὅτι ἡ ἐπιτυχὴς ἀντιμετώπισις τοῦ δευτέρου προβλήματος θὰ ἔλυε τὸ πρῶτον. Ἐὰν αἱ δυσχέρειαι τοῦ ἐφοδιασμοῦ εἰς πρώτας ὕλας καὶ ὁ ἀποκλεισμὸς τῶν ἐξωτερικῶν ἀγορῶν εἰς τὰ κατειργασμένα προϊόντα μας προκαλοῦν παροπλισμὸν τῶν ἰδιωτικῶν ἀστικῶν ἑστιῶν παραγωγῆς καὶ ἀνεργίαν, ὑπάρχει πάντοτε ἡ δυνατότης τῆς διοχετεύσεως μεγάλου ἀριθμοῦ ἀνέργων πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων παραγωγικοῦ καὶ ἐκπολιτιστικοῦ χαρακτῆρος τόσον εἰς τὰς πόλεις ὅσον καὶ εἰς τὴν ὕπαιθρον. Παρ' ὅλον τὸν ὄγκον τῶν ἔργων ποὺ ἔχουν ἐκτελεσθῆ εἰς τὴν Χώραν μας τὴν τελευταίαν εἰκοσαετίαν, ἀδιαφιλονίκητον εἶναι ὅτι ὑπάρχουν ἀκόμη μεγάλα κενὰ εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς ἀρτιώσεως των εἰς τὸ συγκοινωνιακόν, εἰς τὸ ἐγγειοβελτιωτικὸν πεδίον καὶ ἀλλαχοῦ. Εἶναι δὲ περιττὸν νὰ λεχθῇ ὅτι ἡ πολυτέλεια τῆς ἀνεργίας ὀφείλει νὰ εἶναι ἀπηγορευμένη εἰς Χώραν ὅπως ἡ ἰδική μας, ὅπου τὰ περιθώρια ἀρτιώσεως τῆς λειτουργίας καὶ τῆς ἀποδόσεως τῶν παραγωγικῶν πόρων ἀπέχουν πολὺ ἀπὸ τοῦ νὰ ἔχουν ἐξαντληθῆ. Εἶναι εὐτύχημα τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ ἄποψις αὐτὴ δὲν διαφεύγει καθόλου τὴν ἀντίληψιν τοῦ Ἐθνικοῦ Κράτους, ὡς ἀποδεικνύουν αἱ πιστώσεις ποὺ ἔχει διαθέσει πρό τινος τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας μὲ τὸν διπλοῦν σκοπὸν τῆς ἐκτελέσεως ὡρισμένων βελτιωτικῶν τῆς γεωργικῆς ἐκμεταλλεύσεως ἔργων καὶ τῆς παροχῆς ἐργασίας εἰς τοὺς πληθυσμοὺς τῆς ὑπαίθρου. Καὶ πρέπει νὰ εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἐφ' ὅσον θὰ τὸ ἐπιτρέπουν αἱ ἀμεσώτεραι ἀνάγκαι τοῦ Κράτους τὸ πλεόνασμα τοῦ ἐθνικοῦ ἀποταμιεύματος θὰ διατίθεται διὰ τὴν χρηματοδότησιν πολὺ εὐρυτέρας ἐκτάσεως ἔργων πρὸς τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω σκοπούς.

Ἐν τῷ μεταξὺ ἡ κατάστασις τῶν λαϊκῶν στρωμάτων, τὰ ὁποῖα ἔπληξεν ἡ οἰκονομικὴ δυσπραγία, δὲν ἀφῆκεν ἀδιάφορον τὴν Ἐθνικὴν Κυβέρνησιν. Ὁ Ἀρχηγὸς ἀνεκοίνωσε τὴν περασμένην ἑβδομάδα τὴν λῆψιν σειρᾶς εὐεργετικῶν μέτρων ὑπὲρ διαφόρων κατηγοριῶν ἀνέργων. Πρέπει ὅμως νὰ γνωρίζωμεν ὅλοι ὅτι τὸ Κράτος ἀντιμετωπίζει σήμερον ὀξυτάτας καὶ κατεπειγούσας ἀνάγκας καὶ ἑπομένως αἱ δυνατότητες ἀνακουφίσεως, ἐκ τῶν πόρων του, τῆς κοινωνικῆς δυστυχίας εἶναι ὅσον ποτὲ ἄλλοτε περιωρισμέναι. Περιωρισμέναι ἐπίσης εἶναι καὶ αἱ δυνατότητες τῶν ἀσφαλιστικῶν ἱδρυμάτων καὶ Ταμείων καὶ λόγῳ τῆς νεότητός των ἀλλὰ καὶ λόγῳ τῶν αὐστηρῶς καθωρισμένων σκοπῶν τοὺς ὁποίους ταῦτα ὀφείλουν νὰ ἐξυπηρετοῦν. Διὰ τῆς πολιτικῆς τῆς ἐπιταχύνσεως τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐκτελέσεως τῶν ὑπὸ κατασκευὴν μεγάλων δημοσίων ἔργων καὶ διὰ νέας ἐπεκτάσεως τοῦ προγράμματος τῶν ἔργων τούτων εἶναι δυνατὸν νὰ περιορισθῇ σημαντικῶς ἡ ἀνεργία. Ὁπωσδήποτε, ἐὰν ὁ πόλεμος παραταθῇ, ἡ ζωὴ ὡρισμένων λαϊκῶν στρωμάτων εἰς τὰ μεγάλα ἀστικὰ κέντρα τῆς Χώρας θὰ δυσχερανθῇ πολύ. Ἡ εὐποροῦσα καὶ ὄχι ἡ ἀπολύτως εὐποροῦσα μόνον, ἀλλὰ καὶ ἡ μετά τινος ἀνέσεως διαβιοῦσα Κοινωνία ἔχει καθῆκον νὰ μοιρασθῇ μὲ τὰ στρώματα αὐτὰ τὰς ἐκτάκτους δυσχερείας. Νὰ στερηθῇ ἑκουσίως καὶ ἐξ ἐλευθέρας πρωτοβουλίας ἑνὸς μέρους τῆς εὐμαρείας καὶ τῶν ἀνέσεών της, διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ εἰς αὐτὰ τὰ στοιχειώδη μέσα συντηρήσεως. Λέγομεν ἑκουσίως καὶ ἐξ ἰδίας πρωτοβουλίας ὄχι διότι ἀποκλείομεν τὸ δικαίωμα παρεμβάσεως τοῦ Κράτους, ἀλλὰ διότι ἀποβλέπομεν εἰς τὸ πολύτιμον ἠθικὸν ἀποτέλεσμα, τὸ ὁποῖον θὰ προέλθῃ ἀπὸ τὴν ἑκουσιότητα καὶ τὴν ἐλευθερίαν αὐτῆς τῆς ἐνεργείας. Θέλομεν ἡ ἑκουσιότης καὶ ἡ ἐλευθερία αὐτὴ νὰ ἐκδηλωθῇ ὡς ἐσωτερικὴ βεβαίωσις τῆς σιδηρᾶς ἐθνικῆς μας ἑνότητος, τῆς ὁποίας τὰς ἐξωτερικὰς ἐκδηλώσεις τόσον ἐπήνεσε καὶ ἀπεθαύμασε, προσφάτως, ὁ Κόσμος. Θέλομεν νὰ σφραγισθῇ μὲ θυσίας, ἐνεργός, προνοοῦσα, σοφή, ἐκδηλουμένη περισσότερον ὡς ἔνστικτον ἡ ἀλληλεγγύη μας ὡς ἑνιαίου ζῶντος ὀργανισμοῦ, αὐτομάτως ἀντιδρῶντος κατὰ τῆς ἀτυχίας καὶ τοῦ ἐλαχίστου μέλους του. Θέλομεν ν' ἀσκηθῇ πρῶτον εἰς τὸ ἐσωτερικὸν ἐπίπεδον ἡ ἀπόφασις, τὴν ὁποίαν τόσον ὑπερηφάνως διεκηρύξαμε καὶ σύμφωνα μὲ τὴν ὁποίαν δὲν θ' ἀφήσωμεν νὰ κινδυνεύσῃ ἢ ν' ἀπειληθῇ οὔτε τὸ ἐλάχιστον μόριον τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς ὑλικῆς μας κληρονομίας. Ἡ Πατρὶς δὲν εἶναι μόνον τὸ ἔδαφος, ἡ θάλασσα, τὰ ὄρη καὶ οἱ ποταμοί. Πατρὶς περισσότερον ἀπὸ ὅλα αὐτὰ μαζὶ εἶναι τὸ ἔμψυχόν της πλήρωμα, οἱ ἄνθρωποι τῆς ἰδίας καταγωγῆς καὶ τοῦ ἰδίου αἵματος. Ἐφόσον ἔχομεν ὑποσχεθῆ εἰς τὸν ἑαυτόν μας καὶ εἰς τὸν Κόσμον νὰ ὀρθώσωμεν ὅλην μας τὴν δύναμιν ἐναντίον οἱουδήποτε ξένου, ὁ ὁποῖος θὰ ἐπεβουλεύετο καὶ ἕνα ἔστω πλέθρον ἑλληνικῆς γῆς, δὲν θὰ ἠρχόμεθα εἰς ἐπαίσχυντον ἀντίφασιν πρὸς αὐτὴν τὴν ὑπόσχεσίν μας ἐὰν ἀφίναμεν νὰ κινδυνεύσῃ, ἀπὸ ἀνέχειαν, ἀπὸ ἀνεπαρκῆ δίαιταν, ἀπὸ πεῖναν, ἔστω καὶ ἕνας Ἕλλην, ἀφοῦ καὶ ὁ τελευταῖος Ἕλλην ἔχει ἀξίαν πολὺ ἀνωτέραν ἀπὸ πολλὰ πλέθρα γῆς; Ἀφοῦ δὲ εἰς τὸν ἀγῶνα διὰ τὴν προάσπισιν τοῦ ἱεροῦ ἐδάφους καὶ τῆς τιμῆς τῆς Πατρίδος εἴμεθα ἀποφασισμένοι ὅλοι — καὶ βλέπει ὁ Θεὸς πόσον εἶναι σταθερὰ καὶ ἀκλόνητος αὐτὴ ἡ ἀπόφασίς μας — νὰ διακινδυνεύσωμεν τὸ πολυτιμότερον, τὴν ζωήν μας, ἠμπορεῖ νὰ θεωρῆται μεγάλη ἡ ἀπαίτησις τοῦ νὰ περιορίσωμεν τὰς χρήσεις μας, νὰ στερηθῶμεν κάτι ἀπὸ τὰς ἀνέσεις μας, νὰ δώσωμεν κάτι ἀπὸ τὸν πλοῦτόν μας, διὰ νὰ ἐξασφαλίσωμεν εἰς τοὺς ἀνέργους καὶ εἰς τοὺς ἀπόρους, εἰς τὰ παιδιὰ καὶ εἰς τὰς γυναῖκάς των, τὰ ὀλίγα πράγματα τῶν ὁποίων ἔχουν ἀνάγκην διὰ νὰ περάσουν τὰς δυσκόλους ἡμέρας ποὺ ἔρχονται; Εἰς τὴν ἑλληνικὴν Κοινωνίαν δίδεται σήμερον ἡ εὐκαιρία νὰ ἐπιδείξῃ, μίαν ἀκόμη φοράν, τὴν παλαιάν, τὴν βαθεῖαν, τὴν χριστιανικήν της ἀλληλεγγύην, μὲ τὴν δύναμιν τῆς ὁποίας ἐνίκα πάντοτε καὶ κατίσχυε ἐπὶ τῶν ἀντιξοοτήτων καὶ τῶν κινδύνων. Καὶ πρέπει νὰ γνωρίζουν ὅλοι ὅτι ἀπὸ τὴν ἐπίδειξιν αὐτήν, ἀπὸ τὴν ἔντασιν, ἀπὸ τὸν πλοῦτον καὶ ἀπὸ τὴν γενναιότητα τῶν συνανθρωπικῶν αἰσθημάτων, ἅτινα θὰ ἐπιδείξωμεν, θ' ἀποφασισθῇ ἡ συνολική μας τύχη ὡς Ἔθνους καὶ ὡς Κοινωνίας.

ΕΝΑΣ ΠΡΟΔΡΟΜΟΣ

Ἀπὸ παντοῦ μᾶς ἔρχονται πληροφορίες ὅτι διεξάγονται ἔρανοι γιὰ νὰ ἱδρυθοῦν προτομὲς στὸν ποιητὴ Κώστα Κρυστάλλη. Εἶναι οἱ μεταθανάτιες τιμὲς ποὺ παρέχονται συνήθως στὸν τόπο μας καὶ σὲ ἀνθρώπους πού, πολλὲς φορές, δὲν τοὺς ἄξιζαν, τὶς περισσότερες ὅμως σὰν μιὰ προσπάθεια ἐξαγνισμοῦ γιὰ ὅ,τι δὲν ἔγινε τὴν ὥρα ποὺ ἔπρεπε. Αὐτὸ ὅμως εἶναι ἕνα ζήτημα ποὺ ἔχει σχέσι μὲ τὴν ἑλληνικὴ ψυχοσύνθεσι καὶ ποὺ μᾶς τὸ κληροδότησαν οἱ πρόγονοί μας, ποὺ κι' αὐτοὶ εἶχαν κάνει χίλιες τέτοιες ἀδικίες.

Σήμερα, ἐν τούτοις, ποὺ καταβάλλομε κάθε προσπάθεια νὰ διαπλάσσουμε μιὰ ἑλληνικὴ γενεὰ ἀπηλλαγμένη ἀπὸ ἐλαττώματα, δὲν θἄπρεπε ἴσως νὰ ἰδοῦμε στὸ φαινόμενο αὐτὸ τοῦ Κρυστάλλη κάτι ἄλλο παρὰ τὴν κακὴ ἑλληνικὴ συνήθεια; Μιὰ καινούργια ἀνατολὴ ποὺ θἆναι ἕτοιμη νὰ φωτίζῃ τὸ καλὸ καὶ τὸ ὡραῖο καὶ ποὺ δὲν θὰ παραγνωρίζῃ τὸ καλὸ καὶ τὸ ὡραῖο;

«Τί εἶναι ὅμως ὁ Κρυστάλλης;» Ἂν ἦταν νὰ τεθῇ ἔτσι τὸ ἐρώτημα, θ' ἀπαντοῦσα: Ἕνα παιδὶ τῆς ἑλληνικῆς φύσεως καὶ τίποτα ἄλλο. Κάθε του σκέψι, κάθε του ἰδέα, ἡ πνοή του, ὅλα του βρίσκονται δεμένα μὲ τὸ ἑλληνικὸ χωριό, μὲ τὸ ἑλληνικὸ βουνό, μὲ τὸ ποτάμι, μὲ τὸ δάσος, τὸ κάθε δένδρο, τὸ κάθε ἀγριολούλουδο, μὲ τὸ ἀπόμονο ἄνθος ποὺ φύτρωσε στὸν γκρεμὸ καὶ ἀκκίζεται στὸν ἥλιο. Αὐτὸς ὁ ξερριζωμένος ἀπὸ τὴν πατρίδα καὶ τὸ σπιτικό του ἔζουσεν ὣς τὴν ἡμέρα ποὺ τοὔγραφε ἡ μοῖρα μὲ τὸ ὅραμα τοῦ ἑλληνικοῦ οὐρανοῦ καὶ μὲ τὸν παλμὸ ἐκεῖνο ποὺ δὲν ἐπηρεάζεται ἀπὸ κανένα ψευδοκοσμοπολιτισμό.

«Σὰν νὰ τὸν βλέπω μπροστά μου ἀκόμα, ἔγραφεν ὁ Λάμπρος Ἀστέρης,ὅταν ἔφθασεν ἀπὸ τὴν Ἄρταν ἡ εἴδησις τοῦ θανάτου του.

Κοντός, ξανθός, μὲ τὰ μάτια βαθιά, ἀλλὰ δυνατὰ στὶς ματιές, μὲ μάτια βουλιαγμένα, μὲ τὸ πηγοῦνι σηκωτὸ πρὸς τὰ πάνω λίγο, μὲ τὴν γκλίτσα στὸ χέρι, μὲ τὴν προφορὰ τὴν ἠπειρώτικη, μὲ τὴν περπατησιὰ τὴ λεβέντικη, ἥσυχος, ταπεινός, πάντα γιὰ τὴν πατρίδα του κουβεντιάζοντας, πάντα μὲ τὰ δημοτικὰ τραγούδια στὸ στόμα, χωρὶς κακία γιὰ κανένα, χωρὶς κατάκρισι, χωρὶς φθόνο, χωρὶς παράπονα... Μιὰ μέρα πήγαμε μαζῖ στὴν κάμαρά του. Πρῶτα ἀπ' ὅλα τἄλλα μοὔδειξε τὴ φλογέρα του. Φλογέρα σιδερένια. Καὶ τὴ βάρεσε ὁ τραγουδιστής. Τὴν ἔβαλε στὸ στόμα του κι' ἄρχισε νὰ τὸ λέῃ καὶ τὸν εἶδα ν' ἀλλάζῃ ὄψι. Ἐξωήρεψε τὰ μάτια του πέταγαν φωτιὲς καὶ μοῦ φάνηκε πὼς ἀψήλωσ' ἐκείνη τὴ στιγμή... Καὶ σὰν μὲ εἶδε ποὺ τὸν κοίταζα ἐκστατικὸς καὶ τὸν καμάρωνα καὶ σὰν τέλειωσε τὸ τραγούδι του, ἀφίνει τὴ φλογέρα του καὶ χύνεται καὶ μ' ἀγκαλιάζει καὶ μ' ἕνα ἀναφωνητό:

— Χάϊ χάϊ, καϋμένη Πατρίδα!

ἔπεσε στὴν καρέκλα κι' ἔγινε μονομιᾶς περίλυπος».

Ἔτσι δεμένος μὲ τὴ φύσι ὁ Κρυστάλλης δὲν μποροῦσε παρὰ νἆναι ἐκεῖνος ποὺ εἶναι· ποιητὴς βουκολικὸς καὶ φυσιολατρικός, ἂν ἐπιτρέπεται ἡ λέξις, περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον, πάνω ἀπὸ τὸν Βαλαωρίτη, πάνω ἀπὸ τὸν Παλαμᾶ, πάνω ἀπὸ κάθε Ἕλληνα ποιητή. Ὁ Κρυστάλλης ἔνοιωσε τὴν ἑλληνικὴ φύσι, ἐσυγγένεψε μὲ τὴ θερμή της πνοὴ καὶ προϊὸν τῆς λαχτάρας του εἶναι ἡ ἀλήθεια ποὺ ὑπάρχει στὰ τραγούδια του, εἶναι ἡ χρωματικὴ σπατάλη ποὺ βρίσκουμε στὶς περιγραφές του, εἶναι ἡ ζωγραφικὴ ἀναπαράστασις ποὺ προβάλλει στὰ μάτια μὲ τὸ διάβασμα κάθε του τραγουδιοῦ. Χρῶμα, μουσική, ἀλήθεια, εἶναι τὰ τρία μεγάλα προσόντα τῆς τέχνης του, ποὺ ξυπνοῦν στὴν ψυχὴ λησμονημένους ἤχους, ποὺ ζωντανεύουν νοσταλγίες, ποὺ σέρνουν τὰ βήματα στὸ ἑλληνικὸ χωριὸ μὲ τὴν ἁπλῆ ζωὴ καὶ τὴν ἀνεπιτήδευτη εὐγένεια.

Πενήντα σχεδὸν χρόνια πρίν, τότε ποὺ καὶ ἡ λέξις ἀκόμη τουρισμὸς ἦταν ἄγνωστη, ὁ Κρυστάλλης ἔκαμε μόνος ἐκεῖνο ποὺ δὲν ἔκαμαν ὅλοι μαζῖ οἱ Ἕλληνες καὶ θἆταν λίγο νὰ τὸν ὀνομάσουμε μόνο πρόδρομο, στὴν προσπάθεια ποὺ καταβάλλεται σήμερα. Δὲν ὕμνουσε μόνο τὴν ἑλληνικὴ φύσι. Εἶχε τὴ δύναμι ν' ἀναταράζῃ τὰ νερὰ ποὺ ἐλίμναζαν γιὰ χίλιους δυὸ λόγους καὶ νὰ φέρῃ μέσα στὴν πολιτεία ποὺ χανόταν σὲ κενὰ λόγια «τρικυμιστὸ κι' ὁλόδροσο τ' ἀγέρι τοῦ βουνοῦ», νὰ χαράξῃ τὸ μονοπάτι ποὺ ἔφερε στὴν ἑλληνικὴ ἀνάστασι. Κάθε του τραγοῦδι εἶναι κι' ἕνας πίναξ. Οἱ στίχοι του ὑψώνουν τὸν αἶνο στὸ ἀπαράμιλλο τοῦτο ὄνειρο ποὺ λέγεται Ἑλλάς, καλοῦν σ' ἐπιστροφὴ στὴν ἑλληνικὴ γῆ, ἀπὸ τὴν ὁποία ὅσο ξεφεύγαμε τόσο χάναμε τὴν ὀντότητά μας. Χιλιάδες στίχων του ζωγραφίζουν τὴν ἴδια μας τὴ ζωὴ στὸ ἑλληνικὸ ὕπαιθρο ποὺ ἀστραποβολᾶ ἀπὸ ὑγεία καὶ χαρά.

Σήμερα γιορτὴ μεγάλη, σήμερα Λαμπρή,
Σφάζουν σήμερα καὶ ψένουν φυλαγμέν' ἀρνιά,
Ράβουνε καινούργια ροῦχα καὶ στολίζονται
Κι' ὅθε ἀπαντηθοῦν φιλιοῦνται κι' ἀγκαλιάζονται.
Σήμερα στὰ μεσοχώρια ὅλα ἀστράφτουνε
Ἐμορφάδες καὶ στολίδια κι' ὅλ' ἀντιλαλοῦν
Ἀπὸ τὰ γλυκὰ τραγούδια ποὺ χορεύουνε,
Ροβολοῦν τὰ παλληκάρια λεβεντόπαιδα
Μ' ἅρματ' ἀργυρᾶ στὴ μέση καὶ μὲ χαϊμαλιά.
Ροβολοῦν κι' οἱ μαυρομάτες, ροῦσες κι' ἔμορφες,
Λιγερὲς σὰν κυπαρίσσια, σὰν μηλιὲς γλυκειές,
Σὰν Ξωθιὲς καὶ σὰν Νεράϊδες, ποὺ λαμποκοπᾶν
Στὸ λαχοῦρι, στὸ μετάξι καὶ στὸ μάλαμα.

Ὅταν δημοσιεύθηκαν τὰ πρῶτα τραγούδια τοῦ Κρυστάλλη, τὰ «Ἀγροτικά», πολλοὶ ἦσαν ἐκεῖνοι ποὔχαν ξεχάσει ἀπὸ σνομπισμὸ καὶ ἀπὸ ψευτοπολιτισμὸ τὸ ἑλληνικὸ χωριό, ὅπου βρίσκουμε τὴ φύτρα τῆς φυλῆς. Στίχοι ὅμως σὰν τοὺς παραπάνω καὶ σὰν αὐτοὺς ποὺ δημοσιεύονται παρακάτω δὲ μποροῦσαν παρὰ νὰ συνταράξουν κάποτε τὴν ἑλληνικὴ ψυχὴ καὶ νὰ χαράξουν τὴ νέα ἀνατολὴ στὴν ἑλληνικὴ ποίησι, ἀλλὰ καὶ στοὺς ἑλληνικοὺς παλμούς.

Ὥρα γλυκειὰ τῆς χαραυγῆς, ὁποὺ ξυπνάει ἡ πλάσι,
ὁποὺ γλυκαγκαλιάζονται τὸ φῶς μὲ τὸ σκοτάδι,
Ποὺ γλυκοφέγγουν οἱ κορφές, μαυρολογοῦν οἱ λόγγοι,
Ποὺ τὸ φεγγάρι χάνεται, ποὺ ἀχνίζουνε τ' ἀστέρια
Κι' ὁ λαμπερὸς Αὐγερινὸς μονάχα τρεμουλιάζει,
Ποὺ πέφτει τ' οὐρανοῦ ἡ δροσιὰ καὶ λούζει τὰ λουλούδια,
Ποὺ ἀνοίγουν τὰ τριαντάφυλλα κι' οἱ δάφνες ἀνασαίνουν
Κι' ἡ ἀνθισμένη ἀγράμπελη ἀπὸ τὸ βράχο σκύβει
Νὰ ἰδῇ στὸ ρέμα τ' αὐλακιοῦ τὴν τρυφερὴ ὀμορφιά της
Ὁποὺ ξυπνοῦν οἱ πέρδικες καὶ κελαϊδοῦν τ' ἀηδόνια.

Ὁ Κρυστάλλης ἦταν ὁ πρόδρομος, ὁ ἄνθρωπος ποὺ κατέβαλε τὶς πρῶτες προσπάθειες νὰ ἰδῇ ὁ ἑλληνικὸς λαὸς τί εἶχε νὰ κερδίσῃ ἀναστρέφοντας στὴν πηγὴ τῆς ζωῆς, στὴν ἑλληνικὴ φύσι, νὰ ἰδῇ ἡ Ἑλλάδα τί θησαυροὺς εἶχε καὶ ἄφινεν ἀνεκμετάλλευτους. Ἂν ζοῦσε σήμερα θἆταν ἴσως ἀνώτερος ὑπάλληλος τοῦ Ὑπουργείου Τουρισμοῦ. Τότε πέθανε φυματικὸς γιατὶ δὲν μποροῦσε νἄχῃ ὅ,τι ἐκαλοῦσε τοὺς ἄλλους νὰ βροῦν μέσα στὴν ἑλληνικὴ φύσι: τὸν ἥλιο, τὸ φῶς, τὸν ἀέρα, τὸν ὁρίζοντα. Τὸν ἔφαγε ἕνα ἀνήλιο γραφεῖο.

Χρ. Ἐμμ. Ἀγγελομάτης

Γράμματα ΣΤΟΥΣ ΝΕΟΥΣ

ΕΝΑ ΜΗΝΥΜΑ ΠΑΤΡΙΩΤΙΣΜΟΥ

Ἀγαπητοί μου Φίλοι,

«Ἡ Ε.Ο.Ν. Σπηλίου Κρήτης ἀπέστειλεν εἰς τὴν Περιφερειακὴν Διοίκησιν τὸ ποσὸν τῶν 780 δραχμῶν, τὸ ὁποῖον εἰσέπραξαν ἀπὸ τὴν πώλησιν τοῦ πρωϊνοῦ αὐγοῦ των διὰ τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ἀπολεσθέντος πολεμικοῦ μας».

Αὐτὴ ἡ σύντομη εἴδησις ἐδημοσιεύθηκε μὲ μικρὰ κατ' ἀνάγκην τυπογραφικὰ στοιχεῖα στὸ περασμένο φύλλο τοῦ περιοδικοῦ μας, στὴν κίνησι τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ρεθύμνης. Κι' ὅμως πόσο μεγάλες διαστάσεις παίρνει μέσα μας ἡ μικρὴ αὐτὴ πληροφορία καὶ πόσο πλατὺ κι' ὑψηλὸ νόημα ἀποκαλύπτουν τὰ μικροσκοπικὰ ἐκεῖνα στοιχεῖα! Οἱ διαστάσεις αὐτὲς ἐκτείνονται, ἁπλώνονται, ἐγγίζουν καὶ συγχωνεύονται μὲ τοὺς γαλανόλευκους ὁρίζοντες τῆς Πατρίδος μας. Καὶ τὸ νόημα τῆς πράξεως μεγαλώνει, πλαταίνει κι' ὑψώνεται, γιὰ νὰ δώσῃ ἀκόμα μιὰ φορά, ἀπτὰ καὶ ζωντανά, μιὰν ἀπὸ τὶς ἐκφραστικώτερες ἐκδηλώσεις τοῦ αἰώνιου Ἑλληνικοῦ Πατριωτισμοῦ, μιὰν ἀπὸ τὶς ὡραιότερες καὶ συγκινητικώτερες μορφὲς τῆς ἀθάνατης Ἑλληνικῆς Ψυχῆς.

Παρὰ τὴν ἀξιοπρεπῆ κι' ὑπερήφανη ἄρνησι τοῦ Ἀρχηγοῦ νὰ ἐγκρίνῃ τὴν διενέργειαν ἐράνου γιὰ τὴν ἀντικατάστασι τῆς δολοφονηθείσης «Ἕλλης» μας — ἐπειδὴ τὸ νέον μας Κράτος εἶναι σὲ θέσι νὰ προβῇ ἀπὸ τοὺς κρατικοὺς πόρους στὴν ἀντικατάστασι —, ἡ ψυχὴ τοῦ Ἔθνους, πληγωμένη στὰ ἱερώτερά της βάθη, ξεχειλισμένη ἀπὸ πόνο κι' ἀγανάκτησι, αἰσθανόταν ἐπιτακτικὰ τὴν ἀνάγκη νὰ ἐκφράσῃ τὰ αἰσθήματά της, ν' ἀντιτάξῃ στὸ ἄνανδρο κτύπημα τὴν ἐκδήλωσι τῆς ἐσωτερικῆς της ὑποστάσεως κι' ἀξίας, νὰ δείξῃ τὴν ἀνεξάντλητη κι' ἀκατάβλητη δύναμι κι' ἀντοχὴ τοῦ ἐθνισμοῦ της καὶ τῆς πατριωτικῆς της θελήσεως, ἀποφασιστικότητος κι' αὐτοθυσίας. Καὶ γι' αὐτὸ ἀκριβῶς εἴδαμε τὶς θαυμάσιες ἐκδηλώσεις τῶν αὐθορμήτων ἐράνων, ποὺ σὰν ἀσυγκράτητες ἐκρήξεις τῆς ἐθνικῆς ψυχῆς ὑψώθηκαν σ' ὅλα τὰ σημεῖα τῆς χώρας μας κι' ἀπ' ὅλες τὶς τάξεις τῶν Ἑλλήνων.

Μέσα στὶς ἐκδηλώσεις αὐτὲς ἡ ὡραία καὶ συγκινητικὴ προσφορὰ τῶν Ἑλληνόπουλων τῆς Ε.Ο.Ν. Σπηλίου, ποὺ ἔκοψαν ἀπὸ τὸ πρωϊνό τους γεῦμα τὸ αὐγό, γιὰ νὰ τὸ διαθέσουν γιὰ τὴ νέαν «Ἕλλη», δείχνει μὲ τὸν πιὸ ζωηρὸ καὶ παραστατικὸ τρόπο πόσο βαθιὰ καὶ δυνατὰ συμμετέχει, ὅπως ἦταν φυσικό, κι' ἡ ἁγνὴ ψυχὴ τῶν Νέων μας στὸ γενικὸ ἐθνικὸ αἴσθημα τοῦ Λαοῦ. Δὲν ἔχει σημασία ἡ χρηματικὴ ἀξία τῶν πωληθέντων αὐγῶν. Εἴτε εἶχαν εἴτε δὲν εἶχαν χρήματα τὰ παιδιὰ τῆς Ε.Ο.Ν. Σπηλίου, δὲν σκέφθηκαν νὰ προσφέρουν χρήματα· θέλησαν νὰ δώσουν κάτι πιὸ πολὺ δικό τους, κάτι ποὺ νὰ συνδέεται περισσότερο μὲ τὸν ἑαυτό τους καὶ μὲ τὴ ζωή τους, κάτι πιὸ χρήσιμο, πιὸ ἀναγκαῖο σ' αὐτοὺς ἀπὸ τὰ χρήματα, κάτι ποὺ ἡ προσφορά του ν' ἀποτελῇ γι' αὐτοὺς στέρησι, μιὰ μικρὴ συμβολικὴ θυσία.

Κι' ἂν εἶχαν κουμπαρᾶ, δὲν σκέφθηκαν νὰ τὸν σπάσουν, γιὰ νὰ προσφέρουν τὰ λεφτά του. Ὁ Ἀρχηγὸς ἐδήλωσε πὼς δὲν χρειάζεται λεφτά. Μὰ ἡ ψυχή του θὰ σκιρτήσῃ βέβαια ἀπὸ χαρά, ἱκανοποίησι καὶ ὑπερηφάνεια, ὅταν στὴ θέσι τῶν λεφτῶν, τοῦ στείλουν τὰ Ἑλληνόπουλά του, τὰ «παιδιά του», ἕνα χρυσὸ κομμάτι ἀπὸ τὸ πολύτιμο ἀπόθεμα τῆς ἁγνῆς καρδιᾶς τους γιὰ τὴν νέαν «Ἕλλη», γιὰ τὴν νέαν Ἑλλάδα. Κι' εἶναι ἕνα ὁλόχρυσο, πολύτιμο κομμάτι Ἑλληνικῆς καρδιᾶς αὐτὸ τὸ αὐγό, ποὺ οἱ Φαλαγγίτες Σπηλίου τὸ στερήθηκαν ἀπὸ τὸ γεῦμά τους, γιὰ νὰ τὸ δώσουν στὴν Πατρίδα. Εἶναι σὰν νὰ εἶπαν στὸν Ἀρχηγό:

— Σοῦ στέλλουμε τώρα τὸ πρωϊνό μας αὐγό. Μὰ μὲ τὴν ἴδια προθυμία, τὴν ἴδια χαρά, τὸν ἴδιο ἐνθουσιασμὸ εἴμαστε ἕτοιμοι νὰ καταθέσουμε αὔριο στὰ πόδια Σου γιὰ τὴν ὑπηρεσία τῆς Πατρίδος κι' ὁλόκληρο τὸν ἑαυτό μας, ὁλόκληρη τὴν ὕπαρξί μας, νὰ προσφέρουμε καὶ τὴ ζωή μας. Εἴμαστε ἕτοιμοι, Ἀρχηγέ, εἴμαστε στὴ διάθεσί Σου!

Μὲ ὅλη μου τὴν ἀγάπη
Μέλης Νικολαΐδης

Η ΠΕΡΙΟΔΕΙΑ ΤΟΥ Κ.Ε.Ν.

Ἄνω: Ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος κ. Ἀλέξανδρος Κανελλόπουλος δοκιμάζων τὸ συσσίτιον εἰς τὸ Στρατόπεδον Θάσου «Ἰωάννης Μεταξᾶς». Εἰς τὸ μέσον: Γενικὴ ἄποψις τοῦ Στρατοπέδου. Κάτω: Ἡ διανομὴ τοῦ συσσιτίου.

Στὸ περιθώριον

ΤΟ ΑΘΛΗΤΙΚΟΝ ΣΥΝΘΗΜΑ ΤΟΥ ΑΡΧΗΓΟΥ

Τὸ τηλεγράφημα ποὺ ἀπηύθυνεν ὁ Ἀρχηγὸς πρὸς τοὺς ἀθλητὰς καὶ τὰς ἀθλητρίας τῆς Ε.Ο.Ν. κατὰ τοὺς ἀγῶνας τοῦ Β΄ Ἀθλητικοῦ Διαγωνισμοῦ, δὲν εἶναι μόνον ἕνας θερμὸς τιμητικὸς χαιρετισμὸς πρὸς τὴν ἀθλουμένην Νεότητα, ἀλλὰ καὶ τὸ ὑψηλότερον ἀθλητικὸν σύνθημα, ποὺ ἐκφράζει τὸ ἀληθινὸν νόημα καὶ τὸν βαθύτερον σκοπὸν τοῦ ἑλληνικοῦ ἀθλητισμοῦ. «Εἶμαι βέβαιος—εἶπεν ὁ Ἀρχηγὸς — ὅτι θὰ ἐπιδείξετε πνεῦμα ἁγνῶν φιλάθλων καὶ μαχητικότητα φαλαγγιτικήν, διὰ νὰ κατακτήσετε τὴν ὡραιοτέραν τῶν νικῶν ποὺ ἀναμένω ἀπὸ σᾶς εἰς ἀθλητικοὺς ἀγῶνας τῆς Ὀργανώσεώς μας καὶ ἡ ὁποία δὲν ἔγκειται εἰς τὴν ἐπιτυχίαν μεγάλων ἐπιδόσεων». Δὲν ἐνδιαφέρουν λοιπὸν τὸν Ἀρχηγὸν αὐταὶ καθ' ἑαυτὰς αἱ ἐπιδόσεις· τὸν ἐνδιαφέρει κυρίως τὸ ἁγνὸν ἀθλητικὸν πνεῦμα ποὺ πρέπει νὰ διέπῃ τὰς ἀθλητικὰς συναντήσεις τῆς Ὀργανώσεώς μας· καὶ τὸν ἐνδιαφέρει συγχρόνως ἡ μαχητικότης τῶν Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν μας, ἡ ὁποία πραγματοποιεῖται μὲ τὴν συνεχῆ καὶ συστηματικὴν ἄσκησίν των. Ὅταν ἡ ἀθλουμένη Νεότης μας, ἐκ παραλλήλου πρὸς τὸ ἀνώτερον ἀθλητικὸν πνεῦμα, ἀναπτύσσῃ καὶ ἀσκῇ καὶ τὴν μαχητικήν της ὁρμήν, ἡ νίκη, ἡ ἀληθινὴ νίκη, ἔχει ἤδη κατακτηθῆ, ἀσχέτως πρὸς τὰς πραγματοποιουμένας ἀθλητικὰς ἐπιδόσεις. Σύνθημα ὑπέροχον, ὄχι ἁπλῶς ἀθλητικόν, ἀλλὰ καὶ γνήσια ἑλληνικόν, ποὺ ἀπηχεῖ βαθύτατα καὶ δονεῖ ἀπὸ ἐνθουσιασμὸν καὶ ὁρμητικότητα τὴν ψυχὴν τῆς Ἑλληνικῆς Νεότητος.

Η ΕΚΘΕΣΙΣ

Ἡ ἐφετεινὴ δεκάτη πέμπτη Ἔκθεσις τῆς Θεσσαλονίκης συνέπεσε μὲ τὸν ἐγκαινιασμὸν τῶν μονίμων ἐγκαταστάσεων, ὑλικὴν ἔνδειξιν τῆς μονίμου παγιώσεως τοῦ θεσμοῦ. Εἶναι περιττὸν νὰ τονισθῇ πόσον ἰδιαιτέρως ἱκανοποιητικὴ εἶναι αὐτὴ ἡ ἔνδειξις καὶ ὡς ἐπίστεψις τῆς ἐπιτυχίας τοῦ θεσμοῦ καθ' ἑαυτόν, ἀλλὰ καὶ ὡς ἓν ἐπὶ πλέον σημεῖον τῆς νικηφόρου ἀναθεμελιώσεως τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἰς τὰς βορείους νεοελλαδικὰς περιοχάς, τὰς ὁποίας μὲ ὑπερόχους ἀγῶνας καὶ θυσίας ἀνέκτησε πρῶτον, διὰ νὰ πυκνώσῃ ἔπειτα, ν' ἀνακαινίσῃ καὶ ἀναδημιουργήσῃ μὲ τὸν ἱδρῶτα καὶ τὸν μόχθον της ἡ ὥριμος γενεὰ τῶν σημερινῶν Ἑλλήνων.

Αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν ἡ παγίωσις τῆς Ἐκθέσεως τῆς Θεσσαλονίκης συμπίπτει μὲ τὴν μεταφορικῶς καὶ κυριολεκτικῶς ἀναγέννησιν τῆς ἀρχαιοτάτης ἑλληνικῆς μητροπόλεως τοῦ Θερμαϊκοῦ, τὴν ὁποίαν αἱ πολιτιστικαὶ δυνάμεις τοῦ λαοῦ μας, λαοῦ δημιουργοῦ ἄστεων ἐκ παραδόσεως, ἀνεκαίνισαν ἐκ τῆς τέφρας καὶ κατέστησαν πόλισμα νέον, πλούσιον καὶ πολυάνθρωπον, ἐντὸς χρονικοῦ διαστήματος μόλις ὑπερβαίνοντος τὸ τέταρτον τοῦ αἰῶνος καὶ εἰς μίαν περίοδον πολέμων, κρίσεων καὶ δημογραφικῶν ἀναστατώσεων. Ἰδιάζουσαν ἐπίσης σημασίαν ἔχει τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ Ἔκθεσις ἐγεννήθη ὡς σύλληψις καὶ ὡς ἐκτέλεσις τῆς πρωτοβουλίας ἑνὸς ἰδιώτου — τοῦ ἀειμνήστου Γερμανοῦ — εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν αἱ ζωτικαὶ δυνάμεις τοῦ Ἔθνους ἐπάλαιον σκληρὸν ἀγῶνα ὑπερνικήσεως τῆς κρατικῆς χαλαρώσεως καὶ παρακμῆς. Εἰς τὰς πυκνὰς εἰς νόημα ἀλλὰ καὶ εἰς εἰλικρινῆ θαυμασμὸν πρὸς τὰς δημιουργικὰς ἱκανότητας τῆς Ἑλλάδος δηλώσεις τοῦ Ὑπουργοῦ τοῦ Ἐμπορίου τῆς γείτονος καὶ φίλης Νοτιοσλαυΐας, ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς Ἐκθέσεως, μετὰ χαρᾶς καὶ ἱκανοποιήσεως εἴδομεν οἱ Ἕλληνες, τονιζομένους ὅλους τοὺς ἰδιάζοντας γεωγραφικοὺς καὶ γεωοικονομικοὺς παράγοντας, τῶν ὁποίων ἡ ἀρτία ἐπίγνωσις ἐνέπνευσε τὴν ἐκλογὴν τῆς Θεσσαλονίκης ὡς ἕδρας τῆς Ἐκθέσεως. Ὄντως ἡ πρωτεύουσα τοῦ ἑλληνικοῦ βορρᾶ προνομίῳ θέσεως ἦτο ἡ ἐνδεδειγμένη, ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην βαλκανικὴν πόλιν, ν' ἀναδειχθῇ εἰς κέντρον εἰρηνικῆς ἐπιδείξεως τῶν προόδων τῆς ἐργασίας καὶ τῆς παραγωγῆς τῶν λαῶν ὅλης τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς καὶ πολιτιστικῆς μεταξύ των ἐπικοινωνίας καὶ ἀλληλεπιδράσεως.

Χάρις εἰς τὸν θεσμὸν τῆς Διεθνοῦς αὐτῆς Ἐκθέσεως, ἡ Θεσσαλονίκη συγκεντρώνει σήμερον καὶ θὰ συγκεντρώνῃ εἰς τὸ διηνεκές, ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ Πολιούχου καὶ Προστάτου της Μεγαλομάρτυρος Ἁγίου, εἰς ἐπίδειξιν τῶν εἰρηνικῶν των κατακτήσεων καὶ εἰς ἅμιλλαν εὐγενῆ τῶν παραγωγικῶν των ἱκανοτήτων, τοὺς λαοὺς τῶν ἰδίων χωρῶν, ποὺ συνηθροίζοντο ἐκεῖ, δι' ἀναλόγους σκοπούς, κατὰ τὰ Δημήτρια τῆς Ἑλληνικῆς Αὐτοκρατορίας τῶν Μέσων Χρόνων. Τὸ ρωμαντικὸν στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον ἐνδέχεται νὰ διακρίνῃ τις εἰς τὸ γεγονὸς αὐτῆς τῆς ἀναβιώσεως, ἐξωραΐζει ἁπλῶς καὶ προσδίδει μείζονα εὐγένειαν, ἀλλὰ δὲν μεταθέτει καθόλου οὔτε μειώνει τοὺς πραγματιστικοὺς οἰκονομικοὺς καὶ πολιτιστικοὺς σκοπούς, τοὺς ὁποίους θεραπεύει καὶ ὑπηρετεῖ ἡ Ἔκθεσις. Ἐφέτος ἰδιαιτέρως, εἰς ἐποχὴν καθ' ἣν ἀπηνὴς πόλεμος συγκλονίζει τὴν ἀπωτέραν Εὐρώπην, ἡ συγκέντρωσις εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῶν ἐκπροσώπων τῆς παραγωγικῆς ἐργασίας τῶν λαῶν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς δύναται καὶ ὀφείλει, ὁμοῦ μὲ τὴν ἀνανέωσιν τῶν αἰσθημάτων ἀμοιβαίας μεταξύ των κατανοήσεως καὶ ἐκτιμήσεως, νὰ τονώσῃ καὶ τὴν θέλησίν των, ὅπως προστατεύσουν μὲ ὅλας των τὰς δυνάμεις τὸ μέγα ἀγαθὸν τῆς εἰρήνης ἐν τῇ ἰδιαιτέρᾳ των περιοχῇ, ἀνθιστάμενοι καὶ ἀποτρέποντες πᾶσαν ἐνδεχομένην ἀπόπειραν ἔξωθεν, τείνουσαν εἰς τὸ νὰ τοὺς ἐξωθήσῃ κατ' ἀλλήλων ἢ ὁπωσδήποτε ἄλλως νὰ μεταφέρῃ εἰς τὴν περιοχήν των τὴν πυρκαϊὰν τοῦ πολέμου.

Στὸ περιθώριον

Η ΓΕΩΡΓΙΚΗ ΜΑΣ ΠΡΩΤΟΠΟΡΙΑ

Πλησιάζει καὶ πάλιν ἡ ἐποχὴ τῆς ἐνάρξεως τῶν χειμερινῶν καλλιεργειῶν. Οἱ Σχηματισμοὶ τῆς Ὀργανώσεως ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἀπέδειξαν πόσον βαθέως ἠννόησαν τὸ σύνθημα τοῦ Ἀρχηγοῦ, περὶ τῆς ἐντατικῆς καλλιεργείας. Καὶ τὰ ἀποτελέσματα ὑπῆρξαν τόσον ἐνθαρρυντικά, ὥστε νὰ πιστεύωμεν ὅτι καὶ κατὰ τὸ ἀρχόμενον γεωργικὸν ἔτος αἱ καλλιέργειαι τῆς ἁπανταχοῦ Ε.Ο.Ν., θὰ εἶναι, μὲ τὴν κτηθεῖσαν μάλιστα πεῖραν, κατὰ πολὺ ὑπέρτεραι καὶ κατ' ἔκτασιν καὶ κατὰ ποιοτικὴν παραγωγήν. Ἡ συνεχιζομένη ἄλλως τε παγκόσμιος πολεμικὴ λαῖλαψ, τῆς ὁποίας αἱ καταστροφαὶ θίγουν καιρίως τὴν παγκόσμιον παραγωγὴν καὶ ἰδιαιτέρως τὴν γεωργικήν, ἐπιβάλλει ἵνα ἐφέτος περισσότερον ἡ γεωργικὴ πρωτοπορία τῆς Ὀργανώσεώς μας εὑρεθῇ πρώτη εἰς τὸ πλευρὸν τοῦ Ἀρχηγοῦ, τοῦ παλαίοντος καὶ ἀγωνιζομένου μαζὶ μὲ τὰ ἄλλα καὶ διὰ τὴν ἐπάρκειαν τοῦ ἄρτου τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ.

ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟΝ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Ἡ μετάθεσις τῆς «Ἡμέρας τῆς Ε.Ο.Ν.», ἀπὸ τῆς Τετάρτης εἰς τὸ Σάββατον, ὥστε, μαζὶ μὲ τὴν Κυριακήν, ν' ἀποτελοῦν δύο συνεχεῖς ἡμέρας ἀφιερωμένας εἰς τοὺς σκοποὺς τῆς Ὀργανώσεώς μας, θὰ συντελέσῃ ἀσφαλῶς εἰς τὴν ἀπόδοσιν καλλιτέρων καὶ θετικωτέρων ἀποτελεσμάτων. Χωρὶς νὰ διακόπτεται πλέον ἡ σειρὰ τῶν σχολικῶν ἡμερῶν, αἱ ὁποῖαι θὰ εἶναι συνεχεῖς ἀπὸ τῆς Δευτέρας μέχρι καὶ τῆς Παρασκευῆς, δὲν θὰ διακόπτεται ἐξ ἄλλου καὶ ἡ σειρὰ τῶν δύο ἡμερῶν τῆς Ε.Ο.Ν., αἱ ὁποῖαι τοιουτοτρόπως θ' ἀποτελοῦν συνέχειαν, συμπλήρωσιν καὶ ἐπέκτασιν τοῦ σχολικοῦ ἔργου. Τὸ Σάββατον θὰ εἶναι ἀφιερωμένον εἰς τὴν ἠθικὴν καὶ πνευματικὴν καλλιέργειαν τῶν παιδιῶν καὶ ἡ Κυριακὴ εἰς τὸν ἐκκλησιασμὸν καὶ τὴν ψυχαγωγίαν. Δύο ἡμέραι, αἱ ὁποῖαι ἀντιστοιχοῦν πρὸς τὰς δύο βασικὰς ἐπιδιώξεις τῆς Ὀργανώσεώς μας, τὴν ἠθικὴν κυρίως καλλιέργειαν τοῦ ἐσωτερικοῦ κόσμου τῆς Ἑλληνικῆς Νεότητος καὶ τὴν χαρούμενην τόνωσιν καὶ ἄσκησιν τῆς ψυχικῆς καὶ σωματικῆς ὑγείας της.

ΤΑ ΠΑΛΑΙΑ ΒΙΒΛΙΑ

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι θὰ εὕρῃ καὶ ἐφέτος μεγάλην ἀπήχησιν καὶ θ' ἀποδώσῃ ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα ἡ ἔκκλησις τῆς Ε.Ο.Ν. πρὸς τοὺς μαθητὰς-μέλη της, νὰ παραδώσουν τὰ σχολικὰ βιβλία των τοῦ προηγουμένου ἔτους, διὰ νὰ διατεθοῦν εἰς ἀπόρους μαθητάς. Ἡ ἐνέργεια αὐτὴ ἀποτελεῖ ἐπιβεβλημένην ἐκδήλωσιν ἀλληλεγγύης, ἡ ὁποία εἶναι μία ἀπὸ τὰς βασικωτέρας ἀρχὰς καὶ ἐπιδιώξεις τῆς Ὀργανώσεως. Τὰ μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. θὰ πράξουν καὶ τώρα τὸ καθῆκόν των πρὸς τοὺς ἀπόρους συναγωνιστάς των, μὲ τὴν ἰδίαν προθυμίαν μὲ τὴν ὁποίαν τὸ ἔπραξαν πάντοτε.

ΤΑ ΣΗΜΑΔΙΑ ΤΩΝ ΛΑΩΝ

Όλη ἡ ἱστορία τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζώων ποὺ ἐξημέρωσε εἶναι ἱστορία σημείων ἢ σημαδιῶν. Σημαδεύουν τὰ πρόβατα. Σημαδεύουν τὰ γίδια. Σημαδεύουν τὰ ἄλογα καὶ τὰ βόδια. Παλαιότερα ἐσημαδεύοντο γενικῶς καὶ οἱ ἄνθρωποι. Ἀλλὰ καὶ σήμερα βλέπομεν κάποτε ἄτομα μὲ βαθιὰ μπλὲ στίγματα στὸ μέτωπον. Εἶναι σημεῖα ποὺ τὰ ἔκαναν τρυπῶντες τὸ δέρμα μὲ βελόνες καὶ ὕστερα βάζοντες μπαροῦτι. Ὁ στιγματισμὸς εἰς τὸ μέτωπον ἐγίνετο διὰ νὰ γνωρίζωνται τὰ ἄτομα εἰς ποίαν φυλὴν ἀνήκουν. Κάτι ἀνάλογο καὶ ὁ στιγματισμὸς εἰς τὰ χέρια καὶ εἰς τὸ στῆθος. Τὸν ἔχουν οἱ ἄγριοι καὶ οἱ βάρβαροι λαοί. Εἰς τοὺς πολιτισμένους τείνει νὰ ἐκλείψη. Παλαιότερα δμως, ποὺ ὁ ἄνθρωπος ἔζη νομαδικὴν ζωὴν καὶ ἐκινεῖτο κατὰ ὁμάδας εἰς μεγίστας ἀποστάσεις, ἦτο ἀπαραίτητος ὁ στιγματισμός. Διεκρίνοντο οἱ ἀνήκοντες εἰς τὴν αὐτὴν φυλὴν ὁπουδήποτε καὶ ἂν συνηντῶντο. Τὰ πρόβατα καὶ τὰ γίδια τὰ σημαδεύουν οἱ ποιμένες μας εἰς τὰ αὐτιά. Κόβουν ἕνα κομμάτι ἀπὸ τὸ αὐτὶ ἢ περισσότερα κομμάτια. Εἶναι τὸ σημάδι. Κάθε ποιμὴν ἔχει τὸ ἰδιαίτερο σημάδι καὶ μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν ἂν χαθῆ ἕνα ζῶον τὸ γνωρίζει ὅποιος θὰ τὸ εὕρη. Καὶ εἰς τὰ βώδια καὶ τὰ ἄλογα, ποὺ εἰς παλαιοτέραν ἐποχὴν ἔζοῦσαν γενικῶς κατὰ ἀγέλας, ἔβαζαν σημάδια. Ἐπύρωναν ἕνα σίδερο ποὺ ἀπετέλει ἕνα γράμμα ἢ ἕνα σχέδιον καὶ τὸ ἔβαζαν εἰς τὸ δέρμα τοῦ ζώου. Ἐκαίοντο αἱ τρίχες καὶ τὸ δέρμα καὶ τὸ σημάδι ἔμενε. Ἔτσι ἐγνωρίζοντο τὰ ζῶα σὲ ποιὸν ἀνῆκαν, γιατὶ κάθε κύριος ζώου εἶχε ξεχωριστὸ σημάδι.

Ἀλλὰ τὰ τελευταῖα χρόνια ἄρχισαν νὰ σημειώνουν καὶ τὰ δένδρα, ἰδίως τὴν ἐληά. Πελεκοῦν ἕνα μέρος τοῦ κορμοῦ, ἀφαιροῦν τὸ φλοῦδι καὶ γράφουν ἕναν ἀριθμό. Ἕνας ἰδιοκτήτης ἐλαιοδένδρων ἔχει ὡρισμένον ἀριθμόν. Ἄλλος ἄλλον ἀριθμόν. Τὰ δένδρα τοῦ κάθε ἰδιοκτήτου ἔχουν ὡρισμένον ἀριθμόν. Περνᾷ ὁ ἀγροφύλαξ. Βλέπει ἕνα ζῶον νὰ κάνη ζημιὰ σ' ἕνα δένδρο. Ἀνοίγει τὸ εὑρετήριόν του καὶ βρίσκει ὅτι ὁ τάδε ἀριθμὸς ἀνήκει εἰς τὸν τάδε ἰδιοκτήτην. Εὐκολύνεται πολὺ ἡ ἀγροτικὴ ἀσφάλεια μὲ αὐτὸ τὸ σύστημα. Μπορεῖ καὶ ἕνας πολίτης νὰ εἰδοποιήση τὴν ἀγροφυλακή.

Ὅσῳ ἀνατρέχομεν εἰς τοὺς περασμένους αἰῶνας, τόσῳ βλέπομεν ἀπολύτως διαδεδομένα τὰ σημεῖα καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ εἰς τὰ ἐξημερωμένα ζῶα. Ὁ ἄνθρωπος ἦτο νομάς. Ἐκινοῦντο οἱ λαοὶ διαρκῶς καὶ ἔπρεπε νὰ γνωρίζωνται. Διέφεραν δι' αὐτὸ εἰς ὅλα. Εἰς τὸν ρουχισμόν, εἰς τὰ ὅπλα, εἰς τὰς σκηνάς, εἰς τὰ σάγματα τῶν ὑποζυγίων. Ὅσῳ ἡ ζωὴ γίνεται ὀλιγώτερον νομαδική, τόσῳ αὐξάνει ἡ τάσις πρὸς ἐξομοίωσιν. Λιγοστεύουν τὰ λεπτομερειακὰ σημάδια. Μένουν ὅμως τὰ μεγάλα. Τὸ μεγαλύτερον δὲ ὅλων ἡ σημαία. Εἶναι σημεῖον τῶν κρατῶν καὶ τῶν λαῶν διὰ νὰ διακρίνωνται μεταξύ των.

Σημαῖαι ὑπῆρχαν πάντοτε. Ἐκινεῖτο μία ὁμάς. Εἰς ἕνα ὑψηλὸν κοντὸν εἶχε τὸ σύμβολόν της. Τὸ σημάδι της. Διεκρίνετο ἀπὸ μακριά. Εἰς τὴν ἀρχὴν τὰ σημάδια αὐτὰ ἢ σημεῖα ἢ σημαῖαι ἦσαν κλαδιὰ δένδρων. Ἕκαστος λαὸς εἶχε τὸ ἰδικόν του δένδρον ὡς σύμβολον. Ἄλλοι λαοὶ ὅμως εἶχαν κεφαλὰς ζώων ποὺ τὰς ἐσήκωναν ὑψηλά, καρφωμένας εἰς τὸν κοντόν. Ἄλλοι λαοὶ εἶχαν δέρματα ζώων. Ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἤρχισε νὰ ὑφαίνη, τότε τὰ σύμβολα τῶν δένδρων καὶ τῶν κεφαλῶν τῶν ζώων καὶ τῶν δερμάτων βαθμηδὸν ἐγκατελείποντο. Ἐζωγράφιζαν τότε εἰς ἕνα κομμάτι πανὶ τὸ κλαδὶ τοῦ δένδρου ἢ τὸ κεφάλι τοῦ ζώου ἢ ὁλόκληρον τὸ ζῶον. Ἐξέλιξις ὅλων αὐτῶν τῶν σημαδιῶν ποὺ ἐχαρακτήριζαν τοὺς λαοὺς εἶναι αἱ σημεριναὶ σημαῖαι καὶ τὰ λάβαρα. Ἀλλὰ καὶ τὰ χρώματα ἀπετέλουν τὸ σημάδι ἑκάστου λαοῦ. Κάθε λαὸς εἶχε τὸ ἐθνικόν του χρῶμα ἢ τὸν συνδυασμὸν ἐθνικῶν χρωμάτων. Ὁ ἐθνικὸς χρωματισμὸς τῶν Ἑλλήνων εἶναι ὁ συνδυασμὸς λευκοῦ καὶ γαλανοῦ, ποὺ ἀποτελεῖ τὴν γαλανόλευκον. Εἶναι ἐλαφροὶ οἱ χρωματισμοὶ αὐτοὶ καὶ προδίδουν τὴν εὐγένειαν τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς. Ἀπέφυγαν οἱ Ἕλληνες τὸ κόκκινο χρῶμα, ποὺ ὑπενθυμίζει τὸ αἷμα.

Τὰ σημάδια αὐτὰ ἀπετέλεσαν καὶ τὰ λεγόμενα οἰκόσημα. Τὸ ἰδιαίτερο σημάδι ἑκάστου λαοῦ ἐχαράσσετο παντοῦ. Καὶ ὅταν ἐδημιουργήθησαν αἱ πόλεις καὶ τὰ φρούρια, τότε ἐχάρασσαν σὲ μιὰ πέτρα τὸ σύμβολον τοῦ λαοῦ ἢ τοῦ ἄρχοντος. Πολλὰ κάστρα τῆς Ἑλλάδος, ποὺ εἶναι ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῶν Ἑνετῶν ἢ τῶν Φράγκων ἢ τῶν Καταλανῶν ἢ τῶν Τούρκων, ἔχουν πλάκας μὲ τέτοια σημάδια ἢ σύμβολα ἢ οἰκόσημα. Τὰ περισσότερα ὅμως κάστρα εἶναι πολὺ παλαιά.

Καὶ τὰ πλοῖα ἔχουν τὰ σημάδια των. Διὰ νὰ διακρίνεται ἕνα ἀτμόπλοιον εἰς ποῖον ἰδιοκτήτην ἀνήκει, βάφουν μὲ ἰδιαιτέρους χρωματισμοὺς τὰς καπνοδόχους. Κάθε ἐφοπλιστὴς ἔχει τὸ ἰδιαίτερό του σημάδι, ἢ τὸ ἰδιαίτερο χρωμάτισμα τῆς καπνοδόχου. Ἀπὸ μακριὰ γνωρίζεται τὸ πλοῖον σὲ ποιὸν ἰδιοκτήτην ἀνήκει.

Σημάδια ἔχουν καὶ οἱ μαθηταὶ τῶν σχολείων. Εἰς τὸ πηλήκιόν των ἢ εἰς τὸ μανίκι εἶναι γραμμένα τὰ ἀρχικὰ γράμματα τοῦ σχολείου ποὺ φοιτοῦν καὶ πολλὲς φορὲς καὶ ὁ ἀριθμός των.

Σημάδια ἔχουν καὶ οἱ κακοὶ ἄνθρωποι. Δὲν τὰ θέλουν, ἀλλὰ δὲν μποροῦν νὰ τὰ ἀποφύγουν. Τὴν παλαιὰν ἐποχὴν τοὺς ἐτιμώρουν μὲ ὡρισμένον σημεῖον. Τοὺς ἐστιγμάτιζαν μὲ βελόνες εἰς τὸ πρόσωπον ἢ μὲ πυρωμένο σίδερο καίοντες τὸ δέρμα των. Τὸ σημάδι αὐτὸ δὲν ἔφευγε. Ἀπὸ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἔχει τὴν ἀρχήν της ἡ ἔκφρασις «Ἐστιγματισμένος κακοῦργος» ἢ «θὰ στιγματίσωμεν τὴν πρᾶξίν του». Εἰς τοὺς βαρβάρους καὶ τοὺς ἀγρίους λαοὺς ὑπάρχει ἀκόμη ὁ στιγματισμὸς τῶν κακοποιῶν, διὰ νὰ διακρίνωνται. Εἰς τοὺς πολιτισμένους ἐφαρμόζεται ἄλλο σύστημα. Φωτογραφίζουν τοὺς κακοποιοὺς καὶ φυλάσσουν τὰς εἰκόνας των κρεμασμένας εἰς τὸν τοῖχον τῆς ἀστυνομίας.

Οἱ ὑγιεῖς λαοὶ ἐνδιαφέρονται πολὺ διὰ τὰ ἐθνικά των σύμβολα. Θυσιάζονται δι' αὐτά. Γύρω ἀπὸ τὴν σημαίαν, ποὺ εἶναι τὸ ὑπέρτατο σημάδι ἢ σύμβολον ἑκάστου λαοῦ, γίνονται μάχαι σκληρόταται. Πίπτουν διὰ νὰ σώσουν τὴν σημαίαν. Ἂν κυριευθῆ ἡ σημαία ἀπὸ τὸν ἐχθρόν, θεωρεῖται μεγίστη καταφρόνησις δι' αὐτὸν ποὺ ἔχασε τὴν σημαίαν του. Κατὰ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821 ἡ σημαία ἐλέγετο «μπαϊράκι». Καὶ οἱ σημαιοφόροι «μπαϊρακτάρηδες». Ἔμεινε καὶ ἡ φράσις «Ἐσήκωσε μπαϊράκι». Αὐτὸ σημαίνει ἐπαναστάτησε. Οἱ ὑπόδουλοι λαοὶ δὲν εἶχαν δικαίωμα νὰ σηκώνουν σημαίαν ἀφοῦ τοὺς τὴν ἀφήρεσαν οἱ κατακτηταί. Ὅταν ἐξηγείροντο ἐσήκωναν σημαίαν. Ἀνύψωναν δηλαδὴ τὸ ἐθνικόν των σημάδι. Αὐτὸ ἦτο ἐπανάστασις· σημεῖον ὅτι ἤρχιζεν ὁ ἀγὼν διὰ τὴν ἀπελευθέρωσιν. Τὴν 25ην Μαρτίου τοῦ 1821 οἱ συγκεντρωθέντες εἰς τὴν ἐν Καλαβρύτοις μονὴν τῆς Ἁγίας Λαύρας Ἕλληνες ἐπῆραν τὸ κεντημένον λάβαρον τῆς ἐκκλησίας καὶ τὸ ὕψωσαν ἀντὶ σημαίας. Αὐτὴ ἡ ὕψωσις τοῦ λαβάρου ἀποτελεῖ τὴν μεγαλυτέραν ἐθνικὴν πρᾶξιν τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος καὶ ἀφιερώθη εἰς ἀνάμνησιν τοῦ γεγονότος ἡ 25η Μαρτίου, ἡ ὁποία καὶ ἀπετέλεσε τὴν ἐθνικήν μας ἑορτήν.

Αἱ ἰδιαίτεραι στολαί, τὰς ὁποίας καὶ σήμερα ἀκόμη φέρουν πολλαὶ τάξεις, ὡς οἱ ἱερεῖς, οἱ σιδηροδρομικοί, οἱ τροχιοδρομικοί, οἱ ναυτικοί, οἱ στρατιωτικοὶ κλπ., ἀποτελοῦν καὶ αὐταὶ σημεῖα.

Καὶ ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας ἔχει τὴν ἰδιαιτέραν της στολὴν διὰ νὰ διακρίνεται. Εἶναι καὶ τὸ χρῶμα της γαλάζιο μὲ λευκὸν λαιμοδέτην, γιατὶ τὰ ἐθνικὰ χρώματα τῶν Ἑλλήνων εἶναι τὸ γαλάζιο καὶ τὸ λευκό, ὅπως πιὸ πάνω εἴπαμε.

Κ. Φαλτάϊτς

6. (Συνέχεια)

Ἡ Ἀθηνᾶ δείχνοντας ἄλλη μιὰ φορὰ τὴ στοργὴ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ ἔχει γιὰ τὴν ἀγαπημένη της πολιτεία βρῆκε τὸν τρόπο αὐτὸ ποὺ πρόκειται νὰ χτυπήση τὴν ἀναρχία κατακέφαλα... Μὰ δὲ φτάνει· χρειάζεται καὶ οἱ πολῖτες τώρα νὰ κάμουν τὸ χρέος τους.

Ὅμως ἀκούσετε καλλίτερα τὴν Ἀθηνᾶ.

Τώρα λαὲ τῆς Ἀττικῆς ἄκου καὶ μένα...
Πρώτη φορὰ γιὰ αἷμα χυμένο κάνεις κρίση.
Ἂς εἶναι ἀπὸ δῶ κι' ὕστερα τοῦτος ὁ τόπος
τρανὸ κριτήριο στοῦ Αἰγέα τὴν πολιτεία.
Ὁ βράχος ποὺ ξεπέζεψαν οἱ Ἀμαζόνες
καὶ στρατοπέδεψαν ἐνάντια στὸ Θησέα
κι' ὁλόγυρα στὸ κάστρο τῆς καινούργιας πόλης
ἔχτισαν ἄλλο κάστρο νὰ τὴν πολεμήσουν·
κι' ἀπ' τὴ θυσία τους στὸν Ἄρη ὠνομάτισαν
τὸ βράχο Ἄρειο Πάγο. Καὶ σ' αὐτὸν ἀπάνω
ὁ Σεβασμὸς κι' ὁ Φόβος ὁ ἀδελφοπητός του
μέρα καὶ νύχτα τοὺς κατοίκους νὰ κρατᾶνε
νὰ μὴ ἀδικοῦνε καὶ νὰ μὴ χαλοῦν τὸ νόμο
ἀπὸ κακὰ ὁρμηνέματα παρασυρμένοι...
Γιατὶ τὸ λαγαρὸ νερὸ σὰν τὸ βρωμίσῃς
μὲ λάσπες, ἄλλο δὲ θὰ βρῇς νὰ ξεδιψάσῃς.
Μήτε ἀναρχία μήτε καὶ δεσποτισμὸ
στὴν πολιτεία νἄχετε σᾶς συμβουλεύω
κι' ὁλότελα μὴ διώξετε τὸν κάθε φόβο.
Ποιὸς εἶναι δίκαιος ἄνθρωπος ἂν δὲ φοβᾶται;
Μὲ σέβας νὰ κρατᾶτε τὸ κριτήριο τοῦτο,
πύργο στὴ χώρα καὶ στὴν πόλη σωτηρία
ποὺ τ' ὅμοιό του δὲ γνώρισε λαὸς κανένας,
οὔτε στοῦ Πέλοπα τὰ μέρη οὔτε στοὺς Σκύθες.

Καὶ στὸ σημεῖο αὐτὸ δίνει τὴν πιὸ λιγόλογη καὶ περιεκτικὴ παραγγελία καὶ καθορίζει σὲ τρεῖς θαυμάσιους στίχους ποιὸ εἶναι τὸ χρέος καὶ συνάμα ὁ προορισμὸς τοῦ δικαστηρίου αὐτοῦ ποὺ ὠνομάτισε Ἄρειο Πάγο.

Ποτὲ στὸ κέρδος νὰ μὴν κλίνῃ τὸ κεφάλι
μ' ἄγρυπνος φοβερὸς καὶ ἀψύθυμος προστάζω
φρουρὸς νὰ στέκεται οἱ πολῖτες νὰ κοιμοῦνται.

Καὶ τελειώνει τὸ λόγο της:

Τὴ συμβουλή μου ἐτούτη ἐμάκρυνα καὶ πρέπει
νὰ σηκωθῆτε τώρα καὶ νὰ δῶστε ψῆφο
καὶ τὴν ὑπόθεση νὰ ξεδιαλύνετε τηρῶντας
τὸν ὅρκο σας μὲ σεβασμὸ καὶ φρόνεση. Εἶπα.

Τώρα εἶναι ἡ ἐπισημότερη στιγμὴ γιὰ τοὺς κριτές· νὰ ξεχωρίσουν μέσα τους ὕστερα ἀπ' ὅσα ἄκουσαν ποιὸ εἶναι τὸ δίκαιο καὶ νὰ δώσουν τὸν ψῆφο τους ὑπὲρ ἢ κατὰ τοῦ Ὀρέστη.

Σὰν μιὰ τελευταία ἐπίκληση οἱ Ἐρινύες παρακαλοῦν νὰ μὴν τὶς ἀτιμάσουν καὶ νὰ σεβαστοῦνε τὴ βαρειὰ παρουσία τους στὴ χώρα.

Μὰ καὶ ὁ Ἀπόλλων ἀπὸ τ' ἄλλο μέρος τοὺς θυμίζει πὼς δὲν πρέπει ν' ἀφήσουν ἀνεκτέλεστη τὴ δική του καὶ τοῦ Δία τὴν παραγγελία.

— Ἂν γίνῃ κάτι τέτοιο θὰ καταραστοῦμε τὴ χώρα, προσθέτουν οἱ θεὲς τῆς νύχτας.

Σιωπὴ βασιλεύει στὸν ἱερὸ βράχο. Ὅλοι περιμένουν μὲ καρδιοχτύπι τὴν ἀπόφαση, γιατὶ δὲν ἐνδιαφέρει πιὰ τούτη μόνο τὸν Ὀρέστη μὰ καὶ ὁλόκληρη τὴν πόλη. Οἱ ἀντίδικοι εἶναι Θεοὶ κι' ἂν κανένας ἀπ' αὐτοὺς θεωρήσῃ τὸν ἑαυτό του ἀδικημένο, εἶναι φυσικὸ νὰ θυμώσῃ. Οἱ Ἐρινύες μάλιστα τὸ εἶπαν καθαρὰ πὼς θὰ ρίξουν ἀπάνω τους μαύρη κατάρα. Ὅσο γιὰ τὸν Ἀπόλλωνα, τὸν ξέρουνε δὰ ποὺ εἶναι πικρόχολος. Θυμοῦνται τί ἔκαμε στοὺς Ἕλληνες τῆς Τροίας. Τοὺς περιμένουν λοιπὸν φοβερὲς συμφορές, ἂν τύχῃ καὶ δὲ βγάλουν ἀπόφαση κατὰ τὴν ἐπιθυμία του. Θὰ μπορέσῃ ἄραγε ἡ Ἀθηνᾶ σὲ μιὰ τέτοια περίσταση νὰ τοὺς προστατέψῃ;

Ὡς τόσο, κοίταξε πόσο ἀτάραχοι εἶναι οἱ κριτές. Θαρρεῖς πὼς στέκουν πάνω ἀπὸ τοὺς φόβους καὶ τὶς ἔγνοιες τούτου τοῦ κόσμου. Τίποτα τὴν κρίσιμη αὐτὴ στιγμὴ δὲν τρομάζει καὶ δὲ θολώνει τὴν κρίση τους.

Κάνουν σημάδι πὼς τέλειωσαν.

Ἡ Ἀθηνᾶ σηκώνεται... Σὰν πρόεδρος τοῦ δικαστηρίου τελευταία αὐτὴ θὰ δώσῃ τὸν ψῆφο της. Τὸν δικαιολογεῖ μάλιστα ἔτσι. Ἀκούσετέ την:

Τὸ μέρος τοῦ πατέρα παίρνω ἀπὸ καρδιᾶς μου.
Τὸ φόνο τῆς γυναίκας δὲν τὸν λογαριάζω
ποὺ σκότωσε τὸν ἄντρα τοῦ σπιτιοῦ της σκέπη
Κι' ἂν μοιραστοῦνε οἱ ψῆφοι θὰ γλυτώσῃ ὁ Ὀρέστης.

Καὶ προστάζει νὰ βγάλουν γρήγορα τοὺς ψήφους ἀπὸ τὶς κάλπες ὅσοι ὡρίστηκαν ἀπὸ τοὺς κριτὲς γιὰ τὴ δουλειὰ τούτη. Οἱ ἀντίδικοι ἀπὸ τὴν ἀγωνία τους μονολογοῦνε.

ΟΡΕΣΤΗΣ

Ὦ Φοῖβε Ἀπόλλων, ποιὰν ἀπόφαση θὰ βγάλουν;

ΕΡΙΝΥΕΣ

Ὦ μαύρη νύχτα, μάνα μου, τὰ βλέπεις τοῦτα;

ΟΡΕΣΤΗΣ

Τώρα ἡ κρεμάλα ἢ τὸ φῶς μὲ περιμένει.

Ἔλαφρος ἀκροπατάει στὰ βράχια καὶ κατεβαίνει...

ΕΡΙΝΥΕΣ

Τώρα θὲ νὰ βγῶ ἀτιμασμένη ἢ τιμημένη!

Μὰ καὶ ὁ Ἀπόλλων ἀνησυχεῖ καὶ συμβουλεύει νὰ μετρᾶνε καλὰ τοὺς ψήφους γιὰ νὰ μὴν ἀδικηθῇ κανείς.

Ἕνας νὰ λείψῃ γίνεται κακὸ μεγάλο
καὶ μ' ἕνα δύνεται ἕνα σπίτι νὰ γλυτώσῃ.

Ἡ Ἀθηνᾶ προχωρεῖ, ἀνεβαίνει στὸ ψήλωμα ποὺ καθόταν καὶ πρὶν καὶ μὲ δυνατὴ φωνὴ διαλαλεῖ τὴν ἀπόφαση.

Ἀθῶος ἀπ' τὴν κατηγορία ὁ Ὀρέστης βγαίνει,
γιατὶ στὸ μέτρημα ἴσοι βρέθηκαν οἱ ψῆφοι.

Στὸ δύσκολο ἐρώτημα, ἂν ὁ Ὀρέστης καὶ γενικώτερα ὁ γυιὸς πρέπῃ ἢ ὄχι νὰ συγχωρῇ τὴν μητέρα του κι' ἂν ἀκόμα τὸ σφάλμα της εἶναι τὸ βαρύτερο ποὺ μπορεῖ νὰ γίνῃ, οἱ γνῶμες τῶν ἀνθρώπων μοιράζονται, οἱ μισοὶ κατακρίνουν τὸν ἐκδικητὴ καὶ οἱ ἄλλοι τὸν δικαιώνουν. Ἡ λογικὴ λέει «ναί», τὸ συναίσθημα λέει «ὄχι» καὶ ἀπὸ τὴ σύγκρουση τούτη δὲ βγαίνει κανένα συμπέρασμα γιατὶ τὰ δυὸ τοῦτα ἰσοζυγιάζονται καὶ ἐξουδετερώνονται μέσα στὴν καρδιά μας. Ὄχι, ὁ γυιὸς ὁπωσδήποτε δὲν μπορεῖ νὰ κρίνῃ τὴ μάνα του... Νὰ τὸ βαθύτερο νόημα ποὺ κρύβεται μέσα σ' αὐτὴ τὴν ἀπόφαση.

Τὸν Ὀρέστη λοιπὸν τὸν ἀθώωσε ἡ Ἀθηνᾶ, ὄχι οἱ ἄνθρωποι· μὰ μὴν ξεχνᾶτε πὼς ἡ Ἀθηνᾶ δὲν εἶχε μητέρα, ὅπως καὶ ἡ ἴδια τὸ λέει:

Τὸν ψῆφό μου γιὰ τὸν Ὀρέστη θὰ τὸν δώσω
γιατὶ δὲν εἶμαι ἐγὼ γυναικογεννημένη....

Δὲν τὴν ἐθέρμανε, σὰν ἦταν μικρή, ἡ στοργὴ τῆς μάνας, δὲν τὴν ἐγλύκαναν τὰ φιλιά της.

Ἡ ἀπόφαση γίνεται δεκτὴ μὲ διαφορετικὲς ἐκδηλώσεις ἀπὸ τὸ πλῆθος καὶ τοὺς ἐνδιαφερομένους. Πρῶτα πρῶτα ὁ Ὀρέστης γεμᾶτος εὐγνωμοσύνη εὐχαριστεῖ τὴν Ἀθηνᾶ, τοὺς κριτές, τὴν πόλη ὁλόκληρη. Ἡ εὐτυχία του εἶναι μεγάλη γιατὶ θὰ γυρίσῃ πίσω στὸ πατρικό του μὲ ἥσυχη συνείδηση μιὰ ποὺ ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Παλλάς καὶ ὁ Σωτήρας Δίας, ὁ παντοδύναμος, τὸν ἐγλύτωσαν ἀπὸ τὴν μητρικὴ κατάρα ποὺ τὸν καταδίωκε. Ὑπόσχεται στὺς Ἀθηναίους ὕστερα πὼς ὄχι μοναχὰ αὐτὸς μὰ καὶ κανεὶς ἀπὸ τοὺς ἀπογόνους του δὲ θὰ σηκώσῃ ποτὲ ὅπλα ἐναντίον τους.

Γιατὶ κι' ἀπὸ τὸν τάφο ἀκόμα ποὺ θὰ βρίσκωμαι
ὁποιον τοῦτο τὸν ὅρκο μου καταφρονέσῃ
μὲ ἀνοικονόμητα κακὰ θὰ τὸν ταράξω
μὲ δρόμους δύσκολους καὶ κακοσημαδιὲς
ποὺ ἀπὸ τὴν τόση παιδωμὴ νὰ μετανοιώσῃ.

Μὰ ἂν εἶναι φρόνιμοι καὶ σεβαστοῦν τὴν πόλη
τῆς Ἀθηνᾶς καὶ σύμμαχοι σταθοῦν πιστοὶ
γι' αὐτοὺς βοηθὸς κι' ἐγὼ θὰ γίνω καὶ προστάτης.

Ὕστερα δυναμώνοντας τὴ φωνὴ ὁ γυιὸς τοῦ Ἀγαμέμνονα γιὰ ν' ἀκου-

ΤΑ ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΜΑΣ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

«Ὁ Κρητικὸς Κλέφτης»

Στὰ χρόνια τῆς σκλαβιᾶς ζοῦσαν κι' οἱ Κρητικοὶ μιὰ ζωὴ καθ' ὅλα ὅμοια μὲ τὴ ζωὴ τῶν ἡρωϊκῶν παλληκαριῶν τῆς Κλεφτουριᾶς. Ζοῦσαν μιὰ ζωὴ βασανισμένη, γεμάτη στερήσεις, ἀγωνίες, συγκινήσεις, λαχτάρες, πόθους καὶ εὐχές. Τὰ παλληκάρια τῆς Κρήτης γυμναζόντανε στὴ σκοποβολή, στὸ τρέξιμο, στὸ πήδημα, στὸ χορό, στὸν πόλεμο. Ἡ μεγαλύτερή τους ἐπιθυμία ἦτο ἡ ἐξόντωσις ὅσον τὸ δυνατὸν περισσοτέρων τυράννων. Τὸ μῖσός των πρὸς τὸν κατακτητὴ ἦτο τόσο, ποὺ νέκρωνε στὴν ἡρωϊκή τους καρδιὰ κάθε ἀνθρωπιστικὸ συναίσθημα, κάθε χριστιανικὴ ἀνεξικακία καὶ ἔδιωχνε ἀπὸ τὸ μυαλό τους κάθε εὐσπλαγχνικὴ σκέψι. Ἡ ἐξόντωσις τοῦ τυράννου ἐκρίνετο ἀπ' αὐτὰ σὰν πρᾶξι ἱερὴ καὶ μεγάλη, πρᾶξι ἀνθρωπιστικὴ καὶ συνεπῶς πρᾶξι ἐπιβεβλημένη σὲ κάθε φιλελεύθερο παλληκάρι. Καὶ τὴν ἐξόντωσι δὲν τὴν περιώριζαν σὲ ὡρισμένα ὅρια. Τῆς ἔδιναν ἔκτασι χωρὶς σύνορα καὶ περιορισμούς.

Ἔτσι ὁ Κρητικὸς Λαὸς ἔπλασε τὸ λαϊκὸ τραγούδι «Ὁ Κλέφτης», μὲ τὸ ὁποῖον λέγει χαρακτηριστικὰ γιὰ τὸν πόθο τοῦ Κρητικοῦ Κλέφτη:

**«Πότε θὰ κάμη ξεστεριὰ
πότε θὰ φλεβαρίση,
νὰ πάρω τὸ ντουφέκι μου
τὴν ὄμορφη πατρώνα,
νὰ κατεβῶ στὸν Ὀ μ α λ ὸ *
στὴ στράτα τῶν Μουσούρων
νὰ σύρω κλέφτικη σφυρὲ
νὰ συμμαζέψω Κλέφτες,
νὰ κάμω μάνες δίχως γυιοὺς
γυναῖκες δίχως ἄντρες,
νὰ κάμω καὶ μωρὰ παιδιὰ
νὰ μείνουν δίχως μάνες'
νὰ κλαῖν τὴ νύχτα γιὰ νερὸ
κὶ τὴν αὐγὴ γιὰ γάλα
κὶ τ' ἀποδιαφωτίσματα:
Ἄχ! καημένη μάνα!».**

Τὸ λαϊκὸ αὐτὸ Κρητικὸ τραγούδι ἔχει τὸν ἴδιο χαρακτῆρα μὲ τἄλλα Κρητικὰ λαϊκὰ τραγούδια. Ὁ ἦχός του μοιάζει κάπως μὲ τὸν ἦχο τῶν ἡρωϊκῶν κλέφτικων τραγουδιῶν, μὲ χρόνο σταθερό, ὁμαλὸ καὶ ἀργό. Ψάλλεται στὶς συγκεντρώσεις, στὰ πανηγύρια καὶ στοὺς γάμους. Εἶναι κι' αὐτὸ ἀπὸ τὰ τραγούδια «τσὶ τάβλας», τὰ ὁποῖα ὑπεραγαποῦν τὰ Κρητικὰ παλληκάρια καὶ σήμερα καὶ μὲ τὰ ὁποῖα ἐνθουσιάζονται καὶ φρονηματίζονται.

Νίκη Βλόντη

* Ὀροπέδιο στὰ «Λευκὰ Ὄρη».

Παιδικὴ χειροτεχνία

4ον

Ἀφοῦ ἐξαντλήσαμε καὶ τὸ νέο ὑλικό, τὶς κουβαρίστρες ποὺ μιλήσαμε σὲ προηγούμενο τεῦχος, γιὰ νὰ ξεκουρασθοῦμε λίγο, καταπιαστήκαμε μὲ τὸν πηλὸ καὶ μὲ τὴν πλαστελίνη γιὰ ὅσους μποροῦσαν νὰ φέρουν, γιατὶ σὰν ὑλικὸ ἡ πλαστελίνη, εἶναι εὔκολο στὴ χρῆσί του, ἀλλὰ πολὺ ἀκριβό. Ὁ πηλὸς καὶ ἡ πλαστελίνη δὲν μᾶς ἔδωσαν τὶς μεγάλες χαρές, ὅπως τὰ προηγούμενα ὑλικά. Εἶναι μιὰ ὕλη ποὺ δαμάζεται πολὺ εὔκολα, γι' αὐτὸ δὲ μᾶς ἔδωσε τὴν εὐκαιρία νὰ κάνουμε κάποιον ἀγῶνα μαζί της καὶ ποὺ σὰν νικήσουμε, ἡ κατασκευή μας νὰ μὴν εἶναι κάποιο τυχαῖο σχῆμα ποὺ πετύχαμε καὶ ποὺ συμβαίνει συχνὰ μὲ τὰ πολὺ εὔπλαστα ὑλικά.

Γιὰ παιδιὰ μικρότερης ἡλικίας εἶναι ἴσως τὸ πιὸ ἐνδεδειγμένο ὑλικό, γιατὶ αὐτὰ κατ'ἀρχὴν δὲν πρέπει νὰ τὰ δυσκολεύῃ τὸ ὑλικὸ καὶ ἔτσι νὰ μποροῦνε εὐκολώτερα καὶ ἀνεπηρέαστα ἀπὸ ἐξωτερικὲς αἰτίες, νὰ περιγράψουνε τὸν ἐσωτερικό τους κόσμο. Γι' αὐτὸν λοιπὸν τὸν λόγο καὶ ὕστερα ἀπὸ πρότασι τῶν παιδιῶν, ἐγκαταλείψαμε τὸν πηλὸ καὶ ξαναγυρίσαμε στὰ ὑλικὰ ποὺ ἀναφέραμε στὴν ἀρχή. Τὰ ἄχρηστα καμένα σπίρτα πῆραν μιὰ πολὺ ἀξιόλογη θέσι. Στὴν ἀρχὴ συνέβη τὸ ἴδιο πρᾶγμα ὅπως καὶ μὲ τὰ ἄλλα ὑλικά, δηλαδὴ περάσανε οἱ κατασκευές μας ἀπὸ διάφορα σχέδια πρὶν βροῦνε τὴν ἀπόλυτη χρησιμοποίησί τους. Φτιάξανε διάφορα μικροπράγματα, ὅπως καρέκλες, τραπεζάκια, κλπ. μὰ ποὺ δὲν ἦταν ὅμως χαρακτηριστικὰ τῆς δυνατότητός τους. Τὰ παιδιὰ γιὰ νὰ συνδέσουνε ἀναμεταξύ τους τὰ σπίρτα, χρησιμοποιήσανε καρφίτσες μὲ τὸν ἴδιο ἀκριβῶς τρόπο ποὺ ὁ μαραγκὸς χρησιμοποιεῖ τὰ καρφιά, κι' ἄλλα κάναμε συνδέσμους μὲ δεσίματα. Ἡ ἀνησυχία ὅμως καὶ ἡ ἀγωνία, κατεῖχε ὅλη τὴν τάξι, γιὰ τὰ φτωχά της ἀποτελέσματα καὶ κανεὶς δὲν ἦταν εὐχαριστημένος ἀπολύτως ἀπὸ τὴ δουλειά του. Ἀλλὰ καὶ πάλι τὸ θαῦμα ἔγινε. Κάποιος ἔκανε τὴν ἀρχὴ νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰ σπίρτα σὲ πλατειὲς ἐπιφάνειες. Πῆρε λοιπὸν ἕνα λεπτὸ χαρτονάκι (τύπου Brisrol) καὶ ἄρχισε νὰ κολλάῃ τὸ ἕνα ξυλάκι πλάϊ στὸ ἄλλο, ὅπως ἀκριβῶς τοποθετοῦνε τὸ παρκὲ στὰ σπίτια. Κάποιος ἄλλος, τὰ κόλλησε παράλληλα σὲ σχῆμα τεθλασμένης, ἕνας τρίτος, ἕνας τέταρτος, σὲ διάφορα διακοσμητικὰ σχήματα καὶ τέλος τὸ ὑλικὸ βρῆκε τὴν τελική του μορφὴ στὴν κιθάρα, ποὺ δημοσιεύομε τὴν φωτογραφία της.

Τὸ παιδὶ ποὺ εἶχε καταπιαστῆ ἀφοῦ κατασκεύασε δύο ἐπιφάνειες ὅπως εἶπα παραπάνω, κολλῶντας τὰ σπίρτα στὸ χαρτονάκι, ξεγύρισε τὶς ἐπιφάνειές του ὅπως ἀκριβῶς καὶ ὁ ὀργανοποιὸς καὶ γιὰ νὰ τὶς συνδέσῃ καὶ νὰ φτιάξῃ τὴν περιφέρεια χρησιμοποίησε κομμάτια φελλῶν ποὺ τὰ κόλλησε. Τὸ χέρι τῆς κιθάρας τὸ ἔκανε ἀπὸ ἀτόφιο ξύλο καὶ τὸ προσάρμοσε στὸν κορμό. Γιὰ τὰ κλειδιὰ τῆς κιθάρας βρῆκε μιὰ περίφημη λύσι, χρησιμοποιῶντας ἄκαυτα σπίρτα, ποὺ ὅπως ἐξέχουνε τὰ μαῦρα κεφάλια τους δίνουνε τὴν ἐντύπωσι τοῦ ἀληθινοῦ. Γιὰ χορδὲς πέρασε κλωστὲς καὶ τέλος ἔκοψε ἀπὸ ἕνα κουτὶ τσιγάρων ἕνα γυναικεῖο

Κιθάρα φτιαγμένη ἀπὸ καμένα σπίρτα.

κεφάλι, καὶ τὸ κόλλησε στὸ ἐσωτερικὸ σὰν ἀναγκαῖο συμπλήρωμα.

Τελειώνοντας ὅ,τι εἶχα νὰ γράψω γιὰ τὴν παιδικὴ χειροτεχνία, ἐκεῖνο ποὺ θέλω νὰ τονίσω εἶναι, πῶς δὲν ἔχει καμμιὰ ἀπολύτως σημασία — καὶ ἴσως θὰ ἤτανε καὶ μεγάλο μας σφάλμα νὰ τὸ ζητᾶμε ἀπὸ τὴν παιδικὴ δουλειὰ — ἡ τελειότης ποὺ ὑπάρχει στὸ βιομηχανικὸ παιγνίδι. Ἐκεῖνο ποὺ κυρίως πρέπει νὰ μᾶς ἐνδιαφέρῃ, εἶναι νὰ μάθωμε στὰ παιδιὰ ὅσον τὸ δυνατὸν λιγώτερες σοφίες, γιὰ νὰ μπορέσουν ἀκριβῶς νὰ αὐτενεργήσουν, νὰ διατηρήσουν τὴν προσωπικότητά τους καὶ νὰ δράσουνε ἐλεύθερα καὶ χωρὶς τὸν φόβο ὅτι δὲν τοὺς εἶναι δυνατὸν νὰ πλησιάσουνε τὸ τέλειον. Τὸ Ἑλληνόπουλο ἔχει ἱκανότητες ἀναμφισβήτητες, ἄς τὸ ἀφήσωμε ἐλεύθερο καὶ ἡ σοφή μας ἐπέμβασι ἄς περιορισθῇ μονάχα, ὅπως καὶ τῆς μάνας, στὰ πρῶτά του βήματα, μόνο μὲ ἀγάπη, ποὺ δὲν εἶναι ποτὲ πολύ.

Γ. ΡΩΜΑΝΟΣ

στῇ ἀπ' ὅλο τὸ πλῆθος πέρα ὡς πέρα ἀποχαιρετάει.

Χαῖρε, χαῖρε ὦ θεὰ καὶ σὺ λαὲ τῆς χώρας
νἆναι ἡ φιλία μας φοβερὴ γιὰ τοὺς ἐχθρούς σας
καὶ νὰ σᾶς φέρνῃ πάντα σωτηρία καὶ νίκη.

Καὶ χωρὶς νὰ προσθέσῃ τίποτα ἄλλο φεύγει ἀνυπομονῶντας νὰ φτάσῃ μιὰ ὥρα ἀρχήτερα στὴν πατρίδα καὶ τὸ πατρικό του, ποὺ δίχως ἀφέντη τόσον καιρό, ὁ θεὸς ξέρει σὲ ποιὰ κατάσταση βρίσκεται. Ἡ χαρὰ τὸν ἔχει μεταμορφώσει καὶ καθώς, ἀλαφρὸς ἀκροπατάει στὰ βράχια καὶ κατεβαίνει, ὁ λαὸς καμαρώνει τὰ νειᾶτα καὶ τὴ λιγερὴ κορμοστασιά του...

Ὡς τόσο ἕνας θρῆνος παράταιρος, πικρός, κάνει τοὺς Ἀθηναίους νὰ γυρίσουν ἀλλοῦ τὴν προσοχή τους. Εἶναι οἱ Ἐρινύες, οἱ γεροντοκόρες τῆς νύχτας ποὺ νομίζουν τοὺς ἑαυτούς τους ἀδικημένους, ἀτιμασμένες ἀπὸ τὴν ἀπόφαση, καὶ χτυποῦν τὸ στῆθος τους καὶ τραβοῦν τὰ μαλλιά τους καὶ καταριοῦνται.

Εἶναι τόσο ἄγριο καὶ θλιβερὸ τὸ θέαμα, ποὺ σὲ πιάνει τρόμος.

ΕΡΙΝΥΕΣ

Οἱ ἄλλοί μου οἱ νέοι θεοὶ
νόμους παλιοὺς ποδοπατοῦνε
κι' ἀπὸ τὰ χέρια μου τραβοῦνε
τὸ φονιᾶ!
Κι' ἐγὼ ἀπομένω ἀτιμασμένη
μὲ τὴν ὀργή μου μοναχά!
Ἀλλοί μου, ἀλλοί!
Μὰ θὰ σταλάξω ἀπ' τὴν καρδιὰ χολὴ
στὴ χώρα αὐτὴ νὰ τὴ στειρώσῃ
καὶ σὰ χελώνα στὰ χωράφια βλαφτικὴ
ἄγονη κι' ἄδροση ἀπλωμένη
ἀνθρώπους καὶ φυτὰ θὰ φαρμακώσῃ.
Ὦ δικαιοσύνη
δέρνομαι καὶ χτυπῶ, μὰ τί νὰ κάνω!
γιατὶ ἀνυπόφερτα κακὰ
ἡ χώρα αὐτὴ μοῦ δίνει!

(Ἀκολουθεῖ) **Μ. Ἀναστασίου**

32. (Συνέχεια)

Ἐπαναστάτησαν λοιπὸν καὶ γύρισαν πίσω.

— Θὰ πᾶμε μὲ τὸν Ἀλέξανδρο, εἶπαν, ἀφοῦ οἱ πατρίδες μας πῆγαν μάζί του.

Ὁ Νικάνωρας, ὁ Πτολεμαῖος κι' ὁ Στέφανος μάζωξαν τοὺς καπετάνιους.

Ὁ Ἀλέξανδρος σᾶς περιμένει, τοὺς εἶπαν, μὲ ἀνοιχτὲς ἀγκάλες. Μᾶς ἔστειλε ἐδῶ γιὰ νὰ σᾶς πάρουμε. Φεύγουμε ἀμέσως ἀπόψε.

Ἕνας γέρος καπετάνιος χαμογέλασε.

— Τί βιάζεστε; εἶπε. Περιμένετε.

— Τί νὰ περιμένουμε; εἶπε μὲ ἀνυπομονησία ὁ Νικάνωρας. Εἶναι ἀνάγκη....

— Περιμένετε, εἶπε πάλι ὁ γέρο καπετάνιος. Γιὰ καλό σας.

— Τί τρέχει; ρώτησε ὁ Πτολεμαῖος.

Καὶ ὁ γέρο καπετάνιος σκύβοντας εἶπε σιγά:

— Αὔριο φτάνει ἐδῶ ὁ στόλος τῆς Κύπρου. Καὶ ξέρετε πόσα καράβια;

— Πόσα;

— Διακόσια ὀγδόντα μεγάλα καὶ πλῆθος μικρὰ μεταφορικά.

— Καὶ τί ἔρχεται νὰ κάμη;

— Ἔμαθαν πὼς ὁ Ἀλέξανδρος πολιορκεῖ τὴν Τύρο κι' ἔρχονται νὰ βοηθήσουν κι' αὐτοί.

— Νὰ βοηθήσουν ποιόν; ρώτησαν οἱ τρεῖς μὲ ἀνησυχία.

Ὁ γέρος κοίταξε χαμογελώντας.

— Μὰ δὲν ξέρετε, εἶπε, πόσο οἱ Κύπριοι ἐχθρεύονται τὴν Τύρο; Ἔχασαν ὅλο τους τὸ ἐμπόριο κι' εἶναι ἡ Τύρος αἰτία. Θέλουν νὰ τὴν καταστρέψουν γιὰ νὰ πέση πάλι ὅλο τὸ ἐμπόριο στὰ χέρια τους. Καὶ ξέρετε, οἱ Κύπριοι εἶναι οἱ καλύτεροί μας θαλασσινοί!

Ὅλοι τὴ νύχτα οἱ τρεῖς μας φίλοι δὲν μπόρεσαν νὰ κλείσουν μάτι. Τόση ἦταν ἡ χαρά τους. Τόσο ἀνυπομονοῦσαν νὰ ξημερώση νὰ δοῦν ἂν θἄρθη ἀληθινὰ ὁ κυπριακὸς στόλος.

— Διακόσια ὀγδόντα πολεμικὰ καράβια μεγάλα! ἔλεγαν καὶ ξανάλεγαν μὲ κατάπληξι. Χωρὶς ἄλλο οἱ θεοὶ εἶναι μαζὶ μὲ τὸν Ἀλέξανδρο.

Τὴν ἄλλη μέρα, κατὰ τὸ μεσημέρι, ἡ θάλασσα σκεπάστηκε ἀπὸ καράβια. Μετροῦσαν πάλι οἱ φίλοι μας, μετροῦσαν...

— Διακόσια ὀγδόντα! φώναξε πάλι ὁ Στέφανος.

— Καὶ πόσα μικρά; ρώτησε ὁ Πτολεμαῖος.

— Αἴ, αὐτὰ δὲν ἔχουν μετρημό, ἀποκρίθηκε ὁ Στέφανος γελώντας.

Βγῆκαν οἱ καπετάνιοι ἔξω, μίλησαν μὲ τοὺς τρεῖς ἀποσταλμένους τοῦ Ἀλεξάνδρου.

— Ἦρθε ἡ στιγμὴ νὰ καταστραφῆ ὁ μεγαλύτερος ἐχθρός μας, ἡ Τύρος! ἔλεγαν μὲ μῖσος. Πᾶμε γρήγορα!

Ὅλος ὁ στόλος ἔκαμε πανιὰ κατὰ τὸ βράδι. Κίνησαν.

— Γειὰ καὶ χαρά σου, Στέφανε! ἔλεγε τώρα ὁ Νικάνωρας. Γυρίζεις νικητής.

— Τριακόσια ὀγδόντα τέσσερα καράβια πολεμικά! ψιθύρισε ὁ Πτολεμαῖος χαρούμενος. Τί θὰ πῆ ὁ Ἀλέξανδρος ὅταν θὰ μᾶς δῆ;

Κεφ. 46.

Ὁ Ἀλέξανδρος ἀγκάλιασε τὸ Στέφανο.

— Εὐχαριστῶ, Στέφανε, τοῦ εἶπε. Τί χάρι θέλεις τώρα νὰ σοῦ κάμω;

— Δὲ θέλω τίποτα βασιλιᾶ μου, ἀποκρίθηκε ὁ Στέφανος χαρούμενος. Δὲ θέλω τίποτα.

Ἐσὺ δὲ θέλεις νὰ πάρης εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος, ἐγὼ ὅμως θέλω νὰ δώσω. Ἀπὸ σήμερα καὶ πέρα θἆσαι ἕνας ἀπὸ τοὺς Ἑταίρους μου. Δὲ θἆσαι πιὰ ἀκόλουθος, θἆσαι Ἑταῖρος. Θὰ τρῶς στὰ τραπέζια μου καὶ θὰ σὲ θεωρῶ ἴσιο μὲ τοὺς παλιούς μου φίλους. Κι' ἀργότερα... Ἀργότερα βλέπουμε...

Εἶπε καὶ πρόσταξε νὰ δώσουν στὸ Στέφανο πλούσια δῶρα: ἕνα χρυσὸ ποτῆρι νὰ πίνη τὸ κρασί του, ἕνα λαμπρὸ ἄλογο καὶ πολύτιμα περσικὰ ὑφάσματα.

— Τί νὰ τὰ κάμω τὰ ὑφάσματα; εἶπε γελώντας ὁ Στέφανος.

— Στεῖλέ τα στὴ μητέρα σου, εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος· στεῖλέ τα σὲ καμμιὰ καλὴ κοπέλλα ποὺ γνωρίζεις... Καὶ πρόσθεσε χαμογελώντας:

Νά, στὴ μικρὴ κοπέλλα ποὺ ἦταν

Διέταξε νὰ κτυπήσουν τὰ τείχη καὶ νὰ προσπαθήσουν ν' ἀνοίξουν ρῆγμα.

μαζί σου ὅταν ἀνακάλυψες τὴ συνωμοσία. Πῶς τὴ λέγαν;

— Ἄλκα, ἀποκρίθηκε ὁ Στέφανος κοκκινίζοντας.

— Στὴν Ἄλκα λοιπόν! εἶπε ὁ Ἀλέξανδρος χτυπώντας τὸν ὦμο τοῦ φίλου του.

«Στὴν Ἄλκα... στὴν Ἄλκα...» συλλογίστηκε ὁ Στέφανος. «Φαντάσου τὴ χαρά της νὰ τῆς στείλω λάφυρα περσικά».

Οἱ Τύριοι μόλις εἶδαν τὸ μεγάλο στόλο κατατρόμαξαν. Ἀμέσως ἔβαλαν στὰ καράβια τὰ γυναικόπαιδά τους καὶ τἄστειλαν σὲ μακρινοὺς τόπους, πρὶν προφτάση ὁ Ἀλέξανδρος νὰ τους περιζώση.

Ἔστειλε τότε ὁ Ἀλέξανδρος μήνυμα στὴν πολιορκούμενη πόλι:

— Παραδοθῆτε!

Μὰ οἱ Τύριοι δὲν εἶχαν ἀκόμα ἀπελπιστῆ. Περίμεναν κάθε μέρα τὸν περσικὸ στόλο νὰ τρέξη νὰ τοὺς βοηθήση.

— Ποτέ! ἀποκρίθηκαν μὲ περηφάνεια.

Ὁ Ἀλέξανδρος θάμαζε τοὺς ἀτρόμητους ἐχθρούς του.

— Εἶναι γενναῖοι, ἔλεγε, μὰ θὰ τοὺς βάλω κάτω!

Διέταξε νὰ ἐξακολουθήσουν νὰ μολώνουν τὴ θάλασσα κι' ἔζωσε σφιχτὰ μὲ τὰ καράβια του τὸ μικρὸ νησάκι. Μὰ οἱ Τύριοι σοφίζουνταν χίλιες δυὸ τέχνες κι' ἀντιστέκουνταν μὲ ἀκατάβλητη γενναιότητα.

Ὅταν φυσοῦσε ἄνεμος βολικὸς ἔριχναν πυρωμένη ἄμμο στὰ μάτια τῶν ἐργατῶν ποὺ δούλευαν στὸ μόλωμα. Κοκκίνιζαν σίδερα στὴ φωτιὰ καὶ τοὺς τὰ πετοῦσαν. Κι' ὅταν πιὰ ὁ μολωμένος δρόμος δὲν ἀπεῖχε παρὰ λίγα μέτρα ἀπὸ τὸ νησάκι, οἱ Τύριοι ἔρριχναν ἀπὸ ψηλὰ δυνατὰ δίχτυα, ἔπιαναν τοὺς ἐργάτες, τοὺς ἀνέβαζαν στὰ τείχη καὶ τοὺς σκότωναν.

Μὰ ἡ θέλησι τοῦ Ἀλεξάνδρου νίκησε στὸ τέλος· ὁ δρόμος τελείωσε, κι' ἄρχισαν νὰ χτυποῦν μὲ καταπέλτες τὰ τείχη.

Οἱ Τύριοι ὅμως εἶχαν προφτάσει νὰ ὑψώσουν πολὺ τὰ τείχη ἀπὸ τὸ μέρος ἐκεῖνο καὶ ποῦ νὰ τὸ κυριέψουν πιὰ οἱ Ἕλληνες!

«Τόσοι κόποι πῆγαν χαμένοι!» συλλογίζονταν ὁ συνετὸς Παρμενίων, μὰ δὲν τολμοῦσε νὰ μιλήση στὸν Ἀλέξανδρο. Τὸν ἔβλεπε νὰ μὴν μπορῆ πιὰ νὰ κοιμηθῆ, νὰ τρέχη ἀπὸ τὸ στρατὸ στὰ καράβια, νὰ δίνη κουράγιο στοὺς ἄντρες του, μὰ μέσα του ἦταν ἀγριεμένος κι' ἀνήσυχος.

— Θὰ νικήσω! Θὰ νικήσω! ἔλεγε.

Μιὰ νύχτα εἶδε ἕνα παράξενο ὄνειρο· ἕνας Σάτυρος παρουσιάστηκε μπροστά του καὶ τὸν κοίταζε χαμογελώντας. Ξύπνησε, τὸν ξαναπῆρε ὁ ὕ-

XIV.

VI. ΕΛΛΗΝΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

Η ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ ΚΑΙ Η ΘΡΗΣΚΕΙΑ

ΤΟ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΚΟ ΕΠΟΣ

ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Ἡ Ἀλεξάνδρεια δὲν εἶναι ἁπλῶς τὸ δαιμόνιο κτίσμα τοῦ Ἀλεξάνδρου, ποὺ φέρει τὸ ὄνομά του, κι' ὁ ὑπερφυέστερος καρπὸς τῆς ἐπιγείου δράσεώς του. Δὲν εἶναι μονάχα ἡ πόλις ποὺ τῆς δόθηκε νὰ δεχθῇ κατάφορτο ἀπὸ δόξα τὸ θνητὸ σῶμα του. Εἶναι καὶ ἡ «ἐκλεκτὴ» ὅπου μετὰ τὸν θάνατό του τὴν «ἐνῴκησε» θαρρεῖς ἡ ψυχή του. Ἐπάνω της περιίπταται κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ χρόνου ποὺ τόσο ἔλειψε ἀπὸ τὴ σύντομη ζωή του, τὸ ἀθάνατο πνεῦμα του. Ἡ μυστικὴ παρουσία του θαρρεῖς πὼς τὴν οἰστρηλατεῖ μαζὶ καὶ τὴν καθοδηγεῖ πρὸς τὰ ὑψηλὰ πεπρωμένα της, σφραγίζοντας τὴ μοῖρα της ποὺ εἶναι καὶ ἡ ἰδική του. Τὴ μεταθανάτια αὐτὴ σχέσι τους ὑποδηλοῦν οἱ προφητικοὶ τοῦτοι λόγοι: «Σὺ δ' ἀπὸ θεοειδὴς προσκυνηθήσει ὡς θεός, καὶ δῶρα λήψει βασιλέων σὺ πάντοτε, οἰκήσεις αὐτὴν καὶ θανὼν καὶ μὴ θανών, τάφον γὰρ ἕξεις αὐτὴν ἣν κτίζεις πόλιν». Ἀλλὰ πιὸ εἶναι τὸ «πνεῦμα» τῆς πιὸ μεγαλειώδους καὶ αὐθεντικῆς μεγαλοφυΐας ποὺ ἐγνώρισαν οἱ αἰῶνες, καὶ ποιὸς θὰ μποροῦσε νὰ τὸ καθορίσῃ; Ἂν εἶναι δύσκολο νὰ παρακολουθήσουμε τὴν ἀστραπιαία ἐξωτερικὴ δρᾶσι της, ποὺ καταργῶντας κάθε ὅριο χρόνου, μεγέθους καὶ ἀποστάσεων, κατακρημνίζει κόσμους καὶ ἀναδημιουργεῖ, ἂν εἶναι ἀκόμη δυσκολώτερο νὰ ὑπεισέλθουμε στὴ βαθύτερη σύλληψι τοῦ ὅλου ἔργου της ποὺ ἀναπτύσσεται φυσικὰ σὰν εὔρυθμος πραγματοποίησι ἑνὸς λογικοῦ σχεδίου, ἐνέχει ὅμως τὸ μυστικὸ ἐκεῖνο καὶ ἀπροσδιόριστο τοῦ ὁρατοῦ καὶ συγκεκριμένου ποὺ χαρακτηρίζει ὅλη τὴν ἑλληνικὴ δημιουργία, τῆς ὁποίας ἀποτελεῖ τὸ ἀποκορύφωμα καὶ τὴ μεγαλειωδέστερη σύνοψι, ἂν εἶναι σχεδὸν ἀκατόρθωτο νὰ συλλάβουμε τὶς ἀπώτερες συνέπειες καὶ τὴν καθολικότητά του, καθὼς περιλαμβάνει μέσα του ὅλα σχεδὸν τὰ σπέρματα τῶν μελλοντικῶν ἐξελίξεων, ποιὸς θὰ μποροῦσε νὰ συγκρατήσῃ τὸ μίτο ποὺ θὰ μᾶς ὡδηγοῦσε εἰς τὴ μυστικὴ πηγὴ τῶν βαθυτέρων της παρορμήσεων, σ' αὐτὸ τοῦτο τὸ ἄδυτο τῶν μυστικοπαθῶν δραματισμῶν της, ποὺ κι' ἡ ἴδια πλέον ἐναργῶς δὲν συνελάμβανε παρὰ μόνο μέσα στὶς ἐκρηκτικὲς ἐκλάψεις της; «Δὲν μποροῦμε νὰ μαντέψουμε — λέγει ὁ Ιστορρικὸς — τὰ αἰσθήματά του ὅταν εἰσέδυε μόνος μέσα στὴ θρησκευτικὴ σκιὰ τῶν ναῶν, ὅταν ἀπήγγελλε τοὺς σκοτεινοὺς λόγους καὶ τελοῦσε τὶς χειρονομίες ποὺ ηὔφραιναν τὴν ψυχὴ τοῦ θεοῦ μέσα εἰς τὸ ναό του, καὶ δέχονταν τὸ ἀόρατο ρευστὸ τῆς θείας πνοῆς του. Ὁ μαθητὴς τοῦ Ἀριστοτέλης δὲν ὑπάκουε ὅπως ὁ δάσκαλός του στὸν καθαρὸ λόγο. Τὸ πνεῦμα του κινοῦνταν εὐχάριστα μέσα σ' ἕνα κόσμο μυστικῶν λογισμῶν, ποὺ ἐξῆπταν τὴν ὑπερηφάνειά του». Ἀπὸ τί πράγματι μυστικοὺς διαλογισμοὺς νὰ κατείχετο ὅταν διέσχιζε τὴν ἔρημο πρὸς τὴν Ἡλιούπολι καὶ τὴν Μέμφι, ὅπου γίνουνταν ἡ καθιέρωσι τῶν παλαιῶν Φαραὼ μέσα στὸ ναὸ τοῦ Φθά, ἀναζητῶντας κατὰ τὸ χρησμὸ τοῦ Ἄμμωνος τὸ ἱερὸ τοῦ Ἄπι, τὴν ἐνσάρκωσι τοῦ Ὀσίριδος, τὸν θεὸν τὸν «πάντα δεχόμενον» ἔφορον τῶν ἐπιγείων καὶ τῶν ἐν Ἅδου, γιὰ νὰ θύσῃ καὶ νὰ προσευχηθῇ ἐπικαλούμενος τὴν εὐμένειά του μὲ τοὺς κατανυκτικοὺς τούτους λόγους; «Ὅστις οὖν τυγχάνει προνοούμενος ταύτης τῆς γῆς καὶ τὸν ἀτέρμονα κόσμον ἐπιδέρκεις παράδεξαι τὴν θυσίαν καὶ βοηθὸς μου πολέμοις». Κατόπιν λέγει ὁ βιογράφος του ρωτοῦσε τίνος εἶναι οἱ ὀβελίσκοι καὶ κεῖνοι τοῦ ἀπάντησαν «βασιλέως Σέσωγχώσεως, κοσμοκράτορος, κεῖται ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη ἱεροῖς γράμμασι: Βασιλεὺς Αἰγύπτου Σέσωγχις τῷ προστάτῃ τοῦ κόσμου ἀνέθηκε' εἶπε δὲ ὁ Ἀλέξανδρος ἀποβλέψας εἰς τὸν θεόν: Μέγιστε Σάραπι, εἰ σὺ τυγχάνεις τοῦ κόσμου τούτου θεὸς δήλωσόν μοι». Κατεβαίνει ἀπὸ τὸν Κανώπειο κλάδο τοῦ Νείλου πρὸς τὴν παραλία. Τὰ μυστικόπαθα ὄνειρά του διαλύονται γιὰ μιὰ στιγμὴ μπροστὰ στὴν πάμφωτη καὶ φρίσσουσα σαγήνη τῆς ἀπεράντου ὑγρῆς ἐκτάσεως, ποὺ τὸν κάνει νὰ ἀναπολήσῃ τὴν πάτριο γῆ, καὶ μὲ τὴν ἑλληνικὴ πνευματική του διαύγεια αὐτὸς ὁ ἀσκημένος μαθητὴς τοῦ φιλοσόφου ἐπιστήμονος ἐπισημαίνει καὶ καθορίζει μὲ τὸ ἔμπειρο μάτι του τὴ θέσι ποὺ θὰ χτίσῃ τὸν μεγάλο λιμένα τῆς ἐπικρατείας του: «πόλιν μεγάλην καὶ πολυάνθρωπον Ἑλληνίδα, ἐπώνυμον ἑαυτοῦ». Γιὰ νὰ φθάσῃ στὴν ὄασι τοῦ Ἄμμωνος δέκα μέρες διασχίζει συνοδευόμενος ἀπὸ ἕνα μέρος τοῦ στρατοῦ του τὴν ἄνυδρη καὶ ἔρημη χώρα, ποὺ τὴν κατακλύζουν σύννεφα ἀπὸ ἄμμο, μέσα σὲ διοσημίες. Βροχὲς ἀσυνήθιστες γιὰ τούτους τοὺς τόπους καταπαύουν τὴν δίψα καὶ σβήνουν τὴν λαύρα τῆς ἄμμου, κάνοντας τὸν ἀέρα καθαρὸ καὶ ἀναπνεύσιμο. Ὅταν οἱ στρατιῶται μπερδεύουν τὰ ἴχνη καὶ χάνουν τὸ δρόμο τους κοράκια κι' ἑρπετὰ προσφέρονται νὰ τοὺς ὁδηγήσουν. Ἔτσι πατεῖ στὴ χλοερὴ ὄασι καὶ μπαίνει στὸ ναὸ τοῦ Ἄμμωνος, ὅπου ὁ προφήτης τὸν δέχεται μέσα στὸ ἄδυτο, μόνος' κανεὶς δὲν θὰ μάθῃ τὴ μυστικὴ τούτη συνομιλία ποτές. Τὸ μυστικὸ ποὺ μονάχα στὴ μητέρα του, καθὼς τὶς ὑποσχέθηκε, θὰ ἐμπιστεύονταν προφορικά, μὰ δὲν ἐπέπρωτο νὰ τὴν ἐπανίδῃ, θὰ τὸ παραλάβῃ μαζί του, μέσα στὸν τάφο του. Σὰν ἐπιστρέψῃ στὴ Μέμφιδα ἀκτινοβολεῖ πλέον μὲ τὴ δόξα τῆς θείας καταγωγῆς του, περιβεβλημένος τὴ θεία ἐκείνη μεγαλοπρέπεια τῶν βασιλέων τῆς Ἀνατολῆς. Ἐμπρὸς στὴν εὐλάβειά του αὐτὴ πρὸς Αἰγυπτίους θεοὺς τὸ ἄκαμπτο Αἰγυπτιακὸ ἱερατεῖο, ποὺ ἐνέπνεε τρόμο, σεβασμὸ καὶ ὑπακοὴ σὲ πανίσχυρους μονάρχες, κύπτει καὶ προσκυνεῖ τὸν «παῖδα», τὸν γιὸ καὶ τὸν διάδοχο τοῦ θεοῦ, καὶ τὸν νόμιμο κυρίαρχο τῆς Αἰγύπτου. Ὅταν κατόπι θὰ ζητήσῃ ν' ἀναγνωρισθῇ Μέγας Βασιλέας καὶ ἀπὸ τοὺς Πέρσας θὰ παραδεχθῇ τὸ ἴδιο τὶς συνήθειές τους καὶ τὶς θρησκευτικές των πεποιθήσεις. Μάταια οἱ ἁπλοϊκοὶ Μακεδόνες γύρω του σαστισμένοι μουρμουρίζουν, δυσπιστοῦν, λυποῦνται, καταγανακτοῦν. Δὲν θὰ ἐννοήσουν, ἐν ὅσῳ ἐκεῖνος ζῇ, τὸ φόρο τοῦτο ποὺ πληρώνει ἀπὸ τὴν ἀκένωτη βασιλικὴ μεγαλοψυχία του γιὰ τὴν πλήρη συνδιαλλαγὴ καὶ συγχώνευσι τῶν ἀδιαλλάκτων πολιτισμῶν τῆς Ἀνατολῆς καὶ τῆς Δύσεως. Μονάχα οἱ ἡττημένοι νοιώθουν γοητευμένοι τὸ βάθος τῆς εὐμενείας αὐτῆς ποὺ τοὺς ἀφοπλίζει. Ἔτσι μὲ τὴ μεγαλόφρονα ἀπόρριψι τῆς ἀποξενωτικῆς ἐπάρσεως καὶ τῆς βίας σπάνει τέλος ἡ γρανιτώδης τοῦ κόσμου τούτου ἀντίστασι, καὶ ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς ἀφήνεται νὰ ξεχυθῇ ἐλεύθερα ὡς τὰ ἔσχατα ὅρια τῆς ἀχανοῦς ἐπικρατείας ποὺ δημιούργησαν οἱ στρατιωτικὲς κατακτήσεις του, τῆς ὁποίας φάρος ποὺ θ' ἀκτινοβολῇ ἐπὶ αἰῶνας θ' ἀναδειχθῇ ἡ Ἀλεξάνδρεια, στέλνοντας στὸν κόσμο κύματα ἀστείρευτα ὑλικοῦ πλούτου καὶ πνευματικοῦ φωτισμοῦ. Γιατὶ ἡ πνευματικὴ δρᾶσις ταύτης θὰ ἀντιπροσωπεύσῃ κυρίως τὸ «πνεῦμα» του τοῦτο, τῆς μυστικιστικῆς ἀνησυχίας καὶ ἀκαταπαύτου ἀναχωνεύσεως ἰδεῶν, ἐθίμων καὶ θρησκειῶν σὲ μιὰ μεγαλοπρεπῆ ἑνότητα, καὶ ποὺ θὰ κατορθώσῃ τέλος ν' ἀποκαλύψῃ μιὰ νέα ἀποστολὴ στὸν Ἑλληνισμὸ προλειαίνοντας διαρκῶς τὴν ἔλευσι καὶ ἐπικράτησι τοῦ Χριστοῦ καὶ τὴ μετὰ ἓξ αἰῶνες ἐγκαθίδρυσι τῆς Ἑλληνικῆς αὐτοκρατορίας γιὰ νὰ συνενώσῃ σ' ἕνα ἔθνος τοὺς Ἕλληνας τῆς Δύσεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς καθ' ὅλη τὴ μακρὰ περίοδο τοῦ μεσαίωνα, γιὰ νὰ διαφυλαχθῇ ἀλώβητη ἡ πνευματικὴ τούτη κληρονομία τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἀποδοθῇ ἀκόμη λαμπροτέρα καὶ πλουσιωτέρα εἰς τὸν ἐπερχόμενον νεώτερο κόσμο.

Ἀνάγλυφες παραστάσεις εὑρισκόμεναι εἰς τὴν ἁψῖδα τοῦ Γαλερίου τῆς Θεσσαλονίκης.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΔΟΥΚΑΣ

πνος' καὶ πάλι ὁ Σάτυρος παρουσιάστηκε καὶ τὸν κοίταζε μὲ τὸ ἴδιο πάντα χαμόγελο.

Τὸ πρωῒ κάλεσε τὸν ἀστρολόγο του Ἀρίστανδρο καὶ τοῦ διηγήθηκε τ' ὄνειρό του.

— Νὰ μοῦ τὸ ἐξηγήσῃς, τοῦ εἶπε.

Ὁ Ἀρίστανδρος σκέφτηκε κάμποση ὥρα.

— Τὸ ὄνειρο εἶναι φανερό! εἶπε τέλος. Σὰ-Τύρος. Δηλαδή: Δική σου ἡ Τύρος.

— Τὸ ξέρω... τὸ ξέρω... μουρμούρισε ὁ Ἀλέξανδρος. Μὰ πότε;

Οἱ Τύριοι ἄρχισαν πιὰ νὰ πεθαίνουν τῆς πείνας. Δὲν εἶχαν τρόφιμα καὶ τὸ νερὸ στὶς τσέρνες εἶχε ἐξαντληθῆ. Καὶ πουθενὰ στὸν ὁρίζοντα δὲν φαίνονταν ὁ περσικὸς στόλος.

— Παραδοθῆτε! τοὺς μήνυσε πάλι ὁ Ἀλέξανδρος.

— Ποτέ! ἀποκρίθηκαν οἱ γενναῖοι.

— Θὰ διατάξω γενικὴ ἔφοδο ἀπὸ τὴ στεριὰ κι' ἀπὸ τὴ θάλασσα! τοὺς ξαναμήνυσε ὁ Ἀλέξανδρος.

— Κάμε τὸ χρέος σου! ἀποκρίθηκαν. Θὰ κάνουμε κι' ἐμεῖς τὸ δικό μας.

Ὁ Ἀλέξανδρος δὲν κρατιώνταν πιά. Διέταξε νὰ χτυπήσουν μὲ ὅλη τους τὴ δύναμι τὰ τείχη καὶ νὰ προσπαθήσουν ν' ἀνοίξουν ρῆγμα. Μὰ οἱ Τύριοι ἔρριχναν φωτιὲς ἀποπάνω κι' ἔκαιγαν τοὺς πύργους.

Ἦταν Ἰούλιος μήνας, ζέστη φοβερή. Ὁ Ἀλέξανδρος ἕνα μεσημέρι κάθουνταν κάτω ἀπὸ μιὰ χουρμαδιὰ καὶ κοίταζε σιωπηλὸς τὴν ἀκατάβλητη πολιτεία. Ὁ γέρο Παρμενίων στέκουνταν δίπλα του ἀμίλητος.

«Πρέπει νὰ βροῦμε τρόπο, συλλογίζουνταν, νὰ ὑποχωρήσουμε χωρὶς νὰ χάσουμε τὸ γόητρό μας...» Αὐτὰ συλλογίζουνταν ὁ γέρο στρατηγὸς μὰ δὲν τολμοῦσε νὰ μιλήσῃ.

Τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἔφτασαν Πέρσες ἀπεσταλμένοι κι' ἔπεσαν στὰ πόδια τοῦ Ἀλεξάνδρου.

—Ὁ Μέγας Βασιλιᾶς, εἶπαν, σὲ χαιρετάει καὶ σοῦ στέλνει τὸ γράμμα τοῦτο.

Ἔδωσαν στὸν Ἀλέξανδρο τὸ γράμμα, ἔπεσαν πάλι κάτω καὶ περίμεναν. Ὁ Ἀλέξανδρος διάβασε:

«Ὁ Μέγας Βασιλιᾶς Δαρεῖος
στὸν Βασιλέα Ἀλέξανδρο.

Σοῦ προτείνω καὶ πάλι εἰρήνη. Θὰ σοῦ δώσω δέκα χιλιάδες χρυσᾶ τάλαντα ἂν μοῦ στείλῃς τὴ μητέρα μου, τὴ γυναῖκα μου καὶ τὰ παιδιά μου. Θὰ σοῦ δώσω μιὰ κόρη μου γυναῖκα. Θὰ σοῦ παραχωρήσω προῖκα ὅλη τὴ χώρα ἀπὸ τὸν Εὐφράτη ποταμὸ ἕως τὰ ἑλληνικὰ ἀκρογιάλια, ἂν θέλῃς νὰ κλείσῃς μαζί μου συμμαχία».

(Ἀκολουθεῖ)

Η ΚΥΠΡΟΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΤΡΩΪΚΟ ΠΟΛΕΜΟ

Πολλοὶ ἱστορικοί, καὶ πρῶτος ὁ Γλάδστων, ὑπεστήριξαν ὅτι ἡ Κύπρος, κατὰ τὴν ἐποχὴ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου, ἀνῆκε στὸ κράτος τοῦ Ἀγαμέμνονος. Τὸν ἰσχυρισμό τους αὐτὸν τὸν ἐβάσισαν στὴ βεβαίωσι τοῦ Ὁμήρου ὅτι ὁ βασιλεὺς τῶν Μυκηνῶν «ἦρχε πολλῶν νήσων καὶ παντὸς τοῦ Ἄργους». Ἄλλοι ὅμως ἱστορικοὶ θεωροῦν τὴν ὑπόθεσι αὐτὴ παρακινδυνευμένη, ποὺ δὲν μπορεῖ πάντως νὰ στηριχθῆ σὲ θετικὲς ἀποδείξεις.

Εἴτε ὅμως ἡ Κύπρος ἀνῆκε στὸ κράτος τοῦ Ἀγαμέμνονος εἴτε ὄχι, τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι προσεκλήθη καὶ αὐτὴ νὰ λάβη μέρος στὴν πρώτη ἐκείνη μεγάλη ἑλληνικὴ ἐκστρατεία. Καὶ ἐπειδὴ εἶναι γνωστὸ ὅτι στὸν ἀγῶνα αὐτὸν εἶχαν προσκληθῆ μόνο Ἕλληνες, εἶναι φανερὸ ὅτι καὶ ἀπὸ τὸ γεγονὸς αὐτὸ δείχνεται, ἀκόμη μιὰ φορά, ἡ ἑλληνικότης τῆς Κύπρου καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη.

Γιὰ τὴν πρόσκλησι τῆς Κύπρου στὴν ἑλληνικὴ ἐκστρατεία ἐναντίον τῆς Τροίας μιλοῦν πρῶτα-πρῶτα οἱ παραδόσεις, ποὺ λένουν ὅτι ὁ ἴδιος ὁ Ἀγαμέμνων ἢ ὁ ἀδελφός του Μενέλαος ἐπῆγε στὴν Κύπρο γιὰ νὰ προσκαλέση τὸν βασιλέα της Κινύρα νὰ μετάσχη στὴν ἐκστρατεία. Ἀλλά, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς παραδόσεις, ἔχουμε καὶ τὴ θετικὴ μαρτυρία τοῦ Ὁμήρου, ὁ ὁποῖος, μιλώντας στὴν «Ἰλιάδα» γιὰ τὸν ἀρχιστράτηγο τῶν Ἑλλήνων Ἀγαμέμνονα, λέγει τὰ ἑξῆς:

...θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδυνεν,
τόν ποτέ οἱ Κινύρης δῶκε ξεινήϊον [εἶναι.
πεύθετο γὰρ Κύπρονδε μέγα κλέος [οὕνεκ' Ἀχαιοὶ
ἐς Τροίην νήεσσιν ἀναπλεύσασθαι [ἔμελλον.

Ἀπὸ τοὺς στίχους αὐτοὺς μαθαίνομεν ὅτι ὁ βασιλιᾶς τῆς Κύπρου Κινύρας ἔδωσε στὸν Ἀγαμέμνοννα ὡς δῶρον ἕνα θώρακα. Ἀλλὰ γιὰ νὰ τοῦ δ ώ σ η τὸ δῶρον αὐτό, σημαίνει ὅτι ὁ Ἀγαμέμνων ἐπῆγε στὴν Κύπρο, ὅπως πιθανώτατα εἶχε πάει καὶ στὶς ἄλλες Ἑλληνικὲς χῶρες, γιὰ νὰ προπαρασκευάση τὴν μεγάλη ἐκστρατεία.

Ἂν ἡ Κύπρος συμμετέσχε καὶ ἐνεργότερον στὸν Ἑλληνικὸν ἀγῶνα, μὲ πλοῖα καὶ μὲ ἄνδρες, δὲν γνωρίζουμε, γιατὶ δὲν ἔχουμε θετικὲς μαρτυρίες. Ἀπὸ τὴν προσφορὰ πάντως τοῦ βασιλιᾶ Κινύρα, καὶ ἂν ἀκόμα τὴν πάρουμε σὰν συμβολικὴ μόνο, ἀποδείχνεται ἡ ψυχικὴ ἑνότης καὶ ἡ ἠθικὴ συμμετοχὴ καὶ ἐθνικὴ ἀλληλεγγύη τῆς Κύπρου στὴν ἐκστρατεία τῶν ἄλλων Ἑλληνικῶν χωρῶν ἐναντίον τῆς Τροίας.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὴν πληροφορία γιὰ τὴν προσφορὰ τοῦ δῶρου, ὁ Ὅμηρος κάνει καὶ περιγραφὴ τοῦ θώρακος, ὡς ἑξῆς:

τοῦ δ' ἤτοι δέκα οἶμοι ἔσαν μέλανος [κυάνοιο,
δώδεκα δὲ χρυσοῖο καὶ εἴκοσι κασσι- [τέροιο,
κυάνεοι δὲ δράκοντες ὀρωρέχατο [προτὶ δειρὴν
τρεῖς ἑκάτερθ', ἴρισσιν ἐοικότες, ἅστε [Κρονίων
ἐν νέφεϊ στήριξε, τέρας μερόπων ἀν- [θρώπων.

Λέγει δηλαδὴ ὁ ποιητὴς ὅτι ὁ θώραξ ἔφερε δέκα ταινίες χαλύβδινες, δώδεκα χρυσὲς καὶ εἴκοσι κασσιτέρινες, τρία δὲ χαλύβδινα φίδια ἁπλώνονταν πάνω στὸν θώρακα ἀπὸ δυὸ μεριὲς πρὸς τὸν λαιμό, σὰν δυὸ οὐράνια τόξα.

Ἀπὸ τὸ γεγονὸς ὅτι ὁ Ὅμηρος παρουσιάζει τὸν ἀρχιστράτηγο τῶν Ἑλλήνων νὰ φορῆ τὸν θώρακα, ποὺ τοῦ εἶχε χαρίσει ὁ βασιλιᾶς τῆς Κύπρου, καὶ ἀπὸ τὴν περιγραφὴ ποὺ τοῦ κάνει, φαίνεται ἡ μεγάλη ἀξία τοῦ θώρακος, ὄχι μόνο ἀπὸ τὴν ὑλικὴ ἄποψι, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν καλλιτεχνική. Καὶ δὲν εἶναι καθόλου περίεργο αὐτό. Διότι καὶ τότε ἡ Κύπρος δὲν ὑστεροῦσε καθόλου σὲ πολιτισμὸ ἀπὸ τὶς ἄλλες Ἑλληνικὲς χῶρες.

Πρῶτα-πρῶτα ὁ ἴδιος ὁ Κινύρας, ποὺ δὲν ἦταν μόνο βασιλιᾶς τῆς Κύπρου, ἀλλὰ καὶ ἀρχιερεὺς τῆς θεᾶς Ἀφροδίτης, ἦταν ἕνας ἀληθινὸς καλλιτέχνης καὶ σὰν τέτοιον ἀκριβῶς τὸν ὑμνεῖ ὁ Πίνδαρος, ποὺ λέγει γι' αὐτὸν ὅτι ἦταν ἀγαπητὸς στὸν Ἀπόλλωνα:

«Χρυσοχαῖτα προφρόνως
ἐφίλασ' Ἀπόλλων».

Ὁ Κινύρας, ἐκτὸς ποὺ ἦταν ὁ ἴδιος ποιητὴς καὶ συνέθετε τοὺς ὕμνους ποὺ σὰν ἀρχιερεὺς ἀπηύθυνε στὴν «Κύπριδα», τὴν ἀφρογέννητη θεὰ Ἀφροδίτη, ἦταν συγχρόνως περίφημος μουσικός, ποὺ ἀπ' αὐτὸν ἐπῆρε τὸ ὄνομά του ἕνα μουσικὸ ὄργανο ἔννορδο, σὰν κιθάρα, ποὺ ὠνομάσθηκε «κινύρα». Ἦταν δὲ τόσο ἱκανὸς μουσικός, ποὺ ἡ παράδοσις τὸν παρουσιάζει ὅτι συναγωνίσθηκε σ' ἕνα μουσικὸ διαγωνισμὸ μὲ τὸν ἴδιο τὸν Ἀπόλλωνα· καὶ ναὶ μὲν βέβαια, ὅπως ἦταν ἑπόμενο, ὁ Κινύρας ἐνικήθηκε στὸν ἀγῶνα ἀπὸ τὸν μουσηγέτη θεό, ἀλλὰ πάντως καὶ μόνο τὸ γεγονὸς ὅτι διαγωνίσθηκε μ' αὐτὸν δείχνει τὴν καλλιτεχνικὴ του ἀξία, ἀλλὰ συγχρόνως καὶ κάτι ἄλλο εὐρύτερο καὶ σημαντικώτερο: δείχνει τὸ ὑψηλὸ ἐπίπεδο, στὸ ὁποῖον βρισκόταν ἀπὸ τότε ὁ πολιτισμὸς τῆς Κύπρου.

Καὶ πραγματικὰ ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη (ποὺ ὑπολογίζεται πρὶν ἀπὸ τὸ 1200 π. Χ.) οἱ τέχνες καὶ ἡ βιομηχανία, ἡ γεωργία καὶ ἡ μεταλλουργία, ἡ ἐμπορία καὶ ἡ ναυτιλία ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ καὶ ἡ θρησκευτικὴ καὶ ἡ πνευματικὴ κατάστασις ἀπὸ τὴν ἄλλη εἶχαν φθάσει σὲ μεγάλη πρόοδο καὶ ἀκμή.

Σχετικὰ μὲ τὴν πνευματικὴ κατάστασι θ' ἀναφέρουμε δύο μόνο ἐκδηλώσεις, ποὺ ἔχουν αὐτὸ τὸ ἰδιαίτερο χαρακτηριστικό: ὅτι, ἂν καὶ ἐπέρασαν ἀπὸ τότε περισσότεροι ἀπὸ τριάντα αἰῶνες, δὲν ἔπαυσαν νὰ ὑπάρχουν, ἀλλοιωμένες βέβαια ἀπὸ τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου, ἀλλὰ ζωντανὲς πάντα ἐκφράσεις τῆς ἰδίας στὸ βάθος ψυχῆς, τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς τῆς Κύπρου. Ἡ μιὰ εἶναι οἱ μουσικοὶ καὶ ποιητικοὶ ἀγῶνες ποὺ ἐγίνοντο στὶς ἑορτὲς τῶν «Ἀφροδισίων» καὶ ποὺ ζοῦν ἀκόμα στὴν Κύπρο στὸ ἔθιμο τοῦ «τ σ ι α τ τ ί σ μ α τ ο ς», κατὰ τὸ ὁποῖον στὰ λαϊκὰ πανηγύρια οἱ λενόμενοι «ποιητάρηδες» τοῦ τόπου (ἁπλοῖ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ ποὺ ἔχουν θαυμαστὴν εὐχέρεια στὴν στιχοπλοκὴ) διαγωνίζονται γιὰ ὧρες ὁλόκληρες μὲ αὐτοσχέδια σατυρικὰ δίστιχα. Ἡ ἄλλη εἶναι ἡ γιορτὴ τῆς θάλασσας, ἀπὸ τὴν ὁποίαν εἶχε ἀναδυθῆ ἡ Ἀφροδίτη, καὶ ποὺ ἐξακολουθεῖ καὶ σήμερα νὰ γιορτάζεται στὶς παραλιακὲς πόλεις τῆς Κύπρου σὰν γιορτὴ τοῦ «ἀη-νιαλοῦ» (ἢ τοῦ κατακλυσμοῦ), ὅπου ὅλοι οἱ ἑορτασταὶ πρέπει νὰ βρέξουν τὸ πρόσωπο καὶ τὸ κεφάλι τους μὲ τὸ νερὸ τῆς θάλασσας καὶ νὰ κάμουν βόλτες μὲ βάρκες, μαοῦνες, καΐκια κ. ἄ.

Ἔτσι ἡ Κύπρος, ὅπως ἔζησε πάντα Ἑλληνικὴ ἀνάμεσα στοὺς αἰῶνες καὶ τὶς ἱστορικὲς περιπέτειές της, ἔτσι κι' ἐξεκίνησε Ἑλληνικὴ ἀπὸ τὰ βάθη τῆς ἱστορίας. Καὶ ἀνάμεσα σ' ὅλες τὶς τότε ἐκδηλώσεις τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς της εἶναι καὶ τὸ ὡραῖο συμβολικό της δῶρο πρὸς τὸν ἀρχιστράτηγο τῶν Ἑλλήνων, ποὺ τὸ ὕμνησε ὁ μέγιστος ποιητὴς τῶν Ἑλλήνων καὶ τῆς ἀνθρωπότητος, ὁ Ὅμηρος.

Π. Π.

Ὁ Βασιλιᾶς τῆς Κύπρου ἔδωσε στὸν Ἀγαμέμνονα ὡς δῶρον ἕνα θώρακα

ΤΟ ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΚΑΙ Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

29ΗΣ ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

Εὐαγγέλιον (Λουκᾶ στ΄ 31 - 36)

Εἶπεν ὁ Κύριος· καθὼς θέλετε ἵνα ποιῶσιν ὑμῖν οἱ ἄνθρωποι, καὶ ὑμεῖς ποιεῖτε αὐτοῖς ὁμοίως. Καὶ εἰ ἀγαπᾶτε τοὺς ἀγαπῶντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; Καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τοὺς ἀγαπῶντας αὐτοὺς ἀγαπῶσι. Καὶ ἐὰν ἀγαθοποιῆτε τοὺς ἀγαθοποιοῦντας ὑμᾶς, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; Καὶ γὰρ οἱ ἁμαρτωλοὶ τὸ αὐτὸ ποιοῦσι. Καὶ ἐὰν δανείζητε παρ' ὧν ἐλπίζετε ἀπολαβεῖν, ποία ὑμῖν χάρις ἐστί; Καὶ γὰρ ἁμαρτωλοὶ ἁμαρτωλοῖς δανείζουσιν ἵνα ἀπολάβωσι τὰ ἴσα. Πλὴν ἀγαπᾶτε τοὺς ἐχθροὺς ὑμῶν καὶ ἀγαθοποιεῖτε καὶ δανείζετε μηδὲν ἀπελπίζοντες, καὶ ἔσται ὁ μισθὸς ὑμῶν πολύς, καὶ ἔσεσθε υἱοὶ Ὑψίστου, ὅτι αὐτὸς χρηστός ἐστιν ἐπὶ τοὺς ἀχαρίστους καὶ πονηρούς. Γίνεσθε οὖν οἰκτίρμονες, καθὼς καὶ ὁ Πατὴρ ὑμῶν οἰκτίρμων ἐστί.

Ἀπόστολος (Β΄ Κορινθ. δ΄ 6 - 15)

Οὐ γὰρ ἑαυτοὺς κηρύσσομεν ἀλλὰ Χριστὸν Ἰησοῦν Κύριον, ἑαυτοὺς δὲ δούλους ὑμῶν διὰ Ἰησοῦν. Ὅτι ὁ Θεὸς ὁ εἰπὼν ἐκ σκότους φῶς λάμψαι, ὃς ἔλαμψεν ἐν ταῖς καρδίαις ἡμῶν πρὸς φωτισμὸν τῆς γνώσεως τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ ἐν προσώπῳ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ἔχομεν δὲ τὸν θησαυρὸν τοῦτον ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ᾖ τοῦ Θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν, ἐν παντὶ θλιβόμενοι ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι, ἀπορούμενοι ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι, διωκόμενοι ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι, καταβαλλόμενοι ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι, πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ. Ἀεὶ γὰρ ἡμεῖς οἱ ζῶντες εἰς θάνατον παραδιδόμεθα διὰ Ἰησοῦν, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ φανερωθῇ ἐν τῇ θνητῇ σαρκὶ ἡμῶν. Ὥστε ὁ μὲν θάνατος ἐν ἡμῖν ἐνεργεῖται, ἡ δὲ ζωὴ ἐν ὑμῖν. Ἔχοντες δὲ τὸ αὐτὸ πνεῦμα τῆς πίστεως κατὰ τὸ γεγραμμένον, ἐπίστευσα, διὸ ἐλάλησα, καὶ ἡμεῖς πιστεύομεν, διὸ καὶ λαλοῦμεν, εἰδότες ὅτι ὁ ἐγείρας τὸν Κύριον Ἰησοῦν καὶ ἡμᾶς διὰ Ἰησοῦ ἐγερεῖ καὶ παραστήσει σὺν ὑμῖν. Τὰ γὰρ πάντα δι' ὑμᾶς, ἵνα ἡ χάρις πλεονάσασα διὰ τῶν πλειόνων τὴν εὐχαριστίαν περισσεύσῃ εἰς τὴν δόξαν τοῦ Θεοῦ.

---

* ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ ΕΚ ΤΟΥ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ *

Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στὴν ἄνω περικοπὴ τῆς Β΄ πρὸς Κορινθίους ἐπιστολῆς του μᾶς λέγει ὅτι φῶς τῆς ψυχῆς κάθε καλοῦ χριστιανοῦ εἶναι ἡ γνῶσις τὴν ὁποίαν μᾶς ἔδωσεν ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός. Σ' αὐτὸν χρωστᾶμε ὅτι ἐγίναμε ἄξιοι νὰ γνωρίσουμε ὅτι ὁ Θεὸς εἶναι ὁ Δημιουργὸς τοῦ κόσμου, ὁ φιλόστοργος πατέρας μας, ἐκεῖνος ποὺ βραβεύει τὴν ἀρετὴ καὶ τιμωρεῖ τὴν κακία. Ἀπὸ τὴν γνῶσι αὐτὴ ποὺ μᾶς ἔδωσε ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ κατωρθώσαμε νὰ μάθωμε ποιὸν προορισμὸ ἔχουμε νὰ ἐκτελέσουμε καὶ ποιὰ ζωὴ μᾶς ἐπιφυλάσσεται μετὰ θάνατον. Ἐὰν δὲν εἴχαμε τὴ γνῶσι αὐτή, θὰ ζούσαμε μέσα στὸ σκότος, θὰ ἐνομίζαμε ὅτι ἔπειτα ἀπὸ τὸ θάνατο χάνονται καὶ τελειώνουν τὰ πάντα. Ὅτι ὁ ἄνθρωπος δὲν ἔχει καμμιὰ διαφορὰ ἀπ' ὅλα τὰ ἄλλα ζῶα. Ὅτι αἱ λέξεις ἁμαρτία καὶ ἀρετὴ δὲν ἔχουν καμμιὰ πραγματικὴ σημασία. Ζῶντες ὅμως μὲ τέτοια ἄγνοια καὶ τέτοια ἀμάθεια, μοιραίως θὰ ἐκυλιόμεθα μέσα στὴν ἁμαρτία καὶ τὸ κατάντημά μας θἆταν ἡ αἰωνία καταδίκη μας. Ἀφοῦ ὅμως ἐλάβαμε τὴ γνῶσι τοῦ Θεοῦ, τὸ μεγάλο αὐτὸ δῶρό του, ἔχομε ὑποχρέωσι νὰ ἔχωμε αὐτὴ ὡς ὁδηγό μας ἀσφαλῆ, καὶ μὲ τὴ βοήθεια αὐτῆς νὰ γίνωμε ἀγαπητοὶ στὸ Θεό.

Οἱ ἅγιοι ὅμως τοῦ Χριστοῦ Ἀπόστολοι καίτοι εἶχαν τὴ γνῶσι τοῦ Θεοῦ, καίτοι κατεῖχαν τὴν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Σωτῆρός μας, τὴν ὁποίαν ἄρχισαν νὰ κηρύττουν διασκορπισθέντες στὰ πέρατα τοῦ Κόσμου, στὰ μάτια τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἔμεναν στὴν ἄγνοια ἐφαίνοντο σὰν «ὀστράκινα σκεύη», ὅπως λέγει ὁ Παῦλος στὴν παραπάνω περικοπή του. Ἐὰν κανεὶς ἐπιχειροῦσε νὰ συγκρίνη τοὺς Ἀποστόλους τοῦ Κυρίου μὲ τοὺς διαφόρους σοφοὺς εἰδωλολάτρας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, δὲν θὰ κατώρθωνε νὰ βγάλη σωστὰ συμπεράσματα. Οἱ Ἀπόστολοι ζοῦσαν βίο ἄσημο καὶ ταπεινὸ καὶ ἡ περιβολή τους ἦταν φτωχική, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τοὺς σοφοὺς τῆς ἐποχῆς ποὺ ζοῦσαν μέσα σὲ πλοῦτη καὶ δόξες. Τοὺς Ἀποστόλους θὰ τοὺς ἐνόμιζε ἀναξίους προσοχῆς καὶ ἐκτιμήσεως, ἐνῷ ἀντιθέτως θἄδινε μεγάλη προσοχὴ καὶ ἀξία στοὺς σοφούς. Καὶ ὅμως μέσα στὴν ταπείνωσι τῶν Ἀποστόλων, ἐκρυβόνταν θησαυροὶ ἀνεκτίμητοι, ὑπῆρχε μέσα των ἡ γνῶσις καὶ ἡ ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου. Οἱ σοφοὶ δὲ εἰδωλολάτραι, ποὺ ἐνομίζονταν μεγάλοι καὶ ἐπίσημοι, μὲ τὴν ἐπίπλαστη καὶ φαινομενική τους λαμπρότητα ἐσκέπαζαν τὴν ἠθικὴ γύμνια τους καὶ τὸν ἁμαρτωλό τους βίο.

Ἀπ' τὰ παραπάνω βγάζουμε τὸ συμπέρασμα ὅτι δὲν πρέπει νὰ κρίνουμε τὸν ἄνθρωπο ἀπ' τὴν ἐξωτερική του ἐμφάνισι καὶ τὴν ἐντύπωσι ποὺ κάνει στοὺς ἄλλους. Εἶναι ἐνδεχόμενον ἄνθρωποι χωρὶς καμμία ἠθικὴ ἀξία καὶ ἁμαρτωλοὶ νὰ κάνουν θόρυβο γύρω ἀπ' τὸ ὄνομά τους καὶ νὰ περνοῦν γιὰ σπουδαῖοι. Ἐνῷ ἀντιθέτως συμβαίνει ἄνθρωποι μεγάλης ἠθικῆς ἀξίας, πραγματικοὶ ὀπαδοὶ τοῦ Χριστοῦ, ποὺ γνωρίζουν ἀπόλυτα τὴν ἀλήθεια καὶ τὴν ἀρετή, νὰ παρουσιάζωνται μπροστά μας ταπεινοὶ καὶ μὲ περιβολὴ ποὺ δὲν κάνει ἐντύπωσι.

Προσέτι ἀπ' τὴν πιὸ πάνω περικοπὴ βλέπομε ὅτι ὄχι μόνο ὁ Παῦλος ἀλλὰ καὶ ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι προκειμένου νὰ κηρύξουν τὸ Ἅγιο τοῦ Χριστοῦ Εὐαγγέλιο δὲν ἔδιδαν καμμιὰ σημασία στὰ ἐμπόδια, στὰς ἀντιδράσεις καὶ τοὺς κινδύνους ποὺ κάθε στιγμὴ ἀντιμετώπιζαν. Μὲ κάθε μέσον προσπαθοῦσαν νὰ διαδώσουν τὴν χριστιανικὴ ἀλήθεια ὅσον τὸ δυνατὸν σὲ πιὸ πολλούς. Διότι ἐγνώριζαν ὅτι μ' αὐτὸ τὸν τρόπο θὰ γίνουν ἀφορμὴ νὰ δοξασθῆ ὁ Θεὸς καὶ νὰ γλυτώσουν ὅσο τὸ δυνατὸ περισσότεροι συνάνθρωποι τους. Γι' αὐτὸ ἀκριβῶς καὶ ὁ Παῦλος γράφει στοὺς Κορινθίους ὅτι εὐχαρίστως χάριν τοῦ Εὐαγγελίου ἐκοπίαζε καὶ ἐκινδύνευε. Ἡ σωτηρία ἔστω καὶ ἑνὸς ἀνθρώπου τοῦ προκαλοῦσε τὴν πιὸ μεγάλη εὐχαρίστησι καὶ εὐτυχία.

Ἔχοντες λοιπὸν κι' ἐμεῖς ὡς παράδειγμα τὸν Παῦλο καὶ τοὺς λοιποὺς Ἀποστόλους, πρέπει νὰ ἐργασθοῦμε μὲ πίστι καὶ φανατισμό, σὰν ἐκεῖνοι, γιὰ τὴν διάδοσι καὶ ἐπικράτησι τῆς Χριστιανικῆς Θρησκείας. Τὸ ἔργο αὐτὸ σήμερα γιὰ μᾶς εἶναι πολὺ εὐκολώτερο ἀπὸ ὅτι ἦταν στὴν ἐποχὴ τῶν Ἀποστόλων. Γιατί σήμερα ἡ Χριστιανικὴ Θρησκεία εἶναι πολὺ διαδεδομένη σ' ὅλο τὸν κόσμο καὶ ἡ διδασκαλία καὶ ἐπέκτασίς της δὲν μπορεῖ νὰ συναντήση τοὺς κινδύνους καὶ τὰ ἐμπόδια τῶν πρώτων χρόνων. Ἔχομεν λοιπὸν καθῆκον κάθε ἄνθρωπο ποὺ ἐπικοινωνεῖ μαζί μας νὰ τὸν προτρέπωμεν νὰ μετανοήση καὶ νὰ γίνη καλὸς χριστιανὸς μπαίνοντας στὸ δρόμο τῆς ἀρετῆς. Ἡ προσπάθεια αὐτὴ εἶναι στοιχειῶδες καὶ ἀπαραίτητον καθῆκον κάθε Χριστιανοῦ. Ἐὰν τὸν πατέρα μας ποὺ κατέχει κάποια κοινωνικὴ θέσι, τρέχωμε νὰ τὸν συστήσωμε γιὰ νὰ τὸν γνωρίσουν καὶ τὸν τιμήσουν ἐκεῖνοι ποὺ δὲν τὸν ξέρουν, πολὺ περισσότερο πρέπει νὰ κάμωμε τοῦτο γιὰ τὸν ἐπουράνιο πατέρα μας σὲ κείνους ποὺ ἔχουν ἀπομακρυνθῆ ἀπ' αὐτὸν καὶ τὸ θέλημά του καὶ τὸν ἔχουν ξεχάσει.

Το Ελληνικό ναυτικό

Ἀπό τήν Ἱστορία

Ἡ Ἑλλάς τοποθετημένη εἰς τήν ἀνατολικήν Μεσόγειον ἀπό ναυτικῆς καί στρατηγικῆς ἀπόψεως κατέχει ἔξοχον θέσιν. Ἔχει μεγάλην ἔκτασιν παραλίων καί κρατεῖ λόγῳ τῶν πολυαρίθμων νήσων της καί τῆς Κρήτης τό κλειδί τῶν ἀνατολικῶν θαλασσῶν. Μπορεῖ εὐκολώτατα νά κλείση τίς ἀνατολικές θάλασσες καί νά ἐλέγχη τά στενά τῶν Δαρδανελλίων. Εἶναι πράγματι ἔξοχος ἡ θέσις τῆς Ἑλλάδος, γι' αὐτό ἀπετέλεσε κατά τήν μακραίωνα ἱστορία της τό κλειδί τῶν μεγάλων ρευμάτων μεταξύ τῆς Ἀσίας καί τῆς Εὐρώπης. Τά πλεονεκτήματα ἀκριβῶς αὐτά κατενόησαν καί ἐξετίμησαν ὅλοι οἱ Ἕλληνες.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες δέν παρέλειψαν μαζί μέ τήν στρατιωτικήν δύναμιν τῆς ξηρᾶς νά ἐργάζωνται εἰς τήν θάλασσαν ἀποδίδοντες ἐξαιρετική σημασία σ' αὐτή.

Εἶχαν καταλάβει ὅτι γιά νά ζήσουν ἔπρεπε νά διατηροῦν εἰς τήν ξηράν δυνάμεις διά νά ἀμύνωνται καί εἰς τήν θάλασσαν γιά νά σταματοῦν τάς ἐπιδρομάς τῶν ἐχθρῶν καί νά μεταφέρουν τόν πόλεμον ἀλλοῦ.

Εἶναι γνωστά τά ἀγαθά πού ἀπέκτησαν οἱ πρόγονοί μας καί οἱ δάφνες πού ἔδρεψαν λόγῳ τῆς θαλασσίας δυνάμεώς των.

Ὁ Πέρσης πού ἐπέδραμε κατά τῆς χώρας μας ἀνεκόπη ἀπό τόν Ἑλληνικό στόλο στή Σαλαμῖνα μέ τά περίφημα «ξύλινα τείχη» τοῦ Θεμιστοκλῆ. Εἶναι εἰς ὅλους γνωστή ἡ ἔκβασις τῆς ἀθανάτου ἐκείνης ναυμαχίας, πού ἀνάγκασε τόν Ξέρξη νά γυρίση πίσω.

Ἡ Ἀθηναϊκή πολιτεία ἐστερεώθη καί μεγάλωσε χάρις εἰς τό ναυτικό της. Τό ναυτικόν ἐθεωρεῖτο εἰς τούς Ἀθηναίους ὄχι μόνον τό μεγαλεῖο τῆς πόλεως ἀλλά καί ἡ ἀσφάλειά της.

Ἡ Ἑλλάς ὑπῆρξε ναυτική χώρα. Τά παθήματα δέ μετέβαλαν τήν φύσι τῶν κατοίκων τῶν παραλίων καί τῶν νήσων.

Εἰς ἐποχάς πού διά λόγους ἀγνώστους δέν εἶχε στόλον ἐλεηλατήθη ὑπό τῶν πειρατῶν. Ἡ Ἀθηναϊκή ναυτική δύναμις κατέπεσε ἀπό τότε πού ὁ Σύλλας κατέστρεψε τάς ναυτικάς βάσεις τοῦ Πειραιῶς. Ἔκτοτε, τό στήριγμα τοῦ μεγαλείου της καί ἡ ἐλπίδα πρός νέαν ἐξέργεσι χάθηκε.

Κατά τή Ρωμαϊκή δουλεία ἐκτός ἀπό τούς ἄλλους ἐξευτελισμούς ἐλεηλατήθη ὑπό τῶν Γότθων.

Ἀργότερα ἐπί Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας τό Ἑλληνικό ναυτικό ξαναζωντάνεψε καί γνώρισεν ἡμέρες δόξας.

Στίς 6 Ἀπριλίου τοῦ 1453 ἄρχισε ἡ πολιορκία τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Εἶναι γνωστά τά κατορθώματα τῶν 4 Ἑλληνικῶν πλοίων πού διέσπασαν τόν ἀποκλεισμό τοῦ ναυάρχου Σουλεϊμάν-μπεη.

Οἱ Τοῦρκοι δέν ὑπῆρξαν ποτέ ἐπιδέξιοι ναυτικοί.

Τά Ἑλληνικά παράλια καί τά ἔνδοξα Ἑλληνικά νησιά γέννησαν τούς θαλασσόλυκους πού δόξασαν τή σκλαβωμένη χώρα. Ὅλες οἱ ναυτικές ὑπηρεσίες εἶχαν ἀνατεθῆ εἰς Ἕλληνες ναῦτες.

Ὅλα τά νησιά μας, ἡ Ρόδος, ἡ Χίος, ἡ Κύπρος, ἡ Νάξος, ἡ Ἄνδρος, ἡ Μυτιλήνη ἔδωκαν τά πιό διαλεχτά ναυτόπουλα, οἱ πιό φημισμένοι καπεταναῖοι τῆς Τουρκικῆς ἀρμάδας ἦσαν Ἕλληνες ἀρνησίθρησκοι, ὅπως ὁ περιβόητος Βαρβαρόσας.

Ἀργότερα οἱ Ἕλληνες ἄρχισαν νά κάνουν δικό τους ἐμπορικό στόλο πού κατά τά χρόνια τῆς ἐπαναστάσεως τόν μετέβαλον σέ πολεμικό ναυτικό. Εἶναι ὀνομαστός ὁ στολίσκος ἀπό τά 70 πλοῖα πού διηύθυναν οἱ Γιάννης Σταθᾶς, Καζαβίρνης, Λαζαῖοι, Τζαχίλος, Ματζούτης, Κολοκοτρώνης, Νιαούσης καί Νικοτσάρας.

Κατά τήν προεπαναστατική περίοδο, ὁλόκληρο τό ἐμπόριο τοῦ Εὐξείνου περιῆλθε εἰς τό Ἑλληνικό ναυτικό.

Κατά τούς χρόνους ἐκείνους ἡ Μεσόγειος ἐλυμαίνετο ἀπό τρομερή πειρατεία ἀπό τούς μαύρους θαλασσόλυκους τῆς Ἀλγερίας, τῆς Τριπόλεως καί τῆς Τύνιδος.

Λόγῳ τοῦ κινδύνου ἀκριβῶς αὐτοῦ τά Ἑλληνικά πλοῖα ἐξωπλίζοντο, ὁ δέ ἐξοπλισμός ἐχρησίμευσε κατά τήν ἔκρηξι τῆς ἐπαναστάσεως.

Οἱ Ἕλληνες θαλασσινοί ἀναγκασμένοι νά ταξιδεύουν πάντα ἀφανεῖς, μέσα στά σκοτεινά παράλια καί τούς δρμους, ἀπέβησαν οἱ ἐπιδεξιώτεροι ναυτικοί.

Ἡ 25 Μαρτίου τοῦ 1821 βρῆκε τό ναυτικό μας σέ δυνατά καί ἐξησκημένα χέρια.

Δέν μπορεῖ κανείς παρά νά θαυμάση τό φρόνημα τῆς ναυτικῆς αὐτῆς γενεᾶς καί τή φιλοτιμία τῶν ναυτικῶν μας.

Τά ὀνόματα τῶν Ἑλληνικῶν πλοίων, Ἑλλάς, Ἐλευθερία, Θεμιστοκλῆς, Ἀριστείδης, Ἀνδρομάχη, Ἐπαμεινώνδας, Διομήδης, Ἀχιλλεύς, Ἀθηνᾶ, Περικλῆς κλπ. ἐλάμπρυναν τόν ἱερό στόλο.

Οἱ ὑπηρεσίες, πού προσέφερε τό Ἑλληνικό ναυτικό εἰς τό Ἑλληνικόν Ἔθνος εἶναι κολοσσιαῖαι. Ὁ Γάλλος Ναύαρχος Ζουριέν ντε-λά Γκραβιέρ γράφει τά ἑξῆς γιά τό ναυτικό μας.

«Τό Ἑλληνικό ναυτικό ἐπετέλεσε θριάμβους μεγαλυτέρους ἀπό τούς θριάμβους τῶν κλεφτῶν καί τῶν ἀρματωλῶν.». Ὁ «ἀνδρεῖος τῶν ἀνδρείων» κατά τόν πλοίαρχον Ραγίς μέσα σέ 6 μόνον μῆνες κατέστρεψε δύο πλοῖα καί κατεπόντισε περισσότερους ἀπό τρεῖς χιλιάδες ἄνδρες.

Ἡ ἀποστολή τοῦ ναυτικοῦ μας κατά τούς μετέπειτα χρόνους ὑπῆρξε μεγίστη. Ἀκόμη δέ μεγαλυτέρα εἶναι σήμερον. Ἄς κυττάξουμε τό χάρτη ἀπό τή Κρήτη ἕως τό Θερμαϊκό κόλπο. Ἀνδρεία Κρήτη, Ρόδος, Χίος, Λέσβος, Ἀθάνατα Ψαρά, Λῆμνος, τά νησιά τοῦ Αἰγαίου, τά νησιά τοῦ Ἰονίου, ἡ Θράκη, ἡ Μακεδονία, ἡ Ἤπειρος ἔχουν ἀνάγκη ἀπό ἀσφάλεια. Ὅλες οἱ ἑλληνικές ἐπαρχίες σχεδόν βρέχονται ἀπό θάλασσα. Τά νησιά μας καί τά παράλια συγκοινωνοῦν μόνο διά θαλάσσης.

Μόνον μέ τό ναυτικόν θά ξαναπάρη τή παληά της αἴγλη. Στό τμῆμα αὐτό τῆς Ἀνατολικῆς Μεσογείου τό Ἑλληνικό ναυτικό ἔχει νά ἐπιτελέση μεγίστην ἀποστολήν. Ὁ δολοφόνος, πού ἔπληξε ἕνα Ἑλληνικό καράβι πολεμικό, θά ἰδῆ μέ τόν καιρό ὅτι τά θαλασσοπούλια τῆς μάνας Ἑλλάδος θά ἐπιτελέσουν τό καθῆκον τους.

Γ. Π. ΜΠ.

ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΕΩΣ

Πρέπει νά καταβληθῆ κάθε προσπάθεια διά τήν ἀνάπτυξιν τοῦ πνεύματος τῆς ἀλληλεγγύης μεταξύ τῶν μελῶν τῆς Ὀργανώσεως καί τῆς ἀποκτήσεως συνειδήσεως ὅτι ἀποτελοῦν ἕνα ἑνιαῖο σύνολο, ἕνα ἴδιον κόσμο, μιά δική τους κοινωνία, μιά ἰδιαίτερη κοινότητα, ὅπως εἶναι πραγματικά ἡ Ὀργάνωσις.

Καί ἐπί Βυζαντίου τό ἑλληνικό ναυτικό ἐγνώρισε ἡμέρες δόξης.

ΘΡΥΛΟΙ ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΑΣ

Η ΚΟΛΩΝΑ Τ'ΑΗ-ΓΙΑΝΝΙΟΥ

Περνώντας βιαστικοί στούς δρόμους, τούς συνηθισμένους μας, βλέπομε καθημερινῶς μνημεῖα καί κτίρια ἄλλων καιρῶν. Μά τἄχομε τόσο συνηθίσει, ὥστε περνοῦμε ἐμπρός τους ἀδιάφοροι καί λιγοστοί μονάχα ἀπό μᾶς ξέρουν τήν ἱστορία ἤ τόν θρῦλο πού συνδέεται μαζί τους—γέννημα καιροῦ πού ἡ καρδιά ἔπνιγε τό νοῦ, καιροῦ πού οἱ σκλάβοι νάρκωναν τόν πόνο τους μέ τήν ἐλπίδα πώς ὁ Θεός καί οἱ ἅγιοι τούς παραστέκαν καί τούς βοηθοῦσαν.

Κατεβαίνοντας τήν ὁδόν Εὐριπίδου προσέξατε μήπως ποτέ μιά Ρωμαϊκή κολώνα πού φαίνεται νά ξεπροβάλλη ἀπό τή στέγη μιᾶς μικρῆς ἐκκλησίας;

Ἀπό κεῖ περίπου περνοῦσαν ἄλλοτε τά ἀρχαῖα τείχη τῆς πόλεως καί ἡ στήλη αὐτή πού φαίνεται νά προβάλλη ἀνάμεσα στά κεραμίδια καί δέν διακρίνεται οὔτε γιά τήν ἐκτέλεσι οὔτε γιά τή διατήρησί της, θ' ἀνῆκε σέ κάποιο κτίριο τῶν Ρωμαϊκῶν χρόνων.

Ἕνας παράξενος θρῦλος συνδέεται μαζί της...

Ἡ κολώνα αὐτή εἶναι τοῦ Ἀη-Γιαννιοῦ, τοῦ θαυματουργοῦ ἁγίου πού νίκησε τίς θέρμες. Τότε τόν παληό καιρό οἱ πυρετοί ἦταν συνηθισμένοι πολύ στήν Ἀθήνα... Κι' ὁ Ἅγιος Γιάννης λυπήθηκε τόν κόσμο πού ὑπέφερε καί τόν ἐπεκαλεῖτο καί ἔπειτα ἀπό τά τόσα καί τόσα καλά πού ἔκανε στούς ἀνθρώπους σκέφτηκε νά τούς λυτρώση μιά γιά πάντα κι' ἀπ' τίς ἀσθένειες πού τούς βασάνιζαν.

Μέ τή θαυματουργή του δύναμι ἔπιασε τίς ἀρρώστειες καί τίς ἔδεσε μιά-μιά μέ λογῆς λογῆς μετάξια πολύχρωμα. Μέ κόκκινη ἔδεσε τούς πυρετούς, μέ κίτρινη τή χολέρα, μέ ἄλλο χρῶμα ἄλλην ἀρρώστεια. Ἔπειτα τίς ἔφερε καί τίς ἔθαψε βαθειά στή γῆ. Κι' ἀπό πάνω τους, γιά νά μή μποροῦν ποτέ νά σηκωθοῦν καί νά ἀφανίσουν τόν τόπο, ἔστησε μιά βαρειά κολώνα πού ἐπάνω της εἶχε ἀσκητέψει ὁ ἴδιος. Ἔτσι ὁ τόπος λυτρώθηκε μέ τοῦ Ἀη-Γιαννιοῦ τή χάρι ἀπ' τά κακά πού τόν ἐρήμωναν καί ἀπό τότε ὅποιος τυχόν ἀρρωστοῦσε καμμιά φορά ἐρχόταν καί ἔδενε στήν στήλη τοῦ θαυματουργοῦ ἁγίου ἕνα μετάξι κόκκινο ἄν τόν βασάνιζε πυρετός, κίτρινο ἄν εἶχε χολέρα, πράσινο ἤ γαλάζιο ἤ μενεξελί, ἀνάλογα μέ τήν ἀρρώστεια πού τόν παίδευε καί εὐθύς νικημένη ἀπ' τή δύναμι τοῦ ἁγίου ἡ ἀσθένεια ἔφευγε καί ὁ ταξιμάρης ξανάβρισκε τήν ὑγεία του.

Καί τώρα ἀκόμα τή βραδιά τῆς

Ὅποιος ἀρρωστοῦσε ἐρχόταν κι' ἔδενε στή στήλη ἕνα μετάξι.

Χάρης του στίς 29 Αὐγούστου θά δῆτε κόσμο καί κοσμάκη νά συνωστίζεται μπρός στό παμπάλαιο ἐκκλησάκι πού κρύβει τούς αἰῶνες τῶν γηρατειῶν του κάτω ἀπό καινούργιο ἀσβέστωμα.

Στήν μαυροκίτρινη κολώνα πού ἡ βάσις της βρίσκεται μέσα στό ἱερό, συχνά τυχαίνει νά διακρίνετε δεμένη μιά κίτρινη μεταξωτή κλωστή, δεῖγμα πώς ἡ παληά δεισιδαιμονία δέν ἔσβησε ἀκόμη: κάποιος ἄρρωστος ἀπό θέρμες κατέφυγε στόν «μέγιστον ἐν γεννητοῖς γυναικῶν» καί ἀντί ν' ἀρκεσθῆ σέ μιά θερμή προσευχή, συνώδευσε τή δέησί του μέ τόν παληόν παράδοξο αὐτόν τύπο λατρείας πού ὁ Θεός τό ξέρει πῶς ἐδημιουργήθηκε.

Μά στό ἴδιο ἐκκλησάκι καί στήν ἴδια κολώνα θά δῆτε καμμιά φορά κάποιον προσκυνητή νά κολλᾶ ἕνα νόμισμα στήν καμπύλη ἐπιφάνειά της. Πρόκειται γιά ἕνα εἶδος μαντείας. Ἄν τό πρᾶγμα πού ὁ προσκυνητής ἔχει στό νοῦ του πρόκειται νά πραγματοποιηθῆ, τό νόμισμα θά σταθῆ γιά λίγο. Ἄν πάλι μάταια ἐλπίζη, τό νόμισμα θά γλιστρήση καί θά πέση εὐθύς.

Πῶς ἡ κολώνα αὐτή συνεδέθη μέ ὅλες αὐτές τίς προλήψεις καί πῶς ἡ θαυματουργός της δύναμις ἀποδίδεται στόν Ἅγιο Γιάννη τόν Πρόδρομο, γιά τόν ὁποῖον λένε ὅτι τάχα τήν ἔστησε;

Κανείς δέν θάξερε νά πῆ ἀσφαλῶς. Μά δέν θἄταν ἀπίθανο νά πρόκειται γιά κάποια συνωνυμία. Κάποιος μοναχός Ἰωάννης, περίφημος γιά τήν ἁγιωσύνη, τήν ὁσιότητά του καί τά θαύματά του, θἄζησε ὡς στηλίτης ἐπάνω στόν κίονα αὐτόν—ἤ θά εἶχε ἁπλῶς ἐκεῖ δίπλα τό ἀσκητήριό του—καί ὁ κόσμος δέν ἄργησε μετά τόν θάνατό του νά τόν ταυτίση μέ τόν Πρόδρομο—, ὁ ὁποῖος βέβαια δέν πάτησε ποτέ στήν Ἀττική!

Ὅσο γιά τήν ἀρχαία κολώνα καί τίς θαυματουργές ἰδιότητες πού τῆς ἀποδίδουν ξέρομε ὅλοι στά χρόνια τῆς Τουρκοκρατίας τί σεβασμό ἐνέπνεαν τά ἀρχαῖα μνημεῖα καί τί δυνάμεις ὑπερφυσικές τούς ἀπέδιδε ὁ λαός.

Ὅταν κάποιος λόρδος ἀπήγαγε ἀπό τήν Ἐλευσῖνα τό ἄγαλμα τῆς Δήμητρας, ὁ κόσμος βεβαιώνει ὅτι ἀφορία ἔπεσε στήν γῆ ἐπί χρόνια. Κι' ὅταν ὁ Ἔλγιν ἅρπαξε τή μιά ἀπό τίς Καρυάτιδες, ὅλοι οἱ Ἀθηναῖοι ἄκουαν τίς πέντε ὑπόλοιπες ἀδελφές της νά κλαῖνε καί νά μοιρολογοῦν τίς νύχτες. Ἔπειτα ἀπό τίς πεποιθήσεις αὐτές τί τό παράξενο ἔχει ὁ θρῦλος τῆς κολώνας μέ τίς παράξενες θαυματουργές ἰδιότητες πού συνδυάζονται μέ τή χάρι τοῦ Ἀη-Γιάννη;

Κι' ἡ διατήρησις τῆς πίστεως στή δύναμί της δέν δείχνει ἄλλη μιά φορά πόσο ἀδελφικά μονοιασμένα ζοῦν στήν ψυχή μας οἱ Ἀρχαιότητες καί τό Βυζάντιο καί πόσο ζωντανές μένουν μέσα μας οἱ παραδόσεις τῆς γῆς αὐτῆς, τῆς πατρικῆς μας;

Κ. Ἀθανασίου

ΤΟ ΒΥΖΑΝΤΙΝΟ ΜΑΣ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΙΛΟΙ

Ὑπὸ Μ. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

28. (Συνέχεια)

Ἀμέσως ὅμως ἄλλη σκέψη τοῦ ἦρθε στὸ νοῦ:

«Οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἀπὸ φθόνο δίχως ἄλλο καὶ γιὰ νὰ δικαιολογήσουν τὴν τεμπελιὰ καὶ τὴν ἀνικανότητά τους σχεδιάζανε πολλὰ ψέματα.. Ὡς τόσο τοῦτο εἶναι βέβαιο: Ὅσο ψηλότερα στέκει κανεὶς τόσο περισσότερο μαζεύει ἀπάνω του τὶς ματιὲς τοῦ κόσμου γεμᾶτες ὑποψία· ἔτσι, ὄχι μονάχα πρέπει νὰ εἶναι τίμιος μὰ καὶ ἡ ζωή του νὰ εἶναι τέτοια ποὺ κανένα στόμα, ὅσο κακὸ κι' ἂν εἶναι, ὅσο κι' ἂν ψάχνη, νὰ μὴ βρίσκη ἀφορμὴ νὰ τὸν συκοφαντήσῃ».

—Ἔ σύντροφε, τί ἦθθες νὰ κάνης ἐδῶ πέρα;.. νὰ θυμηθῆς τὰ πεθαμένα σου;

Τοῦ φώναξε ὁ διπλανός του, ὁ παραλυτικὸς τάχα, καὶ τὸν ἔσπρωξε δυνατά. Ὕστερα πρόσθεσε.

—Φαίνεται πὼς δὲν ἔχεις καὶ τόσο ἀνάγκη· τὸ κομπόδεμα εἶναι παραφουσκωμένο, ἔ; Κοίταξε τὴν κυρὰ ποὺ κατεβαίνει τώρα μὲ τὸ βαρὺ πέπλο. Ποιὸς ξέρει τί ἁμαρτίες ἔχει κάνει καὶ τῆς ἔβαλαν κ α ν ό ν α νὰ μὴν ξαναδῇ τὸ φῶς τοῦ ἥλιου.

Ὁ Μιχαὴλ πρόσεξε. Κείνη τὴ στιγμὴ πραγματικὰ εἶχε φτάσει ἕνα λεκτίκιο μὲ συνοδεία κάμποσους μαγκλαβῖτες. Μιὰ ἀρχόντισσα ντυμένη στὰ μαῦρα κατέβηκε καὶ ἄρχισε μὲ γοργὸ βῆμα νὰ προχωρῇ κατὰ τὴν πόρτα τοῦ μοναστηριοῦ ἀνάμεσα στοὺς ζητιάνους. Δυὸ δοῦλοι πήγαιναν μπροστά, δυὸ ἀκολουθοῦσαν, κι' ἕνας πέμπτος κρατώντας ἕνα σακκούλι χάλκινα νομίσματα σκορποῦσε δεξιὰ κι' ἀριστερὰ στὰ χέρια ποὺ ἁπλώνονταν.

Ὅλων ἡ προσοχὴ ἦταν γυρισμένη κατ' αὐτὸν κι' ἔτσι ἡ κυρὰ πήγαινε λεύτερα μπροστὰ κι' ἀπαρατήρητη.

—Ποιὰ εἶναι ἡ ἀρχόντισσα αὐτὴ σύντροφε; Ρώτησε ὁ Μιχαὴλ τὸ διπλανό του.

—Μιὰ ποὺ σκορπάει καὶ μὲ τὰ δυό της χέρια... τί σὲ νοιάζουν τὰ ἐπίλοιπα. Ἀπάντησε αὐτός.

Τὸν Μιχαὴλ ὅμως τὸν ἔνοιαζε καὶ τὸν παραένοιαζε μάλιστα. Σηκώθηκε ὄρθιος καὶ περίμενε μὲ χτυποκάρδι νὰ περάσῃ ἀπὸ κοντά του. Κοίταζε τί ἄχαρες ἀπότομες κινήσεις! Ὕστερα βιάζονταν νὰ φτάσῃ, φαίνεται, στὴν πόρτα τοῦ μοναστηριοῦ κι' ἔκανε κάτι μεγάλα βήματα, σὰ στρατοκόπος καλόγερος ποὺ ἔχει πολὺ δρόμο μπροστά του καὶ βάζει τὰ δυνατά του νὰ μὴν τὸν πλακώσῃ ἡ νύχτα! Ναί, ἦταν σχεδὸν σίγουρος πὼς ἡ ἄγνωστη τούτη κυρὰ εἶχε σπουδαῖο λόγο νὰ κρύβῃ μὲ τόσο πυκνὸ πέπλο τὸ πρόσωπό της.

Ὡς τόσο, νά, μιὰ στιγμὴ ἀκόμα καὶ θὰ προσπερνοῦσε...

Πῆρε γρήγορα τὴν ἀπόφασή του... Ἔκανε ἕνα βῆμα κατ' αὐτὴν ἁπλώνοντας τὸ ἀριστερό του χέρι γιὰ ἐλεημοσύνη... μὰ τὴν ἴδια στιγμὴ φάνηκε πὼς σκόνταψε καὶ γιὰ νὰ μὴν πέσῃ πιάστηκε ἀπ' ὅ,τι βρῆκε κοντήτερα.

Τὸ μακρὺ πυκνὸ πέπλο σκίστηκε!..

Ἀκούστηκαν φωνές... Δυὸ μάτια μὲ πυκνὰ μαῦρα φρύδια τὸν ἀστραποβόλησαν ὠργισμένα... Κάποιος βλαστήμησε... Ὕστερα ἕνα χτύπημα δυνατὸ στὴν πλάτη... κι' ἄλλο στὸ κεφάλι... καὶ δεύτερο καὶ τρίτο.

Ὁ Μιχαὴλ κυλίστηκε στὸ πλακόστρωτο ἀναίσθητος.

Τί ἀκριβῶς ἀκολούθησε δὲν ἤξερε νὰ πῇ.

Ὅταν συνῆλθε βρέθηκε ξαπλωμένος σ' ἕνα πέτρινο πεζοῦλι... Ἀπὸ πάνω πρασίνιζε ἡ πλούσια φυλλωσιὰ ἑνὸς μεγάλου δέντρου, καί... «μὰ δὲν εἶναι ὁ Βλαδίμηρος τοῦτος ὁ γίγαντας ποὺ στέκει κοντά μου;» ἀναρωτήθηκε.

Μιὰ ἀρχόντισσα στὰ μαῦρα ντυμένη ἄρχισε νὰ προχωρῇ κατὰ τὴν πόρτα...

Κατάλαβε ἀπάνω κάτω τί ἔτρεξε... Οἱ μαγκλαβῖτες τῆς ἀρχόντισσας — ἂς ποῦμε καλλίτερα τοῦ ἄρχοντα, γιατὶ τώρα πιὰ ἦταν βέβαιος — οἱ μαγκλαβῖτες θὰ τὸν χτύπησαν λοιπὸν μόλις τὸν εἴδανε νὰ πέφτῃ ἀπάνω στ' ἀφεντικό τους, εἴτε θεληματικά, εἴτε ὄχι. Ἦταν πολὺ εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν ἑαυτό του... Πῆρε σὰν ἀστραπὴ τὴν ἀπόφαση καὶ τὴν ἔβαλε εὐτὺς σὲ πράξη.. Καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἀπὸ τούτη τὴν ἐνέργεια; Αὐτὸ ποὺ ἤθελε... τίποτα ἄλλο. Ἀλήθεια πονᾶ τὸ κεφάλι του φοβερά, μὰ τί σημασία ἔχει. Μιὰ στιγμὴ μονάχα τὸν ἀντίκρυσε... Ὡς τόσο θὰ μποροῦσε ἀνάμεσα σὲ χίλιους νὰ γνωρίσῃ τὸ ἀντρίκιο ἐκεῖνο πρόσωπο ποὺ κρυβόνταν κάτω ἀπὸ τὸν πέπλο... Καὶ δίχως ἄλλο ὄχι μονάχα αὐτὸς μὰ καὶ ἄλλοι θὰ τὸ πρόσεξαν.

«Ὁ Βλαδίμηρος ὅμως πῶς βρέθηκε ἐδῶ;». Μὲ μιᾶς πετάχτηκε ἀπάνω.

Φωνὲς καὶ γέλια ἀκούστηκαν. Χά, χά, χά... Χό, χό, χό!

—Δές τον, βαράγγο, τὸν προστατευόμενό σου...

—Δὲ σοῦ ἔλεγα πὼς τούτη ἡ ράτσα εἶναι ἑφτάψυχη;

Ὁ Μιχαὴλ ἔρριξε μιὰ γρήγορη ματιὰ ὁλόγυρα. Βρισκόνταν κάτω ἀπὸ τὰ πλατάνια καὶ ἀντίκρυ στὴν πόρτα τοῦ μοναστηριοῦ. Λεκτίκια καὶ ἄλογα μὲ κεντητὰ ὑφάδια στὶς σέλλες καὶ δοῦλοι ποὺ γελοῦσαν καὶ φλυαροῦσανε ἐξ ἀφορμῆς του... Κάποιος ποὺ ἔκανε τὸν ἀστεῖο διηγήθηκε...

—Τὶς προάλλες κατασκότωσα δυὸ ἀπὸ τούτους γιατὶ πήδησαν κρυφὰ τὴ μάντρα τοῦ περιβολιοῦ μας... Καί, μὰ τὴν ὑπεραγία Θεοτόκο, εἶπα πὼς δὲ θὰ ξανασηκωθοῦν. Ἔστειλα μήνυμα μάλιστα στὸν παπᾶ νὰ στείλῃ νεκροθάφτες... Ὡς ποὺ νὰ πάω νὰ πλύνω τὰ χέρια μου, βρὲ παιδιά, καὶ νὰ γυρίσω χάθηκαν. Πῶς τὰ κατάφεραν μυστήριο... Ποῦ πήγανε;..

—Δίχως ἄλλο, ὄχι ἐκεῖ ποὺ σκόπευες νὰ τοὺς στείλῃς.

—Σὲ γελάσανε.

—Δὲ βγήκανε στὸ λόγο τους.

Χά, χά, χά.

Κι' ἄλλες τέτοιες ἐξυπνάδες ἀραδιάζανε οἱ δοῦλοι καὶ γελοῦσαν.

Ὁ Βλαδίμηρος τοὺς κοίταζε σὰν ἀγριεμένος μαντρόσκυλος. Ἔλεγες, νά, τώρα δά, θὰ χυμήσῃ κατὰ πάνω τους.

—Δὲ μὲ βοηθᾶς, καλὲ ἄνθρωπε, νὰ πάω πιὸ πέρα; Εἶπε ὁ Μιχαὴλ στὸ Βλαδίμηρο, ποὺ ἔκανε πὼς πρώτη φορὰ τὸν ἔβλεπε, καὶ σύγκαιρα τοῦ ἔσφιξε πολὺ δυνατὰ τὸ μπράτσο γιὰ νὰ προλάβῃ κεῖνο ποὺ φοβῶταν.

Ὁ βαράγγος δὲν ἀπάντησε, μὰ μὲ ἕνα κίνημα ποὺ ἦταν σὰν ξέσπασμα στὴν ὀργή του, τὸν ἅρπαξε, τὸν σήκωσε καὶ κρατώντας τον, σὰ μωρὸ παιδί, στὴν ἀγκαλιά του, μάκρυνε κεῖθε.

Τὰ λόγια καὶ τὰ πειράγματα πλήθαιναν.

—Ἔ, ποῦ τὸν πᾶς, βαράγγο;.. Δές

Η ΣΠΑΡΤΙΑΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ

ΣΤ.

Η ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ ΤΟΥ ΜΥΑΛΟΥ

Δὲν πρέπει νὰ νομισθῇ ἀπὸ ὅσα εἴπαμε στὰ προηγούμενα πὼς μοναδικὴ φροντίδα τῆς Σπαρτιατικῆς Πολιτείας ἦταν ἡ σωματικὴ ἀνάπτυξι τοῦ παιδιοῦ. Δὲν φρόντισε λιγώτερο καὶ γιὰ τὴν καλλιέργεια τοῦ μυαλοῦ ὁ Σπαρτιάτης νομοθέτης. Γιὰ νὰ γίνῃ ὅσον τὸ δυνατὸν καλλίτερος πολίτης ὁ Σπαρτιάτης, γνώριζε ὁ παληὸς ἐκεῖνος νομοθέτης ὅτι πλάϊ στὴν ἀνδρεία ἔπρεπε νὰ ὑπάρχῃ καὶ φρόνησι, σιμὰ στὴν τόλμη ἡ πανουργία, κοντὰ στὸ θάρρος ἡ γλήγορη ἀντίληψι. Δὲν ἔπρεπε μόνο τὸ κορμὶ νὰ εἶναι γερό, δυνατὸ καὶ εὐκίνητο. Γρήγορη, γεμάτη ὑγεία, εὔστροφη ἔπρεπε νἆναι κι' ἡ ἀντίληψι. Γιὰ τοῦτο καὶ δὲν παρημελεῖτο στὴ Σπάρτη καὶ τὸ γύμνασμα τοῦ μυαλοῦ μὲ κάθε μέσο καὶ μὲ κάθε τέχνασμα.

Ἕνα ἀπὸ τὰ προχειρότερα μέσα ποὺ μετεχειρίζοντο οἱ Σπαρτιᾶτες γιὰ νὰ καλλιεργοῦν τὸ μυαλὸ τῶν παιδιῶν ἦσαν τὰ «συσκήνια», τὰ δημόσια δηλαδὴ συσσίτια ὅπως θὰ λέγαμε σήμερα.

Στὶς ἄλλες πόλεις στὰ δημόσια συμπόσια καὶ τὰ συσσίτια δὲν μποροῦσαν νὰ πάρουν μέρος παρὰ μόνο ἄνθρωποι τῆς ἴδιας ἡλικίας. Στὴ Σπάρτη δὲν συνέβαινε τὸ ἴδιο. Τὰ παιδιὰ καὶ οἱ ἔφηβοι ὄχι μόνον μποροῦσαν νὰ παρακαθήσουν στὰ συσσίτια τῶν μεγαλυτέρων των, μὰ τοῦτο ἦτο καὶ ἐπιβεβλημένο. Ἔτσι ἐδίδετο ἡ εὐκαιρία στοὺς μεγαλυτέρους ἀπὸ τὴ μιὰ μεριὰ νὰ τὰ νουθετοῦν κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη νὰ δοκιμάζουν τὴν πνευματικὴ των ἱκανότητα. Τὰ ἴδια δὲ τὰ παιδιὰ εὕρισκαν ἔτσι ἕνα πρωτότυπο σχολεῖο. Γιατὶ τὸ παιδὶ ἔπρεπε νὰ προσπαθῇ ν' ἀπαντᾷ στὶς ἐρωτήσεις τῶν μεγάλων, μ' ὀρθότητα, βραχυλογία καὶ φρόνησι. Ἡ λανθασμένη ἀπάντησις ἐθεωρεῖτο μεγάλη ντροπὴ γιὰ κεῖνον ποὺ τὴν ἔδιδε. Καὶ τὰ παιδιὰ τῆς Σπάρτης ποὺ εἶχαν συνηθίσει νὰ ντρέπωνται πάρα πολύ, προσπαθοῦσαν μὲ κάθε τρόπο ν' ἀποφύγουν παρατηρήσεις ποὺ θὰ τὰ γιόμιζαν ντροπή.

Ἄλλο σύστημα πνευματικῆς ἀγωγῆς ἦταν τοῦτο. Στὴν ἡλικία τῶν εἴκοσι χρόνων οἱ νέοι δὲν ἀφίνοντο ἐλεύθεροι ἀπόλυτα, ὅπως στὶς ἄλλες πόλεις. Ἦσαν πιὰ «εἴρενες» μὰ δὲν ἔπαυαν ν' ἀνήκουν σὲ ἀγέλη καὶ νὰ παρακολουθῆται ἡ ἐκπαίδευσίς των. Ὁ πιὸ μυαλωμένος λοιπὸν ἀπὸ τοὺς νέους αὐτοὺς ἐξελέγετο ἢ διωρίζετο προϊστάμενος ἢ ἀρχηγὸς τῆς ἀγέλης. Ὁ «εἴρην» διοικοῦσε στὶς μάχες ὅσους ἦσαν σ' αὐτὸν ὑποτεταγμένοι, στὰ δὲ χρόνια τῆς εἰρήνης τοὺς μετεχειρίζετο σὰν τέλειος αὐθέντης. Τὰ πιὸ μεγαλείτερα παιδιὰ τὰ διέτασσε νὰ προμηθευθοῦν μ' ἁρπαγὴ ξύλα καὶ τὰ μικρότερα λαχανικὰ μὲ τρόπο ποὺ νὰ μὴν ἀνακαλυφθοῦν, ὥστε ν' ἀποφύγουν τὴν βαρειὰ τιμωρία ποὺ ἐπέφερε ἡ ἀνακάλυψι τῆς ἁρπαγῆς. Ἦταν ἕνα μέσο τοῦτο νὰ γίνωνται πανοῦργα τὰ παιδιά. Ἔπειτα τὴν ὥρα τοῦ δείπνου ὁ εἴρην ἔθετε διάφορες ἐρωτήσεις στὰ παιδιά, ἐρωτήσεις στὶς ὁποῖες τὰ παιδιὰ ἔπρεπε ν' ἀπαντήσουν μὲ περίσκεψι καὶ σωστά. Ὅσα δὲν μποροῦσαν νὰ ἀπαντήσουν ὅπως ἔπρεπε, ἀπεδείκνυαν πὼς ἦσαν τεμπέλικα, ὅτι δὲν καλλιεργοῦσαν τὸ πνεῦμά τους κι' ὅτι δὲν πρόσεχαν. Ἡ ἀπάντησις ἔπρεπε νὰ εἶναι λιγόλογη, ἀλλὰ ὄχι ξερή. Ἔπρεπε νὰ συνοδεύεται ἀπὸ σύντομο αἰτιολογικὸ καὶ ἀπόδειξι. Τὸ παιδὶ ποὺ δὲν ἀπαντοῦσε ὀρθὰ ἐτιμωρεῖτο κατὰ πρωτότυπο τρόπο. Ὁ «εἴρην» τοῦ δάγκωνε τὸ μεγάλο δάχτυλο τοῦ χεριοῦ.

Οἱ πνευματικὲς αὐτές, ἂς τὶς ποῦμε ἔτσι, ἀσκήσεις ἔπαιρναν πολὺ συχνὰ καὶ τὸ χαρακτῆρα ἐπιδείξεων, ὅπως θὰ ἐλέγαμε σήμερα. Ἐγίνοντο δηλαδὴ μπροστὰ στοὺς γέροντες καὶ τοὺς ἄρχοντες. Στὴν περίπτωσι αὐτὴ ὁ εἴρην ἔπρεπε ν' ἀποδείξῃ ὅτι οἱ τιμωρίες ποὺ ἐπέβαλλε στὰ παιδιὰ ἦταν ὀρθὲς καὶ δίκαιες. Ποτὲ δὲν τὸν ἐμπόδιζαν νὰ τιμωρήσῃ τὰ παιδιά. Ὅταν ὅμως ἐκεῖνα ἀπεσύροντο, ὁ εἴρην ἔπρεπε νὰ δικαιολογήσῃ στοὺς γεροντότερους τὶς τιμωρίες ποὺ εἶχε ἐπιβάλει. Ἔπρεπε δηλαδὴ νὰ τοὺς ἀποδείξῃ ὄχι μόνον ὅτι ἐτιμώρησε ὀρθά, μὰ καὶ ἀκόμα πὼς ἡ τιμωρία ποὺ ἐπέβαλε δὲν ἦταν οὔτε βαρειὰ οὔτε μαλακή, ἀλλὰ ἐκείνη ποὺ ἔπρεπε. Ἂν ἡ τιμωρία ἦταν ἄδικη, βαρύτερη ἢ ἐλαφρότερη, ἐτιμωρεῖτο ἀπὸ τοὺς γέροντες ὁ ἴδιος ὁ εἴρην. Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἐδημιουργεῖτο καὶ ἀνεπτύσσετο καὶ τὸ συναίσθημα τῆς εὐθύνης. Κανεὶς δὲν ἦτο ἀνεύθυνος καὶ κανεὶς δὲν μποροῦσε νὰ κάμῃ ὅ,τι τοῦ κατέβαινε. Ὁ πολίτης ἔπρεπε νὰ ξέρῃ πὼς ὁποιαδήποτε κι' ἂν ἦταν ἡ θέσις του, οἱ πράξεις του δὲν ἦταν ἀνεύθυνες κι' ὅτι μὲ τὸν καιρὸ ἔπρεπε σὲ κάποιο νὰ λογοδοτήσῃ.

τον, καλέ, σὰ νὰ κρατάη ζαγάρι.

— Πρόσεχε μὴ σοῦ τὸν πάρουν!

— Τὸ πάει στὴ μάνα του νὰ βυζάξῃ τό... τσαμένο.

— Μὴ μιλᾶς, τοῦ ψιθύρισε ὁ Μιχαήλ... Μὴ μιλᾶς καὶ πήγαινέ με κάπου ποὺ νἆμαστε μόνοι.

Μπήκανε σ' ἕνα στενὸ δρομάκι ἴσκιερὸ κι' ἔρημο.

— Ἄσε με τώρα καὶ λέγε, πρόσταξε ἀνυπόμονα ὁ Μιχαήλ.

— Πέρασα ἀπὸ κεῖ ποὺ μοῦ εἶπες, ἀφέντη... Τοὺς εἶδα καὶ τοὺς δυό σου φίλους. Ὁ κὺρ Δημήτρης παραγγέλνει πὼς ὅλα πᾶνε καλὰ καὶ νὰ περάσω, λέει, κατὰ τὸ μεσημέρι νὰ τοῦ φέρω νέα σας. Ὁ κὺρ Γρηγόρης ἔκαμε πὼς δὲ μὲ εἶδε... μ' ὅλο ποὺ στάθηκα κάμποση ὥρα πίσω του καὶ περίμενα. Στὸ μοναστῆρι ἔφτασα τὴν ὥρα ποὺ σὲ χτυποῦσαν.

— Δὲν πιστεύω ν' ἀφῆκες κανένα στὸν τόπο...

— Μὰ τοὺς δυὸ μοῦ φαίνεται τοὺς πῆραν σηκωτούς.

«Ὤχ θἄχουμε φασαρίες μὲ τὸν Ἔπαρχο» σκέφτηκε ὁ Μιχαήλ...

Μὰ ὁ Βλαδίμηρος σὰ νὰ κατάλαβε τὴ σκέψη του προσέθεσε.

— Μὴ νοιάζεσαι ὅμως, ἀφέντη, γιατὶ ἡ κυρὰ εἶπε πὼς εἶχα δίκιο.

— Ποιὰ κυρά;

— Ἐκείνη ποὺ τῆς ἔσκισες τὸ πέπλο.

— Τί ἔκανε;

— Μάζεψε γρήγορα γρήγορα τοὺς δούλους της καὶ τράβηξε πίσω γιὰ τ' ἀρχοντικό της χωρὶς νὰ μπῇ στὸ μοναστῆρι. Παράννειλε μονάχα νὰ μ' ἀφήσουν ἥσυχο γιατὶ εἶχα, λέει, δίκιο.

Ὁ Μιχαὴλ ἀπόμεινε σκεφτικός.

«Καὶ βέβαια αὐτὸ ἦταν τὸ φυσικό... Δὲν ἤθελε νὰ γίνουν ἀνακρίσεις, νὰ περάσῃ ὅλο αὐτὸ τὸ ἐπεισόδιο ὅσο τὸ δυνατὸ πιὸ ἀπαρατήρητο. Ποιὸς ἄραγε νὰ ἦταν... Ὁ Βασίλειος Πετεινὸς ἢ ὁ ἄλλος Βασίλειος ὁ θεῖος τοῦ Τρισεβάστου; Μπορεῖ καὶ κάποιος τρίτος...' Δὲν εἶναι βέβαια μόνο τοῦτοι οἱ δυὸ ἀνακατεμένοι στὴ δουλειά...».

Ὡς τόσο ἔπρεπε νὰ μάθουν οἱ φίλοι του τὰ καθέκαστα... Ἔδωσε λοιπὸν ὁδηγίες στὸ Βλαδίμηρο. Τὸ καὶ τὸ ἔπρεπε νὰ κάνῃ.

— Καὶ νὰ γυρίσῃς τὸ γρηγορώτερο νὰ μοῦ πῇς. Θὰ μὲ βρῇς στὸ ἴδιο μέρος μπρὸς στὸ μοναστῆρι.

Πρόσθεσε καὶ τράβηξε ἀποφασιστικὰ γιὰ τὴ θέση του.

Ὁ Βλαδίμηρος ἔμεινε λίγο ἐκεῖ καὶ τὸν κοίταζε. Δὲν καταλάβαινε τίποτα ἀπ' αὐτὴ τὴν ἱστορία ἐξὸν πὼς ὁ ἀφέντης του βρισκόνταν σὲ κίνδυνο. Ἔπρεπε ὄχι μόνο κεῖνο ποὺ τὸν πρόσταξε νὰ κάνῃ, μὰ καὶ ὅ,τι ἄλλο ἀκόμα χρειαζόντανε, ἀπὸ δική του πρωτοβουλία πιά, γιὰ νὰ τὸν προφυλάξῃ. Τὸ μυαλό του ὅμως ἦταν χοντρό... Δὲν κατέβαζε τίποτα. Τὄξερε πολὺ καλὰ καὶ σὲ τέτοιες περιστάσεις τὸν ἔπιανε μιὰ ὀργή, σωστὴ λύσσα... Ἀλλοίμονο σὲ κεῖνον ποὺ θὰ τοὔδινε ἀφορμὴ νὰ ξεσπάσῃ.

Ὡς τόσο τὸ Γρηγόρη δὲν τὸν βρῆκε... Τὸν εἶχε ἀφήσει κεῖ πρὸς στ' ἀρχοντικὸ τοῦ κὺρ Βασίλειου Πετεινοῦ ξαπλωμένο κάτω ἀπὸ τὴν καμάρα μιᾶς γειτονικῆς πόρτας. Περαστικὸς τάχα ὁ Βλαδίμηρος τὸν πρόσεξε. Ἔδειξε πὼς τὸν λυπήθηκε κι' ἔβγαλε νὰ τοῦ δώσῃ βοήθεια. Μ' αὐτὸς οὔτε τὸ κεφάλι του γύρισε, σὰ νὰ μὴν ἦταν σὲ θέση νὰ καταλάβῃ τίποτα ἀπ' ὅσα γινότανε γύρω του.

Πλησίασε.

— Θέλεις νὰ πῶ τίποτα στὸν ἀφέντη μου; Τὸν ρώτησε ψιθυριστά.

Καμμιὰ ἀπόκριση... Καμμιὰ κίνηση.

— Μίλησέ μου... Κανένας δὲ μᾶς ἀκούει.

Ἀληθινά. Ἡ πόρτα τοῦ κὺρ Βασιλείου Πετεινοῦ ἦταν κατάκλειστη. Ἐρημιὰ καὶ μονανὰ κοντὰ στ' αὐλάκι τοῦ δρόμου καθόταν ἕνας μικροπραματευτής, γέρος πολὺ μὲ ἄσπρα γένεια, κι' ἀνασκάλευε τὶς πραμάτειες ποὺ εἶχε μπροστά του σ' ἕνα μεγάλο πλεχτὸ πανέρι.

— Νὰ πῶ στὸν ἀφέντη μου πὼς ὅλα πᾶνε καλά;

Καμμιὰ ἀπόκριση.

— Ἔ δὲ βλέπεις, χριστιανέ μου, φώναξε ὁ γέρος, πὼς εἶναι μουγκὸς ὁ ἄνθρωπος;

— Ἄ, εἶναι μουγκός; Τὸν κακομοίρη! εἶπε ὁ Βλαδίμηρος σὰ νὰ φωτίστηκε.

Τώρα ποῦ νὰ πῆγε ἄραγε ὁ κὺρ Γρηγόρης; Ὁ δρόμος ἦταν ὁλότελα ἔρημος... Βρέθηκε σὲ ἀπορία. Τί νὰ κάμῃ;

Ἀπὸ τὴ γωνιὰ παρουσιάστηκε ἕνα μικρὸ παιδὶ ὡς δέκα χρόνων ποὺ ἔτρεχε πρὸς τὸ μέρος του κυλώντας ἕνα τσέρκι μπροστά...

Ὁ Βλαδίμηρος στάθηκε μπροστά του καὶ τοῦ ἔκοψε τὸ δρόμο...

(Ἀκολουθεῖ)

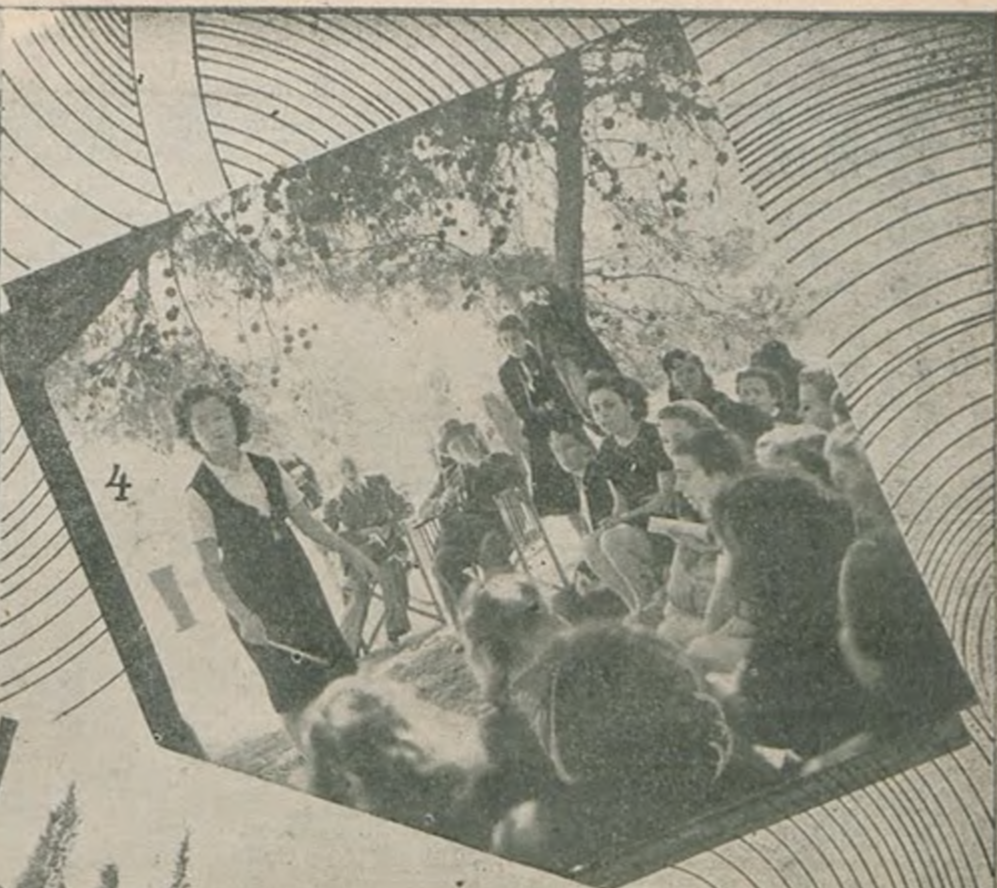

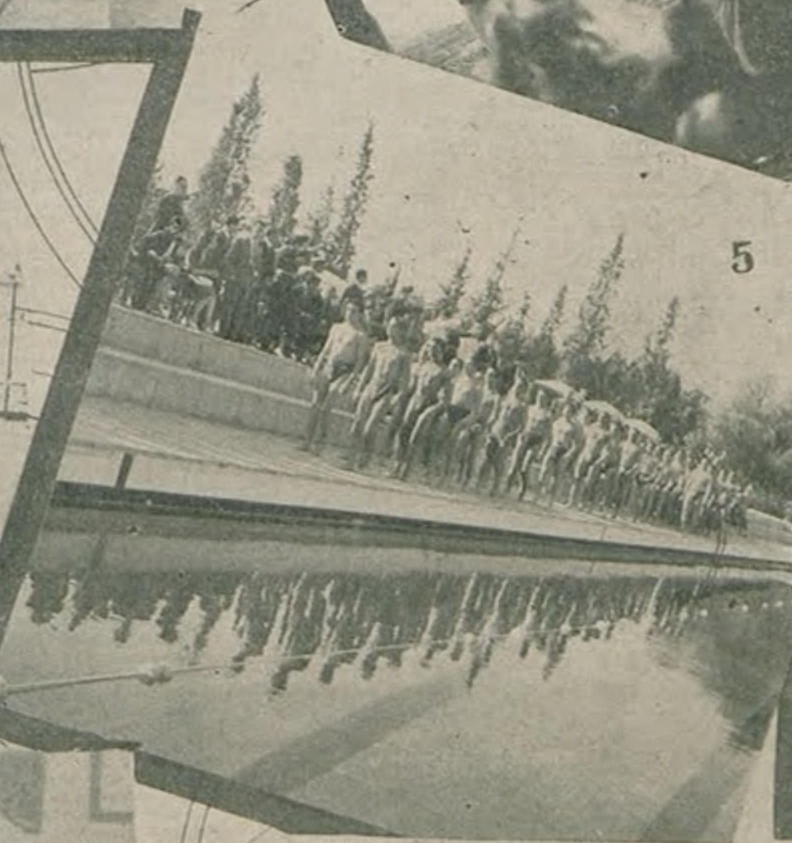

1) Φαλαγγίτισσαι τοῦ 9ου Γυμνασίου Ἀθηνῶν. 2) Σκαπανεῖς τυφεκιοφόροι Ναυπλίου. 3) Ὁ Ἀρχηγὸς κόπτων τὸ νῆμα κατὰ τὴν ἐκκίνησιν τῶν δρομέων εἰς τοὺς Πανιωνίους ἀγῶνας. 4) Ὁ Ἀρχηγὸς παρακολουθῶν τὴν ὥραν τῆς ψυχαγωγίας εἰς τὸ στρατόπεδον ἐκπαιδεύσεως βαθμοφόρων Φαλαγγιτισσῶν στὴ Λούτσα. 5) Ἡ παρέλασις τῶν ἀθλητῶν κατὰ τους κολυμβητικοὺς ἀγῶνας τῆς Δ.Α.Σ. 6) Σκαπανεῖς τῆς τετραρχίας Γιαννάδων Κερκύρας. 7) Ἀπὸ τοὺς ἀγῶνας τῆς Ἐλευσῖνος. Ὁ ὅρκος. 8) Φαλαγγῖται καὶ Σκαπανεῖς τοῦ 3ου λόχου τῆς 108ης Φάλαγγος Ζακύνθου ἐργαζόμενοι διὰ τὴν κατασκευὴν ξυλίνων ὅπλων διὰ τοὺς Σκαπανεῖς. 9) Ὁ Ἀρχηγὸς καὶ ὁ Ἐπιτελάρχης τῆς Ε.Ο.Ν. εἰς τὸ στρατόπεδον βαθμοφόρων Φαλαγγιτισσῶν στὴν Λούτσα. 10) Μάθημα οἰκοκυρικῆς στὸ στρατόπεδον τῆς Π.Δ.Θ.Π. «Ἰωάννης Μεταξᾶς». 11) Αἱ Φαλαγγίτισσαι δόκιμοι βαθμοφόροι τῆς Π.Δ.Θ.Π. τῆς πρώτης ἀποστολῆς εἰς τὸ στρατόπεδον «Ι. Μεταξᾶς» παρελαύνουσαι πρὸ τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως κατα τὴν ἡμέραν τῆς ἐπιστροφῆς των.

4

9

5

6

8

7

ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ ΤΟΥ HECTOR MALOT

Χωρίς οικογένεια

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὁ μικρὸς ἀλήτης, ποὺ πέρασε τόσες νύκτες μέσα σὲ σταύλους, σὲ χορταποθῆκες ἢ κάτω ἀπὸ ἕνα δένδρο στὸ ὕπαιθρο, εἶναι τώρα ὁ κληρονόμος ἑνὸς παληοῦ ἱστορικοῦ πύργου, ποὺ τὸν ἐπισκέπτονται οἱ περίεργοι καὶ ποὺ τὸν συσταίνουν οἱ ξεναγοί.

Βρίσκεται σὲ ἀπόστασι εἴκοσι λευγῶν ἀπὸ τὸ μέρος, ὅπου ἐπιβιβάσθηκα στὸ πλοῖο τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Μπόμπ, τότε ποὺ μὲ κυνηγοῦσε ἡ Ἀστυνομία, στὸ πλευρὸ μιᾶς κοιλάδας κατάφυτης, ὄχι μακριά κι᾿ ἀπὸ τὴ θάλασσα. Κτισμένος σ᾿ ἕνα εἶδος ἐξέδρας φυσικῆς, ἔχει σχῆμα κύβου μ᾿ ἕνα στρογυλὸ πυργάκι σὲ κάθε γωνιά. Οἱ δυό του προσόψεις, ἡ μεσημβρινὴ κι᾿ ἡ δυτική, εἶναι κατασστόλιστες ἀπὸ γιρλάντες ροδονιᾶς. Στὶς ἄλλες δυό, σκαρφαλώνουν κισσοὶ μὲ τέτοια δύναμι βλαστήσεως, ὥστε οἱ κηπουροὶ πρέπει νὰ προσέχουν πολύ, γιὰ νὰ μὴ σκεπάζουν ὁλότελα τ᾿ ἀνάγλυφα στολίδια τῶν θυρῶν καὶ τῶν παραθύρων. Ἕν᾿ ἀπέραντο πάρκο τὸν τριγυρίζει, ποὺ τὰ γέρικα δένδρα του δὲν τάγγιξε ποτὲ οὔτε σκεπάρνι οὔτε πελέκι, καὶ ποὺ ἡ χλόη του εἶναι πάντα καταπράσινη ἀπὸ τ᾿ ἄφθονα νερά ποὺ τὸ ποτίζουν. Σὲ μιὰ λόχμη κουρνιάζουν κάθε βράδυ κουροῦνες, ποὺ οἱ κρωγμοί τους ἀναγγέλλουν τὴν ἀρχὴ καὶ τὸ τέλος τῆς ἡμέρας.

Σ᾿ αὐτὸ τὸν παληὸ πύργο τοῦ Μίλλιγκαν-Πάρκ κατοικοῦμε οἰκογενειακῶς, ἡ μητέρα μου, ὁ ἀδελφός μου, ἡ γυναίκα μου κι᾿ ἐγώ.

Τοὺς τελευταίους ἕξη μῆνες πολλὲς ὧρες πέρασα στὸ ἀρχειοφυλακεῖο τοῦ πύργου, ὅπου φυλάγουνται οἱ τίτλοι ἰδιοκτησίας, τὰ οἰκογενειακὰ ἔγγραφα, οἱ περγαμηνές, σκυμμένος σ᾿ ἕνα μακρὺ δρύϊνο τραπέζι, μαυρισμένο ἀπὸ τὸν καιρό, καὶ γράφοντας Ἀλλὰ δὲν συμβουλεύουμαι αὐτὰ τὰ παληὰ χαρτιά· μόνο τὸ βιβλίο τῶν ἀναμνήσεών μου φυλλομετρῶ καὶ τακτοποιῶ.

Θὰ βαπτίσουμε τὸ πρῶτο μας παιδί, τὸ γιό μας, τὸ μικρό μας Ματτία, καὶ μὲ τὴν εὐκαιρία αὐτῆς τῆς γιορτῆς, ποὺ θὰ συναθροίση ὅλους ἐκείνους ὅσοι στάθηκαν φίλοι μου στὴ δυστυχία, θέλω νὰ τοὺς προσφέρω μιὰ ἐξιστόρησι τῶν περιπετειῶν μου, ὅπου εἶναι ἀνακατεμένοι κι᾿ αὐτοί, σὰν ἕνα δεῖγμα εὐγνωμοσύνης γιὰ τὴ βοήθεια ποὺ μοῦ ἔδωκαν τότε ἢ γιὰ τὴν ἀγάπη ποὺ ἔδειξαν στὸ φτωχὸ χαμένο παιδί... Μόλις τελείωνα ἕνα κεφάλαιο, τὸ ἔστελνα ἀμέσως στὸ Δορτσέστερ, στὸ λιθογραφεῖο. Ἔτσι θὰ λάβω σήμερα πολλὰ ἀντίγραφα τοῦ χειρογράφου μου, γιὰ νὰ χαρίσω ἀπὸ ἕνα σ᾿ ὅλους μου τοὺς καλεσμένους.

Ἡ συγκέντρωσι αὐτὴ εἶναι μιὰ ἔκπληξι ποὺ κάνω σ᾿ αὐτοὺς καὶ στὴ γυναίκα μου, ποὺ θὰ ἰδῆ τὸν πατέρα της, τὴν ἀδελφή της, τοὺς ἀδελφούς της καὶ τὴ θειά της, χωρὶς νὰ τοὺς περιμένη. Μόνο ἡ μητέρα μου κι᾿ ὁ ἀδελφός μου ξέρουν τὸ μυστικό. Ἂν κανένα ἀπρόοπτο δὲν μοῦ χαλάση τὰ σχέδια, ἀπόψε θὰ εἶναι ὅλοι κάτω ἀπὸ τὴ στέγη μου καὶ θὰ λάβω τὴν εὐχαρίστησι νὰ τοὺς ἰδῶ γύρω στὸ τραπέζι μου.

Ἕνα μόνο θὰ λείπη ἀπ᾿ αὐτὴ τὴ γιορτή, γιατί, ὅσο μεγάλη κι᾿ ἂν εἶναι ἡ δύναμι τοῦ πλούτου, δὲν μπορεῖ νὰ ξαναδώση τὴ ζωὴ σ᾿ ὅσους δὲν τὴν ἔχουν... Ἀγαπημένε μου Διδάσκαλε, πόσο θάμουν εὐτυχισμένος ἂν μποροῦσα νὰ σοῦ ἐξασφαλίσω καλὰ γεράματα! Θὰ σ᾿ ἔκανα νὰ βγάλης τὴν πίβα, τὴν προβιὰ καὶ τὸ βελουδένιο σακκάκι. Δὲν θὰ εἶχες πιὰ ἀνάγκη νὰ λές: «Ἐμπρός, παιδιά μου». Ἡ περίθαλψί μου θὰ σοῦ συγχωροῦσε νὰ σηκώσης τ᾿ ὡραῖο σου ἀσπρόμαλλο κεφάλι καὶ νὰ ξαναπάρης τὸ δοξασμένο ὄνομά σου. Ὁ Βιτάλης, ὁ γέρο-ἀλήτης, θὰ ξαναγινόταν ὁ Κάρολος Μπαλζάνης, ὁ μεγάλος τραγουδιστὴς τῆς ὄπερας. Μὰ ὅ,τι δὲ μάφησε νὰ κάμω γιὰ σένα ὁ σκληρὸς θάνατος, τὸ ἔκαμα τοὐλάχιστο γιὰ τὴ μνήμη σου.

Στὸ Παρίσι, στὸ νεκροταφεῖο Μὸν-Παρνάς, τὸ ὄνομα Κάρολος Μπαλζάνης εἶναι χαραγμένο στὸ μνημεῖο ποὺ παρακάλεσα τὴ μητέρα μου νὰ τοῦ στήση. Κι᾿ ἡ χάλκινη προτομή του καμωμένη ἀπὸ μιὰ εἰκόνα σου ποὺ δημοσιεύθηκε στὸν καλό σου καιρό, θυμίζει τὴ δόξα σου σ᾿ ὅσους σὲ χειροκρότησαν. Ἕν ἀντίγραφο τῆς προτομῆς αὐτῆς ἔγινε γιὰ μένα. Τὸ ἔχω κεῖ, μπροστά μου. Καὶ γράφοντας τὴν ἱστορία τῶν παιδικῶν μου χρόνων, τῶν δυστυχημένων, πόσες φορὲς τὰ μάτια μου δὲν ἀποζήτησαν τὰ δικά σου!..

Δὲν σὲ ξέχασα στιγμὴ καὶ δὲν θὰ σὲ ξεχάσω ποτέ, νὰ εἶσαι βέβαιος! Ἂν στὴν ἐπικίνδυνη ζωὴ ποὺ ἔκανα σὰν ἤμουν ἕνα ἔρημο παιδί, δὲν παραπάτησα καὶ δὲν ἔπεσα, τὸ χρωστῶ σὲ σένα, στὰ μαθήματά σου, στὶς συμβουλές σου, ἀγαπημένε μου Διδάσκαλε! Καὶ σὲ κάθε γιορτή, ἡ θέσι σου θὰ φυλάγεται μ᾿ εὐλάβεια.

Καὶ νὰ ἡ μητέρα μου ποὺ μπαίνει στὴν πινακοθήκη τοῦ πύργου μας. Ἡ ἡλικία δὲν ἀμαύρωσε τὴν ὠμορφιά της. Τὴ βλέπω σήμερα ὅπως τὴν εἶδα τὴν πρώτη φορά, στὴ βεράντα τοῦ Κύκνου, μὲ τὸ εὐγενικό της ὕφος, γεμᾶτο γλύκα καὶ καλωσύνη. Μόνο ποὺ ἡ μελαγχολία ἐκείνη, ποὺ ἐσκίαζε τότε τὸ πρόσωπό της, τώρα πιὰ ἐξαλείφθηκε.

Στηρίζεται στὸ μπράτσο τοῦ Ἀρθούρου· γιατὶ τώρα πιὰ δὲν ὑποστηρίζει ἡ μητέρα τὸν ἀσθενικὸ κι᾿ ἀδύνατο γιό της, ἀλλὰ ὁ γιὸς ποὺ ἔγινε ἕνας ὤμορφος κι᾿ εὔρωστος νέος, ἱκανὸς σ᾿ ὅλες τὶς σωμασκίες, κομψὸς καβαλλάρης, ἀκούραστος κωπηλάτης, ἀτρόμητος κυνηγός, δίνει στοργικὰ τὸ μπράτσο στὴ μητέρα. Ἔτσι, μ᾿ ὅλες τὶς κακὲς προφητεῖες τοῦ θείου του, τοῦ κ. Τζέϊμς Μίλλιγκαν, τὸ θαῦμα ἔγινε: ὁ Ἀρθοῦρος ἔζησε καὶ θὰ ζήση.

Λίγω πιὸ πίσω, βλέπω νὰ τοὺς ἀκολουθῆ μιὰ γριά, ντυμένη σὰ Γαλλίδα χωριάτισσα, ποὺ κρατεῖ στὴν ἀγκαλιά της ἕνα μωρό, τυλιγμένο μ᾿ ἕνα ἄσπρο ἐπανωφοράκι. Ἡ γριὰ χωριάτισσα εἶναι ἡ μάνα-Μπαρμπερίνα καὶ τὸ παιδάκι ποὺ κρατεῖ εἶναι δικό μου, εἶναι ὁ γιός μου, ὁ μικρός μου Ματτίας.

Ἀπὸ τότε ποὺ βρῆκα τὴ μητέρα μου, ἐπρότεινα στὴ μάνα-Μπαρμπερίνα νὰ μείνη μαζί μας. Ἀλλ᾿ αὐτὴ δὲ θέλησε.

—Ὄχι, Ρεμάκη μου, μοῦ εἶπε· ἡ θέσι μου γιὰ τὴν ὥρα δὲν εἶναι στὸ σπίτι τῆς μητέρας σου. Ἔχεις νὰ ἐργασθῆς, νὰ μάθης γράμματα πολλά, γιὰ νὰ γίνης ἀληθινὸς κύριος, γραμματισμένος, ὅπως ταιριάζει στὴν καταγωγή σου. Τί δουλειὰ ἔχω κοντά σου; Σοῦ φτάνει ἡ ἀληθινή σου μητέρα. Ἄφησέ με λοιπὸν νὰ γυρίσω στὸ Σιαβανό, κι᾿ ἴσως ὁ χωρισμός μας δὲν θἆναι γιὰ πάντα. Θὰ μεγαλώσης, θὰ παντρευτῆς, θὰ κάνης παιδιά. Καὶ τότε, ἂν θέλης κι᾿ ἂν εἶμαι ἀκόμα ζωντανή, μὲ φωνάζεις κι᾿ ἔρχουμαι ν᾿ ἀναθρέψω τὰ παιδιά σου. Δὲ θὰ μπορέσω βέβαια νὰ γίνω παραμάνα τους, ὅπως ἔγινα δική σου, γιατὶ θὰ εἶμαι γριά· μὰ τὰ γεράματα δὲν θὰ μ᾿ ἐμποδίζουν νὰ τοὺς γίνω μιὰ καλὴ νταντά. Γιατὶ θἄχω τὴν πεῖρα, γιατὶ δὲν θὰ παρακοιμοῦμαι καὶ γιατὶ θὰ τἀγαπῶ. Ὤ, νὰ εἶσαι βέβαιος πὼς ἀπὸ μένα κανένας δὲ θὰ τὰ κλέψη, ὅπως ἔκλεψαν σένα ἀπὸ τὴ δική σου παραμάνα...

Ἔγινε κατὰ τὴν ἐπιθυμία τῆς μάνας-Μπαρμπερίνας: Λίγον καιρὸ πρὶν γεννηθῆ τὸ παιδί μας, στείλαμε στὸ Σιαβανὸ καὶ τὴ φωνάξαμε· κι᾿ ἐκείνη ἡ καϋμένη τἄφησε ὅλα,—τὸ χωριό της, τὶς συνήθειές της, τοὺς φίλους της, τὴν ἀγελάδα της, παιδὶ τῆς δικῆς μας,—γιὰ νἄλθη στὴν Ἀγγλία νὰ μείνη μαζί μας. Τὸ μικρό μας Ματτία τὸν βυζαίνει ἡ μητέρα του· ἀλλὰ τὸν κρατεῖ, τὸν περιποιεῖται, τὸν νταντεύει, τὸν κανακεύει, ἡ μάνα-Μπαρμπερίνα, ποὺ κηρύττει πὼς εἶναι τὸ ὡραιότερο παιδὶ ἀπ᾿ ὅσα εἶδε στὴ ζωή της.

Ὁ Ἀρθοῦρος κρατεῖ ἕνα φύλλο τῶν «Τάϊμς». Τἀφίνει στὸ τραπέζι καὶ μὲ ρωτᾶ ἂν τὸ διάβασα. «Ὄχι» τοῦ λέω. Καὶ τότε μοῦ δείχνει μὲ τὸ δάχτυλο μιὰ ἀνταπόκρισι ἀπὸ τὴ Βιέννη, ποὺ τὴν μεταφράζω:

«Προσεχῶς θὰ ἐπισκεφθῆ τὸ Λονδῖνο σας ὁ Ματτίας. Μ᾿ ὅλη τὴν ἔκτακτη ἐπιτυχία ποὺ εἶχαν ἐδῶ στὴ Βιέννη τὰ κονσέρτα του, μᾶς φεύγει ἐπειδὴ εἶναι ἀγκαζαρισμένος στὴν Ἀγγλία καὶ δὲν μπορεῖ νἀθετήση τὰ συμβόλαιά του.

»Σᾶς ἔγραψα τὴν ἄλλη φορὰ γιὰ τὰ κονσέρτα του. Ἔκαμαν μεγάλη ἐντύπωσι, τόσο γιὰ τὴ δύναμι καὶ τὴν πρωτοτυπία τοῦ δεξιοτέχνη (βιρτουόζου), ὅσο καὶ γιὰ τὸ ἀληθινὸ ταλέντο τοῦ συνθέτη. Ὁ Ματτίας γράφει θαυμάσιες συνθέσεις καὶ τὶς ἐκτελεῖ μὲ τὸ βιολί του θαυμάσια. Μὲ δυὸ λέξεις, εἶναι ὁ Σοπὲν τοῦ βιολιοῦ».

Δὲν εἶχα ἀνάγκη ἀπ᾿ αὐτὸ τὸ ἄρθρο γιὰ νὰ μάθω πὼς ὁ μικρὸς βιολιστὴς τοῦ δρόμου, ὁ σύντροφος κι᾿ ὁ μαθητής μου, ἔγινε ἕνας μεγάλος καλλιτέχνης. Εἶδα τὸ Ματτία νὰ ἐξελίσσεται, νὰ μεγαλώνη μπροστά μου· κι᾿ ἄν, ὅταν σπουδάζαμε κι᾿ οἱ τρεῖς μὲ τὸν παιδαγωγό μας,—αὐτός, ὁ Ἀρθοῦρος κι᾿ ἐγώ,—ἔκανε λίγες προόδους στὰ ἑλληνικὰ καὶ στὰ λατινικά, στὴ μουσικὴ ὅμως ἔκανε τόσο μεγάλες, μὲ τοὺς δασκάλους ποὺ τοῦ εἶχε πάρει ἡ μητέρα μου, ὥστε δὲν ἦταν δύσκολο νὰ μαντεύση κανεὶς ὅτι ἡ προφητεία τοῦ Ἐσπινασσοῦ τοῦ μουσικοῦ-μπαρμπέρη τῆς Μένδης, θἄβγαινε ἀληθινή. Μ᾿ ὅλ᾿ αὐτά, ἡ ἀνταπόκρισι ἀπὸ τὴ Βιέννη μ᾿ ἐγέμισε χαρὰ καὶ περηφάνεια, σὰ νὰ εἶχα κι᾿ ἐγὼ τὸ μερίδιό μου στὰ χειροκροτήματα ποὺ ἀπηχοῦσε. Καὶ μήπως δὲν τὸ εἶχα πραγματικῶς; Μήπως ὁ Ματτίας δὲν εἶναι τὸ ἄλλο μου ἐγώ, ὁ σύντροφός μου, ὁ φίλος μου, ὁ ἀδελφός μου; Ὁ θρίαμβός του δὲν εἶναι δικός μου, ὅπως ἡ εὐτυχία μου δική του;

Αὐτὴ τὴ στιγμὴ ἕνας ὑπηρέτης μοῦ ἔφερε αὐτὸ τὸ τηλεγράφημά του:

«Τὸ συντομώτερο ταξίδι, ἀλλὰ ὄχι καὶ τὸ πιὸ εὐχάριστο. Γίνεται ἄλλως τε εὐχάριστο ταξίδι γιὰ μένα;... Ὑπέφερα τόσο πολὺ ἀπὸ τὴν τρικυμία, ὥστε μόλις στὸ Ρέδ-Χίλλ βρίσκω τὴ δύναμι νὰ σὲ εἰδοποιήσω. Περνῶντας ἀπὸ τὸ Παρίσι, πῆρα τὴ Χρηστίνα. Θὰ φθάσουμε στὸ Τσέγκφορδ στὶς τέσσερες καὶ δέκα. Στεῖλε ἕν᾿ ἀμάξι νὰ μᾶς πάρη —Ματτίας».

Ὅταν εἶπα «Χρηστίνα», κοίταξα τὸν Ἀρθοῦρο, ἀλλ᾿ αὐτὸς κατέβασε τὰ μάτια του. Καὶ μόνο ἀφοῦ τελείωσα τὸ τηλεγράφημα, τὰ ξανασήκωσε καὶ μοῦ εἶπε:

—Ἤθελα νὰ πάω ἐγὼ ὁ ἴδιος στὸ Τσέγκφορδ· θὰ πῶ νὰ ζέψουν τὸ λαντώ.

—Ὡραία ἰδέα! Στὸ γυρισμό, θὰ καθήσης ἀντίκρυ στὴ Χρηστίνα!

Χωρὶς ν᾿ ἀπαντήση, ἔφυγε τρέχοντας. Τότε γύρισα στὴ μητέρα μου καὶ τῆς εἶπα:

—Ὁ Ἀρθοῦρος, βλέπεις, δὲν κρύβει τὴ σπουδή του. Αὐτὸ εἶναι δηλωτικό...

—Πάρα πολύ!

(Ἀκολουθεῖ)

Πέρασα πολλὲς ὧρες στὸ ἀρχειοφυλακεῖο τοῦ Πύργου.

Ο ΑΡΧΑΙΟΣ ΗΡΩΣ ΚΑΙ ΤΑ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ ΤΟΥ

6ον

Βγαίνοντας ἀπὸ τὸ Λαβύρινθο ὁ Θησέας ἅρπαξε τὴν Ἀριάδνη ἀπὸ τὸ παλάτι, καί, μαζὶ πάντα μὲ τὰ παιδιά, πήδησαν ὅλοι στὸ καράβι, μὲ πλώρη γιὰ τὴν Ἀθήνα. Μάλιστα ὁ ἱστορικὸς Φερεκύδης μᾶς λέει πὼς ὁ Θησέας, γιὰ ν' ἀποφύγη τὸ κυνήγι τῶν Κρητικῶν, ἔκαψε τὰ πανιὰ τῶν καραβιῶν τους μέσα στὸ λιμάνι. Ἔγινε μάλιστα, λένε, σωστὴ ναυμαχία μέσα στὸ λιμάνι, μὲ ἀποτέλεσμα νὰ σκοτωθῆ κι' ὁ στρατηγὸς τοῦ Μίνωα, ὁ τρομερὸς Ταῦρος, πολεμώντας μὲ τὸν Θησέα.

ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ ΜΥΘΟΥ

Ἐδῶ πρέπει ὡστόσο ν' ἀναφέρουμε ὅτι ἀλλοιῶς μᾶς τὰ περιγράφουν τὰ πράγματα ἄλλοι ἱστορικοί:

Ὁ Φιλόχορος, ἂς ποῦμε, γράφει πώς, ὅταν ἅραξε στὸ λιμάνι τῆς Κρήτης τὸ πλοῖο μὲ τὰ παιδιὰ τῶν Ἀθηναίων, ὁ Μίνωας εἶχε προκηρύξει μεγάλους ἀγῶνες. Σ' αὐτοὺς τοὺς ἀγῶνες ἐλάβαινε μέρος καὶ ὁ στρατηγὸς Ταῦρος πού, ὅπως εἴδαμε, ὅλοι τὸν ἐμισοῦσαν γιατὶ ἤτανε ἄνθρωπος σκληρὸς καὶ κακότροπος καὶ γιατὶ ὅλη του τὴ μεγάλη δύναμι την μεταχειριζότανε πάντοτε γιὰ βάρβαρους σκοπούς. Φαίνεται δὲ ὅτι καὶ αὐτὸς ὁ Μίνωας δὲν ἐσυμπαθοῦσε τὸ στρατηγό του γιὰ τοὺς ἴδιους λόγους καὶ γιὰ ἄλλους ἀκόμα, ποὺ εἶχαν νὰ κάμουν μὲ τὴν προσωπική του τιμή. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ Μίνωας, ὅταν εἶδε ἕνα δυνατὸ καὶ ἀντρειωμένο παλληκάρι σὰν τὸ Θησέα νὰ τοῦ ζητάη νὰ λάβη μέρος σ' αὐτοὺς τοὺς ἀγῶνες, μὲ πολλὴ εὐχαρίστησι τοῦ ἔδωσε τὴν ἄδεια. Ἐπειδὴ δέ, κατὰ τὴ συνήθεια τῶν Κρητικῶν, τοὺς ἀγῶνες παρακολουθοῦσαν καὶ οἱ γυναῖκες, ἤτανε μπροστὰ καὶ ἡ Ἀριάδνη ὅταν ὁ Θησέας ἐνίκησε ὄχι μονάχα τὸν Ταῦρο ἀλλὰ καὶ ὅλους, πέρα - πέρα, τοὺς ἀγωνιστές. Βλέποντας ἔτσι τὴν ὀμορφιὰ καὶ τὴν παλληκαρωσύνη τοῦ Θησέα ἡ βασιλοπούλα, τὸν ἐθαύμασε καὶ τὸν ἀγάπησε. Ὅσο γιὰ τὸ Μίνωα, τόση στάθηκε ἡ εὐχαρίστησί του γιὰ τὴν ντροπὴ καὶ γιὰ τὸν ἐξευτελισμὸ τοῦ ἀνικήτου Ταύρου, ποὺ ξανάδωσε πίσω τὰ παιδιὰ τῶν Ἀθηναίων στὸν Θησέα, λευτερώνοντας γιὰ πάντα τὴν Ἀθήνα ἀπὸ τὴ βαρειὰ φορολογία ποὺ ἐπλήρωνε στὴν Κρήτη, κάθε ἐννηὰ χρόνια, προσφέροντας τὰ ἐκλεκτότερα παιδιά της.

Ὁ ἱστορικὸς Κλείδημος, πάλι, ποὺ ἔγραψε τὴν ἱστορία τῆς Ἀττικῆς, μᾶς λέει ἐντελῶς ἄλλα πράγματα, ἀρχίζοντας ἀπὸ πολὺ πίσω:

Ὅλοι οἱ Ἕλληνες, μᾶς λέει ὁ Κλείδημος, εἴχανε συμφωνήσει μεταξύ τους νὰ μὴν ξεκινάη κανένα καράβι, ἀπὸ κανένα μέρος τῆς Ἑλλάδας, μὲ πλήρωμα πάνω ἀπὸ πέντε ἄνδρες καὶ ὅτι μονάχα στὸν Ἰάσωνα, τὸν καπετάνιο τῆς Ἀργοῦς, εἶχαν δώσει τὴν ἄδεια νὰ πάρη μαζί του περισσότερους, γιὰ νὰ κυνηγάη τοὺς κουρσάρους καὶ νὰ λευτερώνη τὶς θάλασσες. Ὅταν ὅμως ὁ Δαίδαλος, ξάδερφος τοῦ Θησέα, διάσημος τεχνίτης καὶ κατασκευαστὴς τοῦ Λαβύρινθου, ἐδραπέτεψε ἀπὸ τὴν Κρήτη, ὁ Μίνωας, παραβιάζοντας τὴ συμφωνία, τὸν ἐκυνήγησε μὲ πολεμικὰ καράβια. Ἡ τρικυμία ὅμως τὸν ἐπαράσυρε, κι' ἅραξε στὴ Σικελία, ὅπου καὶ βρῆκε ἄδοξο τέλος. Τότε ὁ γυιὸς τοῦ Μίνωα, ὁ Δευκαλίων, ὄντας σὲ κακὲς σχέσεις μὲ τοὺς Ἀθηναίους, τοὺς ἐμήνυσε νὰ τοῦ παραδώσουν τὸ Δαίδαλο, φοβερίζοντας πώς, ἀλλοιώτικα, θὰ σκότωνε τὰ παιδιὰ τῶν Ἀθηναίων ποὺ εἶχαν δοθῆ, σύμφωνα μὲ τὴ συνθήκη, στὸν πατέρα του. Σ' αὐτὰ ὁ Θησέας ἀπάντησε μὲ καλὸ τρόπο, ἀλλὰ καὶ μὲ πονηριά, παρακαλώντας τὸν Δευκαλίωνα νὰ τοῦ ἀφήση τὸν Δαίδαλο μιὰ κι' ἤτανε ξάδερφός του. Τὴν παράκλησι αὐτὴ τὴν ἐδέχτηκε ὁ Δευκαλίων.

Τότε ὅμως ὁ Θησέας ἄρχισε μὲ μεγάλη δραστηριότητα, καὶ στὰ κρυφά, νὰ κατασκευάζη καὶ ν' ἀρματώνη πολεμικὰ καράβια σὲ δυὸ μέρη: Στὴν Ἀθήνα, κατὰ τὸν δῆμο τῶν Θημοιταδῶν (κάπου κοντὰ στὸ Φάληρο), μακριὰ ἀπὸ τὸ δρόμο ποὺ συχναζότανε ἀπὸ ξένους περαστικούς, καὶ στὴν Τροιζῆνα, μὲ τὴν ἐπίβλεψι τοῦ παπποῦ του Πιτθέα, προσέχοντας νὰ μὴν πάρη κανεὶς εἴδησι γιὰ τὶς προετοιμασίες του αὐτές. Ὅταν δὲ ἑτοιμάστηκαν τὰ καράβια, ἀνοίχτηκε μ' αὐτὰ στὸ πέλαγος, ἔχοντας γιὰ ὁδηγό του τὸν Δαίδαλο κι' ἄλλους ἀκόμα φυγάδες ἀπὸ τὴν Κρήτη. Ἔτσι, ἐπειδὴ κανεὶς δὲν ἤξερε τίποτε γιὰ ὅλ' αὐτά, ὅταν οἱ Κρητικοὶ ἀντίκρυσαν τὸ στόλο τοῦ Θησέα, νόμισαν πὼς εἶχαν νὰ κάμουν μὲ φιλικὰ καράβια καὶ δὲν ἔλαβαν κανένα μέτρο γιὰ ν' ἀντιμετωπίσουν ἐκεῖνο ποὺ τοὺς περίμενε. Μπόρεσε λοιπὸν εὔκολα ὁ Θησέας νὰ καταλάβη τὸ λιμάνι καί, ξεμπαρκάροντας μὲ τοὺς ἀνθρώπους του, ν' ἀνεβῆ ὡς ἀπάνω στὴν Κνωσό. Ἐκεῖ, μπροστὰ στὸ Λαβύρινθο, ἔγινε μεγάλη μάχη μὲ κακὸ τέλος γιὰ τὸ Δευκαλίωνα καὶ τοὺς συντρόφους του ποὺ σκοτώθηκαν ὅλοι. Τότε τὴν ἐξουσία πῆρε στὰ χέρια της ἡ Ἀριάδνη, καὶ ὁ Θησέας, κλείνοντας μαζί της εἰρήνη, πῆρε μαζί του πίσω τὰ παιδιὰ τῶν Ἀθηναίων, φιλιώνοντας μιὰ γιὰ πάντα τὴν Κρήτη μὲ τὴν ἄλλην Ἑλλάδα.

Η ΦΙΛΟΤΕΛΙΚΗ ΜΑΣ ΣΤΗΛΗ

Θὰ ἐξετάσωμεν σήμερον τὸ ζήτημα τῶν φιλοτελικῶν καταλόγων. Ἓν ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα ζητήματα ποὺ ἐνδιαφέρουν τὸν φιλοτελιστήν. Διότι ἡ ἀξία τῶν γραμματοσήμων ποὺ ἀγοράζει καὶ πλουτίζει τὴν συλλογήν του, καὶ ἑπομένως καὶ αὐτὴ ἡ ἀξία τῆς συλλογῆς του ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὰς τιμὰς ποὺ ἀναγράφονται εἰς τοὺς καταλόγους αὐτούς.

Ὅταν θὰ ἔλθη εἰς ἀνάγκην ὁ συλλέκτης νὰ πωλήση εἰς κατάστημα σοβαρὸν τὴν συλλογήν του, τὴν ὁποίαν ἔχει καταρτίσει κατὰ τοὺς φιλοτελικοὺς κανόνας καὶ τὰς ὑποδείξεις ποὺ ἀναφέρομεν, καὶ ὄχι ἐκ τοῦ προχείρου, ἡ πρώτη ἐρώτησις ποὺ θὰ τοῦ ὑποβληθῆ ἀπὸ τὸν ἔμπορον ἀγοραστὴν εἶναι.

— Εἰς ποίαν ἀξίαν ἀνέρχονται τὰ γραμματόσημα τῆς συλλογῆς σας μὲ τὸν κατάλογον τάδε;

Καὶ ἀπὸ τὴν ἀπάντησίν σας καὶ τὸ εἶδος τῆς συλλογῆς σας ὁ ἔμπορος θὰ δώση τόσα τοῖς ἑκατὸν εἰς φράγκα, ἂν πρόκειται περὶ Γαλλικοῦ καταλόγου, εἰς λίρας, ἂν ἐξετιμήθη ἐπὶ τῇ βάσει Ἀγγλικοῦ τοιούτου, εἰς μάρκα, ἑλβετικὰ φράγκα, ἢ δολλάρια, ἐὰν ἐξετιμήθη μὲ Γερμανικόν, Ἑλβετικὸν ἢ Ἀμερικανικὸν κατάλογον.

Διότι, ὅπως ἀνεγράψαμεν, κάθε μεγάλο φιλοτελικὸ κατάστημα τοῦ Κόσμου ἐκδίδει καὶ ἰδικόν του κατάλογον μὲ τὸ νόμισμα, φυσικά, τῆς χώρας του.

Ἐδῶ εἰς τὴν Ἑλλάδα τοιούτου διεθνοῦς καταλόγου γίνεται κυρίως χρῆσις τοῦ Γαλλικοῦ, τῆς ἐκδόσεως τῶν Vert et Tellier καὶ τοῦ Champion τοῦ γνωστοῦ ἐμπόρου Γραμματοσήμων τῶν Παρισίων. Ὁ τελευταῖος οὗτος ἠγόρασε τὰ τελευταῖα ἔτη μίαν εἰδικὴν συλλογὴν Ἑλληνικῶν Γραμματοσήμων καὶ ἤρχισε νὰ ἐπιδεικνύη ἐνδιαφέρον ξεχωριστὸν διὰ τὰ Ἑλληνικὰ γραμματόσημα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἔχει ἐξαιρετικὴν σημασίαν διὰ τὰς τιμὰς τοῦ Ἑλληνικοῦ Γραμματοσήμου, τὰς ὁποίας αἱ τελευταῖαι ἐκδόσεις τοῦ καταλόγου του ηὔξησαν (ἰδίως τῶν πρώτων ἐκδόσεων) ἀρκετὰ σημαντικά. Ἐπιπροσθέτως δὲ ἐσημείωσαν καὶ ποικιλίας τοῦ πρώτου τύπου πολλὰς καὶ διαφόρους, αἵτινες δὲν ἀνεφέροντο εἰς τὰς προηγουμένας ἐκδόσεις.

Ὁ τελευταῖος κατάλογος ἦτο τοῦ 1940, ὁ τεσσαρακοστὸς τέταρτος κατὰ σειράν. Δηλαδὴ ὁ πρῶτος εἶχεν ἐκδοθῆ τὸ 1897. Ὁ Γαλλικὸς αὐτὸς κατάλογος ἔχει τὴν εὐρυτέραν διάδοσιν εἰς τὸν φιλοτελικὸν κόσμον τῆς Εὐρώπης καὶ τῆς Λατινικῆς Ἀμερικῆς. Κατώρθωσε μάλιστα, μετὰ τὸν πρῶτον πόλεμον, νὰ εἰσαχθῆ καὶ κυκλοφορήση εὐρέως καὶ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, μολονότι οἱ Ἄγγλοι ἔχουν ἰδικόν των κατάλογον τοῦ Gibbons.

Ἐφέτος εἶναι ζήτημα ἂν θὰ ἐκδοθῇ. Διότι αἱ πολυτελέσταται τυπογραφικαί του ἐγκαταστάσεις εἰς τὴν Ἀμιένην ἔπεσαν ἀπὸ τὰ πρῶτα θύματα τοῦ σημερινοῦ πολέμου, πυρποληθεῖσαι. Εἰς Γερμανικὰ μάλιστα φιλοτελικὰ περιοδικὰ ἀνεγνώσαμεν τὴν εἴδησιν ὅτι δὲν θὰ ἐκδοθῇ ἐφέτος ὁ κατάλογος αὐτός.

Ἂς εὐχηθῶμεν ὅμως νὰ τὸν ἴδωμεν τὸ συντομώτερον, διότι εἶναι ὁ ἀπαραίτητος σύντροφος τοῦ προηγμένου φιλοτελιστοῦ. δὲν εἶναι δὲ δυνατὸν οἱ ἐκδόται του νὰ ἐγκαταλείψωσι μίαν κολοσσιαίαν πράγματι ἐπιχείρησιν, ἡ ὁποία ἀφινεν εἰς αὐτοὺς κατ' ἔτος ἀσφαλῆ καὶ βέβαια κέρδη ἑκατομμυρίων φράγκων.

Πρὸ τοῦ καταλόγου τούτου ὑπῆρχεν ἐν Γαλλίᾳ τοῦ φιλ. οἴκου Arthur Maury, ὅστις δὲν ἐκδίδεται μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἐκδότου, μολονότι τὴν ἐμπορικὴν ἐπιχείρησιν τοῦ οἴκου τούτου ἀνέλαβον καὶ ἐξακολουθοῦν ἄλλοι ἔμποροι εἰς τὸ Παρίσι.

Διὰ τὰ Γαλλικὰ γραμματόσημα, ὅπως καὶ τῶν Γαλλικῶν ἀποικιῶν καὶ τῶν προτεκτοράτων, ἐκδίδονται καὶ ἄλλοι εἰδικοὶ μικροὶ κατάλογοι διαφόρων ἐμπόρων τῆς Γαλλίας, οἱ ὁποῖοι ὅμως πάντοτε ἔχουσι βάσιν τὸν πρῶτον, καὶ τὰ συμπληρώματά του, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν τὰ δύο περιοδικὰ τῶν ἐκδοτῶν, «Ἡ Ἠχὼ» τῆς Ἀμιένης καὶ τὸ μηνιαῖον δελτίον τοῦ Champion.

Εἰς τὴν Ἑλβετίαν ἐκδίδεται ὁμοίως διεθνὴς κατάλογος τοῦ οἴκου Zumstein, εἰς δύο μάλιστα γλώσσας, Γαλλιστὶ καὶ Γερμανιστί. Αἱ τιμαί του εἶναι εἰς Ἑλβετικὰ φράγκα καὶ δὲν περιέχει ὅλας τὰς διαφορὰς τῶν τύπων, ποὺ περιέχει ἐν ἐκτάσει ὁ Γαλλικὸς τοιοῦτος. Ἐφέτος, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα αἱ συναλλαγαὶ θὰ ἔχωσι βάσιν τὸν κατάλογον τοῦτον, τοῦ ὁποίου ἀναγγέλλεται ἡ τακτικὴ ἐτησία ἐμφάνισις.

ΕφΕτης

✱ ΠΑΙΔΙΚΑ ΑΝΑΡΡΩΤΗΡΙΑ ✱

«... νὰ δημιουργήσετε μίαν ἑλληνικὴν νεότητα, στηριζομένην καὶ βασιζομένην ἐπὶ σωμάτων ὑγιῶν, τὰ ὁποῖα νὰ ἀποτελοῦν τὴν βάσιν ψυχῶν ἀλκίμων πρὸς ὑπηρεσίαν ὄχι τῶν οἱωνδήποτε σκοπῶν καὶ ἰδανικῶν, ἀλλὰ τῶν ὡρισμένων σκοπῶν καὶ ἰδανικῶν, τὰ ὁποῖα ἐκπροσωπεῖ τὸ σημερινὸν ἐθνικὸν Κράτος».

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Νέο κορίτσι,

Ἀγαπητή μου Φαλαγγίτισσα,

«Ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ λόγος» λέγει τὸ Εὐαγγέλιο· καὶ μεῖς ἐδῶ θὰ μπορούσαμε νὰ ποῦμε: «Ἐν ἀρχῇ ἦν τὸ παιδί». Γιατὶ ὅλα τὰ ὄνειρα ποὺ ὀνειρεύεται μιὰ Φυλή, ὅλες οἱ ἐλπίδες ποὺ χαλκεύει ἕνα ἔθνος πρέπει νὰ ἔχουν πηγὴ καὶ ἀφετηρία τὸ παιδί. Ἀπὸ κεῖ ξεκινοῦν πάντα, γιατὶ μόνο τὸ παιδὶ φέρει μέσα του τὸ μέλλον. Ὅταν ἕνας λαὸς δὲν ἔχῃ τὴ γνῶσι καὶ τὴν κατανόησι νὰ προσέξῃ ἰδιαίτερα καὶ μὲ πολλὴν φροντίδα τὸν φορέα αὐτὸ τοῦ φυλετικοῦ μέλλοντος καὶ τῆς ἐθνικῆς ἐλπίδος, εἶναι καταδικασμένος νὰ βαίνῃ πρὸς τὸν ἐκφυλισμὸ καὶ νὰ βυθισθῇ σύντομα στὴν ἀφάνεια.

Ἡ Ἱστορία μᾶς πληροφορεῖ ὅτι σὲ κάθε ἀναγέννησι λαῶν, κατόπιν ἀπὸ κάθε ἐπιδρομὴ καὶ καταστροφή, ἡ προσοχὴ στράφηκε πρὸς τοὺς φορεῖς τοῦ μέλλοντος, τὰ παιδιά!

Οἱ ἀρχαῖοι Σπαρτιᾶται μὲ τὴν ἐπίγνωσι τῆς μεγάλης αὐτῆς ἀλήθειας ἔρριξαν τὴν προσοχή τους στὴ σωματικὴ τῶν παιδιῶν των ρώμη φροντίζοντές τα ἀπὸ τὴ μέρα τῆς γεννήσεώς των. Ἔτσι ἐμεγαλούργησαν σὲ σωματικὴ ἀνδρεία, πάντα νικηταὶ τῶν ἐχθρῶν των. Οἱ ἀρχαῖοι Ἀθηναῖοι διέπρεψαν στὸ πνευματικὸ ἐπίπεδο διότι ἀσκοῦσαν τὰ παιδιά τους στὸ νοῦ καὶ στὴ σκέψι.

Πρῶτος ὁ Καποδίστριας μέσα στὴν τρικυμισμένη ἐκείνη ἐποχὴ τῆς ἀρχῆς τῆς ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας ἔστρεψε τὴν προσοχή του στὸ παιδὶ φροντίζοντας γιὰ τὸ σῶμα καὶ τὸ πνεῦμά του. Εἶχε τὴν πεποίθησι ὅτι μόνον οἱ μέλλουσες γενεὲς θὰ ἔσωζαν τὴν Ἑλλάδα ὄχι πιὰ ἀπὸ τὸν ἐξωτερικό της ἐχθρό, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν τρομερώτερο καταστροφέα της, τὴν ἐσωτερικὴ διαμάχη.

Καὶ τώρα, στὴν ἐποχή μας, ἔπειτα ἀπὸ μιὰ περίοδο ξεπεσμοῦ καὶ φθορᾶς, ἔπειτα ἀπὸ ἕνα κίνδυνο φυλετικοῦ ἐκφυλισμοῦ, ξεπετιέται ἕνας Ἄνθρωπος, ἕνας Ἕλλην μὲ ὅλες τὶς ἀρετὲς τῆς Φυλῆς του καὶ μὲ τὴ γνῶσι καὶ τὴν ἐπίγνωσι ὅλων τῶν μεγάλων καὶ σωτήρων τῶν λαῶν των σκορπίζει τὴν ἀγάπη καὶ τὴ στοργή του σ' ὅλα τὰ ἐπίπεδα τοῦ πολιτισμοῦ, καθαρίζοντας, διορθώνοντας καὶ ἀναδημιουργώντας.

Ὅμως τὴν ἰδιαίτερή του φροντίδα παρέχει στὸ παιδί, δηλ. στὸ μέλλον τοῦ Ἔθνους. Ζητεῖ νὰ καθαρίσῃ τὴν πηγὴ σήμερα γιὰ ν' ἀναβλύσῃ αὔριο κρυσταλλένιο καὶ γάργαρο τὸ νερὸ ποὺ θὰ ξεπλύνῃ ὅλες τὶς ἁμαρτίες καὶ ὅλες τὶς κηλῖδες τῶν περασμένων. Καὶ δὲν ζητεῖ νὰ φκιάσῃ ἕνα παιδὶ γερὸ καὶ ἠθικὸ μόνο γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ γιὰ τὸ γονιό του, ἀλλὰ κυρίως γιὰ τὰ ὁμαδικὰ ἰδανικά, τὰ ἰδανικὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους. Γιατὶ ξέρει ὅτι μόνο τότε τὸ παιδί, ἡ νεότητα ἀποτελεῖ τὸν χείμαρρο τοῦ καθαρμοῦ, τοῦ ἐξαγνισμοῦ καὶ τέλος τῆς ἀναδημιουργίας.

Ὅλες μας καὶ ὅλοι μας ξέρουμε τί ἔχουν γίνει γιὰ μᾶς ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ποὺ Ἐκεῖνος ἀνέλαβε τὴν κρατικὴ Ἡγεσία. Ὅμως καὶ κάθε μέρα πολλὲς σελίδες ἂν γράφαμε δὲν θὰ μπορούσαμε νὰ ἀπαριθμήσουμε τὰ πολλά, μικρὰ καὶ μεγάλα, ποὺ κάθε στιγμὴ σκέπτεται καὶ ἐφαρμόζει ὁ γνωστικὸς νοῦς του καὶ ἡ θερμὴ καρδιά του γιὰ μᾶς τοὺς νέους. Ἔτσι μᾶς ἔχει τέλεια σκλαβώσει σιγὰ κι' ἀθόρυβα. Ὅλα αὐτὰ τὰ μικρὰ ψηφίδια ποὺ ἀποτελοῦν τώρα τὸν μεγάλο πίνακα τῆς φροντίδας του γιὰ μᾶς, χαράσσονται κάθε στιγμὴ στὴν ψυχή μας καὶ τῆς δίνουν τὴ δύναμι γιὰ μιὰ πίστι πρὸς Αὐτόν, ποὺ καὶ βουνὰ πανύψηλα μπορεῖ νὰ μετακινήσῃ.

Ἔτσι ἀνάμεσα στ' ἄλλα μᾶς συγκινεῖ πάλι, κάθε μέρα νέα καὶ κάθε μέρα πιὸ ὡραία ἡ στοργή του: **«Ἀποφάσει τοῦ Ἐθνικοῦ Κυβερνήτου καὶ Γενικοῦ Ἐπιθ. τῆς Ἐθν. Ὀργανώσεως Νεολαίας κ. Ἰ. Μεταξᾶ ἡ Ε.Ο.Ν. θὰ ἀνεγείρῃ μέγα ἀναρρωτήριον γιὰ τὰ μικρὰ παιδιά της, τὰ κουρασμένα καὶ ἀσθενικά! Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Κρατικῆς Ὑγιεινῆς καὶ Ἀντιλήψεως θὰ ἐκπονήσῃ τὰ σχέδια τοῦ ἀνεγερθησομένου κτιρίου. Αἱ πρῶται ἐγκαταστάσεις θὰ στοιχίσουν 5 ἑκατομμύρια δραχμῶν, ἐκ τῶν ὁποίων τὰ 3.5 ἑκατομ. ἔχουν ἐξασφαλισθῆ ἀπὸ τὸν προϋπολογισμὸν τῆς Ὀργανώσεως».**

Δὲν εἶναι συγκινητικὴ ἡ πρᾶξις αὐτὴ τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τῆς Ὀργανώσεως, σήμερα μάλιστα ποὺ ὅλα τὰ κράτη τοῦ κόσμου ξοδεύουν καὶ τὴν τελευταία τους πεντάρα μόνο γιὰ ἐξοπλισμούς;

Δὲν εἶναι μεγάλη στὴ σύλληψί της καὶ στὴν ἐκτέλεσί της ἡ σκέψι αὐτὴ γιὰ τὸ ἀπώτερο μέλλον, σήμερα ποὺ μᾶς δέρνουν ὅλους ὡς ἔθνος τόσες καὶ τόσες ἐπείγουσες φροντίδες;

Τὰ κουρασμένα καὶ τὰ ἀσθενικὰ παιδιὰ θὰ στέλλωνται στὸ μεγάλο αὐτὸ ἀναρρωτήριο γιὰ νὰ βγοῦνε ἔπειτα γερὰ καὶ κατάλληλα πιὰ νὰ γίνουν ἀληθινὰ οἱ φορεῖς τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Ἑλλάδος, ὅπως τὴν ὠνειρεύτηκε Ἐκεῖνος καὶ ὅπως τὴν ἔχει χαράξει σήμερα μέσα στὴ ψυχὴ ὅλων μας, μεγάλη, σεβαστή, εὐτυχισμένη.

Σ. Καρ.

Ὁ Ἀρχηγὸς δὲν ἐπιδιώκει νὰ κάνῃ ἕνα παιδὶ γερὸ καὶ ἠθικὸ μόνον γιὰ τὸν ἑαυτό του καὶ γιὰ τοὺς γονεῖς του ἀλλὰ κυρίως γιὰ τὰ ὁμαδικὰ ἰδανικά, τὰ ἰδανικὰ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους.

Ε'. ΧΡΩΜΑΤΙΚΗ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Τὸ ἴδιο ὅταν μοτίβα πολὺ ἀνοικτοῦ χρώματος τοποθετοῦνται σὲ λευκὸ φόντο. Τὰ βαθιοῦ χρώματος φόντα εἶναι λιγώτερο φωτισμένα, ἑπομένως τὰ σχέδια καὶ μοτίβα πάνω σ' αὐτὰ πρέπει νὰ εἶναι φωτεινὰ γιὰ νὰ φαίνωνται, ὅπως καὶ στὸ λευκὸ φόντο τὰ μοτίβα πρέπει νὰ εἶναι βαθιοῦ χρώματος πλούσιου γιὰ νὰ δείχνωνται καλλίτερα. Πολλὲς φορὲς ὁ καλλιτέχνης ἐπιζητεῖ νὰ ζωηρεύσῃ ἢ ν' ἀδυνατίσῃ τὰ μοτίβα· τότε θὰ διαλέξῃ ἀνάλογα χρώματα.

Βλέπει κανεὶς πόσες ἀσκήσεις μπορεῖ νὰ κάνῃ μὲ τὸν τρόπο ποὺ εἴπαμε παραπάνω γιὰ νὰ γυμνάσῃ τὴν ὅρασί του σὲ πολλὲς ἐντυπώσεις, ὥστε νὰ μπορῇ νὰ παράγῃ μὲ διάφορα χρώματα τὴ χρωματικὴ ἐντύπωσι ποὺ θέλει.

Στὰ κεντήματα, στὰ χαλιὰ κτλ. τὰ μαῦρα καὶ τὰ λευκὰ κοντούρ, δηλ. οἱ περίγυροι τῶν μικρῶν μοτίβων, ἔχουν σκοπὸ νὰ μετριάσουν ἢ νὰ αὐξήσουν τὴ χρωματικὴ ἔντασι τοῦ μοτίβου. Στὰ μοτίβα π. χ. μὲ βάθος ρὸζ ἀνοικτό, γαλάζιο ἀνοικτό, κίτρινο ὠχρό, οὐρανί, πράσινο ἀνοικτό, τοποθετεῖται περίγυρος μαῦρος ἢ καστανὸς ἢ πολὺ βαθιοῦ χρώματος. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ἀποκτοῦν μεγαλύτερη ὀντότητα τὰ ἀδύνατα χρώματα. Ἂν τὰ μοτίβα ἦταν βαθιοῦ χρώματος τότε μποροῦσε νὰ βάλουμε περίγυρο λευκὸ ἢ χρωματιστὸ ἄλλου ἀνοικτοῦ χρώματος ποὺ ν' ἀκτινοβολῇ ἀρκετὸ λευκὸ φῶς γιὰ νὰ φωτίσῃ καὶ ν' ἀνοίξῃ τὸ χρῶμα τοῦ μοτίβου. Οἱ περίγυροι ἔχουν κι' ἄλλο προορισμό. Σ' ἄλλα κεφάλαια θὰ τὸν ἐξετάσουμε μαζὶ μὲ ἄλλες περιπτώσεις.

Β'. Διεύθυνσις ἀκτινοβολιῶν.

Ὁ χρωματισμὸς ἑνὸς ἀντικειμένου δὲν ἐπηρεάζεται μονάχα ἀπὸ τὸ εἶδος καὶ τὴν ποσότητα τοῦ φωτὸς ποὺ δέχεται. Ἡ στάσις τοῦ θεατοῦ, ἡ διεύθυνσις ποὺ παίρνουν οἱ ἀκτῖνες ποὺ ἀντανακλῶνται ἀπὸ τὸ ἀντικείμενο ποὺ παρατηροῦμεν καὶ διαχέονται στὴν ἀτμόσφαιρα, καθὼς καὶ ἡ διεύθυνσις τῶν ἀκτίνων ποὺ τὸ φωτίζουν, ἔχουν μεγάλη ἐπίδρασι στὴ χρωματικὴ ἐντύπωσι ποὺ προκαλεῖται στὴν αἴσθησι τῆς ὁράσεώς μας. Ἡ διεύθυνσις τῶν ἀκτίνων κανονίζει τὴν ποσότητα τοῦ φωτὸς καὶ τὸ εἶδος τοῦ μίγματος τῶν ἀκτίνων ποὺ φωτίζουν τὸ ἀντικείμενο καὶ ἐκείνων ποὺ φθάνουν τελικῶς στὸ μάτι μας.

Τὸ ἴδιο χρῶμα μᾶς φαίνεται διαφορετικὸ ὅταν τὸ κυττάζουμε ἔχοντας κάθετες π. χ. τὶς ἡλιακὲς ἀκτῖνες ἢ τὸ φῶς τὸ ἠλεκτρικό, ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ μᾶς φαίνεται ὅταν τὸ φῶς ἔρχεται ἀπὸ πλάγια. Ὁ κάθετος φωτισμὸς εἶναι ὁ χειρότερος, γιατὶ εἶναι ἄπλετος, καὶ ὅταν ἡ πηγὴ τοῦ φωτὸς εἶναι μικρὰ ὁ φωτισμὸς συγκεντρώνεται σ' ἕνα σημεῖο ἢ σὲ μιὰ ζώνη μόνο. Τὴν καλλίτερη ἐντύπωσι ἀπὸ ἕνα ζωγραφικὸ πίνακα τὴν ἔχουμε ὅταν τὸν κυττάζουμε πλάγια. Ὅταν θέλουμε νὰ διακρίνουμε τὴν ἀκριβῆ ἀπόχρωσι δυὸ κομματιῶν ὑφασμάτων κόκκινου χρώματος, ἡ καλλίτερη στάσις εἶναι νὰ γυρίσουμε τὴν ράχι πρὸς τὸ φῶς κρατῶντας ὅμως τὰ δείγματα ὑψηλά, ὥστε νὰ φωτίζωνται καλά. Ἐξετάζομε τότε τὰ δυὸ δείγματα ταυτοχρόνως μὲ τὸ μάτι λίγο ἢ πολὺ πλαγιασμένο καὶ οὕτω διακρίνουμε καλὰ τὴν διαφορὰ στὴν ἀπόχρωσι.

Γιὰ τοὺς λόγους αὐτοὺς βλέπουμε διαρκῶς τοὺς ζωγράφους καὶ τοὺς βαφεῖς νὰ κυττάζουν τὸ μέρος ποὺ βάφουν ἀπὸ διάφορες θέσεις.

Τέλος

Καλλιτεχνικὸ γοῦστο

Πολλὲς φορὲς θὰ μπορούσαμε ἐμεῖς τὰ κορίτσια, οἱ γυναῖκες, μὲ τὸ τίποτα, μὲ λίγη θέλησι καὶ μὲ λίγο γοῦστο νὰ φκιάσουμε τὴν κατοικία μας, τὴ διαμονὴ τῶν παιδιῶν καὶ τῶν συζύγων μας πιὸ εὐχάριστη καὶ πιὸ ἀναπαυτική.

Δὲν χρειάζονται πάντα νὰ ἔχουμε τὰ δωμάτια παραγεμισμένα μὲ βαριὰ καὶ ἀκριβὰ ἔπιπλα, οὔτε τὰ παράθυρα στολισμένα μὲ βαρύτιμες κουρτῖνες. Λίγο γοῦστο, ὅπως εἴπαμε, φτάνει. Σὲ μιὰ χώρα, σὰν τὴν Ἑλλάδα μας, ποὺ τὸ φῶς μπαίνει ἀπὸ κάθε ρωγμή, ποὺ γελᾶ καὶ παιγνιδίζει, χρειαζόμαστε ἐπίσης ἐλαφρὰ καὶ χαρούμενα ἔπιπλα γιὰ τὸ σπίτι μας. Κουρτῖνες ἀπὸ κρετὸν ἢ ἀπὸ νόστιμο τσίτι — ἐδῶ βέβαια παίζει ρόλο τὸ γοῦστο — ἕνα χειρούφαντο λαϊκῆς τέχνης τραπεζομάνδηλο, μὲ τὸ ἀνάλογο μαξιλάρι στὴν πολυθρόνα, ἕνα σκέπασμα τοῦ πατώματος ἀπὸ κουρέλια, μιὰ κουρτίνα σὲ χαρούμενα χρώματα, ἕνα βάζο κεραμικῆς μὲ ὁτιδήποτε λουλούδια ἢ καὶ πράσινα φύλλα, μποροῦν νὰ μᾶς δώσουν ἕνα εὐχάριστο σύνολο καὶ νὰ κάνουν ἕνα δωμάτιο ἑλκυστικὸ καὶ ξεκουραστικὸ στοὺς δικούς μας καὶ ἐπιθυμητὸ στοὺς φίλους μας.

Τὸ γοῦστο καὶ ἡ ἁπλότητα τῆς κατοικίας μας φανερώνει ἀνώτερο ψυχικὸ πολιτισμό. Δὲν φτάνει νὰ εἴμαστε μόνο οἱ ἴδιες ντυμένες μὲ ἁπλότητα καὶ γοῦστο, πρέπει καὶ τὸ σπίτι μας νὰ εἶναι ἁπλό, περιποιημένο καὶ πρὸ παντὸς σκόπιμα συγυρισμένο. Μόνο τότε ἐκτελεῖ τὸν προορισμό του.

Σύμφωνα μὲ τὴ μόδα

Τὶς προάλλες πῆρα ἕνα γράμμα ἀπὸ μιὰ νέα Φαλαγγίτισσα. Μοῦ ἔγραφε ὅτι ἔχει κάποια φορέματα ποὺ δὲν εἶναι πιὰ τῆς μόδας — ἤτανε μερικοὺς μῆνες γιὰ ἀνάρρωσι σὲ χωριὸ — καὶ ὅταν τὰ φορῇ νομίζει ὅτι ὅλος ὁ κόσμος ἐκείνη βλέπει. Φυσικὰ αὐτὸ εἶναι ἡ στραβὴ της ἰδέα, ἀλλὰ ἐμεῖς μιὰ ποὺ μᾶς περιέγραψε τὰ μὴ μοντέρνα της φορέματα, θὰ τὴ βοηθήσουμε νὰ τὰ φκιάσῃ μὲ λίγα ἔξοδα καὶ μὲ λίγο κόπο πάλι μοντέρνα. Αὐτὸ ἴσως ἐνδιαφέρει πολλὲς ἀπὸ σᾶς, γιατὶ κάθε μιά μας θέλει νὰ φορῇ κάτι σύμφωνο ὁπωσδήποτε μὲ τὴ μόδα.

Ἀνεβάζομε τὴν κλὸς φοῦστα ὅσο θέλουμε νὰ τὴν κοντήνουμε ὑψηλά. Στὴ μέση κόβουμε τὸ φόρεμα καὶ προσθέτουμε τὸ ἐπάνω μέρος τῆς μέσης ἐπίσης μὲ μιὰ μύτη. Ἡ μέση πρέπει νὰ ἐφαρμόζῃ καλὰ στὸ σῶμα. Ἀπὸ τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ φορέματος κόβουμε τὴν κοντὴ μπλουζίτσα καὶ σουρώνοντάς τη μὲ στενὲς σοῦρες γιὰ νὰ τονίσουμε ἔτσι τὴ μόδα αὐτὴ τὴν ἑνώνουμε μὲ τὴ μέση.

Ἡ μικρὴ σεμιζέτα γίνεται ἀπὸ τὸ ἴδιο ἢ ἀνοιχτότερο ὕφασμα ἐπίσης μὲ σοῦρες πρὸς τὸ λαιμό. Πίσω βάζομε μιὰ σειρὰ κουμπάκια μὲ τὰ ὁποῖα κλείνει τὸ φόρεμα. Τὰ μανίκια κόβομε κάτω ἢ πάνω ἀπὸ τὸν ἀγκῶνα καὶ στὸ ἐπάνω των μέρος προσθέτουμε ἕνα τρίγωνο γιὰ νὰ ἀποκτήσουν τὴ φόρμα τῆς μόδας.

Ἔτσι μὲ λίγη θέλησι καὶ μὲ λίγα ἔξοδα μεταμορφώνεται τὸ παληό μας φόρεμα σὲ καινούργιο καὶ μεῖς ἀπὸ γυναῖκες τῆς περασμένης ἐποχῆς σὲ γυναῖκες τῆς σημερινῆς μόδας. Αὐτὰ βέβαια δὲν πρέπει νὰ μᾶς ἀπασχολοῦν κυρίως, ἡ ἐποχὴ σήμερα εἶναι πιὸ σοβαρὰ ἀπὸ τὴν περασμένη, ὅμως καὶ δὲν πρέπει νὰ παραμελοῦμε τὸν ἑαυτόν μας. «Μηδὲν ἄγαν καὶ πᾶν μέτρον ἄριστον», ἔλεγαν οἱ ἀρχαῖοι μας πρόγονοι. Τότε ἐπιτυγχάνεται ἰσορροπία στὴ ζωή.

ΕΝΑΣ ΣΟΦΟΣ ΣΚΥΛΟΣ

Ἡ κυρὰ Σκαλιστήραινα ἐγέρασε στὴν ὑπηρεσία τῆς οἰκογενείας. Λυπᾶται κατάκαρδα γιατὶ ἡ κυρία της εἶναι ἄρρωστη καὶ στενοχωρεῖται μὲ τὴ μοναξιά της καὶ δὲν ξέρει τί νὰ κάνη γιὰ νὰ τῆς προσφέρη κάποια διασκέδασι.

Ἀγόρασε λοιπὸν κρυφὰ ἀπὸ τὴν κυρά της ἕνα σκυλάκι μὲ τὴ σκέψι νὰ τῆς τὸ κάνη δῶρο γιὰ νὰ τῆς κρατᾶ συντροφιά. Ἕνα πρωΐ ἡ κυρία ἄκουσε γαυγίσματα καὶ μιξοκλάματα κάτω στὴν αὐλή. Ἐφώναξε τὴν ὑπηρέτρια γιὰ νὰ μάθη τί εἶναι. Ἡ κυρὰ Σκαλιστήραινα πῆγε νὰ δῆ καὶ ἐγύρισε κρατῶντας ἕνα μικρὸ σκυλάκι ἄσκημο, μὰ πολὺ περίεργο. Δὲν ἦτανε ἀπὸ καμμιὰ ράτσα. Τὸ τρίχωμά του ἦτανε ἀκαθόριστο, καὶ ἡ οὐρά του καὶ τὸ κεφάλι του ἦτανε πιὸ περίεργα ἀκόμα, τόσο ποὺ προκαλοῦσαν τὰ γέλια.

Ἡ κυρὰ Σκαλιστήραινα ἔλεγε:

—Φαντασθῆτε κυρία, αὐτὸ τὸ ὡραῖο σκυλάκι ἔκλαιγε κάτω στὴν αὐλή. Ἀπὸ ποῦ νὰ μπῆκε ἆρά γε; Καὶ τί ὡραῖο σκυλάκι, καὶ ἔξυπνο.

—Τὸ γνωρίζετε λοιπόν;

Ὡρκίσθηκε δυνατὰ πὼς δὲν τὸ εἶχε δῆ ποτέ, ρωτοῦσε πῶς μπῆκε στὸ σπίτι καὶ προσπαθοῦσε νὰ κάνη τὴν κυρία της νὰ ἐνδιαφερθῆ γιὰ τὴν τύχη του.

—Εἶμαι βέβαιη πὼς εἶναι πεθαμένο ἀπ' τὴν πεῖνα.

—Ἀρκεῖ νὰ μὴν εἶναι λυσσασμένο, ἔλεγε ἡ κυρία.

—Λυσσασμένο κυρία ἕνα τέτοιο ζωηρὸ καὶ νέο σκυλάκι, ποτέ.

—Ἐγὼ δὲν ξέρω, φοβοῦμαι. Νὰ τοῦ δώσης γάλα καὶ θὰ ἰδοῦμε ἂν τὸ πιῆ.

Ἡ κυρὰ Σκαλιστήραινα τἄφερε σκοῦρα. Ἤξερε πὼς ὅταν ἕνα σκυλὶ δὲν θέλη νὰ πιῆ εἶναι ὕποπτο. Μὰ πῶς θἄπινε τὸ δυστυχισμένο ἀφοῦ ὅλη τὴ μέρα τοῦ εἶχε δώσει γάλα μὲ τὸ παραπάνω. Τὸ πιάτο του ἦτανε μισογεμᾶτο ἀκόμα.

—Μὴ πιστεύετε κυρία, πίνει ἢ δὲν πίνει, αὐτὸ δὲν σημαίνει τίποτε.

—Ναί, ναί, θέλω νὰ δῶ, ἐπέμενε ἡ κυρία.

Ἡ κυρὰ Σκαλιστήραινα βρέθηκε σὲ στενόχωρη θέσι.

—Ἀφοῦ λοιπὸν εἶναι ἔτσι πρέπει νὰ σᾶς τὰ πῶ ὅλα. Αὐτὸ τὸ σκυλάκι δὲν εἶναι καθόλου λυσσασμένο. Μοῦ τὸ ἔδωσε προχθὲς μιὰ γειτόνισσά μας καὶ ἤθελα νὰ σᾶς τὸ κάνω δῶρο, ἂν ἐπιτρέπετε. Στέκεται στὰ πισινά του πόδια καὶ χορεύει. Ὅταν τοῦ φωνάζῃς «Πανάγο» ἔρχεται καὶ ὅταν τοῦ λὲς «Λευτέρη» γαυγίζει καὶ φεύγει.

—Λευτέρη!

Ὁ σκύλος πήδησε ἔξω φρενῶν ἀπ' τὰ γόνατα τῆς κυρὰ Σκαλιστήραινας καὶ ἔτρεξε πρὸς τὴν πόρτα γαυγίζοντας ὅσο μποροῦσε πιὸ δυνατὰ καὶ μὲ τὶς τρίχες σηκωμένες σὰν σκαντζόχοιρος. Ἡ κυρία ἔσκασε στὰ γέλια.

—Πανάγο, Πανάγο! νὰ ποὺ ἔρχεται. Τί περίεργο ζῶο. Θὰ τὸν λέμε λοιπὸν Πανάγο.

—Ὄχι, τὸν λένε Λιναρόσπορο, εἶπε ἡ κυρὰ Σκαλιστήραινα.

—Πῶς; Λιναρόσπορο; Τί ὄνομα εἶναι αὐτό;

—Ἔτσι τὸν λένε.

Ὁ πατέρας μου βλέποντας τὴν γυναῖκα του νὰ παίζη σὰν παιδὶ μὲ τὸ σκυλάκι, εὐχαριστήθηκε πολύ.

Ὅλη τὴ μέρα παίζαμε ὁ μπαμπᾶς, ἡ μητερίτσα, ὁ Λιναρόσπορος καὶ ἐγώ. Ὁ πατέρας μου καθότανε κατὰ γῆς, ἔσμιγε τὰ χέρια του καὶ ὁ σκύλος πήδαγε ὄρθιος στὰ πισινά του πόδια.

Τοῦ φωνάζαμε: Λευτέρη! καὶ ἔφευγε χαλῶντας τὸν κόσμο στὰ γαυγίσματα. Πανάγο! καὶ ἔτρεχε, μᾶς ἔκανε τσακίσματα καὶ κρεμοῦσε τὴ γλῶσσα του ἔξω ἀπ' τὸ στόμα σὰν μιὰ ρόδινη κορδέλλα.

Ὁ Λιναρόσπορος ἤξερε ἀκόμη νὰ παρουσιάζη ὅπλα. Τοῦ δίναμε ἕνα ξύλο καὶ τὸ σφιγγε στὸ στῆθος μὲ τὸ πόδι του.

Σὲ κάθε ἀνδραγάθημα τοῦ Λιναρόσπορου ἡ μητερίτσα τὸν ἐχάϊδευε, τὸν φιλοῦσε καὶ τοῦ ἔδινε ἕνα κομμάτι ζάχαρη, ποὺ τὴν ἔτρωγε κλείνοντας τὰ μάτια του.

Ἡ κυρὰ Σκαλιστήραινα μᾶς ἐκοίταζε καὶ ἦταν ἡ πιὸ εὐτυχισμένη ἀπ' ὅλους.

Ὁ σκύλος πήδαγε ὄρθιος στὰ πισινά του πόδια.

ΣΤΟΝ ΤΑΦΟ ΤΗΣ ΝΙΚΗΣ ΠΕΡΑΚΑΚΗ

Ἦρθα νὰ σ' ἐπισκεφτῶ νεκρὴ στοὺς τάφους
καὶ σοὔφερα ἕνα δάφνινο στεφάνι,
κι' ὅπως ἔρχετ' ἡ λαλιά μου στοὺς κροτάφους
ὕμνους ψάλλω μυρωμένους μὲ λιβάνι...

Ἀνθηρὰ σοὔχω μαζέψει καὶ λουλούδια,
ὅπως ἦταν καὶ τὰ χρόνια σου τῆς νιότης'
μὲ τὶς δάφνες θὰ σοῦ πλέξω καὶ τραγούδια
ἤσουνα θνητὴ τώρα εἶσαι αἰωνιότης...

Δῶ στὸν τάφο σου προσεύχομαι καὶ γέρνω
γιὰ ν' ἀνάψω σου καντῆλι Ἑλληνίδα...
Τὸ κερὶ καὶ τὸ λιβάνι, ποὺ σοῦ φέρνω,
γιὰ θυσία νὰ δεχτῆς, μὰ καὶ γιὰ ἐλπίδα...

Ἕνα πρόχειρο σοῦ φτιάχνω θυμιατῆρι
καὶ θυμιάζω σιγανὰ καὶ λυπημένος
μέσ' στ' ἀπέραντο τοῦ κόσμου κοιμητῆρι
ἀπ' τῆς πίκρας τοὺς ἀγέρηδες δαρμένος...

Ἀπ' τὸ νοῦ μας σὺ δὲν ἔχεις πιὰ πεθάνει
οὔτε λάθεψες στοῦ δρόμου τὶς ἐλπίδες...
Τώρα δέξου καὶ τὸ δάφνινο στεφάνι
μὲ τῆς δόξας τὶς γλυκειὲς ἀναλαμπίδες...

Μὰ κι' ἂν ἤπιαν οἱ γονεῖς σου τὸ ποτῆρι
ποὺ τοὺς ἔφυγες μὲ θρήνους ἀπ' τὸ σπίτι,
στὰ Ἑλληνόπουλα θὰ γίνῃς ξυπνητῆρι
κι' ἡρωΐδα τοῦ μεγάλου Κυβερνήτη...

ΠΑΝ. ΤΖ. ΟΙΚΟΝΟΜΑΚΟΣ

Ο ΧΑΜΟΣ ΤΗΣ "ΕΛΛΗΣ,,

Ποιὸς θἄβρισκε πικρόλογα νὰ φτιάξη μοιρολόγι
γιὰ τὸ χαμὸ τῆς «Ἕλλης» μας ἐμπρὸς στὴν Παναγία;

Ποιὸς δικαστὴς θὰ δίκαζε καὶ ποιὰ ποινὴ νὰ βάλη
γι' αὐτὴν τὴν ἀποτρόπαιη δειλὴ δολοφονία;

Τὸ χέρι ποὔβαλε φωτιὰ στὴ φονικὴ τορπίλλη
ἂς πέση σάπιο ἀπ' τὸ κορμὶ καὶ πέτρινα τὰ χείλη

Ποὺ δώσανε τὴ διαταγὴ καὶ τὸ μυαλὸ ποὺ σκέφθη
νὰ κάνη τέτοιο φονικό, σάπιο κι' αὐτὸ νὰ πέση.

Καὶ ν' ἀπομείνη τὸ κορμὶ σὰν σκουληκιοῦ τὸ σῶμα
νὰ σέρνεται μερονυχτῆς σὲ λασπωμένο χῶμα

Γιὰ τάφο, τόπο νὰ μὴ βρῆ, κανεὶς νὰ μὴν τὸ κλάψη
κι' ἂν μέσ' στὴ θάλασσα ριχτῆ κι' αὐτὴ νὰ τὸ ξεράση

Γιὰ μᾶς ἡ «Ἕλλη» χάθηκε μονάχ' ἀπ' τὴ ματιά μας
θὰ μείνη ὅμως ζωντανὴ στὸ βάθος τῆς καρδιᾶς μας

Καὶ τὸ χαμό της μιὰ φορὰ θὰ τὸν ἐκδικηθοῦμε,
ἄγρια κι' ἀδυσώπητα τὸ αἷμα του θὰ πιοῦμε

Ξέρουν τὰ Ἑλληνόπουλα νὰ παίρνουν τὴν τιμή τους
νὰ βγάζουνε τὸ ἄχτι τους καὶ τὴν ἐκδίκησί τους

Κι' ἂς μάθη ὁ ἄγνωστος φονιᾶς καὶ ὁ δειλὸς στρατιώτης
ὅτι ἡ Ἑλλὰς εἶναι Ἑλλάς!!!!!
κι' ὁ Ἕλλην Πατριώτης!!!!!

Φ. ΠΑΠΑΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΛΑΟΥ

ΤΟ ΔΑΦΝΟΚΟΥΚΚΙ

Ζοῦσε μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ κάποιο ἀντρόγυνο καὶ δὲν ἀποκτοῦσε παιδιά. Παρακαλοῦσε ἡ γυναῖκα τὸ Θεὸ νὰ τῆς δώσῃ ἕνα παιδί, κι' ἂς ἦταν καὶ δαφνοκοῦκκι. Λοιπόν, ὁ Θεὸς ἄκουσε τὴν παράκλησί της, κι' ἦρθε ὁ καιρὸς καὶ γέννησε ἡ γυναῖκα τὸ δαφνοκοῦκκι. Ὁ κόσμος δὲν τὸ κατάλαβε. Πῆραν τὰ σκουτιὰ τῆς λεχώνας νὰ τὰ πλύνουν, κι' ἐκεῖ ποὺ τἄπλεναν, ἔπεσε τὸ δαφνοκοῦκκι, καὶ φύτρωσε μιὰ χρυσῆ δαφνιά, ποὺ λάμπαν τὰ κλωνάρια της σὰν τὸν ἥλιο.

Ἔμαθαν τὰ βασιλόπουλα γιὰ αὐτὴν τὴ δαφνιὰ τὴ χρυσῆ, καὶ πήγαιναν νὰ κάνουν σεργιάνι ἀπὸ κάθε βασίλειο. Κι' ἕνα ἀπ' αὐτὰ τὰ βασιλόπουλα ἔφτιαξε τὴ σκηνή του στὴ ρίζα της κοντά. Ἄφινε τὸ μάγερά του, κι' αὐτὸ πήγαινε μὲ τ' ἄλλα βασιλόπουλα νὰ κάνῃ σεργιάνι. Κι' ὁ μάγερας ἔφευγε, ἀφοῦ μαγείρευε, καὶ πήγαινε κι' αὐτὸς γιὰ τὸ σεργιάνι τῆς δαφνιᾶς. Αὐτὴ τότες ἔβγαινε ἀπ' τὴ δαφνιὰ κι' ἔλεγε:

— Δαφνιά μου πάνω, δαφνιά μου κάτω, ἄνοιξέ μου νὰ βγῶ.

Ἔτρωγε ἀπ' ὅλα τὰ φαγιά, ὕστερα ἔπαιρνε καὶ μιὰ χοῦφτα ἅλας καὶ τὄρριχνε στὰ φαγιὰ καὶ τἄκανε λύσσα. Κι' ἔλεγε πάλι:

— Δαφνιά μου πάνω, δαφνιά μου κάτω, ἄνοιξέ μου νὰ μπῶ. Κι' ἔμπαινε.

Τὸ μεσημέρι ἦρθε τὸ βασιλόπουλο, βρίσκει ἁρμυρὰ τὰ φαγιά, ποὺ ἦταν λύσσα καὶ δὲν τρωγόντουσαν, καὶ βάζει τὸ μάγερά του μπροστά. Ὁ μάγερας σκούζει, φωνάζει:

— Ὄχι, ἀφέντη, δὲν τὄκανα ἐγὼ αὐτό.

Καὶ σὰν ἦρθαν καὶ τ' ἄλλα βασιλόπουλα, παρεκάλεσαν τὸ βασιλόπουλο νὰ τὸν συμπαθήσῃ, κι' ἔτσι τὸν ἄφησε μιὰ πρώτη φορά.

Τὴ δεύτερη μέρα ὁ μάγερας τὸ ἔφτιαξε τὸ φαγὶ ἐντελῶς ἀνάλατο. Αὐτὴ πάλι ἀπ' τὴ δαφνιὰ βγῆκε κι' ἔκανε τὸ ἴδιο. Ἦρθε τὸ βασιλόπουλο νὰ φάῃ καὶ τὸ βρῆκε ἁρμυρώτερο καὶ χειρότερο. Τότες κατάλαβε πὼς δὲν ἦταν ἀπ' τὸ μάγερα, μόν' κάποιος ἄλλος εἶναι ποὺ κάνει αὐτό, καὶ δὲν τοῦ εἶπε τίποτε, μονάχα τοῦ παράγγειλε:

— Αὔριο νὰ μαγειρέψῃς τὸ φαγί, κι' ὕστερα νὰ φύγῃς ἀπ' ἐδῶ, καὶ στέκουμαι ἐγὼ νὰ ἰδῶ ποιὸς τὸ κάνει αὐτό.

Καὶ κρύφτηκε πίσω ἀπ' τὴ δαφνιά. Κι' ἀκούει ἀπὸ μέσα ἀπ' τὴ δαφνιὰ φωνή, κι' ἔλεγε:

— Δαφνιά μου πάνω, δαφνιά μου κάτω, ἄνοιξέ μου νὰ βγῶ.

Καὶ βγαίνοντας ἀπὸ μέσα ἀπ' τὴ δαφνιά, ἄρχισε νὰ τρώῃ ἀπ' τὰ φαγιά, καὶ σὰν πῆρε τὸ ἅλας νὰ τοὺς ρίξῃ, τὴν ἁρπάζει τὸ βασιλόπουλο καὶ τῆς λέει:

— Ἐσὺ λοιπὸν εἶσαι ποὺ μοῦ κάνεις αὐτό; Κι' εὐθὺς ἡ δαφνιὰ ξεράθηκε.

Βλέποντας τὰ βασιλόπουλα πὼς ξεράθηκε ἡ δαφνιά, σηκωθήκανε καὶ φύγανε. Κι' ἔμεινε μονάχα τὸ βασιλόπουλο σ' αὐτὸ τὸ μέρος, μ' αὐτήν.

Κι' ἀφοῦ τὶς ἔκοψε νερατζιὲς καὶ λυγαριὲς καὶ τὶς ἔκανε στρῶμα νὰ κοιμηθῇ...

Κι' ἀφοῦ τῆς ἔκοψε νεραντζιὲς καὶ λυγαριὲς καὶ τῆς ἔκανε στρῶμα νὰ κοιμηθῇ, σηκώθηκε κι' ἔφυγε κι' αὐτός. Τὸ πρωΐ ξύπνησε καὶ δὲν τὸν εἶδε. Κινάει λοιπὸν νὰ φύγῃ. Στὸ δρόμο βρίσκει ἕνα δερβίση καὶ τοῦ λέει:

— Νὰ σοῦ δώσω τοῦτα τὰ φορέματά μου, μοῦ δίνεις τὰ δικά σου καὶ τ' ἄλογό σου;

— Σοῦ τὰ δίνω, τῆς εἶπε.

Τῆς τἄδωσε, κι' εὐθὺς αὐτὴ τὰ ντύθηκε, κι' ἄφριζε τ' ἄλογο κι' ἔφτασε τὸ βασιλόπουλο. Καὶ τῆς λέει τὸ βασιλόπουλο:

— Ἀφέντη, αὐτοῦ ποὺ πᾶς κι' ἔρχεσαι, τί εἶδες καὶ 'μολογᾶς;

Κι' αὐτὸς εἶπε:

— Εἶδα κόρη ὀπ' ἔκλαιγε καὶ βαριὰ ἀναστέναζε, κι' ἔλεγε, νεραντζιὲς καὶ λυγαριές.

Πάλι πάγαιναν, πάγαιναν, πάλι τὸν ρώταγε τὰ ἴδια, κι' αὐτὴ πάλι τὰ ἴδια τοῦ ἔλεγε. Ἐν τέλει τὸ βασιλόπουλο πῆρε τὸ δερβίση φίλο στὸ σπίτι του καὶ τοῦ λέει:

— Ξέρεις, ἐγὼ εἶμαι ἀρραβωνιασμένος, κι' αὐτὲς τὶς ἡμέρες θὰ κάνω τὸ γάμο μου καὶ θέλω νὰ εἶσαι κι' ἐσύ.

Καὶ τὸν πῆρε μαζί του, καὶ τοῦ ἔδωσε τότε κι' ἕνα ξεχωριστὸ δωμάτιο καὶ κάθονταν.

Ἀρχίνησε τὸ βασιλόπουλο κι' ἔκανε τὴ χαρά. Φέρανε τὴ νύφη, κι' ἐκεῖ ποὺ ἦταν ὅλα ἕτοιμα γιὰ τὴ στεφάνωσι, μπαίνει ἐκείνη μέσα σ' ἕνα δωμάτιο καὶ βγάζει τὰ δερβισιάτικα, κι' ἔβαλε τὰ χρυσᾶ, κι' ἔλαμψε σὰν τὸν ἥλιο. Καὶ μπαίνοντας μέσ' στὴν αἴθουσα, ἔλαμψε ὁ κόσμος ὅλος, καὶ θαύμασαν ὅλοι. Γυρίζει τὸ βασιλόπουλο, κοιτάζει, κι' ἀναγνωρίζει τὴ δαφνιά, καὶ λέει στοὺς γονεῖς του:

— Πᾶρτε τὴ νύφη σας, καὶ σῦρτέ την πίσω στὸ γονιό της, κι' ἐγὼ θὰ ζήσω μ' αὐτὴν ἐδῶ τὴν κόρη ποὺ γνώρισα στὴν ἐξοχή.

Καὶ στεφανώθηκε τὴ δαφνιά.

Γιὰ νὰ μαθαίνετε

Ἡ χρησιμοποίησις τοῦ πηρουνιοῦ ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου ἀνάγεται εἰς μακρινὸν παρελθόν, ἀλλὰ τὸ πηρούνι τοῦ τραπεζιοῦ, ὅπως εἶναι σήμερον, χρησιμοποιεῖται ἀπὸ τὸν 17ον αἰῶνα. Τὸ πηρούνι τοῦ μεσαίωνος, εἶδος πολυτελείας τῶν πριγκήπων, τὸ σχῆμα τοῦ ὁποίου ἄλλαζε σύμφωνα μὲ τὰς ἐποχὰς καὶ τοὺς τόπους, ἐχρησιμοποιεῖτο μόνον διὰ τὰ γλυκὰ καὶ τὰ φροῦτα.

* * *

Ἡ ἱστορία τοῦ τηλεγράφου εἶναι ἀρχαιοτάτη. Οἱ Ἕλληνες τῆς ἀρχαιότητος ἐχρησιμοποιοῦσαν τὰς πυράς, φωτεινὰ σήματα δηλαδή, μὲ τὰ ὁποῖα κατώρθωναν νὰ συνεννοοῦνται μεταξύ των εἰς μεγάλας ἀποστάσεις. Τὰς πυρὰς αὐτὰς τὰς ἄναβαν εἰς τὰ τείχη τῶν πόλεων, εἰς τοὺς πύργους ἢ εἰς τὰ βουνά.

Ἀλλὰ ὁ πρῶτος ἠλεκτρικὸς τηλέγραφος, ὑπὸ τὴν σημερινήν του περίπου μορφήν, κατεσκευάσθη ἀπὸ τὸν Φραγκίσκον Λεσὰζ τὸ 1774 εἰς τὴν Γενεύην. Καὶ ἔπειτα ἀπὸ πολλὰς τελειοποιήσεις, ποὺ τοῦ ἐπέφεραν διάφοροι ἐπιστήμονες καὶ ἐφευρέται, ὁ τηλέγραφος ἔφθασεν εἰς τὴν σημερινὴν του τελειότητα.

Ὁ ἀσύρματος τηλέγραφος ἐφευρέθη ἀπὸ τὸν Γουλιέλμον Μαρκόνι τὸ 1896.

Τὸ τηλέφωνον ἀνεκαλύφθη τὸ 1782 ἀπὸ ἕναν νεαρὸν ἱερωμένον, τὸν πάτερ Γκώθεϋ. Τὸ αὐτόματον τηλέφωνον ἐφευρέθη τὸ 1900 καὶ διὰ πρώτην φορὰν παρουσιάσθη τότε εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῶν Παρισίων.

* * *

Ὁ πρῶτος ἠλεκτρικὸς λαμπτὴρ ἐφευρέθη ἀπὸ τὸν Ἔδισον καὶ φέρει τὸ ὄνομά του. Ὁ ἴδιος ἐφεῦρε τὸ μικρόφωνον, ποὺ ἐχρησιμοποιήθη εἰς τὸ τηλέφωνον τὸ 1887, καθὼς καὶ τὸν φωνόγραφον, τὸ μεγάφωνον καὶ τὸν κινηματογράφον, τὸν ὁποῖον ἐτελειοποίησεν ὁ Γάλλος Λυμιέρ.

* * *

Εἰς τὴν Ἀμερικὴν φύεται ἕνα περίεργον φυτόν, ὁ κάλυξ τοῦ ὁποίου περιέχει ἕνα χυμὸν μὲ πολὺ δυνατὴν μυρωδιάν, ποὺ ἑλκύει τοὺς ποντικοὺς καὶ τοὺς δηλητηριάζει.

* * *

Εἰς τὰς ἐκτάσεις τοῦ Κανσὰς τῆς Ἀμερικῆς ζῇ ἕνα περιεργότατον εἶδος βατράχων μὲ κέρατα.

* * *

Ὁ ὀλόχρυσος ναὸς τοῦ Ἀρμιτσὰρ θεωρεῖται ὡς τὸ ὡραιότερον μνημεῖον τῶν Ἰνδιῶν.

ὁ Κῆπος

ΤΡΥΓΗΤΟΣ

Ὁ μικρὸς σκαπανέας ποὺ φαίνεται στὴν εἰκόνα μὲ τὸ σταφύλι στὸ χέρι μοῦ στέλλει τὴ φωτογραφία αὐτὴ ἀπὸ τὸ χωριὸ καὶ μοῦ γράφει:

«Ἀγαπητὲ Μεγάλε Σκαπανέα,

Ἂν ἔρθετε στὸ χωριό μας αὐτὲς τὶς ἡμέρες θὰ δῆτε ἕνα ὡραῖο θέαμα: Τὸ θέαμα τοῦ τρυγητοῦ. Αὐτὸ δὲν τὸ βλέπετε ἐσεῖς ποὺ ζῆτε στὴν πόλι. Τὰ ἀμπέλια αὐτὴ τὴν ἐποχὴ μὲ τὰ καταπράσινα φύλλα τους καὶ τὰ πολύχρωμα ὥριμα σταφύλια μᾶς προσκαλοῦν. Καὶ ὁ τρυγητὸς ἀρχίζει! Ἄντρες καὶ γυναῖκες, μὲ πολύχρωμα μαντήλια, ἀγόρια καὶ κορίτσια μὲ φωνὲς καὶ μὲ τραγούδια ξεχύνονται ἀπ' τὸ χωριὸ μὲ τὰ καλάθια τους καὶ τὰ κοφίνια τους μέσα στ' ἀμπέλια καὶ κόβουν τὰ ὥριμα σταφύλια. Εἶναι ἀπὸ τὶς ὡραιότερες ἐργασίες τοῦ χωριοῦ ὁ τρυγητὸς καὶ κάθε χρόνο ὅλοι τὸν περιμένουν νὰ φτάση μὲ χαρά.

Πόσο θὰ ἤθελα νὰ ἤρχοντο ὅλοι οἱ μικροὶ συναγωνισταὶ ἀπὸ τὴν πόλι νὰ ἰδοῦν πῶς κι' ἐδῶ στὸ χωριὸ ἔχομε καὶ μεῖς τὶς μικρὲς χαρές μας καὶ τὶς ἐμορφιὲς ποὺ μᾶς δίδει ἡ φύσις καὶ ἡ ἐργασία. Πρέπει ὅμως νὰ τελειώσω γιατὶ εἶναι ἀνάγκη νὰ βοηθήσω κι' ἐγὼ τοὺς ἄλλους στὸν τρυγητό».

Αὐτὰ μοῦ γράφει ὁ συναγωνιστὴς καὶ μπορῶ νὰ τὸν βεβαιώσω πῶς κι' **ἐμεῖς ὅλοι συμμετέχουμε στὴ χαρά του.**

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΣΚΑΠΑΝΕΑΣ

Τὸ ποιηματάκι μας.

Ἀγροτικό

Στὸ σταῦλο ἀπόψε ἦρθε τὸ φεγγάρι...
Ἐκοίταξεν ἀπ' τὸ παράθυρό του,
εἶδε τὴν ἀγελάδα, τὸ μοσκάρι,
τὸ βῶδι ποὺ μασοῦσε τὸ σανό του.

Στὸν κῆπο μας ἀνήσυχα γλιστροῦσε,
ἀνέβηκεν ἀπάνω στὴ συκιά μας,
ἐμέτρησε τὰ λίγα πρόβατά μας,
εἶδε τὸ γάϊδαρό μας καὶ γελοῦσε.

Πῆγε στ' ἀμπέλι, πῆγε στὸ λιοστάσι,
ἄκουσε τὰ κουδούνια ἀπ' τὸ κοπάδι,
χωρὶς κουβᾶ κατέβη στὸ πηγάδι
κι' ἤπιε νερὸ πολὺ νὰ ξεδιψάση.

Στῆς λεύκας μας τὰ φύλλα παιγνιδίζει,
στὸν οὐρανὸ τὸν καθαρὸ ἀνεβαίνει.
Μιὰ χήνα τὸ κοιτάζει σαστισμένη
κι' ὁ σκύλος μας ἀκόμα τὸ γαβγίζει.

Ζ. Π.

Ἡ Σκαπάνισσα Ἑρμ. Β. Λιβαδᾶ.

Διασκευὴ ἀπὸ τ' ἀγγλικά

6. (Συνέχεια)

— Δὲ φαντάζομαι, εἶπε ἡ Χιονάτη. Ἀφήνει διαφορετικὰ χνάρια. Εἶναι οἱ δυὸ σκαντζόχοιροι κι' ἕνα κάτι τί, ἢ μπορεῖ νἄναι δυὸ κάτι τι κι' ἕνας σκαντζόχοιρος. Ἂς προχωρήσουμε νὰ δοῦμε.

Προχώρησαν λοιπόν, μὰ ἄρχισαν νὰ στενοχωριοῦνται μὴν τύχη καὶ τὰ τρία ζῶα ποὺ κυνηγοῦσαν εἶχαν κακὲς διαθέσεις. Ὁ Γουρουνάκης καὶ τί δὲ θἄδινε νὰ μὴ βρισκόταν ἐκεῖ, κι' ἡ Χιονάτη συλλογίζουνταν τί χαρά, νὰ συναντοῦσε τὸν Πετρῆ, ξαφνικά, ἔτσι, κατὰ σύμπτωσι, τὴν ὥρα ἐκείνη. Κι' ἔπειτα ἡ Χιονάτη σταμάτησε πάλι ἀπότομα κι' ἔγλειψε τὴν ἄκρα τῆς μύτης της, νὰ δροσερέψη, γιατὶ τῆς ἦρθε ἔξαψι. Γιατὶ τώρα, μπροστά τους, ἔβλεπε τέσσερα χνάρια.

— Βλέπεις, Γουρουνάκη, ψιθύρισε. Κοίταξε τὰ χνάρια τους. Τρεῖς σκαντζόχοιροι κι' ἕνα κάτι τι. Ἢ τρία κάτι τι κι' ἕνας σκαντζόχοιρος.

Κι' ἔτσι ἔμοιαζε νἄναι. Ἐκεῖ μπροστά τους βρίσκουνταν τὰ χνάρια. Ἐδῶ καθαρά, τὸ ἕνα πλάϊ στὸ ἄλλο. Πιὸ πέρα, ἀνακατωμένα, τὸ ἕνα πάνω στὸ ἄλλο. Μὰ πάντοτε τέσσερα χνάρια.

— Ξέρεις τί σκέπτομαι; εἶπε ὁ Γουρουνάκης, ἀφοῦ ἔγλειψε τὴν ἄκρα τῆς μύτης του κι' αὐτός, κι' εἶδε πῶς δὲν τὸν ὠφέλησε σὲ τίποτε. Ξέρεις τί σκέπτομαι; Ἴσια ἴσια θυμήθηκα κάτι. Θυμήθηκα κάτι ποὺ ξέχασα νὰ τὸ κάνω χτὲς καὶ ποὺ δὲν μπορῶ νὰ τὸ κάνω αὔριο. Γι' αὐτὸ νομίζω πῶς πρέπει νὰ φύγω ἀμέσως καὶ νὰ τὸ κάνω σήμερα.

— Δὲν τὸ κάνεις τὸ ἀπόγευμα; Θἄρθω κι' ἐγὼ νὰ σὲ βοηθήσω, εἶπε ἡ Χιονάτη.

— Δὲν εἶναι ἀπὸ αὐτὰ ποὺ γίνονται τὸ ἀπόγευμα, εἶπε ὁ Γουρουνάκης. Εἶναι ἕνα ἐντελῶς ἰδιαίτερο πρωϊνὸ πρᾶμα. Ἕνα πρᾶμα ποὺ πρέπει νὰ γίνῃ τὸ πρωΐ, καὶ μάλιστα ἂν εἶναι δυνατὸν ἀπὸ τίς... Τί ὥρα νἄναι;

— Ἀπάνω κάτω δώδεκα, εἶπε ἡ Χιονάτη κοιτάζοντας τὸν ἥλιο.

— ..Ἀπὸ τὶς δώδεκα ἢ δώδεκα καὶ πέντε, εἶπε ὁ Γουρουνάκης. Ἄλλην ὥρα δὲ γίνεται... Λοιπόν, ἀγαπητή μου φίλη, σὲ χαιρετῶ...

— Μπά! Τί εἶναι αὐτό;

Ἡ Χιονάτη κοίταξε ψηλὰ στὸν οὐρανὸ κι' ἔπειτα, ὅταν ξανάκουσε τὸ σφύριγμα, κοίταξε στὰ κλαδιὰ ἑνὸς ψηλοῦ δρῦ καὶ τότε εἶδε τὸ φίλο της.

— Ὁ Πετρῆς! φώναξε.

— Αἴ, τότε φεύγω ἥσυχος, εἶπε ὁ Γουρουνάκης. Δὲ φοβᾶσαι τίποτα τώρα ποὺ εἶναι μαζί σου. Γειά σου...

Κι' ἄρχισε νὰ τρέχῃ σπίτι του, ὅσο γρηγορώτερα μποροῦσε. Κι' ἦταν πολὺ εὐτυχὴς ποὺ μπόρεσε ἔτσι νὰ φύγῃ καὶ νὰ βρεθῇ μακριὰ ἀπὸ κάθε κίνδυνο.

Ὁ Πετρῆς κατέβηκε σιγὰ σιγὰ ἀπὸ τὸ δέντρο του.

— Ἀνόητη ἀρκουδίτσα, εἶπε, τί κάνεις αὐτοῦ; Πρῶτα πρῶτα ἔκανες τὸ **γῦρο ἀπὸ τοῦτα τὰ πεῦκα δυὸ φορὲς**

Τῶν σκαπανέων μας

Τὸ παραμυθάκι μας

Τὸ πάθημα τῆς Ἀλεποῦς

Ἕνας σκύλος καὶ ἕνας πετεινὸς ἔκαμαν συντροφιὰ καὶ ἐπῆγαν μακρινὸ ταξίδι γιὰ νὰ ἰδοῦν ξένα μέρη. Ἕνα βράδυ ἐνυκτώθηκαν σὲ κάποιο δάσος καὶ ἀπεφάσισαν νὰ περάσουν τὴν νύκτα των ἐκεῖ. Ὁ σκύλος εἶδε τὴν κουφάλα μιᾶς ἐληᾶς, ποὺ τοὺς ἐχωροῦσε καὶ τοὺς δυό.

— Ἐδῶ μέσα σύντροφε, εἶπε στὸν πετεινό, μποροῦμε νὰ περάσωμε ἀρχοντικὰ τὴν νύχτα μας.

— Ἀλήθεια, σωστὴ σπηλιά, εἶπε ὁ πετεινός, ἐμένα ὅμως μοῦ ἀρέσει νὰ κοιμοῦμαι ψηλά.

Ἐπέταξε σ' ἕνα κλαδί, ἐπιάστηκε καλὰ μὲ τὰ γυριστὰ νύχια του, ἐκαληνύχτησε τὸ σύντροφό του καὶ ἀποκοιμήθηκε.

Ὁ σκύλος, ἀφοῦ εἶπε καὶ αὐτὸς «καληνύκτα» στὸν πετεινό, ἐχώθηκε μέσα στὴν κουφάλα τῆς ἐληᾶς καὶ ἀποκοιμήθηκε.

Πρὶν γλυκοχαράξη ὁ πετεινὸς ἄρχισε τὸ λάλημά του. Τὸ «κουκουρίκου!»... ἔφτασε στὸ αὐτὶ μιᾶς πονηρῆς ἀλεποῦς, ποὺ εἶχε κάπου ἐκεῖ μέσα στὸ δάσος τὴ φωλιά της. Ἀμέσως εὑρέθηκε κοντὰ στὸ δένδρο καὶ ἄρχισε νὰ σκέπτεται: «Ἐδῶ χρειάζεται πονηριά. Δὲν μπορῶ ν' ἀνεβῶ τόσο ψηλά. Ἂς κοιτάξω λοιπὸν μὲ τὴν ἐξυπνάδα μου νὰ τὸν φέρω κάτω αὐτὸν τὸν ὀρεκτικὸ κυρ-Κουκουρίκου». Ἐσίμωσε τότε περισσότερο καὶ μὲ μεγάλη εὐγένεια εἶπε:

— Καλημέρα, ἀγαπημένε ἐξάδελφε! Πῶς ἦτο καὶ ἦλθες στὰ μέρη μας; Πόσον καιρὸ εἶχα νὰ σὲ ἰδῶ! Νὰ ἤξερες πόσο σ' ἐπεθύμησα! Μὰ γιατί ἦλθες καὶ ἐξενύκτησες σὲ τόσο ἀταίριαστο μέρος; Πῶς θὰ λυπηθῶ ἂν μοῦ κρυολογήσῃς! Ἔπρεπε νὰ ἔλθῃς ἴσια στὸ πτωχικό μου, νὰ σὲ περιποιηθῶ, σὰ συγγενεῖς ποὺ εἴμαστε».

Ὁ πετεινὸς ὅμως ἦταν γνωστικός. Εἶχε ἀκούσει πολλὰ γιὰ τὴν πονηριὰ τῆς ἀλεποῦς καὶ δὲν γελάστηκε ἀπὸ τὰ γλυκά της λόγια.

— Δὲν ἤξερα ὅτι εἴμαστε τόσο κοντινοὶ συγγενεῖς, τῆς εἶπε, καὶ νὰ μὲ συμπαθᾷς, μὰ ἀφοῦ τὸ λέγει ἡ ἀφεντιά σου τὸ πιστεύω. Δέχομαι μ' εὐχαρίστησι τὸ εὐγενικό σου κάλεσμα. Ἔχω ὅμως ἕνα σύντροφο ποὺ κοιμᾶται κάτω βαθιά. Εἶναι λιγάκι χονδρὸς ὁ καϋμένος καὶ ἐκουράσθηκε ἀπὸ τὸν πολὺν δρόμο.

Ἡ ἀλεποῦ νόμισε πὼς μέσα στὴν κουφάλα τοῦ δένδρου εὑρίσκετο καὶ ἄλλος πετεινός, πιὸ παχὺς καὶ καλοθρεμμένος, καὶ εἶπε μὲ τὸ νοῦ της: «Τύχη ποὺ τὴν ἔχω! Ἀντὶ γιὰ ἕνα, θὰ φάω δυό!». Καὶ ἐπῆγε σιγὰ-σιγὰ στὴν κουφάλα τῆς ἐληᾶς. Μὰ ὁ σκύλος εἶχε ξυπνήσει καὶ ἄκουσε ὅλη τὴν συνομιλία. Καὶ πρὶν τὸν ἰδῇ ἡ κυρὰ Μαριά, ὥρμησε καὶ τὴν ἅρπαξε ἀπὸ τὸ λαιμό...

Ἀθανάσ. Φ. Παπαγιάννης

μόνη σου. Κι' ἔπειτα πῆρες καὶ τὸ Γουρουνάκη μαζί σου. Κι' ἔπειτα κάνατε ἀκόμα μιὰ φορὰ τὸ γῦρο οἱ δυό σας...

— Στάσου μιὰ στιγμή! εἶπε ἡ ἀρκουδίτσα κι' ὕψωσε τὸ χέρι της.

Κάθισε καταγῆς κι' ἄρχισε νὰ συλλογίζεται. Κι' ἔπειτα ἐφάρμοσε τὸ πόδι της σ' ἕνα ἀπὸ τὰ χνάρια. Κι' ἔπειτα ἔξησε τὴ μύτη της δυὸ φορὲς κι' ἔπειτα σηκώθηκε.

— Ναί εἶπε ἡ Χιονάτη. Κατάλαβα τώρα, εἶπε. Ἤμουν ἀνόητη, εἶπε.. Εἶμαι μιὰ ἀρκούδα χωρὶς διόλου μυαλό.

— Εἶσαι ἡ καλύτερη ἀρκούδα τοῦ κόσμου, εἶπε ὁ Πετρῆς χαδιάρικα.

— Ἀλήθεια; ρώτησε ἡ Χιονάτη κι' οἱ ἐλπίδες της ἀναφτέρωσαν πάλι. Κι' ἔπειτα ξαφνικὰ ἄρχισε νὰ γελάῃ:

— Ὅπως καὶ νἄναι, εἶπε, εἶναι ὥρα κάτι νὰ τσιμπήσουμε.

Καὶ γύρισαν γι' αὐτὸ σπίτι.

IV.

Ὅπου ὁ Γκαρῆς χάνει τὴν οὐρά του κι' ἡ Χιονάτη τὴ βρίσκει.

Ὁ γέρο σταχτὺς γάϊδαρος, ὁ Γκαρῆς, στεκόταν ὁλομόναχος σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ δάσους, γεμάτη δροσερὰ ἀγκάθια, μὲ τὰ μπροστινὰ ποδάρια του ἀνοιχτά, μὲ τὸ κεφάλι κρεμάμενο καὶ συλλογιζόταν διάφορα πράματα.

Κάποτε συλλογιζόταν μὲ πίκρα: «Γιατί;» Καὶ κάποτε «Πρὸς τί;» Καὶ κάποτε «Ὡς πότε;» καὶ κάποτε δὲν ἤξερε διόλου τί συλλογίζουνταν.

Ἔτσι, ὅταν ἡ Χιονάτη βρέθηκε μπροστά του ὁ Γκαρῆς εὐχαριστήθηκε πολὺ ποὺ θὰ μποροῦσε ἐπιτέλους νὰ πάψη νὰ συλλογίζεται γιὰ νὰ πῆ τό:

— Καλημέρα, τί κάνεις; μὲ τὸ θλιβερὸ ὕφος του.

— Πῶς εἶσαι; τὸν ρώτησε ἡ Χιονάτη.

Ὁ Γκαρῆς κούνησε τὸ κεφάλι του ἀπὸ τὰ δεξιὰ στ' ἀριστερά.

— Δὲν ξέρω, εἶπε. Μοῦ φαίνεται

πὼς πάει καιρὸς τώρα ποὺ δὲν ξέρω πῶς εἶμαι.

— Μπά, σὲ καλό σου! εἶπε ἡ Χιονάτη. Πολὺ λυπᾶμαι γι' αὐτό. Νὰ σ' ἐξετάσω ἄραγε;

Ὁ Γκαρῆς στάθηκε ἀκίνητος κι' ἡ

Ἡ Χιονάτη κοίταξε ψηλὰ στὸν οὐρανὸ καὶ εἶδε τὸν φίλο της τὸν Πετρῆ.

Χιονάτη ἔκανε τρεῖς φορὲς τὸ γῦρο του.

— Τί ἔπαθε ἡ οὐρά σου; εἶπε μὲ μεγάλη ἔκπληξι.

— Τί ἔπαθε; ρώτησε ὁ Γκαρῆς.

— Δὲν εἶναι ἐδῶ!

— Εἶσαι βέβαιη;

— Ἔχει γοῦστο! Ἢ εἶναι μιὰ οὐρὰ στὴ θέσι της ἢ δὲν εἶναι. Σ' αὐτὸ δὲν μπορεῖς νὰ γελαστῇς. Κι' ἡ δική σου δὲν εἶναι στὴ θέσι της.

— Γιὰ νὰ δῶ! εἶπε ὁ Γκαρῆς κι' ἄρχισε νὰ στριφογυρίζῃ σιγὰ σιγὰ γύρω τριγύρω ἀπὸ τὸ μέρος ποὺ βρίσκουνταν ἄλλοτε ἡ οὐρά του.

Στριφογύρισε πολλὴν ὥρα δεξιά, κι' ἐπειδὴ δὲν μποροῦσε νὰ δῇ ἄρχισε ὕστερα νὰ στριφογυρίζῃ πολλὴν ὥρα ἀριστερά. Μὰ πάλι δὲν εἶδε καὶ τότε στάθηκε, ἔβαλε τὸ κεφάλι ἀνάμεσα στὰ πόδια του καὶ κοίταξε καὶ τέλος εἶπε ἀναστενάζοντας:

— Νομίζω ἔχεις δίκιο.

— Καὶ βέβαια ἔχω δίκιο, εἶπε ἡ Πούφ.

— Αὐτὸ ἔχει μεγάλη σημασία! εἶπε ὁ Γκαρῆς μὲ πολὺ θλιβερὴ φωνή. Αὐτὸ τὰ ἐξηγεῖ ὅλα... Δὲν εἶναι ἀπορίας ἄξιο...

— Κάπου θὰ τὴν ἄφησες, τὸν διέκοψε ἡ Χιονάτη.

— Κάποιος θὰ τὴν πῆρε, εἶπε ὁ Γκαρῆς. Πῶς νὰ τοὺς ἀγαπᾷς ὕστερα, πρόσθεσε μετὰ ἀπὸ μεγάλη σιωπή.

Ἡ Πούφ ἔνοιωσε πὼς ἔπρεπε νὰ πῇ κάτι νὰ τὸν παρηγορήσῃ. Μὰ δὲν ἤξερε τί νὰ πῇ. Γι' αὐτὸ ἀποφάσισε νὰ κάνῃ κάτι νὰ τὸν παρηγορήσῃ.

— Γκαρῆ, εἶπε ἐπίσημα, ἐγώ, ἡ Χιονάτη ἡ Πούφ, θὰ βρῶ τὴν οὐρά σου.

(Ἀκολουθεῖ)

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Τὰ μανίκια;

Ὁ Πετράκης τρέχει στὴν πλύστρα καὶ ρωτᾶ:

—Ἔπλυνες τὴν ποδιά μου;

—Τὴν ἔπλυνα.

—Ἔπλυνες καὶ τὰ μανίκια;

Περὶ ἀνατροφῆς

—Γιὰ πές μου Μαίρη, τί θὰ πῆ καλὴ ἀνατροφή;

—Τὸ νὰ τρέφεται κανεὶς καλὰ κυρία.

Διαπίστωσις...

—Φαίνεται μαμὰ ὅτι οἱ ἀρχαῖοι ἦσαν πολὺ πιὸ μορφωμένοι ἀπὸ μᾶς.

—Πῶς τὸ ξέρεις, παιδί μου;

—Ἀφοῦ ἤξεραν ὅλοι τους τόσο καλὰ τ' ἀρχαῖα ἑλληνικά, ἐνῶ σήμερα τὰ ξέρουν μόνο οἱ καθηγηταί;

Μὲ τὴν καρδιά του!

Ὁ δάσκαλος καταφουρκισμένος τραβᾶ ἀπὸ τὸ αὐτὶ ἕνα μαθητὴ ποὺ γελοῦσε διαρκῶς χωρὶς αἰτία.

—Μὲ ποιὸν γελᾶς, βρὲ παλιόπαιδο;

Κι' ὁ μαθητὴς ξεκαρδισμένος:

—Μὲ τὴν καρδιά μου.

Τοῦ εἶπε...

—Πῶς πάει Γιῶργο τὸ μάτι σου;

—Καλά! Χθὲς μοὖπε ὁ γιατρὸς ὅτι ἄρχισα νὰ βλέπω.

Στὸ ὄνειρό του...

—Γιαννάκη σ' ἔπιασα, θὰ σοῦ δώσω ξύλο ὡς ἐκεῖ ποὺ μπορῶ.

—Μὰ τί σοῦ ἔκαμα ἐγὼ ὁ καϋμένος;

—Μὲ ἐκτύπησες καὶ ἐσύ, τὸ εἶδα στὸ ὄνειρό μου.

ΤΟ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ ΜΑΣ

Ὁριζοντίως:

1) Εὐρωπαϊκὸν Κράτος — Μία τῶν Ἠπείρων.
2) Βυζαντινὴ νότα — Τρέξιμο ποταμοῦ — Ξενικὸν ὄνομα.
3) Ἱερὸν δάσος — Λίμνη τῆς Ἀφρικῆς.
4) Ἄνθος (δοτ.) — Δίδεται ἀπὸ τοὺς πολίτας εἰς τὸ κράτος, ὡς συμμετοχὴ εἰς τὰ ἔξοδά του.
5) Δίδεται εἰς τὸ δικαστήριον ἀπὸ τοὺς μάρτυρας, πρὸ τῆς καταθέσεως — ΣΚ.
6) Κόκκαλο.
7) Προσωπικὴ ἀντωνυμία — Ἐσώθη ἀπὸ τὸν κατακλυσμὸν — Νότα εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Ε	Λ	Λ	Α	Σ	■	Α	Σ	Ι	Α
2	Π	Α	■	Ρ	Ο	Υ	Σ	■		
3	Α	Λ	Σ	Ο	Σ	■	Τ	Α		
4	Ι	Ω	■	Τ	■	Φ	Ο	Ρ	Ο	Σ
5	Ν	■	Ο	Ρ	Κ	Ο	Σ	■		
6	Ο	Σ	Τ	Ο	Υ	Ν	■	Α	■	
7	Σ	Υ	■	Ν	Ο	Ε	■	Σ	Ι	■
8	■	Ρ	Ε	■	Ν	Υ	Κ	Τ	Ε	Σ
9	Α	Ι	Α	Σ	■	Σ	Α	Υ	Ρ	Α
10	Ρ	Α	Ν	Ι	Σ	■	Ι	■	Α	Ν

8) Νότα εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς — Εἶναι συνήθως σκοτεινές, ἐκτὸς ἂν ὑπάρχη φεγγάρι.
9) Ἥρως τῆς Ἑλλάδος — Ἑρπετόν.
10) Στάλα (καθ.) — Ὑποθετικόν.

Καθέτως:

1) Δίδεται στοὺς καλοὺς μαθητάς — Μέτρον ἐπιφανείας.
2) Ὁμιλῶ (καθ.) — Χώρα τῆς Δυτικῆς Ἀσίας.
3) ΟΤ — Ὑποθετικόν.
4) Τὸ κυριώτερον ἐργαλεῖον τοῦ γεωργοῦ — Νότα εὐρωπαϊκῆς μουσικῆς.
5) Διεθνὲς σῆμα κινδύνου — Ἔξυπνον οἰκιακὸν ζῶον.
6) Ἐγκληματίας τοῦ ὁποίου ἡ πρᾶξις καταδικάζεται μὲ θάνατον.
7) Ὁ κάτοικος τῶν πόλεων — Σύνδεσμος.
8) Ἡ δευτέρα λέξις τοῦ 1 καθέτως — Πόλις (ἀρχ.).
9) Θεὸς τῶν ἀρχαίων Ρωμαίων — Σεβαστά.
10) Χώρα τῆς Βορείου Ἀφρικῆς — Ὡσὰν (δημ.).

Ι. ΠΟΥΠΑΚΗΣ

Μωσαϊκὸν

Τοῦρκος, Ἕλλην, Γερμανός,
Βέλγος, Ἄγγλος, Ἱσπανός,
ἀπὸ ἕνα τους δανείζουν
καὶ ἕναν ἄλλον σχηματίζουν.

Τ. Ν. ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ

Πυραμὶς

```
   +
  *+*
 **+**
***+***
```

1η σειρά: Φωνῆεν 2α σειρά: Τραγουδῶ 3η σειρά: Ὁδηγεῖ τοὺς ναυτικοὺς 4η σειρά: Ὄρη τῆς Ἀσίας.

Οἱ σταυροὶ καθέτως νῆσος τοῦ Αἰγαίου.

Σ. Α. ΣΗΦΟΓΙΑΝΝΑΚΗ

Αἴνιγμα

Ὅπου νὰ πᾶς σ' ἀκολουθῶ
πότε πίσω πότε μπρὸς
καὶ νὰ θέλης νὰ μὲ πιάσης
ἄδικα θὰ κοπιάσης.

Ε. Ι. ΜΑΡΑΓΚΟΥΔΑΚΙ

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 51ου ΦΥΛΛΟΥ

Πυραμίς: Κ, Ἴος, Πόρος, Ἀλφειός, Φινλανδία. Καθέτως: Κορέα.

Τρίγωνον: Ἄνδρος, Νέρων, Δρῦς, Ρῶς, ὄν, Σ.

Ἡ παροιμία: Κάμε τὸ καλὸ καὶ ρίξ' το στὸ γιαλὸ (ΚεΡάσι, Ἄριστα, ΜεΞικόν, ἜκΤασις, ΤρΟφή, ΟὖΣ, ΚῆΤος, ἌρΟτρον, ΛαΓός, Ὄφις, ΚρΑιος, ἎθΛος, ἸδΟύ).

Ἀκροστιχίς: Ἡράκλειος (Ἡράκλειον, Ῥέα, Ἄννα, Κακός, Λάρισα, Ἕνα, Ἴνας, Ὄνος, Σουηδία).

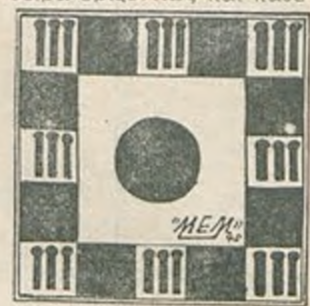
Κρυπτογραφικόν: Μαξέντιος, ἐνάντιος, ἅμαξα, ξένος, Νάξος, Ἄναξ, μάτι, ἔτος, Σάμος, αἴξ, ἄς.

Μαγικὴ εἰκόνα χωρὶς εἰκόνα: Καλάθι (ΚΑΛΛ ΘΕΙα).

Φωνηεντόλιπον: Ἀγάλια ἀγάλια γίνεται ἡ ἀγουρίδα μέλι.

Τὰ σπίρτα

Μπορεῖτε νὰ βγάλετε 4 σπίρτα ἀπὸ τὰ 24 τοῦ σχεδίου, οὕτως ὥστε σὲ κάθε σειρὰ ὁριζοντίως καὶ καθέτως τὸ ἄθροισμα τῶν σπίρτων νὰ μείνη τὸ ἴδιο, δηλαδὴ 9;

Τὰ 20 σπίρτα μπορεῖτε νὰ τὰ τοποθετήσετε ὅπως θέλετε.

Μ. Ε. ΜΑΤΣΑΚΗΣ

Θαύματα

Βάζετε μιὰ δεκάρα σ' ἕνα πιάτο μὲ λίγο νερὸ καὶ στοιχηματίζετε ὅτι θὰ πιάσετε τὴ δεκάρα μὲ τὸ χέρι σας, χωρὶς νὰ τὰ βρέξετε. Παίρνετε τότε ἕνα κομμάτι φελλὸ καὶ σφηνώνετε ἀπάνω δύο σπίρτα, ἀνάβετε τὰ σπίρτα καὶ σκεπάζετε τὸ φελλὸ μ' ἕνα ποτήρι. Ἡ καῦσις τῶν σπίρτων θὰ σχηματίση ἕνα κενὸ καὶ τὸ νερὸ τότε θὰ εἰσορμήση στὸ ποτήρι ἀφήνοντας τὸ πιάτο στεγνὸ καὶ τὴ δεκάρα ἐπίσης.

Ἐννοεῖται ὅτι μὲ τὸ ποτῆρι θὰ σκεπάσετε μόνο τὸ φελλό. Ἡ δεκάρα θὰ μείνη ἔξω.

Ἀπορίες

Γιατὶ λέμε Παροιμία καὶ ὄχι Ἑκτωρδύο;

Γιατὶ λέμε Ἶρις καὶ ὄχι Ἰμύτη;

Γιατὶ λέμε Γέφυρα καὶ ὄχι Γεφαθηνᾶ;

Γιατὶ λέμε Λαμία καὶ ὄχι Λαδύο;

Γιατὶ λέμε Κανέλλα καὶ ὄχι Κανφύγε;

Γιατὶ λέμε ἀμὴν καὶ ὄχι ἀχρόνος;

Β. ΣΩΤΗΡΟΠΟΥΛΟΣ

Γρῖφος

τὸ ὑπὸ
Η — 3, ε — ε
κα ½

Ι. Θ. ΜΠΡΑΒΑΚΟΣ

Διασκεδάζοντας

Τὰ 7 μηδενικὰ

Ἔχετε ἑπτὰ μηδενικὰ στὴ σειρά:

0000000

Συμπληρώσατε καταλλήλως μὲ γραμμὲς τὰ μηδενικὰ ὥστε νὰ σχηματισθοῦν γράμματα, τὰ ὁποῖα νὰ ἀποτελοῦν γυναικεῖον ὄνομα.

Λ. Σ. ΝΑΤΣΙΟΠΟΥΛΟΣ

Συναρμολόγησις

Ἂν τοποθετηθοῦν καταλλήλως τὰ γράμματα τῆς προθέσεως ΕΠΙ καὶ τῆς λέξεως ΑΛΣ θὰ σχηματισθῆ ὄρος τῆς Εὐρώπης.

Ι. Κ. ΠΑΝΑΓΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀπορίες...

— Γιατί μαμὰ ὅταν πηγαίνω στὸ μαγειρεῖο μὲ ρωτᾶνε ἂν πεινῶ, ὅταν στὸ τσαγκάρικο μοῦ κυττάζουν τὰ παπούτσια καὶ ὅταν στὸ κουρεῖο μοῦ χαϊδεύουν τὰ μαλλιά;

Σταυρόλεξον χωρὶς μαῦρα

Ὁριζοντίως:

1η σειρά, σύμφωνον.
2α σειρά, μία τῶν Δωδεκανήσων.
3η σειρά, τὸ ἔχει κάθε ὑλικὸν σῶμα καὶ ἡ...ὀκᾶ.
4η σειρά, θρησκευτικὸς ἀρχηγὸς τῶν Μουσουλμάνων.
5η σειρά, δίδεται ἀπὸ τὴν Τράπεζαν.
6η σειρά, δικός σου.
7η σειρά, σύμφωνον.

Καθέτως:

1η σειρά, σύμφωνον.
2α σειρά, μονὰς μετρήσεως ἠλεκτρικοῦ ρεύματος.
3η σειρά, χονδρὸ σχοινί.
4η σειρά, δὲν κατοικεῖ εἰς τὰς πόλεις.
5η σειρά, ἔχει πολλὰς γνώσεις.
6η σειρά, ὁ σκόρος.
7η σειρά, σύμφωνον.

Μ. Ε. ΜΑΤΣΑΚΗΣ

ΟΠΤΙΚΗ ΑΠΑΤΗ

Θὰ δοῦμε σήμερα μερικὰ παιγνίδια ὀπτικῆς ἀπάτης, ποὺ εἶναι πάντοτε περίεργα καὶ κυρίως διασκεδαστικά.

Καὶ ἀρχίζουμε ἀπ' τοὺς κύβους ποὺ εἶναι ἀσφαλῶς γνωστοὶ στοὺς περισσοτέρους. Οἱ κύβοι εἶναι ἑπτά, ἄλλος ὅμως θὰ σᾶς πῆ πῶς εἶναι ἕξη. Καὶ θὰ ἔχετε δίκαιο καὶ σεῖς καὶ ὁ φίλος σας, γιατὶ οἱ κύβοι εἶναι καὶ ἕξη καὶ ἑπτά, κατὰ βούλησιν... Σημασία ἔχει πῶς θὰ δῆτε τὴν εἰκόνα. Μὲ τὴν κανονικὴ βάσι ἢ ἂν τὴν ἀναποδογυρίσετε.

Καταπληκτικὴ πράγματι εἶναι ἡ περίπτωσις τῶν τριῶν κοριτσιῶν τῆς εἰκόνος μας, ποὺ περπατοῦν στὸ δρόμο μὲ τὸ σκυλάκι του τὸ καθένα. Ποιὸ εἶναι τὸ πιὸ ψηλό; Θὰ δώσετε εὔκολα τὴν ἀπάντησι, γιατὶ τὸ πρᾶγμα ἐκ πρώτης ὄψεως εἶναι φανερὸ ἀλλά... καὶ ἐκ δευτέρας καὶ ἐκ τρίτης ὄψεως θὰ ἀπατηθῆτε. Καὶ θὰ ἐξακολουθῆτε νὰ γελιέσθε κι' ἀφοῦ μετρήσετε τὸ ὕψος τῶν τριῶν κοριτσιῶν καὶ τὸ βρῆτε ἀκριβῶς ἴδιο... Ἡ ὀπτικὴ ἀπάτη ὀφείλεται, στὴν περίπτωσι αὐτή, στὴν προοπτικὴ τῆς εἰκόνος, στὸν φαρδὺ δρόμο ποὺ στενεύει καὶ στὰ μεγάλα κυπαρίσσια ποὺ κονταίνουν, ὅσο προχωρεῖ τὸ μάτι στὸ βάθος τοῦ δρόμου.

Εἶναι παράλληλες οἱ κάθετες γραμμὲς τῶν δύο σχημάτων, οἱ κάθετες γραμμὲς ποὺ εἶναι ἀκριβῶς ἐπάνω ἀπὸ τὸ Α καὶ ἀπὸ τὸ Β; Ὄχι βέβαια. Οἱ γραμμὲς τοῦ Β κάμνουν κοιλιὰ στὸ μέσον, ἐνῷ ἀντιθέτως οἱ γραμμὲς τοῦ Α ἀνοίγουν ἀπὸ τὸ κέντρο πρὸς τὰ ἐπάνω καὶ κάτω. Ὄχι; Εἶναι ὡστόσο ἀπολύτως παράλληλες. Καὶ σ' αὐτὴ τὴν περίπτωσι ἀφοῦ πεισθῆτε γιὰ τὸ παράλληλο τῶν γραμμῶν, θὰ εἶναι ἀδύνατον νὰ τὶς δῆτε παράλληλες!

Α Β

ΑΙ ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 51ου ΦΥΛΛΟΥ

Σταυρόλεξον: Ὁριζοντίως 1 Θῶς—σόλ, 2 σοφός, 3 τὲ—σὺν—δέ, 4 ἐπὶ—ὁρᾶ, 5 ἀντικρύ, 6 ἀιὰ—ᾠόν, 7 τῷ—ροή—σύ, 8 πίστα, 9 τίς—ΑΣΟ. Καθέτως 1 ΚΤΕ—ἄτι, 2 ἐπάνω, 3 ὡς—ἵνα—τίς, 4 σός—ρίς, 5 φυσικός, 6 σὸν—ἦτα, 7 ὃς—ὀρῶ—ἄς, 8 δρύός, 9 Ρέα—νῦν.

Δικτυωτόν: 1 Σαμοθράκη, 2 σκοτοδίνη, 3 κροταλίας, 4 σκεπάρνια, 5 Προποντίς, 6 νυκτόβιος, 7 πανταλόνι, 8 καριναβάλι, 9 Στοκχόλμη. Διαγωνίως: Σκοποβολή—Σαντορίνη.

Αἰνίγματα: 1 νερὸ—χιών, 2 σκιά, 3 Ρώμη, 4 γερανὸς—γέρανος.

Τρίγωνον

= Ὄρος τῆς Γραφῆς.
= Κουρέλι.
= Μύτη, αἰχμή.
= Ρεῦσις ὑγρῶν.
= Προτρεπτικόν.
= Σύμφωνον.

Καὶ καθέτως τὰ ἴδια.

«Χ»

Ἀκροστιχὶς

Τὰ ἀρχικὰ τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν νῆσον τῆς Μεσογείου.

1 Ἀρχαῖος θεός, 2 Ὄρος τῆς Ἑλλάδος, 3 Πρωτεύουσα κράτους τῆς Εὐρώπης, 4 Ἱερὸν σύμβολον, 5 Ὁ πρῶτος ἀεροπόρος, 6 Ἀρχαῖος Πέρσης βασιλεύς, 7 Μᾶς ζωογονεῖ.

Κ. ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
Α. ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ

Κρυπτογραφικὸν

1234567389	= Σοφός.
46745689	= Πτηνόν.
486186	= Ἕλλην. Πέλαγος.
64689	= Ἀρχαῖος βασιλεύς.
45649	= Μόριον ὑγροῦ.
467454	= Κράτος τῆς Ἀσίας.
2189	= Ποίησις.
3845	= Δένδρον.

Τ. Ν. ΡΟΥΜΕΛΙΩΤΗΣ

ΛΙΓΗ ΕΥΘΥΜΙΑ

Νὰ ἔχη δεσπότην...

Ὁ πατέρας διαβάζει δυνατὰ στὴν ἐφημερίδα:

«Ἀπεφασίσθη ὑπὸ τῆς Ἀστυνομίας νὰ δηλητηριασθοῦν ὅλοι οἱ ἀδέσποτοι σκύλοι».

Κι' ὁ μικρὸς Τάκης:

— Ἂ νὰ στείλουμε τὸν Ντίκ μας στὸ θεῖο, ποὺ εἶναι δεσπότης.

Νὰ σᾶς ζήσουν!

Ἡ Λιλὴ ἀφηρημένη κουβεντιάζει μὲ μιὰ δεσποινίδα ποὺ τὴν γνώρισε πρὸ ὀλίγου. Τῆς κάνει τυπικὲς ἐρωτήσεις. Καὶ μέσα στ' ἄλλα τὴν ρωτᾶ.

— Ἔχετε ἀδελφές;

— Εἶχα δύο ἀλλὰ πέθαναν, τῆς ἀποκρίνεται ἡ δεσποινίς.

Καὶ ἡ Λιλή.

— Ἄ... Νὰ σᾶς ζήσουν.

Σωστά!

— Τί ἀριθμὸ παπούτσια φορεῖς, Τάκη;

— Τριάντα ἐφτά. Ἐσύ;

— Κι' ἐγώ! Ἕνα πόδι ἔχουμε κι' οἱ δυό μας.

— Σώπα καϋμένε! Οἱ δυό μας ἔχουμε τέσσερα πόδια!

Σώθηκε...

— Ἂν Γιαννάκη βρισκόσουν στὴ Ζούγκλα καὶ ὥρμουσε ἀπάνω σου ἕνα λιοντάρι τί θὰ ἔκανες;

— Θὰ φώναζα τὸν ἀστυφύλακα.

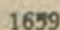
Δῆμος καὶ δῆμος...

Στὸ μάθημα:

— Ποιὸς ξέρει παιδιά, τί εἶναι ὁ δῆμος;

Ὁ Τοτὸς πετιέται ἀπάνω κι' ἀπαντᾶ:

— Παπουτσῆς, κύριε.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρικὴ Διοίκησις

Ο ΑΡΧΗΓΟΣ ΕΙΣ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ

Τὸ ἀπόγευμα τοῦ παρελθόντος Σαββάτου ὁ Ἀρχηγὸς ἐπεσκέφθη τὰ γραφεῖα τῆς Κεντρικῆς Διοικήσεως τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ συνειργάσθη μετὰ τῶν ἁρμοδίων βαθμοφόρων ἐπὶ διαφόρων ζητημάτων τῆς Ε.Ο.Ν. τρεχούσης φύσεως.

Η ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΕΝΟΠΛΩΝ ΔΥΝΑΜΕΩΝ

Ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας καθιερώθη ὡς «ἡμέρα τῶν ἐθνικῶν ἐνόπλων δυνάμεων» ἡ πρώτη Κυριακὴ τοῦ Ὀκτωβρίου ἑκάστου ἔτους. Τὴν ἡμέραν αὐτὴν τὰ ἁπανταχοῦ τῆς Ἑλλάδος μέλη τῆς Ε.Ο.Ν. θὰ διοργανώνουν ἑορτασμὸν καθ' ὅλα ἀνταποκρινόμενον πρὸς τὰ αἰσθήματα, μὲ τὰ ὁποῖα ἡ Ε.Ο.Ν. περιβάλλει πάντοτε τὰς ἐνόπλους δυνάμεις τοῦ Ἔθνους μας. Οὕτω τὴν πρώτην Κυριακὴν τοῦ Ὀκτωβρίου, 6ην τοῦ μηνός, θὰ γίνουν εἰς εἰδικὰς συγκεντρώσεις τῶν Σχηματισμῶν τῆς Ε.Ο.Ν. ὁμιλίαι σχετικαὶ περὶ ἐνόπλων δυνάμεων εἰς τὰς ὁποίας θὰ τονισθῇ ἡ ἀπεριόριστος ἀγάπη καὶ ὁ ἀμέριστος θαυμασμὸς τὸν ὁποῖον οἱ Πανέλληνες ἔχουν πρὸς αὐτὰς καὶ ἡ ἀπόλυτος πεποίθησις τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἔθνους ὅτι αὗται εἶναι ἀπολύτως ἀφωσιωμέναι εἰς τὰ καθήκοντά των, πισταὶ εἰς τὰς ἡρωϊκὰς παραδόσεις των, εἰς τὸν Βασιλέα καὶ τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Ἐθνικῆς Κυβερνήσεως ἵστανται ἕτοιμοι ὑλικῶς καὶ ψυχικῶς νὰ προασπίσουν τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν ἀκεραιότητα τῆς πατρίδος κατὰ παντὸς ἐχθροῦ.

Ἰδιαιτέρως κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ ἑρτασμοῦ θὰ κατατεθοῦν στέφανοι ἐκ μέρους τῶν Σχηματισμῶν τῆς Ε.Ο.Ν. εἰς τὰ μνημεῖα τῶν πεσόντων, θὰ γίνουν ἐπισκέψεις τῶν διαφόρων Στρατιωτικῶν ἐγκαταστάσεων κλπ.

ΔΙΑΤΑΓΗ

Ὑπὸ τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γεν. Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε.Ο.Ν. ὑπεγράφη ἡ κάτωθι ἐπείγουσα διαταγή:

Πρὸς τὰς Διοικήσεις Ἀνωτάτων Σχολῶν, τὰς Περιφερειακὰς Διοικήσεις Ἀρρένων-Θηλέων καὶ Διοίκησιν Ταγμάτων Ἐργασίας.

Κατὰ τὸ διαρρεῦσαν χρονικὸν διάστημα, καθ' ὃ διετέθη παρὰ τοῦ Ὑπουργείου Θρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας ἡ Τετάρτη ἑκάστης ἑβδομάδος ὡς ἡμέρα τῆς Ε.Ο.Ν. διὰ τοὺς μαθητὰς καὶ μαθητρίας, ἐπετελέσθησαν ἱκανοποιητικὰ ἀποτελέσματα.

Ἀλλὰ σήμερον, ὁπότε ἔχομεν ἀρκετὰ συμπεράσματα ἀποκομίσει, ἐπιθυμοῦντες νὰ ἄρωμεν ἐντελῶς τὰς σπανίως παρουσιασθείσας περιπτώσεις, καθ' ἃς ἀνεφύησαν τεχνικαί, διοικητικαὶ καὶ ἐκπαιδευτικαὶ δυσχέρειαι ἀφ' ἑνὸς καὶ ἀφ' ἑτέρου ἡ ἀπόδοσις ἐπὶ τοῦ ἔργου νὰ εἶναι μεγαλυτέρα ἐκ μέρους τῶν στελεχῶν μας, ὅσον καὶ τῶν Συνεργατῶν μας Ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν, τῶν ὁποίων ἡ συμβολὴ εἰς αὐτὸ ὑπῆρξε λίαν ἐξαιρετική.

Ἀπεφασίσαμεν, ὅπως ἀντὶ τῆς Τετάρτης διατεθῇ ἀπὸ τοῦ ἀρξαμένου Σχολικοῦ ἔτους τὸ Σάββατον ἑκάστης ἑβδομάδος, ὡς ἡμέρα τῆς Ε.Ο.Ν. (1).

Τὸ μέτρον τοῦτο ἔχει τὸ πλεονέκτημα ὅτι αἱ ἡμέραι τῶν μαθημάτων εἶναι συνεχεῖς καὶ ἡ κατὰ Σάββατον καὶ Κυριακὴν ἀπασχόλησις τῶν μαθητῶν τῆς Ε.Ο.Ν. καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν διακόπτονται ἀμοιβαίως ταῦτα ἐπὶ ζημίᾳ ἀμφοτέρων.

Ἐπίσης πραγματοποιεῖ τὴν ἐπιθυμίαν τῶν μαθητῶν τῶν μικρῶν χωρίων τῆς χώρας, ποὺ δὲν ἀπέκτησαν ἀκόμη σχολεῖα καὶ ἤδη φοιτῶσιν εἰς σχολεῖα γειτονικῶν χωρίων, νὰ ἐπανέρχωνται εἰς τοὺς τοπικοὺς Σχηματισμοὺς των παραμένοντες εἰς αὐτοὺς ἐπὶ 48ωρον.

Ἡ ἀπασχόλησις τῶν μελῶν τῆς Ε.Ο.Ν. τὰς 2 ὡς ἄνω ἡμέρας θὰ εἶναι, τὸ μὲν Σάββατον ἐκπαιδευτικὴ καθαρῶς, τὴν δὲ Κυριακὴν γενική, (ἐκπαιδευτικὴ καὶ ἰδίᾳ ψυχαγωγική). Διὰ τοῦτο θὰ ἐκδοθῶσιν ἐν καιρῷ συμπληρωματικαὶ ὁδηγίαι.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς ἀπουσίας τῶν μαθητῶν Φαλαγγιτῶν-Φαλαγγιτισσῶν-Σκαπανέων - Σκαπανισσῶν, αἵτινες τυχὸν θὰ σημειοῦνται ἐν γένει τὸ Σάββατον, θὰ ἰσχύῃ τὸ καὶ κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος ἐφαρμοσθὲν σύστημα, ἤτοι:

Ἐπιμελείᾳ τῶν οἰκείων Μονάδων τῆς Ε.Ο.Ν. θὰ συντάσσωνται κατὰ σχολεῖα δελτία ἀπόντων εἰς τριπλοῦν καὶ τὸ μὲν ἓν θὰ παραμένῃ εἰς τὸ στέλεχος τοῦ βιβλίου τῆς Ε.Ο.Ν., τὸ ἕτερον θὰ παραδίδεται εἰς τὸν Διευθυντὴν τοῦ οἰκείου σχολείου, εἰς ὃ φοιτῶσιν οἱ ἀπουσιάζοντες μαθηταί, καὶ τὸ ἄλλο θὰ ὑποβάλληται εἰς τὴν Περιφ. Διοίκησιν, ἥτις καὶ θὰ τὸ παραδίδῃ εἰς τὸν ἁρμόδιον Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν τῆς Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως ἢ τὸν Ἐπιθεωρητὴν Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ μαθητῶν ἢ μαθητριῶν γυμνασίων ἢ ἰσοτίμων σχολῶν.

Ἡ παραλαβὴ τοῦ ὡς ἄνω δελτίου ἀπουσιῶν θὰ γίνεται ὑπὸ τῶν οἰκείων Ἐπιθεωρητῶν καὶ Διευθυντῶν τῶν σχολείων ὑπογραφόντων εἰς εἰδικὸν βιβλίον τηρούμενον ὑπὸ τῶν Μονάδων τῆς Ε.Ο.Ν., τούτων δὲ κωλυομένων ἢ ἀπουσιαζόντων δι' οἱονδήποτε λόγον τὰ δελτία θὰ παραλαμβάνωσιν οἱ βοηθοὶ τῶν Ἐπιθεωρητῶν, προκειμένου δὲ περὶ τῶν Διευθυντῶν τῶν σχολείων, οἱ Ὑποδιευθυνταὶ ἢ μὴ ὑπαρχόντων ἢ κωλυομένων καὶ τούτων οἱ ὁριζόμενοι ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἐπιθεωρητοῦ Καθηγηταὶ ἢ Διδάσκαλοι.

Κατὰ τὴν παραλαβὴν τῶν δελτίων οἱ Διευθυνταὶ τῶν σχολείων θὰ μονογράφουν τὰ διὰ τοὺς οἰκείους Ἐπιθεωρητὰς προοριζόμενα δελτία, ὅσον καὶ τὰ παραμένοντα εἰς τὴν Ε.Ο.Ν., ὥστε νὰ εἶναι ἀκριβὴς ἡ ἀντιπαραβολὴ των ἐν σχέσει μὲ τοὺς ἀναγραφέντας εἰς αὐτὰ ἀπόντας μαθητάς.

Ὁ ἐκκλησιασμὸς τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων θὰ γίνεται τοῦ λοιποῦ καθ' ὅλην τὴν χώραν δὶς τοῦ μηνός, ἤτοι ἑκάστην πρώτην καὶ τρίτην Κυριακὴν ἢ ἕκαστον δεύτερον καὶ τέταρτον Σάββατον ἑκάστου μηνὸς ὑπὸ τῶν Σχηματισμῶν τῆς Ε.Ο.Ν.

Παρακαλοῦμεν, ὅπως ἀπὸ τοῦδε γίνωσιν αἱ προπαρασκευαστικαὶ ἐργασίαι εἰς ὅλας τὰς μονάδας τῆς Ε.Ο.Ν. μέχρι καὶ τῆς μικροτέρας, συνταχθῶσι δὲ συμφώνως πρὸς τὰ ἀνωτέρω τὰ σχετικὰ προγράμματα καὶ ἐκδώσωσιν αἱ Περιφ. Διοικήσεις τὰς δεούσας Διαταγὰς ἀναλόγως πρὸς τὰς συνθήκας ἑκάστου κλιμακίου των.

Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως
καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε.Ο.Ν.
Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

(1) Ἐξεδόθη Διαταγὴ τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, καθ' ἣν ἀντὶ τῆς Τετάρτης θὰ διατίθεται ἀπὸ τοῦ παρόντος σχολικοῦ ἔτους καὶ ἐπέκεινα τὸ Σάββατον, ὡς ἡμέρα τῆς Ε.Ο.Ν.
Τὰ δελτία τῶν ἀπουσιῶν ἅτινα χρησιμοποιοῦνται εἰς τριπλοῦν δι' ἑκάστην φοράν, δέον νὰ εἶναι ἠριθμημένα κατ' αὔξοντα ἀριθμόν, ἀναγραφομένου τοῦ αὐτοῦ ἀριθμοῦ εἰς τὰ τρία δελτία.

ΦΑΛΑΓΓΙΤΙΣΣΑΙ ΔΙΑ ΤΗΝ ΝΕΑΝ «ΕΛΛΗΝ»

Πρὸς τὸν Ἀρχηγὸν τῆς Κυβερνήσεως ἡ Φαλαγγίτισσα τοῦ 7ου Ὑποτομέως Ἀθηνῶν Ο. Θεοχάρη ἀπηύθυνε τὴν κάτωθι ἐπιστολήν:

Πρὸς τὸν ἀγαπημένο μας Ἀρχηγό,

Ὅπως κάθε Ἑλληνόπουλο ποὺ ἀνήκει στὰς τάξεις τῆς Ἐθνικῆς μας Ὀργανώσεως ἔμαθε πρῶτ' ἀπ' ὅλα ν' ἀγαπᾷ τὴν πατρίδα του καὶ νὰ λαχταρᾷ τὴν ἀκεραιότητά της καὶ νὰ μὴ δέχεται νὰ τῆς ἀγγίξουν καὶ τὸ ἐλάχιστο ποὺ τῆς ἀνήκει, ἔτσι κι' ἐγὼ ποὺ εἶμαι μιὰ Φαλαγγίτισσα τοῦ 7ου Ὑποτομέως Ἀθηνῶν, ἔμαθα νὰ λατρεύω περισσότερο ἀπὸ κάθε τὶ στὸν κόσμο τὴν Ἑλλάδα μας.

Ὑπερηφανεύομαι γιὰ τὸ μεγαλεῖο καὶ τὴ δόξα της, γιὰ τὴν ἀναγέννησιν καὶ τὴν δημιουργίαν τοῦ Γ' Ἐθνικοῦ της πολιτισμοῦ.

Προχθὲς ὅμως ἔμαθα τὸν ἄδικο τορπιλλισμὸ τοῦ καταδρομικοῦ μας «Ἔλλη» καὶ αἰσθάνθηκα μιὰ ἀφάνταστη λύπη κι' ἕνα μεγάλο σπαραγμὸ γιὰ τὴν ἀπώλειά του.

Ἔκανα τὴ σκέψι ὅτι ὅλοι οἱ Ἕλληνες, ἔστω καὶ μὲ μικρὰς εἰσφοράς, μποροῦν νὰ μαζεύσουν ὅσα χρήματα χρειάζονται γιὰ τὴν ναυπήγησιν ἑνὸς νέου πολεμικοῦ μεγαλύτερου καὶ καλλίτερου, καὶ νὰ τὸ προσφέρουν σὰν δῶρο στὸ κράτος μας.

Μὲ αὐτὴ τὴν σκέψι κατὰ νοῦ σᾶς ἀποστέλλω 1.050 δραχμὰς γιὰ λογαριασμὸ εἴκοσι ἀπόρων Φαλαγγιτισσῶν ἀπὸ 50 δρχ. ἑκάστη καὶ 50 δρχ. γιὰ λογαριασμό μου.

Δεχθῆτέ τις σᾶς παρακαλῶ καὶ θὰ μὲ κάμετε ὑπερήφανη διότι θὰ λάβω τὸ συναίσθημα ὅτι προσέφερα κι' ἐγὼ ἕνα μικρὸ πετραδάκι στὸ τεράστιο οἰκοδόμημα τοῦ νέου κράτους.

Μὲ ἄπειρο σεβασμὸ
Ἡ Φαλαγγίτισσα
Ὄλγα Εὐαγγέλου Θεοχάρη

Πρὸς αὐτὴν ὁ Ἀρχηγὸς ἀπέστειλε τὴν ἑξῆς ἀπάντησιν:

Ἀθῆναι τῇ 27η Αὐγούστου 1940

Ἀγαπητή μου Φαλαγγίτισσα,

Ἔλαβα τὸ γράμμα σου καθὼς καὶ τὶς 1.050 δρχ. ποὺ μοῦ ἔστειλες γιὰ τὴν Βασιλικὴν Ἀεροπορίαν μας καὶ σοῦ στέλλω τὰ πλέον θερμά μου συγχαρητήρια.

Τὸ γράμμα σου πολὺ μὲ συνεκίνη-

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κεντρική Διοίκησις

σε γιατὶ μοῦ φανέρωσε πόσο ἀγαποῦν τὰ Ἑλληνόπουλα τὴν Ἑλλάδα μας.

Ἡ δωρεά σου κατετέθη εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν ὡς ἡ ἐσώκλειστος ἀπόδειξις.

Μὲ φιλικοὺς χαιρετισμοὺς
Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

ΣΧΟΛΕΙΑ ΑΝΑΛΦΑΒΗΤΩΝ

Ἀπὸ τῆς 23ης Σεπτεμβρίου ἤρχισαν αἱ ἐγγραφαὶ μαθητῶν καὶ μαθητριῶν εἰς τὰ σχολεῖα ἀναλφαβήτων, τὰ ὁποῖα θὰ λειτουργήσουν καθ' ὅλον τὸ ἔτος, διοργανώσει τῆς Ε. Ο. Ν. Αἱ ἐγγραφαὶ εἰς τὰ Σχολεῖα τῆς Στέγης Φαλαγγίτου Ἀθηνῶν, διὰ μαθητὰς θὰ γίνωνται: 1) Ὁδὸς Καλλιφρονᾶ Α΄ Δημ. Σχολεῖον (Παγκράτι), 2) Ὁδὸς Δαμάρεως 65, 10ον Δημ., 3) Ὁδὸς Φιλολάου 4ον Δημ. Σχολεῖον Γούβας, 4) Κάτω Πετράλωνα 15ον Δημοτικόν, 5) Ὁδὸς Συληβρίας 14, 15ον Δημ. Σχολεῖον, 6) Χαλάνδριον 1ον Δημ., 7) Κηφισιὰν 1ον Δημ., 8) Ἐρυθραία, 12ον Δημ. 9) Ἀμαρούσιον, 1ον Δημοτικόν. Αἱ ἐγγραφαὶ διὰ μαθητρίας τῶν σχολείων ἀναλφαβήτων γυναικῶν τῆς Στέγης Φαλαγγιτίσσης Ἀθηνῶν θὰ γίνωνται: 1) Ὁδὸς Ἀσπασίας, Παγκράτι, 2ον Δημ. , 2) Ὁδὸς Νικοπόλεως 22ον Δημ.

Εἰς τὰ ὡς ἄνω σχολεῖα θὰ εὑρίσκωνται καθ' ἑκάστην 7-8 μ. μ. οἱ διευθυνταί των καὶ θὰ διενεργοῦν τὰς ἐγγραφὰς τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν καὶ διὰ τὰ δύο τμήματα, ἤτοι τῶν ἀναλφαβήτων καὶ τῶν ἐπιμορφωτικῶν σχολῶν, ὅπου θὰ φοιτήσουν ὅσοι διέκοψαν τὴν φοίτησίν των εἰς Δημοτικὸν Σχολεῖον.

ΟΙΚΟΚΥΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ Ν. ΚΟΚΚΙΝΙΑΣ

Κατὰ τὸ σχολικὸν ἔτος 1940-1941 θὰ λειτουργήσῃ κανονικῶς ἀναδιοργανωθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας ἡ Τεχνικὴ καὶ Οἰκοκυρικὴ Σχολὴ Νικαίας (Ν. Κοκκινιᾶς).

Αἱ ἐνδιαφερόμεναι νεάνιδες τῆς Νικαίας δύνανται νὰ ζητήσουν πληροφορίας εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Σχολῆς ὁδὸς Διαδόχου Παύλου 54, Νίκαια (Ν. Κοκκινιά).

ΤΟ ΠΕΡΙΠΤΕΡΟΝ ΤΗΣ Ε. Ο. Ν. ΕΙΣ ΤΗΝ ΕΚΘΕΣΙΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῆς Θεσσαλονίκης μετέχει καὶ ἐφέτος ἡ Ἐθνικὴ Ὀργάνωσις Νεολαίας.

ΔΙΑΤΑΓΗ

Ὑπενθυμίζοντες προγενεστέραν ἡμῶν Διαταγήν, γνωρίζομεν ὅτι δύνανται νὰ δοθοῦν εἰς τοὺς Σχηματισμοὺς καὶ τὰ Στρατόπεδα τῆς Ε.Ο.Ν. ὀνομασίαι κατόπιν ἐγκρίσεως ὑπὸ τῆς Α.Ε. τοῦ Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε.Ο.Ν., αἵτινες ὅμως δέον νὰ λαμβάνωνται μόνον ἐκ τῶν ὀνομάτων Ἡρώων τῶν Ἀπελευθερωτικῶν Ἀγώνων τοῦ Ἔθνους ἢ τοποθεσιῶν εἰς ἃς ἔλαβον χώραν ἀξιοσημείωτα ἱστορικὰ γεγονότα, οὐχὶ δὲ ἐκ τῶν ὀνομάτων προσώπων ἐν ζωῇ ἔτι εὑρισκομένων.

Ὁ Κυβερνητικὸς Ἐπίτροπος Νεολαίας
κ. ἁ. σ. ὁ Ἐπιτελάρχης
ΣΠ. ΡΟΥΒΑΛΗΣ
Συντ)χης ἐ. ἀ.

Ἡ Ἔκθεσίς της — ἐν εἴδει περιπτέρου-Στρατοπέδου — θὰ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ πλέον ἐνδιαφέροντα τμήματα τῆς ἐφετεινῆς Ἐκθέσεως τῆς Μακεδονικῆς Πρωτευούσης. Δι' αὐτῆς θὰ ἐπιδεικνύεται κυρίως ἡ συντελεσθεῖσα ὑπὸ τῆς Ὀργανώσεως τεραστία ἐργασία εἰς κάθε πεδίον δράσεώς της, ὅπου ἔταξε τὴν Ὀργάνωσιν ὁ Ἐθνικὸς Κυβερνήτης καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Ἰωάν. Μεταξᾶς.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΜΒΑΤΗΡΙΟΝ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν.

Ἕνα ἀπὸ τὰ τελευταῖα ἐμβατήρια ποὺ τραγουδοῦν τὰ παιδιὰ τῆς Ε.Ο.Ν. Τὸ ἔγραψεν ὁ κ. Α. Ἀβδῆς. Ἡ μουσική του εἶναι τοῦ κ. Π. Γλυκοφρίδη, φέρει δὲ τὸν τίτλον «Στὸν Πατέρα καὶ Ἀρχηγό».

Μιὰ λαμπρὴ κι' ὁλοζώντανη μέρα
ἦρθες Σὺ στὴν Πατρίδα Ὁδηγός,
ἕνας ἥλιος, ποὺ λάμπει ὣς πέρα,
στὶς καρδιὲς καὶ τοὺς δίνει τὸ φῶς!

Ἡ Θρησκεία, ἡ Δουλειά, ἡ Ἱστορία,
ὁ Στρατός, τὸ Παιδὶ κι' ἡ Τιμή,
ἀναστήθηκαν μέσ' ἀπ' τὴν κρύα,
τὴν ἀβάσταχτη πρῶτα ταφή.

Κι' ἦρθες Σύ! μυρωμένος ἀγέρας
καὶ φωτίστηκε πάλι ὁ οὐρανός,
ἦρθες Σύ, Ἀρχηγὸς καὶ Πατέρας,
τῆς Ἀλήθειας πνοή, σὰ Θεός!

Πατέρα! Πατέρα!
Μᾶς χάραξες νέα ζωὴ
κι' ὅπως Σύ, μιὰ Νεολαία
σὰν ὄνειρο εἶχες ἰδῆ,

μιὰν Ἑλλάδα θὰ χτίσωμε πάλι
μὲ στεφάνι της γύρω, ἡ Τιμή,
κληρονόμοι σ' αἰώνια πάλη,
κληρονόμοι σ' αὐτὰ ποὔχεις πῆ...

Σχηματισμοὶ Πρωτευούσης

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΗΛΕΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Κατόπιν ἀναφορᾶς τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε. Ο. Ν. Θηλέων Πρωτευούσης, ἡ Κεντρικὴ Διοίκησις τῆς Ὀργανώσεως ἐξέφρασε τὴν πλήρη αὐτῆς εὐαρέσκειαν εἰς τὰς Φαλαγγιτίσσας τῆς ὡς ἄνω Διοικήσεως, διότι μετὰ ζήλου καὶ προθυμίας συνέτρεξαν τὰς Δημοσίας Ἀρχὰς εἰς τὴν διανομὴν τῶν δελτίων τροφίμων καὶ ἄρτου, ἐπιδείξασαι οὕτω ὅτι κατενόησαν πλήρως τὴν ἀποστολήν των ὡς μελῶν τῆς Ε. Ο. Ν.

ΑΙ ΣΧΟΛΑΙ ΤΗΣ ΣΤΕΓΗΣ ΦΑΛΑΓΓΙΤΙΣΣΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

— Εἰς τὴν Στέγην Φαλαγγιτίσσης Ἀθηνῶν — ὁδὸς Ἀμερικῆς 19 — θὰ λειτουργήσουν ἐφέτος: 1) Σχολὴ ἀναλφαβήτων γυναικῶν, 2) Ἐπιμορφωτικὴ Σχολὴ καὶ 3) Σχολὴ ξένων γλωσσῶν, λογιστικῶν, στενογραφίας καὶ δακτυλογραφίας. Εἰς τὴν Σχολὴν ἀναλφαβήτων θὰ φοιτήσουν γυναῖκες ἐντελῶς ἀναλφάβητοι. Θὰ λειτουργήσῃ δὲ αὕτη εἰς τὸ Β΄ Δημοτικὸν Σχολεῖον Παγκρατίου (ὁδὸς Ἀσπασίας). Εἰς τὴν Ἐπιμορφωτικὴν Σχολὴν θὰ φοιτήσουν γυναῖκες, ποὺ διέκοψαν τὴν φοίτησίν των εἰς Δημοτικὸν Σχολεῖον. Ἡ Σχολὴ αὕτη θὰ λειτουργήσῃ εἰς τὸ 8ον Γυμνάσιον Ἀρρένων (ὁδὸς Νικοπόλεως). Εἰς τὴν Σχολὴν ξένων γλωσσῶν θὰ διδαχθοῦν ἡ Γαλλική, ἡ Ἀγγλική, ἡ Γερμανικὴ καὶ ἡ Ἰταλική, στενογραφία, λογιστικὰ καὶ δακτυλογραφία. Ὅλαι αἱ ὡς ἄνω Σχολαὶ θὰ εἶναι νυκτεριναί. Περισσότεραι πληροφορίαι δίδονται εἰς τὴν Στέγην Φαλαγγιτίσσης Ἀθηνῶν, Ἀμερικῆς 19, ἀριθμ. τηλεφ. 20—027.

ΕΘΕΛΟΝΤΑΙ ΝΟΣΟΚΟΜΟΙ

Αἱ ἐκπαιδευθεῖσαι εἰς σειρὰν μαθημάτων ὡς ἐθελονταὶ νοσοκόμοι Φαλαγγίτισσαι τῶν Ὑποδιοικήσεων τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε. Ο. Ν. Θηλέων Πρωτευούσης ἔδωσαν προχθὲς ἐξετάσεις εἰς τὸ Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον διὰ τὴν ἀπόκτησιν τοῦ σχετικοῦ πτυχίου ἐθελοντοῦ νοσοκόμου. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐξετάσεών των θὰ ἐκδοθοῦν ἐντὸς τῶν ἡμερῶν.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ

Ἡ Περιφ. Διοίκησις Ε. Ο. Ν. Θηλέων Πρωτευούσης ἤρχισε τὴν σχετικὴν μὲ τὴν συμμετοχήν των εἰς τοὺς δευτέρους Καλλιτεχνικοὺς Ἀγῶνας τῆς Ὀργανώσεως προετοιμασίαν. Ἡ ἁρμοδία Διεύθυνσις τῆς Περιφ. Διοικήσεως καταρτίζει τὸ πρόγραμμα τῆς ἐργασίας διὰ τὴν συγκρότησιν καὶ ἐκπαίδευσιν τῶν Ὁμάδων, τὰς ὁποίας θὰ ἐμφανίσῃ εἰς τοὺς ἀγῶνας αὐτούς.

Οἱ πρῶτοι Καλλιτεχνικοὶ Ἀγῶνες τῆς Ε. Ο. Ν., οἱ ὁποῖοι εἶχον γίνει εἰς τὸ θέατρον «Ἡρώδου», εἶχον σημειώσει μεγάλην ἐπιτυχίαν, μεγαλειτέρα δὲ ἐπιτυχία ἀναμένεται νὰ ἔχουν οἱ δεύτεροι Καλλιτεχνικοὶ Ἀγῶνες, τὸ πρόγραμμα τῶν ὁποίων θὰ εἶναι μεγάλου ἐνδιαφέροντος.

ΠΑΡΕΛΑΣΙΣ ΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΗΣ ΤΗΣ Π. Δ. Θ. Π.

Τὴν Τετάρτην ἔγινεν ἡ παρέλασις τῶν Φαλαγγιτισσῶν Μουσικῶν τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ε. Ο. Ν. Θηλέων Πρωτευούσης, αἵτινες ἐξεπαιδεύθησαν εἰς τὸ Στρατόπεδον τῆς Ε. Ο. Ν. εἰς τὴν Ἑκάλην, διὰ τῶν κεντρικῶν ὁδῶν τῆς πρωτευούσης. Αἱ ἐκπαιδευθεῖσαι εἶναι 160 περίπου, ἀποτελοῦν δὲ τὴν πρώτην μεγάλην μουσικὴν Φαλαγγιτισσῶν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας. Δέον νὰ σημειωθῇ ὅτι ἡ ὅλη ἐκπαίδευσίς των δὲν παρετάθη εἰμὴ μόνον ἐπὶ εἴκοσι πέντε ἡμέρας. Οἱ Ἀθηναῖοι ποὺ εἶδαν τὴν παρέλασιν ἐπευφήμησαν θερμῶς τὰς Φαλαγγιτίσσας μουσικούς.

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΗΛΕΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

— Μετὰ τὴν ἐπιστροφὴν τῶν βαθμοφόρων Φαλαγγιτισσῶν ἀπὸ τὸ Στρατόπεδον «Ἰωάννης Μεταξᾶς», αἱ συγκεντρώσεις τῶν Ὑποτομέων τῆς Ὑποδιοικήσεως Θηλέων Ἀθηνῶν ἄρχισαν νὰ γίνωνται πολυπληθέστερες.

— Τὴν Δευτέραν 9ην Σεπτεμβρίου ἔγινε συγκέντρωσις τῶν Φαλαγγιτισσῶν Α΄.

Ὅλαι μὲ προσοχὴν ἤκουσαν τὴν Διοικητήν, ποὺ μὲ πολὺ ὡραῖα λόγια συνέστησε νὰ παρακολουθήσουν μαθήματα ἐθελοντῶν νοσοκόμων καὶ γραφικῆς ἐργασίας ἐν καιρῷ ἐπιστρατεύσεως.

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΘΗΛΕΩΝ ΒΟΡΡΑ

— Κατὰ τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐπέστρεψαν αἱ Ὑποτομεάρχαι ἀπὸ τὸ στρατόπεδον «Ἰωάννης Μεταξᾶς».

— Ὅλοι οἱ Ὑποτομεῖς ἐξακολουθοῦν τὰς συγκεντρώσεις των σύμφωνα μὲ τὸ καθημερινὸν πρόγραμμα ἐργασίας.

— Τὴν Πέμπτην 12 Σεπτεμβρίου ἡ Α. Ε. ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως κ. Ἰωάννης Μεταξᾶς ἐπεσκέφθη τὸ Ἐργαστήριον Οἰκοκυρικῆς Φαλαγγιτισσῶν τοῦ 1ου Ὑποτομέως Χολαργοῦ.

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΙΣ ΑΡΡΕΝΩΝ ΠΡΩΤΕΥΟΥΣΗΣ

Ἡ σειρὰ τῶν διαφωτιστικῶν μαθημάτων Παθητικῆς Ἀεραμύνης πρὸς τὸ προσωπικὸν τῶν Λεωφορείων Ἀστικῶν καὶ Ὑπεραστικῶν Κοινῶν Διευθύνσεων Ἀθηνῶν, τὰ ὁποῖα διωργανώθησαν ὑπὸ τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ε. Ο. Ν. Ἀρρένων Πρωτευούσης, ἔληξε καὶ ἀρχίζει νέα σειρὰ μαθημάτων διοργανωθέντων ἐπίσης ὑπὸ τῆς Π. Δ. Α. Π. εἰς τὸν Πειραιᾶ καὶ διὰ τὸ προσωπικὸν τῶν Ἀστικῶν καὶ Ὑπεραστικῶν Κοινῶν Διευθύνσεων τῆς γείτονος.

Η ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

— Αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ αἱ Σκαπάνισσαι τῆς Ὑποδιοικήσεως Πειραιῶς συνεκεντρώθησαν τὴν Κυριακὴν τὸ πρωῒ εἰς τοὺς καθωρισμένους τόπους συγκεντρώσεώς των, ὅπου ἔγιναν ψυχαγωγία καὶ μικραὶ διδακτικαὶ ὁμιλίαι.

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΝΑΥΠΛΙΟΝ.— Ὁ κ. Γενικὸς Ἐπόπτης Ε. Ο. Ν. τοῦ Νομοῦ μας ἐξέφρασε τὰ θερμὰ συγχαρητήρια, εὐχαριστίας καὶ εὐγνωμοσύνην τῆς Ε. Ο. Ν. πρὸς τὸν κ. Εὐάγ. Νικολόπουλον, κτηματίαν, κάτοικον Περιγιαλίου - Κορινθίας, διότι ἐδήλωσεν ὅτι θὰ καταθέτῃ εἰς τὴν τοπικὴν Ἐπιτροπὴν Φίλων τῆς Ε. Ο. Ν. 50 δραχμὰς μηνιαίως ἀπὸ 1ης Αὐγούστου ἐ. ἔ. καὶ 0,25 δρχ. κατ' ὀκᾶν ἐκ τοῦ ἀντιτίμου τῆς σταφίδος του σουλτανίνας πρὸς ἐνίσχυσιν τοῦ Ταμείου Τοπικῶν Πόρων τοῦ Σχηματισμοῦ Ε. Ο. Ν. Περιγιαλίου.

—Τὴν 2.30 μ. μ. τῆς 8ης Σεπτεμβρίου ἀφίχθησαν εἰς τὴν πόλιν μας νέοι καὶ νεάνιδες τῆς Ὑποδιοικήσεως τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης τῆς Ε. Ο. Ν. συνοδευόμενοι ὑπὸ Καθηγητῶν τοῦ Πανεπ. προερχόμενοι ἐκ Τριπόλεως, ἀφοῦ προηγουμένως ἐπεσκέφθησαν ὅλα τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα καὶ ὅλους τοὺς ἱεροὺς τόπους τῆς πολυθρυλήτου Πελοποννήσου μας.

Τοὺς ἐκδρομεῖς ὑπεδέχθησαν εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν ὁ Περιφερειακὸς Διοι-

Ὑποστολὴ Σημαίας ὑπὸ Φαλαγγιτίσσης τῆς Π. Δ. Θ. Μεσσηνίας.

κητὴς Ε. Ο. Ν. Ἀργολ)δίας μετὰ τοῦ ἐπιτελείου του καὶ ἕνας λόχος ναυτοφαλαγγιτῶν. Τὸ ἑσπέρας τῆς ἰδίας ἡμέρας νεάνιδες ἐκ τῶν ἐκδρομέων ἔκαμαν ἐπίδειξιν χορῶν τῆς Μακεδονίας, Θράκης καὶ τῆς Ἠπείρου εἰς τὰ πρὸ τοῦ λιμένος κέντρα καὶ ἐν μέσῳ ἐκθάμβου καὶ κατενθουσιασμένου κοινοῦ, πολλοὶ τῶν ὁποίων ἴσως διὰ πρώτην φορὰν ἔβλεπον τοὺς ὁμολογουμένως γοητευτικωτάτους «Νεομερίτικους» χοροὺς χορευομένους ὑπὸ τῶν ἐξαιρετικῶν κοριτσιῶν καὶ μελλόντων ἐπιστημόνων τῆς Μακεδονικῆς πρωτευούσης. Μετὰ τὸ πέρας τῆς ἐπιδείξεως ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἐκδρομέων καὶ Διοικητὴς τῆς Ὑποδιοικήσεως τοῦ Πανεπ. Θεσσαλονίκης ἐξέθεσε τοὺς σκοποὺς τῆς ἐκδρομῆς των.

Τὴν πρωΐαν τῆς Δευτέρας οἱ ἐκδρομεῖς ἐπεσκέφθησαν τὴν Ἐπίδαυρον καὶ τὸ ἀπόγευμα τῆς ἰδίας ἡμέρας τὰς Μυκήνας. Τὸ βράδυ τῆς αὐτῆς ἡμέρας οἱ ἐκδρομεῖς παρεκάθησαν εἰς γεῦμα τὸ ὁποῖον παρέθεσαν πρὸς τιμήν των αἱ Περιφερειακαὶ Διοικήσεις Ἀρρένων καὶ Θηλέων Ἀργολ)δίας εἰς τὴν Λέσχην τῆς Φάλαγγος Ἀρρένων. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ γεύματος ἠγέρθησαν προπόσεις ἐκ μέρους τοῦ Νομαρχοῦντος κ. Σ. Μουτούση, τοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ Ε. Ο. Ν. καὶ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Πανεπ. Θεσσαλονίκης κ. Παπασταύρου, ἀκολούθως δὲ ἐχορεύθησαν Ἑλληνικοὶ χοροὶ καὶ ἀπηγγέλθησαν ποιήματα.

Τὴν 10ην π. μ. τῆς Τρίτης κατετέθη ὑπὸ τῶν ἐκδρομέων στέφανος εἰς τὸν ἀνδριάντα τοῦ Καποδίστρια, συνοδείᾳ τῆς Φιλαρμονικῆς τῆς Μεραρχίας καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ ὅλων τῶν ἀρχῶν καὶ πλήθους κόσμου.

Οἱ ἐκδρομεῖς ἀνεχώρησαν τὴν 12ην π. μ. κατενθουσιασμένοι καὶ συγκινημένοι ἀπὸ τὴν θερμοτάτην ὑποδοχὴν τὴν ὁποίαν τοὺς ἐπεφύλαξαν οἱ Ναυπλιεῖς.

ΤΡΙΠΟΛΙΣ.— Τὴν Κυριακὴν 1ην Σεπτεμβρίου ὁ 3ος καὶ 4ος Λόχος τοῦ 1 Τάγματος τῆς 78ης Φάλαγγος Θηλέων ἐξέδραμεν εἰς Χρυσοβίτσιον. Ἐκεῖ αἱ ἐκδρομεῖς Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι ἐπεσκέφθησαν τὰς ἐγκαταστάσεις τοῦ νεοϊδρυθέντος ἐργοστασίου ἐκμεταλλεύσεως τοῦ δασικοῦ μας πλούτου. Αἱ ἐκδρομεῖς ἐξέσπασαν εἰς ζητωκραυγὰς ὑπὲρ τοῦ Ἀρχηγοῦ διὰ τὸ ἐνδιαφέρον του διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς Ἐθνικῆς μας παραγωγῆς καὶ τῆς ἀξιοποιήσεως τοῦ Ἐθνικοῦ μας πλούτου.

Μετὰ ταῦτα ἐπεδόθησαν εἰς ἀθλοπαιδιάς.

Τὴν ὅλην ἐκδρομὴν ἔκλεισε διαλογικὴ συζήτησις, ἀναφορικῶς μὲ τὸν ἄνανδρον τορπιλλισμὸν παρ' ἀγνώστου ὑποβρυχίου τῆς «Ἕλλης», κατὰ τὴν ὁποίαν διεπιστώθη διὰ πολλοστὴν φορὰν ὅτι ἂν ἡ Ἑλλὰς ἀπὸ τὴν πρωτάκουστον καὶ ἄνανδρον αὐτὴν πρᾶξιν, ἐθίγη ὑλικῶς, ἐξῆλθεν ὅμως ὅσον ποτὲ ψυχικῶς ἑνωμένη.

Στὰ ἀρκαδικὰ βουνὰ ποὺ δόξασαν οἱ ἀγωνισταὶ τοῦ 21 ἀντήχησαν τὰ ὁμαδικὰ πατριωτικὰ ᾄσματα ποὺ ἔψαλαν αἱ ἐκδρομεῖς καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν μέχρι τῆς Τριπολιτσᾶς.

ΚΡΗΤΗ

ΧΑΝΙΑ.— Ἀπὸ τῆς 30ῆς λήξαντος μηνὸς ἤρχισεν ἡ περισυλλογὴ τοῦ ἀχρήστου χάρτου εἰς τὴν πόλιν μας ὑπὸ Φαλαγγιτισσῶν καὶ Σκαπανισσῶν.

Μὲ ἐνθουσιασμὸν αἱ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι τρέχουν κατὰ συνεργεῖα καθ' ἑκάστην, ἀπὸ τῆς 8ης πρωϊνῆς ὥρας εἰς τὰ Γραφεῖα τῶν διαφόρων Δημοσίων καὶ λοιπῶν Ὑπηρεσιῶν, γιὰ νὰ περισυλλέξουν τὰ ἄχρηστα χαρτιά, τὰ ὁποῖα αἱ Ὑπηρεσίαι ἔχουν προετοιμάσει κατόπιν εἰδοποιήσεως τῆς Περ. Διοικητρίας. Ἄλλοῦ μὲ καλάθια στὰ χέρια καὶ ἀλλοῦ μὲ κάρρα τῆς Δημαρχίας, συγκεντρώνουν τὰ χαρτιὰ καὶ τὰ μεταφέρουν εἰς μίαν ἀποθήκην τοῦ Τελωνείου. Ἡ ἀποδοτικὴ αὐτὴ ἐργασία θὰ ἐξακολουθήσῃ ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας, γιατὶ χιλιάδες ὁλόκληρες ὀκάδων ἀχρήστου χάρτου εὑρίσκονται εἰς τὰς ἀποθήκας τῶν ὡς ἄνω ὑπηρεσιῶν.

Ἀνάλογος ἐργασία γίνεται καὶ εἰς τοὺς Σχηματισμοὺς τῶν Ἐπαρχιακῶν Κέντρων.

—Πολλαὶ Φαλαγγίτισσαι καὶ Σκαπάνισσαι τῶν Χανίων αὐθορμήτως ἐζήτησαν νὰ διενεργηθῇ ἔρανος μεταξὺ τῶν μελῶν τῆς Ὀργανώσεως τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Ε. Ο. Ν. Θηλέων Χανίων ὑπὲρ τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ τορπιλλισθέντος πολεμικοῦ μας «Ἕλλη».

Ἐπίσης ἐξέφρασαν τὴν ἐπιθυμίαν ὅπως διατεθῇ τὸ τίμημα τοῦ ἀχρήστου χάρτου τὸν ὁποῖον περισυλλέγουν ὑπὲρ τῆς κατασκευῆς τῆς νέας «Ἕλλης», ἵνα καὶ διὰ τοῦ ὀβολοῦ των καὶ διὰ τῆς προσωπικῆς ἐργασίας των αἱ μικραὶ Σκαπάνισσαι καὶ Φαλαγγίτισσαι συμμετάσχουν εἰς τὴν ἐνίσχυσιν τοῦ ἐνδόξου στόλου μας.

ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ.— Τὴν 1ην Σεπτεμβρίου ἐγένετο συγκέντρωσις Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν εἰς τὴν Λέσχην Ἀρρένων καὶ ἀνεπτύχθη ὑπὸ βαθμοφόρου τὸ διάγγελμα τοῦ Ἀρχηγοῦ μας. Ἀπὸ τοῦ μεγαλυτέρου μέχρι τοῦ μικροτέρου Φαλαγγίτου ἢ Σκαπανέως, κατενοήθη τὸ πλουσιώτατον εἰς ὕλην περιεχόμενον τοῦ διαγγέλματος τοῦ Κυβερνήτου μας, καὶ διὰ μίαν φορὰν ἀκόμη ἐθαυμάσαμε τὸ μεγαλειῶδες ἔργον του.

Ἐπίσης τὴν αὐτὴν ἡμέραν ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Ε.Ο.Ν. Θηλέων Λασηθίου ἐπεσκέφθη ἀπὸ πρωΐας τὸν Σχηματισμὸν Καλοῦ Χωρίου. Φαλαγγῖται καὶ Φαλαγγίτισσαι ἦσαν παρατεταγμένοι ἑκατέρωθεν τῆς ὁδοῦ καὶ ἀπέδωσαν τιμάς. Ἡ Περιφερειακὴ ἔμεινεν ἀπείρως ἐνθουσιασμένη, ἀφ' ἑνὸς διότι ὅλοι ἀνεξαιρέτως ἔχουν ἐγκολπωθῆ τοὺς σκοποὺς τῆς Ὀργανώσεως, ἀφ' ἑτέρου δὲ διότι παρουσίασαν ὡραιοτάτην ἐμφάνισιν.

Ἡ Συναγωνίστρια Διοικήτρια συνέστησεν εἰς ὅλα τὰ παιδιὰ τῆς Ὀργανώσεως νὰ βαδίζουν ὑπερήφανα μὲ ὁδηγοὺς τοὺς μεγάλους Ἀρχηγὸς τοῦ Κράτους. Συνέστησε δὲ ἐπὶ πλέον ἀγάπην εἰς αὐτήν, διότι μόνον αὐτὴ θὰ τοὺς ἐξυψώσῃ καὶ θὰ τοὺς ἀναδείξῃ.

ΡΕΘΥΜΝΟΝ.— Τὸ Σάββατον 7 Σεπτεμβρίου ἐ. ἔ. ἡ Περιφερειακὴ Ε. Ο. Ν. Ρεθύμνης εἶχε δώσει διαταγήν, ὅπως ἅπασαι αἱ βαθμοφόροι τῆς ὑπαίθρου αἱ παρεπιδημοῦσαι εἰς Ρέθυμνον συγκεντρωθοῦν εἰς τὴν Λέσχην Ε. Ο. Ν. Ἀρρένων.

Εἰς τὴν γενομένην συγκέντρωσιν ἀνεπτύχθησαν καὶ ἐπεξηγήθησαν τὰ κάτωθι ζητήματα: Λειτουργία καὶ διοργάνωσις τῶν Τμημάτων, τακτοποίησις ἀρχείων καὶ βιβλίων Λόχων, Ταγμάτων, Φαλάγγων κλπ. Ἐφοδιασμὸς Βαθμοφόρων μὲ στολάς. Περὶ ἱεραρχικῆς ὑποβολῆς ἐγγράφων καὶ ἐγκαίρου ὑποβολῆς αὐτῶν. Περὶ μελέτης καὶ κατανοήσεως τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 72 τεύχους Κεντρικῆς Διοικήσεως.

Ἐπίσης ὡμίλησε περὶ καθηκόντων τῶν Βαθμοφόρων γενικῶς καὶ εἰδικῶς εἰς τὴν παροῦσαν κατάστασιν καὶ ἐπέστησε τὴν προσοχήν τους εἰς αὐτὸ τὸ σημεῖον, ὥστε νὰ τονώσουν τὸ αἴσθημα ἀλληλεγγύης καὶ ἀλτρουϊσμοῦ τόσον τῶν ὑπ' αὐτὰς μελῶν ὅσον καὶ τῶν λοιπῶν χωρικῶν.

Τόση δὲ ἀπήχησι βρῆκαν τὰ λόγια αὐτὰ στὶς ψυχὲς ὅλων τῶν Συναγωνιστριῶν, ὥστε ἔφυγαν γιὰ τὰ Τμήματά τους μὲ μεγαλύτερο θάρρος, μὲ χαλυβδωμένη τὴ θέλησι καὶ ἀποφασισμένες νὰ ὑποβληθοῦν σὲ κάθε θυσία προκειμένου νὰ ἐκπληρώσουν τὸ καθῆκόν των ἀδιαφορῶντας γιὰ τὰ ἐμπόδια ποὺ θὰ συναντήσουν στὸν δρόμο τους.

—Τὴν 8ην Σεπτεμβρίου ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Ε. Ο. Ν. Θηλέων Ρεθύμνης μετὰ

Τμῆμα Ε.Ο.Ν. Θηλέων Ρεθύμνης παρελαῦνον.

30 Βαθμοφόρων τῆς πόλεως Ρεθύμνης ἐξέδραμον εἰς Χανιά.

Τὴν 11ην π. μ. ἔφθασαν εἰς Χανιά, ὅπου παρέμειναν ἐπὶ 2 ὥρας διὰ νὰ ἐπισκεφθοῦν τὰ διάφορα μέρη τῆς πόλεως, καὶ κατόπιν ἀνεχώρησαν διὰ τὸ χωρίον Βουκολιὲς τῆς ἐπαρχίας Κισσάμου.

Καθ' ὅλην τὴν διαδρομὴν ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν ἐκδρομέων ἦτο ἐξαιρετικός, ἐτραγουδοῦσαν διάφορα τραγούδια πατριωτικὰ καθὼς καὶ ὕμνους.

Εἰς τὶς Βουκολιὲς ἔφθασαν στὰς 2 μ. μ. καὶ ἐκεῖ παρέμειναν μέχρι τῆς 5ης μ. μ. διασκεδάζουσαι.

Στὶς 5 μ. μ. ἐπέστρεψαν στὰ Μετόχια Ρεθύμνης, ὅπου ἡ Περιφερειακὴ Διοικήτρια Ε. Ο. Ν. Θηλέων Ρεθύμνης ἐστεφάνωσε μίαν Φαλαγγίτισσαν ἀγρότιδα μετὰ τοῦ φίλου τῆς Ε. Ο. Ν. Πολάκι.

Τὴν 1 μετὰ τὸ μεσονύκτιον ἐπέστρεψαν εἰς Ρέθυμνον κατενθουσιασμένες καὶ ζητωκραυγάζουσαι ὑπὲρ τοῦ Ἀρχηγοῦ καὶ τῆς Ε. Ο. Ν., γεμᾶτες εὐγνωμοσύνη πρὸς τὴ Διοικήτριά τους ποὺ τοὺς χάρισε μιὰ μέρα τόσο εὐχάριστη καὶ ἀληθινὰ ἀξέχαστη.

Τὴν Κυριακὴν 15ην Σεπτεμβρίου ὁ κ. Γενικὸς Ἐπόπτης Ε. Ο. Ν. μετὰ τῆς Περιφερειακῆς Διοικητρίας συνοδευομένης ὑπὸ τῆς Διοικητρίας τοῦ Ὑφαντηρίου Ε. Ο. Ν., μετέβησαν εἰς Ἀργυρούπολιν.

Ἡ Περιφ. Διοικήτρια ἐφρόντισε διὰ τὴν ἐξεύρεσιν ἔργων Φαλαγγιτισσῶν τῆς ὑπαίθρου ἵνα ταῦτα σταλοῦν εἰς τὴν Ἔκθεσιν τῆς Θεσσαλονίκης ὡς καὶ τὴν ἐξεύρεσιν Φαλαγγιτισσῶν, αἵτινες θὰ ἀναλάβουν ὑφαίνουσαι εἰς τὸν Ἀργαλειὸν τῆς Ε. Ο. Ν. ἀφ' ἑνὸς μὲν νὰ διδάξωσι τὰς συναγωνιστρίας των, ἀφ' ἑτέρου δὲ νὰ ἑτοιμάσουν ἔργα διὰ τὸ πρατήριον Ε. Ο. Ν., τὸ ὁποῖον ἤρχισε λειτουργοῦν ἀπό τινων ἡμερῶν.

Ἐν συνεχείᾳ μετέβη ἡ Περ. Διοικήτρια διὰ τοὺς ὡς ἄνω σκοποὺς εἰς Ἐπισκοπήν, Ἅγ. Κωνσταντῖνον, Ρούστικα, παραγγέλλουσαι ὅπως, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν Φαλαγγιτισσῶν

ΖΩΗ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΜΑΣ

Κίνησις Περιφερειακῶν Διοικήσεων

της, στέλλουν ὅσαι τυχὸν θέλουν ἐξ αὐτῶν ἔργα ἵνα πωλοῦνται εἰς τὸ Πρατήριον Ε.Ο.Ν.

Ἀρκετὰ συγκινητικὴ ὑπῆρξε διὰ τὴν Περιφερειακὴν Διοικήτριαν ἡ στιγμή, καθ' ἣν συνηντήθη εἰς τὸν δρόμον μὲ Φαλαγγιτίσσας τοῦ λόχου Ρουστίκων, περιερχομένας τὰ πέριξ χωρία ἀπέχοντα πλέον τῆς μιᾶς ὥρας καὶ κρατούσας εἰς τὰς χεῖράς των λαχνοὺς καὶ ἕνα τραπεζομάνδηλο, τὸ ὁποῖον ἔβγαζαν εἰς τὸ λαχεῖον ἵνα εἰσπράξουν χρήματα καὶ στείλουν ταῦτα διὰ τὴν νέαν «Ἕλλην» μας. Μετ' ἐνθουσιασμοῦ καὶ συγκινήσεως ἐσταμάτησαν τὴν Περιφ. Διοικήτριαν καὶ τῆς ἔδωσαν λαχνοὺς ἐνῶ μία ἐξ αὐτῶν ἐκαρφίτσωσε ταινίας τὰς ὁποίας καὶ αὗται ἔφερον ἐπάνω των μὲ τὰς λέξεις: «Ἕλλη», «Πιστεύουμε, θέλουμε, μποροῦμε», «Ἡ 4η Αὐγούστου ἡμέρα Ἐθνικῆς Ἀναγεννήσεως».

Τὸ ἀπόγευμα ἐπανῆλθον εἰς Ρέθυμνον τὴν δὲ 4ην μ.μ. μετέβη ἡ Περιφ. Διοικήτρια διὰ τοὺς αὐτοὺς ὡς ἄνω σκοποὺς εἰς Ἀμάρι, εἰς τὸ ὁποῖον μετ' ἐνθουσιασμοῦ ἅπαντα τὰ μέλη τὴν ὑπεδέχθησαν.

Τὴν παρελθοῦσαν Δευτέραν εἰς τὴν Λέσχην Ε. Ο. Ν. Ἀρρένων ἐγένετο κοινὴ συγκέντρωσις τῶν βαθμοφόρων τῶν Περιφ. Διοικήσεων Ε. Ο. Ν., καθ' ἣν ἀνεπτύχθη ὑπὸ συναγωνιστοῦ ἡ σύνθεσις τοῦ Κυβερνητικοῦ Ἐπιτρόπου ὑπὸ τὸν τίτλον «Δὲν λησμονοῦμεν». Ταύτης ἐπηκολούθησε συζήτησις σχετικὴ μὲ τὸν τορπιλλισμὸν τοῦ ἐνδόξου πολεμικοῦ μας καὶ τὴν ἱστορία του.

Πρὸ ἡμερῶν ὁ Γεν. Ἐπόπτης Ε. Ο. Ν. ἐπεσκέφθη τὸ στρατόπεδον Ε. Ο. Ν. Ἀρρένων «Ἰ. Μεταξᾶς». Παρηκολούθησε τὴν διδασκαλίαν τοῦ μαθήματος τῆς σωματικῆς ἀγωγῆς, ἔμεινε δὲ ἐντελῶς ἱκανοποιημένος, τόσον ἀπὸ τὸν τρόπον τῆς διδασκαλίας, ὅσον καὶ ἀπὸ τὴν παρατηρηθεῖσαν πειθαρχίαν. Μετὰ τὴν λῆξιν τοῦ μαθήματος ὁ Γεν. Ἐπόπτης ὡμίλησε περὶ πειθαρχίας καὶ ἐστιγμάτισε τὸν τορπιλλισμὸν τῆς «Ἕλλης».

Ὁ ἀναπληρωτὴς τοῦ Περιφ. Διοικητοῦ Α' Ἐπιτελὴς τῆς Περιφ. Διοικήσεως Ἀρρένων μετέβη μετὰ τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Κοινωφελῶν ἔργων εἰς Πρασσὲς δι' ἐξεύρεσιν τοῦ καταλλήλου χώρου πρὸς ἐνέργειαν ἀναδασωτικῶν ἐργασιῶν. Ἐπίσης μετέβη εἰς τὸ χωρίον Μαρουλᾶ πρὸς ἐξέτασιν τοῦ ὑπὸ τῆς Κοινότητος παραχωρηθέντος ἀγροῦ διὰ τὴν δημιουργίαν προτύπου ἐλαιῶνος.

Ὡσαύτως μετέβη εἰς τὸ χωρίον Γιαννοῦδι πρὸς παραλαβὴν τοῦ ὑπὸ τοῦ ἐνθουσιώδους συνεργάτου Ε. Ο. Ν. ὑποστρατήγου ἐ. ἀ. κ. Γιαλούντα παραχωρηθέντος ἀγροῦ διὰ νὰ χρησιμεύσῃ πρὸς δημιουργίαν προτύπου δενδροκομείου.

ΤΑ ΝΗΣΙΑ

ΥΔΡΑ.— Κατὰ τὴν τακτικὴν συγκέντρωσιν τῶν μελῶν τοῦ Ὑποτομέως τῆς προπαρελθούσης Κυριακῆς, οἱ Φαλαγγῖται καὶ Σκαπανεῖς, αὐθορμήτως, ἐκδηλοῦντες οὕτω τὰ πρὸς τὴν Πατρίδα αἰσθήματά των, προέβησαν μεταξύ των εἰς ἔρανον ὑπὲρ τῆς κατασκευῆς τῆς νέας «Ἕλλης».

Τὸ συλλεγὲν ποσὸν ἐκ δρχ. 525 ἔθεσαν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ Ἀρχηγοῦ πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον.

Φαλαγγῖται Ε.Ο.Ν. Λυσιμαχίας Μεσολογγίου.

ΘΡΑΚΗ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΣ.— Τῇ 14η Σεπτεμβρίου καὶ ἡμέρᾳ Σάββατον ἐτελέσθησαν εἰς τὴν πόλιν μας τὰ ἐγκαίνια τῆς κινητῆς ἐκθέσεως τοῦ Ὑπουργείου Τύπου καὶ Τουρισμοῦ τῆς πρώτης τετραετίας τοῦ ἔργου τῆς Κυβερνήσεως τῆς 4ης Αὐγούστου. Εἰς τὴν τελετὴν τῶν ἐγκαινίων παρευρέθησαν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης, ὁ Ὑπουργὸς Γεν. Διοικητὴς Θράκης κ. Ε. Καλαντζῆς, ὁ Νομάρχης Ἕβρου ὡς καὶ οἱ Νομάρχαι Δράμας, καὶ Καβάλλας, ὁ Διοικητὴς Ε' Σ. Στρατοῦ, ὁ Δήμαρχος Ἀλεξανδρουπόλεως καθὼς καὶ ὁμάδες Φαλαγγιτῶν καὶ Φαλαγγιτισσῶν.

Τὰ ὀχήματα τῆς ἐκθέσεως παρέμειναν εἰς τὴν πόλιν μας δύο ἡμέρας καὶ πλῆθος λαοῦ τῆς πόλεώς μας καὶ τῶν περιχώρων ἐπεσκέφθησαν αὐτήν.

ΚΟΜΟΤΙΝΗ.— Ἐκ τοῦ Στρατοπέδου Δουρούτης Ἰωαννίνων ἐστάλη ἡ κάτωθι ἐπιστολὴ πρὸς τὸν Περ. Διοικητὴν Ροδόπης:

Συναγωνισταί,

Δεχθῆτε τὸν θερμὸν χαιρετισμόν μας ἀπὸ τὴν ἱστορικὴν Μονὴν Δουρούτης, ποὺ εἶναι ἐγκατεστημένο τὸ Στρατόπεδό μας.

Συναγωνισταὶ καὶ ἡμεῖς θερμοὶ στὸν κοινὸν ἀγῶνα ποὺ ἄνοιξε ὁ Μεγάλος Κυβερνήτης γιὰ τὴν προκοπὴ τῆς Χώρας.

Ἠπειρωτοποῦλες ἡμεῖς, ἔχοντας μέσα μας τὴν φλόγα καὶ τὸν πατριωτισμὸ ποὺ μᾶς ἐκληρονόμησαν οἱ ἔνδοξοι καὶ τιμημένοι πρόγονοί μας, ἐμπνευσμένες κι' ἀπὸ τὴν αὐταπάρνησιν καὶ τὸν πατριωτισμὸν τῶν ἐνδόξων ἡρώων τοῦ 12 - 13, ποὺ τάφηκαν γιὰ τὸν ξελυτρωμό μας στὶς Ἠπειρωτικὲς κορφὲς κι' ἀπ' ἔξω ἀπ' τὴ Δουρούτη, ὅταν μὲ τὸ Βελισσάριο τὸν τιμημένο ἀρχηγὸ τραβοῦσαν γιὰ τὰ Γιάννενα, Συναγωνισταὶ καὶ Σᾶς, σᾶς ἀντιπροσωπεύουμε ὅλους σ' ἕνα καθῆκον ἀποδόσεως φόρου τιμῆς κι' εὐγνωμοσύνης πρὸς τοὺς θαμμένους Ἥρωας τοῦ 13 κοντὰ στὸ Στρατόπεδό μας, ὅπου καὶ Στήλη ἀναμνηστική.

Ἐμπρὸς μέλη τῆς Ε. Ο. Ν. τῆς Ἑλλάδος ἂς ἀγωνισθῶμεν ἀπόγονοι μιᾶς τέτοιας γενιᾶς, καὶ ἂς ταχθοῦμε φρουροὶ πιστοὶ τῶν Ἱερῶν ὑποθηκῶν τῶν προγόνων, ἂς δειχθοῦμε συνεχισταὶ τῶν μεγάλων ἐκείνων δεσμῶν ἂν θέλουμε μιὰ μέρα, μὲ δίκαιη περηφάνεια, νὰ ποῦμε στὸ Μεγάλο Ἀρχηγό, ἰδοὺ ἡ Ἑλλάδα ἀναγεννημένη ἀπὸ μᾶς.

Ἡ Στρατοπεδάρχης

Αὐτὴ ἐκοινοποιήθη καὶ ἀνεγνώσθη εἰς ἅπαντα τὰ κλιμάκια, ἑρμηνεύθη ἡ μεγάλη σημασία τῆς ἀδελφικῆς ἀγάπης μεταξὺ ὅλων τῶν μελῶν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας καὶ ὁ σκοπὸς τῆς τοιούτου εἴδους ἀλληλογραφίας μεταξὺ τῶν τμημάτων.

Εἰς ἀπάντησιν δὲ τοῦ ὡς ἄνω χαιρετισμοῦ ἀπεστάλη ὁ κάτωθι εὐχαριστήριος χαιρετισμός:

«Ἐν Κομοτινῇ τῇ 9η Σεπτεμβρίου 1940)Ε. Πρὸς τὴν Στρατοπεδάρχην Στρατοπέδου Δουρούτης. Εἰς Ἰωάννινα

Συναγωνίστριαι,

Ἀπαντῶντες εἰς τὸν χαιρετισμὸν τὸν ὁποῖον μᾶς ἀπηυθύνατε ἀπὸ τὸ Στρατόπεδον τῆς Δουρούτης, ἑνὸς ἐκ τῶν πλείστων ἱστορικῶν σημείων καὶ μνημείων τὰ ὁποῖα διακοσμοῦν τὴν Ἠπειρωτικὴν γῆν, ἀπευθύνομεν καὶ ἡμεῖς εἰλικρινῆ καὶ ἐγκάρδιον χαιρετισμὸν πρὸς τὰ Ἠπειρωτόπουλα καὶ τὶς Ἠπειρωτοποῦλες, οἱ ὁποῖες πιστὲς καὶ συνεπεῖς πρὸς τὶς ἀθάνατες παραδόσεις τῆς εὐάνδρου πατρίδος των, εὑρίσκονται πάντοτε εἰς τὰς ἐπάλξεις τῶν φρουρίων καὶ τῶν βάσεων ἀπὸ τὶς ὁποῖες ξεκινάει ἡ δόξα καὶ ἡ εὐτυχία τῆς Πατρίδος.

Μὲ τὸν ἐντονώτερον Ἐθνικὸν παλμὸν καὶ μὲ ὡλοκληρωμένην τὴν σκέψιν στρέφει σήμερον τὸ Πανελλήνιον τὴν ψυχὴν καὶ τὴν καρδίαν πρὸς τὴν ἱστορικὴν αὐτὴν Ἑλληνικὴν γῆν, πανέτοιμον νὰ προσφέρῃ ἑκατόμβας διὰ τὴν ἀκεραιότητα καὶ τὴν ἀνεξαρτησίαν της. Εἰς τὴν σκέψιν τῶν μελῶν τῆς Ἐθνικῆς Ὀργανώσεως Νεολαίας μία μόνον ἄποψις κυριαρχεῖ: «Κάθε θυσία διὰ τὴν ἔνδοξον Ἤπειρον δὲν εἶναι μεγάλη» καὶ μιὰ μυριόστομος καὶ στεντορεία φωνὴ βγαίνει «Ζήτω ἡ Ἤπειρος».

Ὁ Περιφερειακὸς Διοικητὴς καὶ ἐ. ἀ. ὁ Ὑποδιοικητής».

ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

ΣΕΡΡΑΙ.— Ὁ Ἀρχηγὸς τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικὸς Ἐπιθεωρητὴς τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Ἰωάν. Μεταξᾶς ἀπεδέχθη αἴτησιν τοῦ Διοικητοῦ τῆς Α. XXVI Περιφερειακῆς Διοικήσεως, δι' ἧς οὗτος ζητεῖ νὰ ἀπαλλαγῇ τῶν ὡς Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ καθηκόντων του λόγῳ τῶν πολλῶν ὑπηρεσιακῶν ἀσχολιῶν του.

Ὁ Ἀρχηγὸς ἐξέφρασε πρὸς τὸν ἀποχωροῦντα Περιφερειακὸν Διοικητὴν τὴν πλήρη αὐτοῦ εὐαρέσκειαν διὰ τὴν μέχρι τοῦδε ἐν τῇ Ε. Ο. Ν. δρᾶσίν του καὶ ἀνέθηκε προσωρινῶς τὰ καθήκοντα τοῦ Περιφερειακοῦ Διοικητοῦ εἰς τὸν Συνεργάτην τοῦ Χρυσοῦ Σήματος κ. Νικόλαον Βέλλιον, Ἰατρόν, διατελέσαντα Α' Ἐπιτελῆ τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως.

Ὁ νέος Διοικητὴς ἅμα τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων του ἀπηύθυνε πρὸς ἁπάσας τὰς Ὑποδιοικήσεις καὶ τοὺς Σχηματισμοὺς τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως τὴν κάτωθι Ἡμερησίαν Διαταγήν:

ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΓΗ ΔΙΟΙΚΗΣΕΩΣ
τῆς 2ας Σεπτεμβρίου 1940)Ε

Κατόπιν τῆς ὑπ' ἀριθμ. 13373 Διαταγῆς τοῦ κ. Ἀρχηγοῦ τῆς Κυβερνήσεως καὶ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ τῆς Ε. Ο. Ν. ἀνέλαβον ἀπὸ σήμερον προσωρινῶς τὴν Διοίκησιν τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως Σερρῶν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ἀπευθύνω θερμὸν χαιρετισμὸν εἰς τοὺς συναγωνιστάς, ὅσον καὶ εἰς τοὺς νέους τοιούτους συνιστῶν πειθαρχίαν καὶ ἐργασίαν πρὸς εὐόδωσιν τοῦ μεγάλου ἔργου ὅπερ μᾶς ἐνεπιστεύθη ὁ Ἀρχηγός.

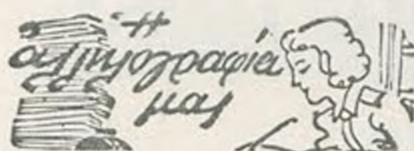
Εἰς τὸν Διοικητὴν Περιφερειακῆς Ὑποδιοικήσεως συναγωνιστὴν Χατζηδῆμον ἀναθέτω καὶ τὰ καθήκοντα ἀπὸ σήμερον τοῦ Περιφερειακοῦ Ὑποδιοικητοῦ τῆς Α. XXVI Περιφερειακῆς Διοικήσεως πρὸς εὐχερεστέραν παρακολούθησιν τῆς ὅλης ἐν τῷ νομῷ ἐργασίας τῆς Ε. Ο. Ν.

Ὁ Περιφερειακὸς Διοικητής

Συμφώνως πρὸς τὴν ἀνωτέρω Διαταγὴν καὶ ἐν συνδυασμῷ πρὸς μεταγενεστέραν τοιαύτην τὰ Ἐπιτελεῖα τῆς Διοικήσεως καὶ Ὑποδιοικήσεως Σερρῶν πρὸς εὐχερεστέραν διεξαγωγὴν τῆς ὑπηρεσίας συγχωνεύονται εἰς ἕν, τῆς σχετικῆς πρὸς τὴν Ὑποδιοίκησιν Ε. Ο. Ν. Σερρῶν ἀλληλογραφίας ἀπευθυνομένης τοῦ λοιποῦ πρὸς τὴν Α. XXVI Περιφερειακὴν Διοίκησιν (Τμῆμα Ὑποδιοικήσεως Σερρῶν).

Τὸ οὕτως συγκροτούμενον Ἐπιτελεῖον ὀνομαζόμενον Ἐπιτελεῖον τῆς Α. XXVI Περιφερειακῆς Διοικήσεως θὰ ἐκτελῇ καὶ τὰ μέχρι τοῦδε καθήκοντα τοῦ Ἐπιτελείου τῆς Ὑποδιοικήσεως Σερρῶν, θέτον πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ ταύτην ὑπ' ὄψιν τοῦ Ὑποδιοικητοῦ τῆς Περιφερειακῆς Διοικήσεως κ. Ἰωάν. Χατζηδήμου ἐνασκοῦντος καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ Διοικητοῦ τῆς Ὑποδιοικήσεως Σερρῶν.

Φαλαγγίτισσαι Ε. Ο. Ν. Θηλέων Χαλκιδικῆς.

Χειρόγραφα καὶ φωτογραφίες δημοσιευόμενα ἢ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ

ΕΥΔΟΞΙΑΝ ΚΑΝΔΗΛΙΩΤΟΥ. Τὸ δημοσιεύομεν σ' αὐτὴν τὴν στήλην:

Ο ΝΑΥΤΟΦΑΛΑΓΓΙΤΗΣ

'Ηλιοκαμένο σῶμα
μ' ἀτσάλινη καρδιά,
καὶ τοῦ χαλκοῦ τὸ χρῶμα
ναύτης σωστὸς παιδιά!

'Η θάλασσα τὸν νοιάζει
γυρεύει κεῖ δουλειὰ
κυττάξετε πῶς μοιάζει
ναύτης σωστὸς παιδιά!

Χέρια σφικτοδεμένα
μὲ μπράτσα γιὰ δουλειὰ
νεῦρα δυναμωμένα,
ναύτης σωστὸς παιδιά!

Κ. ΔΕΝΔΡΑΜΗΝ. "Οχι, στὴ στήλη αὐτὴ δὲν δημοσιεύονται τὰ καλύτερα, ἀλλ' ὅσα νομίζομεν ὅτι πρέπει ἢ καλὸν εἶναι νὰ δημοσιευθοῦν διὰ τὸν ἕνα εἴτε τὸν ἄλλο λόγον.— ΗΛΕΚΤΡΑΝ ΒΟΥΚΥΚΛΑΚΗ. Τὸ ποίημά σου — παρὰ τὰς ἐπανειλημμένας συστάσεις μας — εἶναι γραμμένο καὶ στὶς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ. Δὲν ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν. — Ι. Ν. ΚΛΕΟΠΑΝ. Οἱ πνευματικὲς ἀσκήσεις ἐδόθησαν στὸν ἁρμόδιον συντάκτην, ποὺ θὰ σοῦ ἀπαντήσῃ ἐν καιρῷ στὴν οἰκεία στήλη ἀλληλογραφίας πνευματικῶν ἀσκήσεων. — ΝΙΚΟΛΑΟΝ ΔΟΥΒΙΤΣΑΝ. 'Ομοίως. — ΑΝΔΡΕΑΝ ΕΥΑΓΓ., Σκαπανέα. 'Ελάβαμε τὰ ποιήματα, ποὺ μᾶς ἔστειλες. Γράψε μας τὴν καθαρὰν ἀλήθεια ἂν εἶναι δικά σου ἢ ἂν τὰ ἀντέγραψες. Δὲν ἔτυχε νὰ τὰ ἔχωμε ξαναδιαβάσει, ἀλλὰ δὲν μποροῦμε καὶ νὰ πιστέψωμε πὼς εἶναι δυνατὸν ἕνας μικρὸς σκαπανέας νὰ γράψῃ στίχους σὰν κι' αὐτούς:

Στοῦ σπιτιοῦ τὴν αὐλὴ
μὲ μιὰ πέτρα - σφυρὶ
στὸ χεράκι
μὲ τὴν πέτρα χτυπᾷ,
γιὰ νὰ φτιάσῃ παιδιὰ
καραβάκι.

Τὸ γράψιμό σου φανερώνει μαθητὴ τῆς Γ' τάξεως δημοτικοῦ. "Αν εἶναι δικά σου σοῦ λέμε «μ π ρ ά β ο!». 'Αλλ' ἂν δὲν εἶναι καὶ τάχῃς ἀντιγράψει τότε... ἔ! τότε θὰ τὰ ξαναποῦμε. Πάντως κι' ἐμεῖς θὰ ψάξωμε στὶς παιδικὲς ἀνθολογίες καὶ στ' ἀναγνωστικά. Περιμένομε ὅμως πρὶν νὰ μᾶς ὁμολογήσῃς σὺ μόνος τὴν ἀλήθεια. Σπεῦσε! — ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΝ ΠΑΠΑΛΕΞΟΠΟΥΛΟΝ. Κοίταξέ το τυπωμένο καὶ πές μας, 'Αλέκο, ἂν εἶναι ποίημα αὐτό:

'Εγὼ εἶμαι ὁ φαλαγγίτης,
ποὺ λάμπω σὰν πλανήτης
μέσα στὴ μπλὲ στολή μου
τὸ λέει κι' ἡ ψυχή μου.

"Εχω στὸ πλάϊ σκαπανεῖς,
ποὺ εἶναι κι' αὐτοὶ καλὴ ἐλπὶς
μέσα στὴ μπλὲ στολή τους
τὸ λέει κι' ἡ ψυχή τους.

Δὲν ἀμφισβητοῦμε ὅσα γράφεις, δὲ μᾶς ἀρέσει ὅμως ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο τὰ γράφεις.— ΔΕΣΠΟΙΝΑΝ ΙΩΑΝΝΟΥ ΤΟΨΗ. Καλογραμμένη ἡ ἔκθεσίς σου «'Η 4η Αὐγούστου». Δέξου τὰ θερμότερα συγχαρητήριά μας γιὰ τὴν ἀγάπη σου πρὸς τὸν 'Αρχηγὸν καὶ τὸ ἔργον του. 'Ιδοὺ μία περικοπὴ τῆς ἐκθέσεώς σου: «"Ολ' αὐτὰ (τὰ ἐθνικὰ καὶ κοιωφελῆ ἔργα) ἔγιναν ἀ-

Η ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΙΣ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

'Ο Σύνδεσμος τῶν 'Ελλήνων Βιομηχάνων καὶ Βιοτεχνῶν προέβη εἰς ἀπόφασιν, κοινοποιηθεῖσαν εἰς τὰ μέλη αὐτοῦ, διὰ τῆς ὁποίας τὸ πτυχίον τῆς Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν ἀναγνωρίζεται ὡς πτυχίον ἀνωτέρων σπουδῶν καὶ ὁ κάτοχος τοῦ πτυχίου τυγχάνει προτιμήσεων εἰς τὰς ἐπιχειρήσεις κατὰ τοὺς διορισμοὺς καὶ τὰς προαγωγάς. 'Εν τῷ μεταξὺ εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ 'Ακαδημίας 78 οἴκημα τῆς Σχολῆς ἤρξαντο κατὰ τὰ ἀπογεύματα αἱ ἐγγραφαὶ πρωτοετῶν. Τῶν κατὰ τὸ ἐφετεινὸν ἔτος εἰσακτέων ὁ ἀριθμὸς θὰ εἶναι μᾶλλον περιωρισμένος.

✻ ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ ΤΗΣ Ε.Ο.Ν. ✻

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΙΣ.— Τὴν 15ην Σεπτεμβρίου ἐτελέσθησαν οἱ 'Αθλητικοὶ Διαγωνισμοὶ εἰς τὴν Πρωτεύουσαν τοῦ Νομοῦ Σερρῶν, Σέρρας. Εἰς τοὺς ὡς ἄνω 'Αθλητικοὺς διαγωνισμοὺς συμμετέσχον αἱ Περιφ. Διοικήσεις: Πρωτευούσης Βορρᾶ, Πειραιῶς, Σερρῶν, Καβάλλας, Ροδόπης, "Εβρου. Νικήτρια ὁμὰς ἀνεδείχθη ἡ ὁμὰς Περιφ. Διοικήσεως "Εβρου μὲ τὴν κάτωθι γενικὴν βαθμολογίαν:

1) Διοίκησις Ν. "Εβρου βαθμοὶ 84, 2) Διοίκησις Πρωτευούσης βαθμοὶ 75, 3) Διοίκησις Ν. Ροδόπης βαθμοὶ 43, 4) Διοίκησις Ν. Δράμας βαθμοὶ 33, 5) Διοίκησις Ν. Σερρῶν βαθμοὶ 29, 6) Διοίκησις Ν. Καβάλλας βαθμοὶ 27.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ.— Παρουσίᾳ τοῦ 'Υπουργοῦ Γενικοῦ Διοικητοῦ τῆς Μακεδονίας καὶ Γενικοῦ 'Επόπτου τῆς Ε. Ο. Ν. κ. Κυρίμη, τοῦ Κ.Ε.Ν. Συναγωνιστοῦ κ. Κανελλοπούλου, τῆς Περιφ. Διοικητρίας Ε. Ο. Ν. Πρωτευούσης καὶ πλήθους κόσμου, ἐτελέσθησαν τὴν προπαρελθοῦσαν Κυριακὴν εἰς τὸ Στάδιον τοῦ 'Ηρακλέους ἀθλητικοὶ ἀγῶνες μεταξὺ τῶν Περιφερειακῶν Διοικήσεων Πρωτευούσης, Δ. Α. Σ., Τρικκάλων, Λαρίσης, Βόλου καὶ Θεσσαλονίκης.

Οἱ ἀγῶνες ἐστέφθησαν ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας. Τὰ τεχνικὰ ἀποτελέσματα ἔχουσιν οὕτως:

100 μ.: 1) 'Ιωαννίδης (Τρικ.) 11.5)10, 2) Βορτσέλλας (Θεσ)νίκη) 11.5)10, 3) Σακελλαρίου ('Αθην.).

Σφαιροβολία: 1) Γερασιμίδης ('Αθην.) 11.97, 2) Πετσᾶς (Λαρ.) 11.53, 3) Γιαταγάνας ('Αθην.) 11.48.

"Αλμα εἰς ὕψος (Φαλαγγιτισσῶν): Σαμπράκου ('Αθην.) 1.33, 2) Παπαδημητρίου('Αθηνῶν) 1.30, 3) Καραντάνου (Λαρ.) 1.30.

400 μ.: 1) Λαμπρινίδης ('Αθην.) 53.8, 2) Λιαβίδης ('Αθην.) 54.7, 3) Τέγος (Τρικ.) 54.8.

Δισκοβολία ἐλευθέρα: 1) Πέτσας (Λαρ.) 34.73, 2) Γιαταγάνας ('Αθην.) 33.30 3) Τσίτας ('Αθην.) 33.27.

"Αλμα εἰς ὕψος: 1) Πανταζῆς ('Αθην.) 1.75, 2) Μάργαρης (Λαρ.) 3) Λυμπερόπουλος ('Αθην.).

"Αλμα εἰς μῆκος Φαλαγγιτισσῶν: 1) Γιαννακοῦ (Τρικ.) 4.52, 2) Καλογήρου (Λαρ.) 4.50, 3) Φιλιππῆ ('Αθην.) 4.33.

800 μ.: 1) Κασίμης (Τρικ.) 2.5.7, 2) Καβινόπουλος (Θεσ.), 3) 'Ιατροῦ ('Αθην.) 2.10.

'Ακοντισμός: 1) Γεωργόπουλος ('Αθην.) 50.20, 2) Σαμολαδᾶς (Τρικ.) 49.28, 3) Λυμπέρης (Λαρ.) 48.07.

50 μ. Φαλαγγιτισσῶν: 1) Βόζου (Θεσ.) 8.5, 2) Βάρβογλη ('Αθην.) 8.9, 3) Γιαννακοῦ (Τρικ.) 9.

Τριπλοῦν: 1) Νικολάου (Λαρ.) 13.62, 2) Λυμπερόπουλος ('Αθην.) 12.86, 3) Παππᾶς (Τρικ.) 12.68.

3000μ.: 1) Ζαρακωνίδης (Λαρ.) 9.46.4, 2) Σμυρλόγλου (Θεσ.) 9.5.15, 3) Νανιουδάκης (Λαρ.) 9.5.2.

"Αλμα εἰς μῆκος: 1) Χατζηνικολάου(Λαρ.) 6.65, 2) Μάργαρης (Λαρ.) 6.65, 3) 'Ιωαννίδης (Τρικ.) 6.60.

Σκυταλοδρομία 4 γῦροι τοῦ σταδίου: 1) 'Αθῆναι 2.53,9, 2) Δ.Α.Σ. 'Αθηνῶν 2,5, 3) Τρίκκαλα.

Γενικὴ βαθμολογία: 1) 'Αθῆναι 65, 2) Λάρισα 62, 3) Δ.Α.Σ. 45.

ΦΛΩΡΙΝΑ.— 'Ετελέσθησαν τὴν Κυριακὴν 15ην Σεπτεμβρίου ἀγῶνες τοῦ Β' 'Αθλητικοῦ Διαγωνισμοῦ, τῶν ὁποίων τὰ ἀποτελέσματα ἔχουν ὡς ἀκολούθως:

'Απὸ τοὺς κολυμβητικοὺς ἀγῶνας τῆς Π.Δ.Α. Καβάλλας.

α) Δρόμος 100 μ.: 1) Θεοδοσίου (Φλωρ.) 12,2)10, 2) Δημητρακόπουλος (Πέλλης), 3) Χατζηϊωάννου (Φλωρ.), 4) Νασίκας (Κοζάνης), 5) Φιλιππίδης (Πέλλης), 6) Παπαφράγκου (Κοζάνης).

β) Δρόμος 400 μ.: 1) Σαπουντζῆς (Φλωρ.) 57, 2) Θεοδοσίου (Φλωρ.), 3) Καραθᾶνος (Κοζάνης), 4) Γκᾶνος (Χαλκιδ.), 5) Γαβουλίδης (Κιλκίς), 6) Κανδύλης (Κοζάνης.

γ) 800 μ.: 1) Σαπουντζῆς (Φλωρ.) 2,16, 2) Τσίκουλας (Χαλκιδ.), 3) Γαβουνίδης(Κιλκίς), 4) Πάκαρης (Φλωρ.), 5) Νίκου (Κοζάνης), 6) Εὐγενίδης (Πέλλης).

δ) 3000 μ.: 1) Παπαδάφου (Φλωρ.) 11,58', 2) Μαργαρίτης (Κοζάνης), 3) Τόντης (Πέλλης), 4) Παναγιώτου (Κοζάνης), 5) Χατζηπροδρόμου (Φλωρ.), 6) 'Ηλιάδης (Χαλκιδ.).

ε) "Αλμα εἰς μῆκος: 1) Μοσκὼφ (Κιλκίς), 5,91 μ., 2) Παπαφράγκος (Κοζάνης) 5,75 μ., 3) Τσαούσκογλου (Κιλκίς) 5,67 μ., 4) Δημητριάδης (Φλωρ.) 5,55 μ., 5) Γέντζης (Πέλλης) 5,70 μ., 6) Φιλιππίδης (Πέλλης) 5,45 μ.

στ) "Αλμα εἰς ὕψος: 1) Σταμουλίδης (Φλωρ.) 1,70 μ., 2) Δημητρακόπουλος (Πέλλης) 1,65 μ., 3) Πλατῆς (Φλωρ.) 1,60 μ., 4) Τσαούσκογλου (Κιλκίς) 1,55 μ., 5) 'Ασημηνάρης (Χαλκιδ.) 1,50 μ., 6) Γκάνας (Χαλκιδ.) 1,50 μ.

ζ) "Αλμα τριπλοῦν: 1) Μοσκὼφ (Κιλκίς) 12,76 μ., 2) Σταμουλίδης (Φλωρ.) 12,66 μ., 3) Χρυσοχοΐδης (Φλωρ.) 11,65 μ., 4) 'Αποστολίδης (Χαλκιδ.) 11,62 μ., 5) Κάρτης (Πέλλης) 11,57 μ., 6) 'Ασημηνάρης (Χαλκιδικῆς) 11,31 μ.

η) Σκυταλοδρομία 4×300 μ.: 1) Φλώρινα, 2) Πέλλα, 3) Κοζάνη, 4) Κιλκίς, 5) Χαλκιδική.

θ) 'Ελευθέρα Δισκοβολία: 1) Δημητριάδης (Φλωρ.) 31,8 μ., 2) Θεοδοσιάδης (Κιλκίς) 29,20 μ., 3) Σαντᾶς (Χαλκιδ.) 27,95 μ., 4) Χορομίδης (Φλωρ.) 24,46 μ., 5) Χαραλαμπίδης (Χαλκιδ.) 23,66 μ., 6) Χατζηδημητρίου (Πέλλης) 22,30 μ.

ι) 'Ακοντισμός: 1) Πετκόπουλος (Φλωρ.) 46,50 μ., 2) 'Αποστολίδης (Χαλκιδ.) 45 μ., 3) Τσῶτσος (Φλωρ.) 40,70 μ., 4) Τυφόξυλος (Κοζάνης) 40,20 μ., 5) Παναγιώτου (Πέλλης) 33,50 μ., 6) Χαραλαμπίδης (Κιλκίς) 30,50 μ.

ια) Σφαιροβολία: 1) Τσαπαρόπουλος(Φλωρίνης) 11,93 μ., 2) Σαντᾶς (Χαλκιδ.) 10,26 μ., 3) Χρυσοχοΐδης (Φλωρ.) 10,24 μ., 4) Στεφανίδης (Χαλκιδ.) 10,00 μ., 5) Χατζηδημητρίου (Πέλλης) 9,20 μ., 6) Παπαγκιώτης (Κοζάνης) 5,75 μ.

ιβ) "Αλμα εἰς ὕψος Φαλαγγιτισσῶν: 1) Στάγιου (Πέλλης) 1,25 μ., 2) Χασάπη (Κοζάνης) 1,25 μ., 3) Τιτέλλη (Κοζάνης) 1,20 μ., 4) Λαζαρίδου (Κιλκίς) 1,20 μ., 5) Μήρτσου (Φλωρ.) 1,20 μ., 6) Σιμώτου (Φλωρ.) 1,15 μ.

ιγ) "Αλμα εἰς μῆκος Φαλαγγιτισσῶν: 1) Γεωργίου (Πέλλης) 3,90 μ., 2) Παπαμιχαὴλ (Κοζάνης) 3,88 μ., 3) Μήρτσου (Φλωρ.) 3,88 μ., 4) 'Αλεξίου (Φλωρ.) 3,73 μ., 5) Κατσικᾶ (Κοζάνης) 3,53 μ., 6) Ταμπούση (Χαλκιδ.) 3,53 μ.

ιδ) Δρόμος 60 μ. Φαλαγγιτισσῶν: 1) Χασάπη (Κοζάνης) 8, 9', 2) Λαζαρίδου (Κιλκίς), 3) Παπαμιχαὴλ (Κοζάνης), 4) Γεωργίου (Πέλλης).

ΓΕΝΙΚΗ ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ

'Αρρένων: 1) Φλώρινα 93 βαθμούς, 2) Χαλκιδικὴ 38 βαθμ., 3) Κοζάνη 32 βαθμ., 4) Πέλλα 31 βαθμ., 5) Κιλκὶς 31 βαθμ.

Φαλαγγιτισσῶν: 1) Κοζάνη 26 βαθμούς, 2) Πέλλα 15 βαθμ., 3) Φλώρινα 10 βαθμ., 4) Κιλκὶς 8 βαθμ., 5) Χαλκιδικὴ 1 βαθμ.

(Συνέχεια τῆς ἀλληλογραφίας)

πὸ τὸ χέρι τοῦ μεγάλου Ἀρχηγοῦ μας, ἀπ' αὐτὸ τὸ σωτήριο χέρι, ποὺ τὸ ὁδηγεῖ ὁ καλὸς Θεός. Τὸ ὄνομα τοῦ Ἰωάννου Μεταξᾶ δὲν θὰ σβήση ποτέ, θὰ μείνῃ βαθειὰ χαραγμένο στὴν καρδιὰ τοῦ Ἔθνους». — ΙΩΑΝΝΗΝ ΡΙΓΓΑΝ. Τὸ ποίημά σου «Ἡ ἀθάνατη Ἑλλάδα» ὑστερεῖ ἀκόμη καὶ στιχουργικῶς. Σωστὰ εἶναι ὅσα γράφεις ἀπὸ ἀπόψεως ἱστορικῆς, ἀλλὰ πετιέσαι ἀπὸ τὸ ἕνα στὸ ἄλλο θέμα μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ *ριμάρῃς*! Μεταφέρομε ἐδῶ ἕνα τετράστιχο ὡς δεῖγμα:

> Τιμὴ καὶ δόξα εἰς ἐμᾶς,
> τοὺς νέους τῆς Ἑλλάδος
> ὅπου στὰ χρόνια μας ὑψώθηκε
> τὸ ἄνθος τῆς Παλλάδος.

ΑΘΑΝ. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ. Ὡραία ἡ ἐπιστολή σου. Σ' εὐχαριστοῦμε καὶ σὲ συγχαίρομε. — Χ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΝ. Τὰ «Ἔξυπνα καὶ κουτά» ἀνεπιτυχῆ. — ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΓΕΩΡΓΑΚΟΝ, ἀνάπηρον πολέμου, Νεοχώριον Γυθείου. Τὸ ποίημά σας πολὺ μακρὺ διὰ τὸν στενὸν χῶρον τῆς «Νεολαίας». Δεκατέσσερα τετράστιχα σὲ δεκαπεντασυλλάβους στίχους. — ΠΕΤΡΟΝ ΑΝΤΩΝΙΑΔΗΝ. Μεταφέρομεν ἐδῶ τὸ ἀπόκομμα ποὺ μᾶς ἔστειλες. Παρακαλοῦμε νὰ συγχαρῇς καὶ ἐκ μέρους τῆς «Νεολαίας» τὸν φίλον καὶ συναγωνιστήν.

Μία ὡραία χειρονομία

Ὁ Φαλαγγίτης Ἀγγελίδης Ἀθανάσιος προχθὲς τὸ ἀπόγευμα ἀνεῦρεν εἰς τὸν κινηματογράφον «Σινεάκ» φάκελλον περιέχοντα 700 δραχμὰς καὶ διαφόρους σημειώσεις, ἐκ τῶν ὁποίων διηυκολύνθη διὰ τὴν ἀνεύρεσιν τοῦ κατόχου. Ὁ καλὸς Φαλαγγίτης ἔσπευσεν ἀμέσως νὰ ἐπιστρέψη τὸ ἀνευρεθὲν ποσὸν εἰς τὸν ἀπολέσαντα αὐτὸ Σ. Ἀντωνιάδην, πτωχὸν ὑπάλληλον τῶν φόρων δημοσίων θεαμάτων.

Μ. Γ. ΘΕΟΔΩΡΑΚΑΚΗΝ. Σοῦ ἀπαντήσαμε ἐγκαίρως. Τὸ ποίημα «Ἡ ἱστορική μας τετραετία» ἔχει ἐξεζητημένο συμβολισμὸ καὶ πολλὲς χασμωδίες:

> Τέσσερα - ἄστρα γύρω γύρω
> καταμεσῆς ἥλιος λαμπρός,
> τέσσερα χρόνια — ὅλο μῦρο
> κι' ὁ ἥλιος: Ὁ Ἀρχηγός!

ΠΑΝΟΝ ΛΑΜΨΙΑΔΗΝ. Καλογραμμένες οἱ ἐντυπώσεις σου ἀπὸ τὴν 4ην Αὐγούστου 1940. Δυστυχῶς δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ δημοσίευσίς των λόγῳ ἐλλείψεως χώρου. Ἐκτὸς τούτου δὲν ἔχουν τώρα τὴν ἀπαιτουμένην ἐπικαιρότητα. — ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΝ ΕΜΜ. ΣΠΑΝΟΥΔΑΚΗΝ. Εὖγε! Ὡραῖο τὸ γράμμα σου. — ΑΓΑΠΗΤΟΝ ΚΡΑΤΣΗΝ. Καλὸ ὡς τὸν 4ον στίχον. — ΑΘΑΝ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΝ, Σταθμάρχην Πλαγιᾶς Κομοτινῆς. Τὸ σκίτσο ὡραῖο ὡς ἔμπνευσις, ἀλλ' ὑστερεῖ στὴν ἐκτέλεσιν. — ΠΑΝ. ΚΑΨΕΡΟΝ. Θὰ δημοσιευθῇ στὸ προσεχὲς τεῦχος. — ΜΑΡΙΑΝ ΓΛΥΚΑ. Θὰ σοῦ ἀπαντήσωμε ἀφοῦ ἐξετάσωμε προηγουμένως. — ΕΛΕΝΗΝ ΓΚΟΥΒΑ. Οὔτε μέτρο οὔτε ὁμοιοκαταληξίες σωστές:

> Κουκουβάου, κουκουβάου
> ἀκούεται μέσα στὰ κλαδιά.
> Εἶναι μιὰ κουκουβάγια
> ποὔχει μιὰ φωλιά.

ΛΑΜΠΡΟΝ ΔΗΜΟΠΟΥΛΟΝ, Ἀστακόν. Τὸ ἀντέγραφες ἀπὸ τὸ ἀναγνωστικό σου, προφανῶς. Ἡ πρᾶξις αὐτὴ δὲν σὲ συνιστᾷ καὶ μὴν τὴν ἐπαναλάβῃς. Ἔτσι; — ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΔΟΥΖΙΝΑΝ, Σκαπανέα. Συγκινητικὸ τὸ γράμμα σου γιὰ τὴν ἑορτὴ τῆς 4ης Αὐγούστου. Διαβίβασε στὸν πατέρα σου τοὺς χαιρετισμοὺς τῆς «Νεολαίας». — ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΝ ΓΚΛΕΖΑΚΟΝ. Ποίημά σας «Γιὰ τὴν 4ην Αὐγούστου» πολὺ μακρύ. — ΑΝ. ΣΥΝΟΔΙΝΟΝ. Προσεκτικὰ γραμμένο. Τὸ δημοσιεύομεν ἐδῶ:

«Παρέλασις»

> Μὲ χαρωπὰ τὰ πρόσωπα, μὲ μάτια λαμπερά,
> μὲ ἁπαλὸ μειδίαμα ποὺ δείχνει τὴ χαρά,
> περνοῦν οἱ Φαλαγγῖται μας, περνοῦν οἱ Σκαπανεῖς,
> καὶ δὲν μπορεῖ νὰ μὴ χαρῇ στὸ θέαμα κανείς.
> Σὰν κύματα τὰ στήθη τους φουσκώνουνε θαρρεῖς,
> καὶ μὲ περήφανη καρδιά, μ' ἀγάπη τοὺς θωρεῖς.
> Μὲ τὴ γαλάζια τους στολή, μὲ βῆμα σταθερό,
> καὶ μὲ τὴ γαλανόλευκη σὲ χέρι στιβαρό.
> Βαδίζουνε καμαρωτά. Πάντα ἐμπρός! Παιδιά,
> Τὸ δείξατε πῶς ἔχετε στὰ στήθη σας καρδιά.

ΠΑΝΟΝ ΚΑΛΑΪΤΖΟΓΛΟΥ. Πολὺ ἐνδιαφέρον τὸ γράμμα σου. Τὰ σταυρόλεξα ἐδόθησαν στὸν ἁρμόδιον συντάκτην. Σ' εὐχαριστοῦμε διὰ καλὰς κρίσεις. — ΙΩΑΝΝΗΝ ΒΡΟΝΒΟΝ. Τὸ ἄρθρο σου «Ἡ ἁγία ἡμέρα τῆς ἀναγεννήσεως τῆς Ἑλλάδος» εἶναι δακτυλογραφημένο καὶ στὶς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ. Πόσες φορὲς τὸ ἔχομε ὑποδείξει νὰ γράφετε μόνον στὴ μιὰ ὄψι' κι' ὅμως πολλοὶ δὲν ἐννοοῦν νὰ συμμορφωθοῦν! — ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ, Νεστάνην Μαντινείας. Τὸ «Λεοντάρι κι' ὁ ποντικός» γνωστό. Τὰ ποιήματα: «Βράδυ στὸ χωριό», «Καλοκαιρινὴ αὐγή», «Καλοκαῖρι», «Στὸ θέρος» ἔχουν πολλὲς χασμωδίες καὶ λάθη στὸ μέτρο. Γράφεις πολλὰ καὶ βιάζεσαι νὰ δημοσιεύσῃς. Καὶ ὅμως θὰ κατώρθωνες νὰ γράψῃς καλὰ *ποιήματα*, ἂν δὲν εἶχες τὴν μανία νὰ ρίχνῃς ὅπως-ὅπως στὸ χαρτὶ ὅ τι ἁρπάξῃς. Καὶ πρὸ μηνῶν σοῦ ἐκάμαμε τὴν ἴδια σύστασι. Νά μερικοὶ ἀπὸ τούς... βιαστικοὺς στίχους σου. Ἀπὸ τὸ ποίημα «Βράδυ στὸ χωριό»:

> Πίσ' ἀπὸ τὶς βουνοκορφὲς
> ὁ ἥλιος τώρα σβήνει
> καὶ χίλιες δυὸ χρυσὲς βαφὲς(!)
> στὸ πέρασμά τ' ἀφίνει.
>
> Τὸ βράδυ ἀνάρια τὸ χωριὸ
> ἦλθε καὶ τὸ εὐρῆκε
> καὶ τὸ ψηλὸ καμπαναριὸ
> γλυκοὺς *ἤχους*(!) ἀφῆκε.

Πρόσεξε *ἰδιαιτέρως* τοὺς 1ον καὶ 4ον τοῦ πρώτου τετραστίχου καὶ τοὺς 1ον, 2ον καὶ 4ον τοῦ δευτέρου τετραστίχου. Ἀπὸ τὸ ποίημα «Καλοκαιρινὴ αὐγή»:

> Τὶς κόττες της ἡ χωρικὴ ταγίζει
> καὶ τὰ καματερὰ ὁ γεωργὸς ποτίζει
> εἰς τὸ χωράφι πάει νὰ δουλέψῃ
> τώρα ποὺ ἡ μέρα ἔχει φέξει.

Ριμάρεις «*δουλέψη - φέξη*». Λὲς ὅτι ἡ χωρικὴ ταγίζει τὶς κότττες της κι' ὅτι ὁ χωρικὸς ποτίζει τὰ καματερά, δὲ λὲς ὅμως *ποιὸς* πάει νὰ δουλέψῃ στὸ χωράφι. Δηλ. ἀφίνεις τὸ ρῆμα χωρὶς ὑποκείμενο. Ἴσως ἐννοεῖς τὸν γεωργό; Ναί, ἀλλὰ τότε χρειάζεται ὁ σύνδεσμος *καί*, ὁπότε χαλᾷ τὸ μέτρο. Τὸ ποίημα «Θέρος» ἂν τὸ δουλέψῃς μὲ *ὑπομονὴ* θὰ γίνῃ καλό. Συνέλαβες τὴν *ποιητικὴ ἔννοια*, τώρα χρειάζεται ἡ ἐπεξεργασία. Αὐτὸ ἀκριβῶς ποὺ παραμελεῖς ἢ ἀπὸ βαρεσιὰ ἢ ἀπὸ φιλοδοξία νὰ δῇς τὸ ποίημά σου δημοσιευμένο, ἔστω κι' ἂν εἶναι ὅπως - ὅπως γραμμένο. Βλέπεις ὅμως ὅτι ἐμεῖς διαφωνοῦμε στὸ ζήτημα αὐτὸ μαζί σου' καὶ τοῦτο πρὸς ὄφελός σου! — ΒΑΣ. ΦΙΛ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ. Ὡραῖο τὸ γράμμα σου. Οἱ μῦθοι πολοὶ γνωστοί. — ΑΠΟΣΤ. ΜΟΥΣΤΑΚΟΠΟΥΛΟΝ. Τὸ ἔχομε δημοσιεύσει σ' ἕνα ἀπὸ τὰ προηγούμενα τεύχη. Στεῖλε ἄλλο. — ΚΙΚΗΝ ΛΟΥΚΟΠΟΥΛΟΥ. «Ἔξυπνα καὶ κουτά», αἰνίγματα, παραμυθάκι, γράμμα, ὅλα στὸ ἴδιο χαρτὶ καὶ τὸ χειρότερο γραμμένα καὶ στὶς δύο ὄψεις τοῦ χαρτιοῦ! Κι' ὅμως μᾶς γράφεις ὅτι διαβάζεις συχνὰ κι' ἀπ' τὴν ἀρχὴ ὡς τὸ τέλος τὴ «Νεολαία»! Μὰ τότε θὰ ἤξερες τὶς συστάσεις, ποὺ κάνομε σχεδὸν σὲ κάθε τεῦχος, νὰ γράφετε σὲ χωριστὸ χαρτὶ τὰ γράμματα καὶ τὴ συνεργασία κι' ὄχι καὶ στὶς δύο ὄψεις. — ΔΗΜ. ΚΑΤΡΑΜΗΝ. Νόστιμο καὶ θὰ δημοσιευθῇ. Ἂν ξαναστείλῃς συνεργασία φρόντισε νὰ τὴν καθαρογράψῃς. Δὲν ζητοῦμε *καλλιγραφία*, ἁπλῶς νὰ διαβάζωνται ἄκοπα τὰ γραφόμενά σου. — ΕΛΕΝΗΝ ΣΑΜΑΡΑ. Ὄχι. Εἶναι τοῦ Ἀχιλλέως Παράσχου. Τίτλος του «Τὸ ὀρφανό». Θὰ τὸ βρῆτε στὰ «Ἅπαντά» του. Ὑπάρχει ἐπίσης στὰ παλαιότερα ἀναγνωστικὰ τοῦ Δημοτικοῦ. — ΠΕΤΡΟΝ ΛΕΟΝΤΣΙΝΗΝ. Οἱ ἀσκήσεις ἐδόθησαν στὸν ἁρμόδιον συντάκτην. — ΓΕΩΡΓΙΟΝ ΚΑΡΤΕΡ. Τὸ δημοσιεύομε στὴν παροῦσαν στήλην.

ΟΤΑΝ Σ' ΑΝΤΙΚΡΥΖΩ

> Στὴν ἀνατολὴ τοῦ ἥλιου καὶ στὴ δύση κάθε μέρα
> δύο δάκρυα κυλοῦνε ἀπ' τὰ πύρινά μου μάτια
> κι' ἡ ψυχή μου πλημμυρίζει συγκινήσεις πέρα ὡς πέρα,
> ὅταν μπρός Σου τῆς ἀκτῆς μας τὰ παληὰ θωρῶ παλάτια.
> Δύο δάκρυα κυλοῦνε ἀπ' τὰ πύρινά μου μάτια,
> ὅταν Σένα ἀντικρύζω γαλανόλευκο πανί,
> ποὺ γιὰ χάρι Σου θ' ἀρνιώσουν πλούτη, στέμματα, διαμάντια
> καὶ γιὰ Σὲ θὲ νάψηφοῦσα ὁποια δήποτε θανή.
> Ὅταν Σένα ἀντικρύζω γαλανόλευκο πανὶ
> «στὴ ψυχή μου μέσα κλείνω τὴν πατρίδα τὴν τρανή»,
> τὴν ΕΛΛΑΔΑ ποὺ στὸν κόσμο ἐγεννήθη ἀπ' τὴν ἀκμή,
> νὰ σκορπᾷ μὰ καὶ ν' ἀγνίζῃ κάθε δόξα καὶ τιμή.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΝ ΤΣΑΚΑΝΙΚΑΝ. Σημειώνομε μεγάλην εὐχέρεια στὸ γράψιμο. Τουλάχιστον, αὐτὸ φαίνεται ἀπὸ τὸ ὕφος σας. Ἀλλὰ καὶ ὑπερβολικὸν ρητορισμό, ποὺ ζημιώνει τὸ θέμα σας τόσο στὸ ὕφος ὅσο καὶ στὴν οὐσίαν. Ἰδοὺ ἕνα χαρακτηριστικὸ κομμάτι ἀπὸ τὸ «Πρὸς τὸ Μέγα Σπήλαιον»:

«Ἐδῶ ὅμως κανεὶς μπορεῖ νὰ γνωρίσῃ τὸν ἑαυτό του, ἐδῶ κανεὶς μπορεῖ νὰ ἐξωτερικεύσῃ αἰσθήματα σπάνια καὶ σχεδὸν ἄγνωστα σ' αὐτόν. Ἐδῶ ὑπάρχει μιὰ θέσι ποὺ κατέχει τὸ ἄτομο μπροστὰ στὸ θεῖο μιὰ συναίσθησι τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως, μιὰ φωνὴ ποὺ εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ ζωτικοῦ χώρου. Ἀλλὰ σ' αὐτὲς τὶς στιγμὲς ποὺ ἕνας Σωκράτης διακηρύττει τὸ «γνῶθι σαυτὸν» καὶ ποὺ μιὰ θεία μορφή, ἡ δύναμι τῆς δημιουργίας τῶν πάντων, ἡ θεϊκὴ ὄψι τοῦ Χριστοῦ φωνάζει «ἔλθετε πρός με», μιὰ φωτεινὴ ἀχτῖνα ἔρχεται καὶ σκεπάζει τὶς τόσες εἰκόνες τῆς φυσικῆς δημιουργίας. Καὶ κανεὶς μὲ μιὰ συναίσθησι ἑαυτοῦ βρίσκεται τώρα γονατισμένος κάτω ἀπὸ ἕνα χλωμοκίτρινο καντῆλι. Μὰ ὅταν σηκώσῃ εἰρηνικὰ τὰ μάτια του σ' ἕνα μικρὸ εἰκονοστάσι θ' ἀντικρύσῃ τὴν πραγματοποίησι τοῦ σκοποῦ τοῦ ὁρχομοῦ του. Καὶ τότε ταπεινὰ θὰ προσκυνήσῃ μιὰν εἰκόνα ποὺ προσελκύει τὸ σεβασμὸ ἀλλὰ συγχρόνως κι' ἀπεριόριστο θαυμασμό. Εἶναι ἡ Μεγαλοσπηλιώτισσα, ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας μὲ τὸ Χριστὸ στὴν ἀγκαλιά της!». Καὶ παρακάτω:

«Μιὰ μέρα Αὐγουστιάτικη ἐπισκέφθηκα κι' ἐγὼ ὅλους αὐτοὺς τοὺς θαυμασίους τόπους. Ἦταν τότε οἱ χρόνοι τῆς δυστυχισμένης ἐποχῆς ποὺ τὸ Μοναστῆρι ἐρειπωμένο ξαναχτιζόταν. Ἡ φύσι ἦταν ἡ ἴδια ὅπως θὰ μένῃ καὶ πάντα. Οἱ καταρράχτες στὰ βάθη ἀφιναν τὸ νερό τους νὰ κυλάῃ μουρμουριστά. Ὁ οὐρανὸς εἶχε μιὰ γελαστὴ ὄψι κι' ὁ ἥλιος ἀφινε μιά του ἀχτῖνα νὰ σκεπάζῃ τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας. Κι' ὕστερα ἀπὸ τὸ προσκύνημά μου μπροστά της χτυπῶντας ἐλαφρὰ τὴν καμπάνα τῆς μικρῆς ἐκκλησίας ἐχάραξα τὰ βήματά μου στὸν ὁρίζοντα. Εἶχε κατεβῆ πρὸς τὴ δύσι ὁ ἥλιος ὅταν ξεκίνησα γιὰ τὴ Ζαχλωροῦ ἐπάνω στὸ ζῶό μου. Κι' ἔτσι τὴν ὥρα ποὺ τὸ ἀπόγευμα ὁ ἥλιος μᾶς ἔστελνε τὶς τελευταῖες του ἀχτῖνες, τὴν ὥρα ποὺ τὸ μυστικὸ ἀεράκι τῆς ἐρημιᾶς μᾶς χάϊδευε τὸ πρόσωπο ἐλαφρά, τὴν ὥρα ποὺ ἡ φύσι τραγουδῶντας ἕνα σκοπὸ ἤθελε νὰ κοιμηθῇ καὶ νὰ ἐπιβάλῃ ἕναν ἄθῷο φόβο, στρέφοντας πρὸς τὸν ἀλησμόνητο τόπο τὰ μάτια μου καὶ στέλνοντας τὸν τελευταῖο μου χαιρετισμὸ σὲ κείνη τὴν ἐρημικὴ καὶ ἀξέχαστη ζωή, χάθηκα στ' ἀνάρια σκοτάδια κάτω ἀπὸ τὸ σκιόφως μιᾶς φύσης ποὺ τώρα δὰ στὸ ὀνειροπόλημά μου δακρύζοντας τὴν χαιρετῶ ἀπὸ μακριά».

Σᾶς συνιστοῦμε νὰ διαβάσετε *ταξιδιωτικὲς ἐντυπώσεις* δοκίμων λογοτεχνῶν, ὅπως τοῦ Καζαντζάκη, τοῦ Κόντογλου, τοῦ Ι. Παναγιωτοπούλου, τὸ βιβλίο «Τὸ χρονικὸ μιᾶς Πολιτείας» τοῦ Πρεβελάκη, τὸ «Στὴ χώρα τῶν Ἐλάτων» τῆς Σοφίας Ἀμαριώτου, καθὼς καὶ τὸ «Ἅγιον Ὄρος» τοῦ Ζαχ. Παπαντωνίου. Θὰ βρῆτε μέσα στὰ ἔργα τῶν ἀνωτέρω λογοτεχνῶν ὑποδειγματικὲς περιγραφὲς τοπίων, χαρακτήρων, καταστάσεων. Στὸ διήγημά σας «Ἡ προσευχὴ τοῦ βοσκοῦ» ὁμιλεῖ περισσότερο ὁ συγγραφέας. Παρατηροῦμε τὸν ἴδιον ἀκατάσχετο ρητορισμό: «Κι' *ἦταν* ἡ ζωὴ τοῦ γέρο-Δήμου τοῦ βοσκοῦ, *ἦταν* αὐτὴ ἡ ζωὴ τῆς στρούγκας. *Ἦταν* αὐτὴ ἡ βουνίσια, ἡ ἐρημική, ἡ Ρουμελιώτικη ζωή. Δὲν *ἦταν* ἐκεῖ κοντινὸ βλάχικο ποὺ δὲν γνώριζε τὸ γέρο-Τσοπάνο, δὲν *ἦταν* διαβάτης τῶν ὀρεινῶν αὐτῶν τόπων, ποὺ δὲν εἶχε νοιώσει τὴν ψυχὴ τοῦ γεροβοσκοῦ, δὲν *ἦταν* χωριάτικη ψυχὴ τῆς ἀντικρυνῆς πλαγιᾶς, ποὺ δὲν εἶχε γνωρίσει τὸ χαμόγελο καὶ τὴ στρούγκα τοῦ φτωχοῦ τοῦ Δήμου τοῦ τσοπάνη. *Ἦταν* μ' ἄλλα λόγια κ.λ.π. κ.λ.π.». Τὸ ὕφος σας θυμίζει πανηγυρικοὺς λόγους, σχοινοτενεῖς προπόσεις ἢ κάτι παρόμοιο. Κι' ὅμως εἶναι *βέβαιο* ὅτι θὰ κατορθώσετε νὰ γράφετε *λογοτεχνικά*, φθάνει νὰ διαβάσετε λογοτεχνικὰ βιβλία, νὰ προσέξετε τὸ ὕφος των, νὰ τὸ ζηλέψετε καὶ νὰ προσπαθήσετε νὰ τὸ μιμηθῆτε ἕως ὅτου ἀποκτήσετε μὲ τὴν ἐντατικὴν ἐργασίαν τὶς ἀπαραίτητες ἐκεῖνες ἱκανότητες γιὰ νὰ δημιουργήσετε δικό σας. — ΜΑΡΙΑΝ Κ. ΓΚΙΩΝΗ. Τὰ αἰνίγματα ἐδόθησαν στὸν ἁρμόδιον συντάκτην. Τὸ παραμυθάκι «Ὁ Σοφὸς» δὲν ἔχει ἐνδιαφέρον. — ΣΑΠΦΩ ΡΙΖΑΡΗ. Ἐλάβαμε τὸ ποίημα «Νάξος, ὡραῖο νησὶ τῶν Κυκλάδων». Θυσιάζεις τὴν οὐσία γιὰ νὰ κάμῃς ρίμα. Πρόσεξε τοὺς 3ον, 5ον, 7ον καὶ 11ον στίχους. Ἀπάλλαξέ το ἀπὸ λέξεις σὰν αὐτές: μολονότι, δανείζει, ἰσκιοφεγγιάζει(;), κουντρουβαλᾶ, ἀκατάλληλες γιὰ ποίημα.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΚΡΙΤ. ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΙΩ. ΠΑΡΑΓΥΙΟΝ. Εὐχαριστοῦμε γιὰ τὴ συνεργασία σας, ἐπειδὴ ὅμως τὸ θέμα της εἶναι καθαρῶς παιδαγωγικό, νομίζουμε ὅτι προτιμότερον εἶναι νὰ δημοσιευθῇ εἰς εἰδικὸν περιοδικόν. — ΠΕΤΡ. ΓΕΩΡΓΟΒΡΕΤΤΑΚΟΝ. Ἐνδιαφέρουσα καὶ καλογραμμένη ἡ περιγραφή σας, τὴν ὁποίαν καὶ θὰ δημοσιεύσωμεν. — ΑΘ. Φ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΝ. Κρατοῦμε τὸ «πάθημα τῆς ἀλεποῦς» καὶ τὸν «ψεύτη καὶ πονηρό». Τὸ ἄλλο παραμυθάκι δὲν ἔχει ἐνδιαφέρον.

Τύποις: «ΠΥΡΣΟΥ» Α. Ε.

